

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (ΚΕΘΙ)

ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τεύχος Καλών Πρακτικών

ΣΙΔΗΡΟΥΛΑ ΖΙΩΓΟΥ-ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

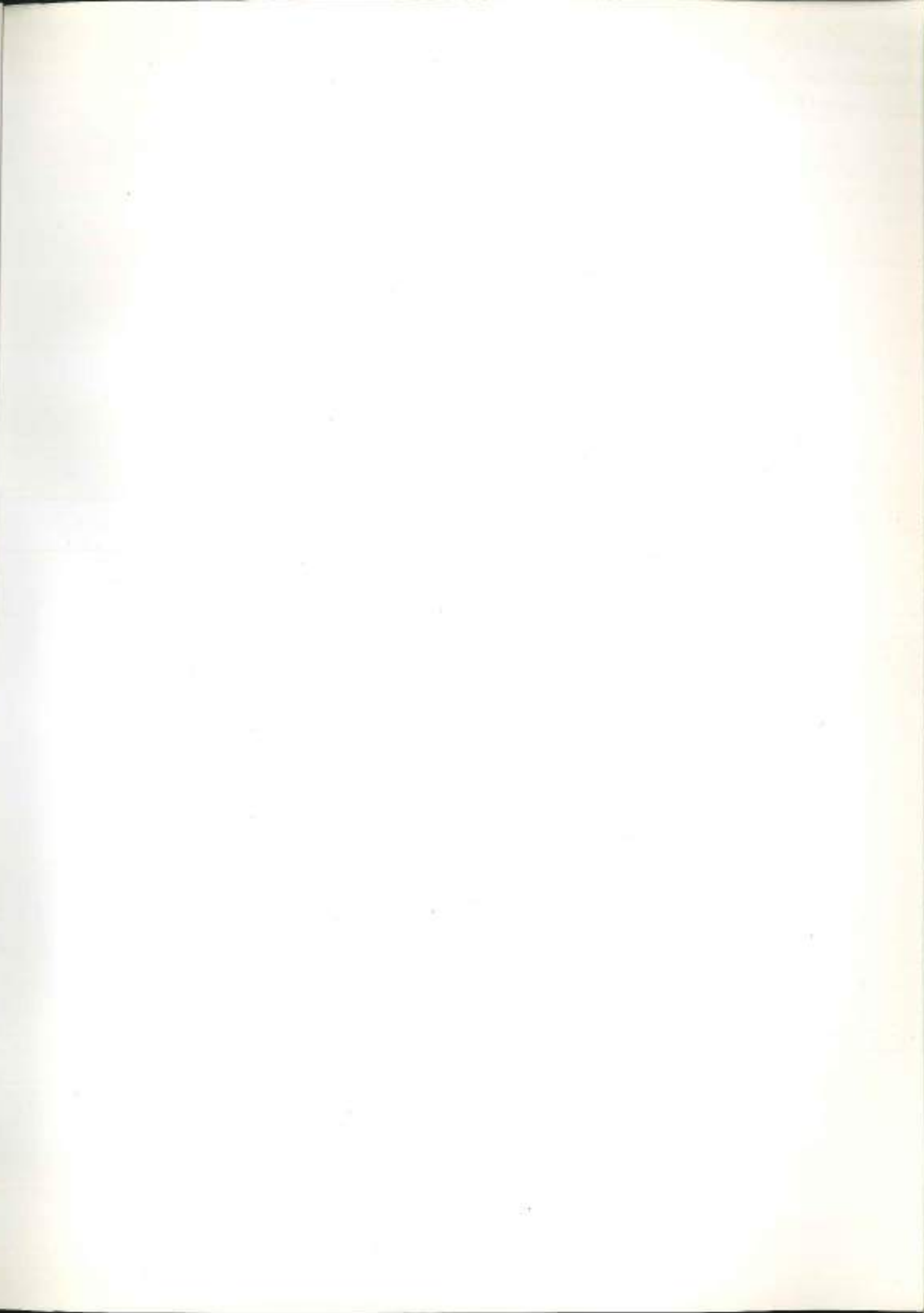
ΥΠΟΥΡΧΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΚΕΘΙ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΕΠΕΑΕΚ II - ΑΞΟΝΑΣ 4 - ΜΕΤΡΟ 4.1 - ΕΝΕΡΓΕΙΑ 4.1.1 - ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ 4.1.1.α
ΕΡΓΟ: «ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ & ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ»

**ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ
«ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»**

ΤΕΥΧΟΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

**Επιστημονική Επιμέλεια:
ΣΙΔΗΡΟΥΛΑ ΖΙΩΓΟΥ-ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ**

«Εργαλείο με Οδηγίες για Παρεμβατικά Προγράμματα σχετικά με την Ισότητα των Φύλων στην Εκπαίδευση. Τεύχος Καλών Πρακτικών»

Συγγραφείς: **Σιδηρούλα Ζιώγου-Καραστεργίου**
*Καθηγήτρια Παιδαγωγικής,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Συντονίστρια Έκδοσης: **Ματίνα Χ. Παπαγιαννοπούλου**
Σχεδιασμός - Παραγωγή: **Ελληνικά Γράμματα Α.Ε.**

Αθήνα, Απρίλιος 2007
Σχήμα: 21x29 Σελίδες: 296

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)

ISBN: 978-960-89655-3-9

Γ' ΚΠΣ, ΕΠΕΑΕΚ II, Άξονας 4, Μέτρο 4.1, Ενέργεια 4.1.1
Κατηγορία Πράξης 4.1.1α:

«Ευαισθητοποίηση Εκπαιδευτικών και Παρεμβατικά Προγράμματα
για την Προώθηση της Ισότητας των Φύλων»

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 80% (κατά ανώτατο όριο) από το Ευρωπαϊκό
Κοινωνικό Ταμείο και 20% από εθνικούς πόρους

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)
Έδρα: Μουσαιού 2, 105 55 Πλάκα, τηλ.: 210 3259600, fax: 210 3259640
E-mail: kethi@kethi.gr
www.kethi.gr

Περιεχόμενα

Προλεγόμενα	21
Πρόλογος	23
ΕΝΟΤΗΤΑ Ι: ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	
1. Φύλο και Εργασία	27
1.1 Φύλο και εργασία: η εργαζόμενη γυναίκα στον ιδιωτικό τομέα	27
1.2 Έκθεση φωτογραφίας με θέμα: γυναίκες στο εργασιακό περιβάλλον	28
1.3 Φύλο και εργασία: η γυναίκα στον πρωτογενή τομέα. Προβλήματα – Προοπτικές	28
1.4 Φύλο και εργασία: εργαζόμενοι/ες στη γούνα	29
1.5 Φύλο και εργασία: η γυναίκα σε θέση ευθύνης	29
2. Γυναικεία Επαγγέλματα στο δρόμο για τον 21ο αιώνα	31
2.1 Η γυναίκα απέναντι στα τεχνολογικά επαγγέλματα	31
2.2 Η γυναίκα απέναντι στις σύγχρονες επιχειρήσεις	32
2.3 Επαγγέλματα από τη γιαγιά στην εγγονή	32
2.4 Διαχρονική μελέτη ρεμπέτικων τραγουδιών με θέμα: οι αντιλήψεις για την κοινωνική και επαγγελματική θέση της γυναίκας	32
2.5 Η γυναίκα στη δημιουργία αγροτουριστικών συνεταιρισμών	33
2.6 Ανεργία γένους θηλυκού, επαγγελματική εξέλιξη γένους αρσενικού;	33
2.7 Στερεότυπες αντιλήψεις φύλου στις επαγγελματικές επιλογές των γυναικών	33
3. Μοντέλα φύλων στα σχολικά εγχειρίδια και στα έντυπα σχολικών βιβλιοθηκών	35
3.1 Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Κειμένων και Ιστορίας της Β' τάξης Α' κύκλου των ΤΕΕ	35
3.2 Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Φυσικής	35
3.3 Η εικόνα των φύλων στα έντυπα κομμωτικής τέχνης	35
3.4 Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Κειμένων και Αγγλικών της Α' Τάξης Ενιαίου Λυκείου	36
3.5 Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Μουσικής Α' Γυμνασίου	36
3.6 Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Τεχνολογίας Β' Γυμνασίου	36
4. Γυναικεία εργασία και επαγγελματική ταυτότητα	37
4.1 Συνταξιούχοι γυναίκες εκπαιδευτικοί Α'θμιας και Β'θμιας Εκπαίδευσης	

	του Νομού Δράμας: αυτοβιογραφικά σχόλια - Γυναικείες θέσεις εργασίας στο Νομό Δράμας και πανελλαδικά τα τελευταία δέκα χρόνια – Καταγραφή και σχολιασμός δεδομένων.....	37
4.2	Ανατρέποντας τα στερεότυπα γύρω από τα «αντρικά» και τα «γυναικεία» επαγγέλματα - Οι επιδράσεις της γυναικείας εργασίας στις λειτουργίες της οικογένειας.....	38
4.3	Η κοινωνική και εργασιακή θέση της γυναίκας όπως αποτυπώνεται στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Ενιαίου Λυκείου και σε λαογραφικό υλικό – Γυναίκες Λογοτέχνες στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Ενιαίου Λυκείου: διαστάσεις της γραφής τους.....	39
4.4	Αναζήτηση της ισότητας των δύο φύλων στην αγορά εργασίας – Φύλο και εργατικά ατυχήματα.....	39
4.5	Η γυναικεία παρουσία στο χώρο της Τεχνολογίας ιστορικά – Η γυναικεία εργασία όπως προβάλλεται από τα ΜΜΕ.....	39
5.	Γυναίκες και αμειβόμενη εργασία.....	41
5.1	Γυναίκες και αμειβόμενη εργασία (α).....	41
5.2	Γυναίκες και αμειβόμενη εργασία (β).....	42
6.	Φύλο και εργασία: παράγοντες, επιδράσεις, προβληματισμοί και δυσκολίες στην επιλογή και άσκηση του επαγγέλματος.....	43
6.1	Διερεύνηση αντιλήψεων και συμπεριφορών απέναντι στα προβλήματα των γυναικών μέσα στο κοινωνικό και εργασιακό τους περιβάλλον σε μαθητές/τριες από χώρες με διαφορετική κουλτούρα.....	43
6.2	Η επίδραση της διαφήμισης στην επιλογή επαγγέλματος.....	44
6.3	Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος.....	44
6.4	Διερεύνηση της στάσης αγοριών και κοριτσιών σε εργασιακό περιβάλλον επαγγέλματος που παραδοσιακά ασκείται από το αντίθετο φύλο (α).....	45
6.5	Διερεύνηση της στάσης αγοριών και κοριτσιών σε εργασιακό περιβάλλον επαγγέλματος που παραδοσιακά ασκείται από το αντίθετο φύλο (β).....	45
6.6	Αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα μέσα από τα ΜΜΕ (α).....	46
6.7	Αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα μέσα από τα ΜΜΕ (β).....	46
6.8	Διερεύνηση στερεότυπων αντιλήψεων της κοινωνίας απέναντι στα διαφορετικά επαγγέλματα και τη διάκριση των επαγγελματιών σε αντρικά και γυναικεία (α).....	46
6.9	Διερεύνηση στερεότυπων αντιλήψεων της κοινωνίας απέναντι στα διαφορετικά επαγγέλματα και τη διάκριση των επαγγελματιών σε αντρικά και γυναικεία (β).....	47
7.	Φύλο και επάγγελμα: Παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική επιλογή και εξέλιξη των δύο φύλων.....	49
7.1	Παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική επιλογή των νέων.....	49
7.2	Θέση και εξέλιξη της γυναίκας στον εργασιακό χώρο.....	50
7.3	Φύλο και επαγγελματικές προσδοκίες γονέων και μαθητών/τριών.....	50
7.4	Φύλο και θετικές επιστήμες.....	50
7.5	Ο ρόλος της διαφήμισης στη διαμόρφωση της αντρικής και γυναικείας ταυτότητας.....	51

7.6	Ποια είναι σήμερα: α) η επαγγελματική εξέλιξη και η προβολή των ανδρών και των γυναικών που απασχολούνται στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τον τύπο, β) η θεματολογία των ΜΜΕ σχετικά με τα δύο φύλα	51
7.7	Ισότητα φύλων και επάγγελμα στην κοινωνική και πολιτική αγωγή	52
7.8	Ισότητα φύλων και επάγγελμα στη λογοτεχνία	52
8.	Φύλο και επαγγελματικές επιλογές	53
8.1	Φύλο και εκπαιδευτικές - επαγγελματικές επιλογές	53
8.2	Εκπαιδευτικές προτιμήσεις και επαγγελματικές επιλογές των νέων.....	54
8.3	Ο επιτυχημένος άνδρας - Η επιτυχημένη γυναίκα	54
8.4	Φύλο και επαγγέλματα	55
8.5	Επιλογές ζωής των νέων της περιοχής του Βάλτου (Ν. Αιτ'νίας).....	55
9.	Επάγγελμα και φύλο	57
9.1	A. Φύλο και έντυπος Τύπος B. Portals και γυναικεία πρότυπα.....	57
9.2	Η θέση της γυναίκας στον επαγγελματικό και κοινωνικό χώρο από το χθες ως το σήμερα (Η σημασία της προίκας) - Διαφήμιση και γυναίκα.....	58
9.3	A. Γυναίκα και Φυσικές Επιστήμες B. Η γυναίκα στην αγροτική κοινωνία.....	58
9.4	Η γυναίκα στις θετικές επιστήμες από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα	59
9.5	Η γυναίκα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	60
10.	Φύλο και επάγγελμα	61
10.1	Φύλο και τεχνικά επαγγέλματα	62
10.2	Τα στερεότυπα στην επιλογή του επαγγέλματος.....	62
10.3	Φύλο και πληροφορική.....	63
10.4	Γυναίκα και εργασία	63
10.5	Φύλο και αγροτικά επαγγέλματα	64

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙ: ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1.	Ισότητα των δύο φύλων στη σχολική κοινότητα.....	67
1.1	Η ζωή μου μετά από είκοσι χρόνια.....	67
1.2	Η γυναίκα στα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας της Γ' Γυμνασίου και της Αγωγής του Πολίτη.....	68
1.3	Κατευθύνσεις μαθητών/τριών και η επίδοσή τους	68
1.4	Η ισότητα των δύο φύλων στη σχολική κοινότητα: Η γυναίκα στο μάθημα των Θρησκευτικών	68
1.5	Συμμετοχή μαθητών/τριών στα 15μελή συμβούλια	69
1.6	Γυναίκα και νέες τεχνολογίες	69
1.7	Ισότητα των δύο φύλων στη σχολική κοινότητα: επαγγελματικός προσανατολισμός της γυναίκας στην Τεχνική- Επαγγελματική Εκπαίδευση.....	70
1.8	Η έκφραση της επιθετικότητας στο σχολείο	70
2.	Η διάκριση των δύο φύλων στη θεωρία και την πράξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας..	71
2.1	Η γυναίκα μέσα από τα βιβλία Αγγλικών Α' Λυκείου: μαθησιακές δυσκολίες των δύο φύλων στην εκμάθηση ξένων γλωσσών.....	71

2.2	Η γυναίκα μέσα από τα βιβλία της Ιστορίας της Α' Λυκείου: η γυναίκα στην Αρχαία Ιστορία.....	71
2.3	Φύλο και σχολείο: φύλο και παράδοση.....	72
2.4	Φύλο και σχολείο: η γυναίκα μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' και Γ' Γυμνασίου.....	72
2.5	Φύλο και σχολείο: φύλο και ειδικότητες - Επαγγελματικός προσανατολισμός.....	73
3.	Ισότητα των δύο φύλων στο αναλυτικό πρόγραμμα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.....	75
3.1	Τα δύο φύλα στην καθημερινή σχολική πραγματικότητα.....	76
3.2	Σtereότυπα και προκαταλήψεις («Σεξισμός»).....	76
3.3	Σύγκριση του γυναικείου προτύπου στο Μεσαίωνα και την Αναγέννηση.....	76
3.4	Θέση και ρόλος της γυναίκας μέσα στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ...	76
3.5	Επιλογή εκπαιδευτικής και επαγγελματικής κατεύθυνσης υπερβαίνοντας στερεότυπες αντιλήψεις.....	76
3.6	Τα φύλα και οι οικογενειακοί ρόλοι.....	77
3.7	Τα φύλα και οι ρόλοι τους από εικαστική και σχεδιαστική οπτική.....	77
3.8	Η γυναίκα στην «Ελένη» και την «Ιφιγένεια εν Ταύροις» του Ευριπίδη.....	77
4.	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία.....	79
4.1	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (α).....	80
4.2	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (β).....	80
4.3	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (γ).....	80
4.4	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (δ).....	81
4.5	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ε).....	81
4.6	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (στ).....	81
4.7	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ζ).....	81
4.8	Ζητήματα - στάσεις - συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (η).....	82

4.9	Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (θ).....	82
4.10	Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ι).....	83
4.11	Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ια).....	83
4.12	Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ιβ).....	83
5.	Παρεμβατικά προγράμματα για την προώθηση της ισότητας των φύλων.....	85
5.1	Φιλικές και ερωτικές σχέσεις των δύο φύλων (α).....	85
5.2	Φιλικές και ερωτικές σχέσεις των δύο φύλων (β).....	86
5.3	Παραδοσιακά γυναικεία και αντρικά επαγγέλματα.....	86
5.4	Η θέση της γυναίκας στην οικογένεια, την εργασία, το κοινωνικό περιβάλλον.....	86
5.5	Συγκριτική μελέτη στερεοτύπων στον ελληνικό και αγγλικό πολιτισμό.....	87
5.6	Συγκριτική μελέτη στερεοτύπων στον ελληνικό και γαλλικό πολιτισμό.....	87
5.7	Γυναίκα και διαφήμιση.....	87
5.8	Ο ρόλος των φορέων κοινωνικοποίησης στην αναπαραγωγή στερεοτύπων.....	88
5.9	Ο ρόλος του σχολείου στις επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων.....	88
5.10	Η εργαζόμενη γυναίκα στην περιοχή του δήμου Τραϊανούπολης.....	89
6.	Η παρουσία και ο ρόλος των δύο φύλων μέσα από τα διδακτικά εγχειρίδια. Η σύνδεσή τους με τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα.....	91
6.1	Έρευνα σε γυναικείες και αντρικές επιδόσεις στην τεχνολογία.....	91
6.2	Η αγωγή παιδιών στην αρχαία Αθήνα και Σπάρτη.....	91
6.3	Έρευνα μέσα από λογοτεχνικά κείμενα και συνεντεύξεις για τη θέση της γυναίκας σε τοπικό επίπεδο μέσα από την έκφραση του χορού.....	92
6.4	Στάσεις ζωής και συμπεριφορές των δύο φύλων όπως αποτυπώνονται στη σύγχρονη ελληνική και ξένη λογοτεχνία.....	92
6.5	Η γυναίκα στη δημόσια ζωή μιας Ευρωπαϊκής χώρας σε παραλληλισμό με την Ελληνίδα.....	92
6.6	Καταγραφή της γυναικείας παρουσίας στα Ομηρικά Έπη.....	92
6.7	Διασκευή της παράστασης «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη.....	93
6.8	Η γυναίκα στη σύγχρονη ζωή.....	93
6.9	Η επιρροή της οικογένειας στην τελική απόφαση του παιδιού για την επαγγελματική του σταδιοδρομία.....	93
7.	Ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος στην ενθάρρυνση των στερεοτύπων για την επιλογή επαγγέλματος των δύο φύλων.....	95
7.1	Διεξαγωγή έρευνας «για την τοπική γυναικεία επιχειρηματικότητα».....	95
7.2	Κορίτσια: υψηλές επιδόσεις, μέτριες προσδοκίες, χαμηλές επιλογές.....	95
7.3	Γυναικείες προσωπικότητες στα μαθηματικά από την αρχαιότητα έως σήμερα.....	95
7.4	Ευκλείδεια Γεωμετρία – απουσία του γυναικείου φύλου.....	95

7.5	Εργασία στην τοπική κοινωνία.....	95
7.6	Αρνητικές επιδράσεις των στερεοτύπων στη διαμόρφωση της προσωπικότητας.....	96
7.7	Επτανησιακή σχολή γλωσσικά και ιδιωτισμοί που αναφέρονται στη γυναίκα.....	96
7.8	Θερμοδυναμική ανίχνευση γυναικείας παρουσίας (ασκήσεις παραδείγματα)	96
7.9	Η γυναίκα στο δημοτικό τραγούδι.....	96
8.	Η παρουσίαση των ρόλων των δύο φύλων μέσα από τη διδακτική ύλη του γυμνασίου ..	97
8.1	Διασκευή θεατρικής παράστασης του έργου του Τσέχωφ: «Η αρκούδα».....	97
8.2	Η κατανομή των ρόλων στην οικογένεια.....	97
8.3	Οι ρόλοι του άνδρα και της γυναίκας στην υπόλοιπη Ευρώπη	97
8.4	Παρουσίαση κατανομής φύλων στο διδακτικό βιβλίο	97
8.5	Βιολογικές καταβολές και συγκρούσεις ρόλων.....	97
8.6	Μοίρασμα καθηκόντων στην ιδιωτική σφαίρα	98
8.7	Γυναικεία οπτική στα βυζαντινά και λόγια κείμενα	98
8.8	Οι τοπικοί χοροί και η ανάδειξη ρόλων των φύλων	98
8.9	Η παιδική λογοτεχνία και η παραγωγή στερεοτύπων.....	98
8.10	Η βία στην οικογένεια.....	98
9.	Κοινή θεματική: η γυναίκα στη δημόσια και την ιδιωτική σφαίρα μέσα από την εκπαίδευση	99
9.1	Ο άνδρας και η γυναίκα στην ελληνική ποίηση	99
9.2	Φύλο και εργασία στην οικογένεια	99
9.3	Η ισότητα όπως ανα(κατα)φέρεται στο διδακτικό εγχειρίδιο	99
9.4	Αγωγή αγοριών και κοριτσιών στην Αρχαία Αθήνα	99
9.5	Το μοιρολόγι της φώκιας Ζορμπάς Άνδρας – Γυναίκα: πάσχων	99
9.6	Η ισότητα μέσα από τα μάτια των μαθητριών και των γονιών τους.....	100
9.7	Άνδρας – Γυναίκα, Υγιής συνύπαρξη	100
9.8	Γυναίκα και Τεχνολογία.....	100
9.9	Η γυναίκα στον Όμηρο.....	100
9.10	Γυναίκες σε θέσεις αυξημένης ευθύνης	100
10.	Διαθεματική - διεπιστημονική προσέγγιση του φύλου στο αναλυτικό πρόγραμμα .	101
10.1	Η παρουσία της γυναίκας στα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας.....	101
10.2	Αναζήτηση πηγών και βιβλιογραφίας για τη θέση της γυναίκας στην Αρχαία Ελλάδα στο διαδίκτυο	101
10.3	Αισθητική των δύο φύλων – ομοιότητες και διαφορές: ποιο από τα δύο φύλα ενδιαφέρεται περισσότερο για την εμφάνισή του	102
10.4	Ανθρώπινα δικαιώματα: παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών σε χώρες του Τρίτου Κόσμου και συγκαλυμμένες παραβιάσεις σε χώρες της Δύσης	102
10.5	Ο ρόλος της γυναίκας στην Αρχαία Ελλάδα μέσα από τα κείμενα της Β΄ Γυμνασίου	103
10.6	Ο ρόλος του φύλου στο χώρο εργασίας	103
10.7	Άνδρες ως πρωταγωνιστές στην ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών... ..	104
10.8	Η εικόνα της γυναίκας και του άνδρα μέσα από τα ΜΜΕ.....	104

11. Φύλο και σχολικά εγχειρίδια: διδακτικές παρεμβάσεις με στόχο την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων.....	105
11.1 Η γυναίκα ως πολίτης στα συντάγματα του Ρήγα Φεραίου του 1822 και 1827 ..	105
11.2 Η θέση της γυναίκας στα μαθηματικά ως σήμερα	106
11.3 Η θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα και το Βυζάντιο. Συσχετισμός με τη σύγχρονη πραγματικότητα.....	106
11.4 Η θέση της γυναίκας στο χώρο της πληροφορικής	106
11.5 Η γυναίκα στα σχολικά εγχειρίδια και το αναλυτικό πρόγραμμα (α)	107
11.6 Η γυναίκα στα σχολικά εγχειρίδια και το αναλυτικό πρόγραμμα (β).....	107
11.7 Μορφές πατρότητας στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και αντιλήψεις των εφήβων για την πατρότητα.....	107
11.8 Η γυναίκα στο χριστιανισμό και την κοινωνία	108
11.9 Η γυναίκα στο δημοτικό τραγούδι.....	108
12. Η μεταφορά της αντρικής και της γυναικείας εμπειρίας στο σχολικό περιβάλλον και η επίδρασή της στις σχολικές επιδόσεις και τις επαγγελματικές επιλογές αγοριών και κοριτσιών	109
12.1 Συμπεριφορά των δύο φύλων στη σχολική ζωή	109
12.2 Βιολογία των φύλων και επαγγέλματα	110
12.3 Ο ρόλος της εργαζόμενης γυναίκας στη σχολική επίδοση των παιδιών της....	110
12.4 Τα παιχνίδια και πώς επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές ζωής.....	110
12.5 Ο ρόλος του άνδρα και της γυναίκας στα κλασικά παραμύθια.....	111
12.6 Θεσμοθετημένα δικαιώματα και κοινωνική πραγματικότητα των γυναικών στην Ελλάδα	111
12.7 Ο ρόλος του φύλου στην επιλογή επαγγέλματος	112
12.8 Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος για αγόρια και κορίτσια.....	112
13. Οι άνδρες και οι γυναίκες στην εκπαίδευση	113
13.1 Ρόλοι και στερεότυπα της γυναίκας και του άνδρα στην εκπαίδευση	113
13.2 Τα δύο φύλα μέσα από τα Νεοελληνικά Κείμενα του γυμνασίου	114
13.3 Η ισοτιμία των δύο φύλων στα Νεοελληνικά Κείμενα της Γ' Λυκείου	114
13.4 Αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα. Μύθος ή πραγματικότητα;.....	115
13.5 Φύλο και αθλητισμός. Η θέση της γυναίκας στο συλλογικό αθλητισμό	115
14. Οι αντιλήψεις των εφήβων για τους ρόλους των δύο φύλων στην εκπαίδευση ...	117
14.1 Η θέση των φύλων στις σχολικές πολιτιστικές δραστηριότητες	117
14.2 Γονεϊκή επίδραση και έφηβοι μαθητές. Μια ματιά στην πραγματικότητα.....	118
14.3 Μαθηματικές σχέσεις ισότητας και ανισότητας – ταυτότητα των φύλων στην εκπαίδευση και τη δημόσια ζωή.....	118
14.4 Η μηχανή... παραγωγής στερεοτύπων	119
14.5 Αυτοεικόνα των εφήβων του 1ου ΤΕΕ Λάρισας και οι σχέσεις μεταξύ τους	119
15. Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα	121
15.1 Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δυο φύλα (α)	121
15.2 Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δυο φύλα (β)	122

15.3	Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (γ)	122
15.4	Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (δ)	123
15.5	Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (ε)	123
16.	Σtereοτυπικές αντιλήψεις και διαμόρφωση συμπεριφοράς στα δύο φύλα μέσω των σχολικών εγχειριδίων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	125
16.1	Σtereοτύπες αντιλήψεις σε σχέση με τους ρόλους των δύο φύλων στον καθορισμό του φύλου και της υγείας του εμβρύου	125
16.2	Η Γυναίκα ως φυσικός-ερευνητρια. Είναι η μεθοδολογία της Φυσικής συμβατή με την ιδιοσυγκρασία της γυναίκας;	126
16.3	Σtereοτυπικές αντιλήψεις στο σχολικό εγχειρίδιο του μαθήματος της Πληροφορικής	126
16.4	Οι στερεοτυπικές αντιλήψεις στις διατροφικές συνήθειες των δύο φύλων	128
16.5	Η γυναίκα στην Ελληνική Επανάσταση και πώς εμφανίζεται στο σχολικό εγχειρίδιο	128
16.6	Οικογένεια και κοινωνία: Παράγοντες διαμόρφωσης του ρόλου των δύο φύλων και της σχέσης μεταξύ τους	130

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙΙ: ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ

1.	Οι ρόλοι των δύο φύλων και οι συνέπειές τους σε διεπιστημονικό επίπεδο	133
1.1	Η επιρροή της οικογένειας στη συμμετοχή των γυναικών στα κοινά και στη διεκδίκηση ηγετικών θέσεων μέσα από τα φιλολογικά μαθήματα	133
1.2	Η επίδραση της οικογένειας στους μαθητές κατά τη διάρκεια των εξετάσεων – η οπτική της Φυσικής Αγωγής	134
1.3	Η επίδραση της οικογένειας στους μαθητές κατά τη διάρκεια των εξετάσεων (α)	134
1.4	Η επίδραση της οικογένειας στους μαθητές κατά τη διάρκεια των εξετάσεων (β)	134
1.5	Οικογένεια και γυναίκα	134
1.6	Πώς αντιλαμβάνονται οι μαθητές τη θέση της γυναίκας από τις αναφορές του σχολικού εγχειριδίου Ιστορίας της Α' Γυμνασίου	135
1.7	Η επιρροή της οικογένειας στην επιλογή του επαγγέλματος από τα δύο φύλα	135
1.8	Διερεύνηση των ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (α)	135
1.9	Διερεύνηση των ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (β)	136
1.10	Καταμερισμός εργασιών στην οικογένεια	136
1.11	Καταμερισμός εργασιών στην οικογένεια μέσα από την αρχαία τραγωδία. Συγκριτική θεώρηση	136
2.	Η γυναίκα μέσα από τα μάτια των παιδιών	137
2.1	Γυναικεία επιχειρηματικότητα και τεχνολογίες πληροφορικής στον Λαγκαδά	137
2.2	Γυναικεία λογοτεχνία στα κείμενα της Β' και της Γ' Γυμνασίου και στη σχολική βιβλιοθήκη	137

2.3	Τα «μπορώ» και τα «θέλω» στην ελληνική οικογένεια	138
2.4	Παρουσίαση των δυο φύλων σε έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο	138
2.5	Η θέση της γυναίκας σε κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας	138
2.6	Γυναικεία παρουσία στο χώρο των φυσικών επιστημών	138
2.7	Η γυναίκα στις θετικές επιστήμες από την αρχαιότητα ως τον 20ο αιώνα	138
3.	Φύλο και ρόλοι στην οικογένεια	139
3.1	Ρόλοι στην οικογένεια – στερεοτυπικές αντιλήψεις	139
3.2	Χρήση ηλεκτρικών οικιακών συσκευών από τα δύο φύλα	140
3.3	Οι ρόλοι των φύλων στην οικογένεια: οικογένεια Αβραάμ και Ισαάκ και σύγκριση με το σήμερα	140
3.4	Κριτική στους παραδοσιακούς ρόλους (στερεότυπα) και προώθηση της ισότητας των δύο φύλων	140
3.5	Μεγαλώνοντας σαν αγόρι, μεγαλώνοντας σαν κορίτσι στην Αρχαία Αθήνα.....	141
3.6	Κοινωνικά στερεότυπα για αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα – επίδραση στις οικογενειακές σχέσεις	141
3.7	Ρόλοι μέσα στην οικογένεια – Οικογενειακή ζωή	142
3.8	Άδεια μητρότητας-πατρότητας.....	142
3.9	Φύλο-αθλητισμός-οικογένεια: προσωπικές και οικογενειακές προσδοκίες αθλητών και αθλητριών	143
3.10	Αναφορές στη μητρότητα	143
3.11	Ο θεσμός της οικογένειας στο χώρο και στο χρόνο – οι ρόλοι των φύλων.....	144
4.	Ο ρόλος της οικογένειας στη διαμόρφωση της ταυτότητας των φύλων	145
4.1	Μεγαλώνοντας αγόρι – Μεγαλώνοντας κορίτσι	145
4.2	A. Κατά πόσο το χρώμα χαρακτηρίζει το φύλο B. Η εξέλιξη του θεσμού της προίκας – Το «ίσον» των Μαθηματικών ισούται με την ισότητα των δύο φύλων;.....	146
4.3	Σχέσεις και ρόλοι μέσα στην οικογένεια χθες και σήμερα	147
4.4	Θεατρική παράσταση: «Η Νίκη της Νίκης»	147
4.5	A. Οικογένεια – Τα δύο φύλα στην Καινή Διαθήκη B. Ο ρόλος της οικογένειας στην επιλογή του επαγγέλματος	148

ΕΝΟΤΗΤΑ IV: ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ

1.	Γυναίκα – μια πολυδιάστατη παρουσία σήμερα	151
1.1	Η γυναίκα ως συγγραφέας στη λογοτεχνία του 20ού αιώνα.....	153
1.2	Γυναίκες που πρωταγωνιστούν στην πολιτική ζωή του τόπου μας	153
1.3	Η γυναίκα μάνα και σύζυγος σε μια ημιαστική περιοχή του τόπου μας.....	154
1.4	Το προφίλ της γυναίκας στην τηλεοπτική διαφήμιση.....	154
1.5	Συμμετοχή της γυναίκας σε παραδοσιακά αντρικά επαγγέλματα.....	155
1.6	Τα επιτεύγματα της γυναίκας στον αθλητισμό	155
2.	Μερικές προσεγγίσεις στην κοινωνική θέση της γυναίκας στην ελληνική πραγματικότητα	157
2.1	Επάγγελμα γυναίκα – στερεότυπα των εφήβων σχετικά με τους ρόλους μιας γυναίκας.....	158
2.2	Η θέση των γυναικών στην αρχαιότητα (Αθήνα-Σπάρτη) μέσα από τα κείμενα	158
	των Αρχαίων Ελληνικών της Β' Γυμνασίου. Συσχέτιση με τη σύγχρονη εποχή...	158

2.3	Οι σχέσεις των δύο φύλων στην εκπαιδευτική κοινότητα.....	158
2.4	Δικαιώματα του πολίτη και ισότητα των δύο φύλων	159
2.5	Φύλο και ηλεκτρονικά επαγγέλματα.....	159
2.6	Εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των εφήβων στον τόπο μας.....	159
2.7	Η γυναικεία παρουσία στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α' Γυμνασίου	160
3.	Διεπιστημονική προσέγγιση των ρόλων των δύο φύλων στο πεδίο δράσης της σύγχρονης κοινωνίας	161
3.1	Διεπιστημονική προσέγγιση των ρόλων των δύο φύλων στο πεδίο δράσης της σύγχρονης κοινωνίας.....	161
4.	Ο άνδρας και η γυναίκα στους τομείς πολιτισμού, οικογένειας και εργασίας: παραδοσιακοί ρόλοι, διαπιστώσεις του σήμερα	163
4.1	Φύλο και γλώσσα	163
4.2	Γυναίκες σύμβολα στην ιστορία, την επιστήμη και την τέχνη (α)	163
4.3	Φύλο και αθλητισμός στην εφηβεία	163
4.4	Ο ρόλος της γυναίκας και του άνδρα στην οικογένεια	164
4.5	Ο ρόλος του άνδρα και της γυναίκας στα έπη του Ομήρου.....	164
4.6	Η γυναίκα και ο άνδρας στις αγγλόφωνες χώρες.....	164
4.7	Γυναίκες σύμβολα στην ιστορία, την επιστήμη και την τέχνη (β)	164
4.8	Ισότητα των φύλων στον εργασιακό χώρο	164
4.9	Η πορεία των δύο φύλων μέσα στον Ολυμπισμό	164
5.	Ο ρόλος των δύο φύλων στο κοινωνικό γίνεσθαι: στην οικογένεια, στον επαγγελματικό χώρο, στις διαπροσωπικές σχέσεις, στη δημόσια ζωή	165
5.1	Ο ρόλος των δύο φύλων στο κοινωνικό γίνεσθαι. Η προσφορά των γυναικών στο ενδοοικογενειακό και εξωοικογενειακό περιβάλλον, στην πολιτική και στον επαγγελματικό χώρο	165
5.2	Η «γυναικεία κατάσταση» στην αρχαιότητα και στον 20ό αιώνα. Αντιπαραβολές, συγκρίσεις	166
5.3	Τα δύο φύλα μέσα από την οπτική της τέχνης.....	166
5.4	Συγκριτική μελέτη και προσφορά των δύο φύλων, στο παρελθόν και σήμερα	166
5.5	Αναζητώντας το φύλο μέσα σε σύγχρονα μουσεία.....	166
5.6	Τα Μαθηματικά «μετρούν» την καθημερινή ζωή των δύο φύλων	167
5.7	Ο ρόλος των δύο φύλων στο ενδοοικογενειακό και εξωοικογενειακό πλαίσιο, διαχρονικά και διατοπικά (α)	167
5.8	Ο ρόλος των δύο φύλων στο ενδοοικογενειακό και εξωοικογενειακό πλαίσιο, διαχρονικά και διατοπικά (β)	167
5.9	Η προσφορά των δύο φύλων στο εργασιακό πλαίσιο.....	167
5.10	Οικογενειακές και επαγγελματικές σχέσεις των δύο φύλων	168
5.11	Προσέγγιση της γυναικείας παρουσίας στον Πόλεμο του '40	168
5.12	Γυναίκα και πολιτική: τα κοινά, η νομοθεσία, η προκατάληψη	168
6.	Φύλο και δημόσια ζωή	169
6.1	Γυναίκα και μισθωτή εργασία με πτυχίο ΤΕΕ, ΑΤΕΙ, ΑΕΙ	169
6.2	Γυναικεία και Αντρικά πρότυπα μέσα από τον κινηματογράφο	170
6.3	Η θέση της γυναίκας στη «Φόνισσα» του Παπαδιαμάντη	170

6.4	Η διαχρονική παρέμβαση του Ι. Χριστού μέσα από την περικοπή της Σαμαρείτιδας	170
6.5	Ισότητα των δύο φύλων στην εργασία	170
6.6	Η θέση των δύο φύλων στην καθημερινότητα μέσα από ένα γυναικείο και ένα αντρικό περιοδικό	171
6.7	Μορφές βίας κατά των γυναικών: δημόσια ή ιδιωτική υπόθεση.....	171
6.8	Ο ρόλος των φύλων στη βιομηχανία των κατασκευών.....	171
7.	Κοινωνική θέση και προοπτικές ζωής της γυναίκας: διερεύνηση της θέσης της γυναίκας σε διάφορους τομείς της κοινωνικής ζωής (στον αθλητισμό, στη νομοθεσία, τη δημόσια ζωή, την εργασία και τα σχολικά εγχειρίδια)	173
7.1	Γυναίκα αθλήτρια και Τύπος.....	173
7.2	Γυναίκα και αθλητισμός.....	173
7.3	Φύλο και γλώσσα. Η γλώσσα καθρέφτης της θέσης των δύο φύλων στην κοινωνία.....	174
7.4	Αντιστοιχία ισότητας ανδρών και γυναικών στη νομοθεσία και την κοινωνία: α) γυναίκα και δημόσια ζωή, β) γυναίκα και εργασία	174
7.5	Τα δύο φύλα μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.....	175
7.6	Γυναίκα και επιστήμη.....	175
7.7	Πρώθηση ή αναστολή πνεύματος ισότητας	176
7.8	Ιστορική αναδρομή για τη θέση της γυναίκας στην ιστορία της ανθρωπότητας..	176
8.	Αναπαραστάσεις των δύο φύλων όπως αποτυπώνονται σε ορισμένες μορφές κοινωνικού βίου: διερεύνηση και αξιολόγηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη θέση των δύο φύλων στο δημόσιο βίο, την οικογένεια και το επάγγελμα	177
8.1	Συνταγματική ισονομία και ανισότητα φύλων στο δημόσιο βίο	177
8.2	Τα στερεότυπα στις σπουδές και στις επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων..	178
8.3	Μεγαλώνοντας σαν αγόρι, μεγαλώνοντας σαν κορίτσι στην οικογένεια και στο σχολείο.....	178
8.4	Η θέση των γυναικών στην οργάνωση της σύγχρονης επιχείρησης.....	179
8.5	Το φύλο ως παράγοντας που επηρεάζει την επιλογή επαγγέλματος	179
8.6	Αξίες, προσδοκίες και επιλογές ζωής των μαθητριών του ΤΕΕ ειδικότητας αισθητικής τέχνης.....	179
8.7	Αντιλήψεις των ασθενών και των μαθητών των ΤΕΕ Νοσηλευτικής για την παροχή φροντίδας από τα δύο φύλα	180
8.8	Φύλα και δημόσιος βίος: συμμετοχή σε ομάδες διοίκησης και λήψης αποφάσεων	180
8.9	Αναπαραστάσεις των φύλων μέσα από τα ΜΜΕ - διαφημίσεις και η επίδρασή τους στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων	181
9.	Η γυναίκα τους χθες και του σήμερα. Σχέσεις των δύο φύλων	183
9.1	Η γυναίκα στην τοπική αυτοδιοίκηση χθες και σήμερα	183
9.2	Γυναικείες προσωπικότητες στην τοπική κοινωνία χθες και σήμερα	184
9.3	Γυναικείες εργασίες χθες και σήμερα	184
9.4	Γυναίκα και ντοπιολαλιά	185
9.5	Προτιμήσεις μαθητών/τριών στην Τεχνική Εκπαίδευση χθες και σήμερα	185

ΕΝΟΤΗΤΑ V: ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

1. Εγώ και το άλλο φύλο: αναπαραστάσεις εφήβων για τις σχέσεις των δύο φύλων..	189
1.1 Το φύλο της γλώσσας.....	189
1.2 Η μάχη των δύο φύλων: ένας πόλεμος που δεν τελείωσε ακόμη	190
1.3 Σχέσεις φιλίας και συντροφικότητας.....	190
1.4 Η θέση της γυναίκας στο Ισλάμ.....	190
1.5 Οικογενειακό δίκαιο και οικογενειακή πραγματικότητα	191
1.6 Ο σεξισμός στη σχέση με το άλλο φύλο υπό τη μορφή βίας	191
1.7 Σχέσεις συνεργασίας και αλληλεγγύης των δύο φύλων στην εξελισσόμενη τεχνολογία.....	192
1.8 Οι ρόλοι των φύλων στην οικογένεια	192
2. Αντρική και γυναικεία εμπειρία	193
2.1 Η αντρική και η γυναικεία εμπειρία στο παρελθόν και σήμερα	193
2.2 Η θέση της γυναίκας και η σχέση της με το άλλο φύλο στη Νεοελληνική λογοτεχνία.....	193
2.3 Στερεότυπα για τα αγόρια και για τα κορίτσια και οι εμπειρίες τους	194
2.4 Ενδοοικογενειακή βία και ο παράγοντας φύλο (θύτες, θύματα)	194
2.5 Σεξισμός και ενδοοικογενειακή βία	194
3. Σχέσεις των δύο φύλων.....	195
3.1 Η γυναίκα-μάννα στην άσκηση της εξουσίας	195
3.2 Άνδρες – γυναίκες: φυλετικά διαφορετικοί, βιολογικά ίσοι	196
4. Σχέσεις στην οικογένεια, στο σχολείο, στην κοινωνία.....	197
4.1 A. Αγόρια – κορίτσια: σύμμαχοι ή αντίπαλοι; B. Η γυναίκα στον αθλητισμό από την αρχαιότητα έως σήμερα.....	197
4.2 Η συμβολή της θρησκείας στη διαμόρφωση της ισότητας των δύο φύλων.....	198
4.3 A. Υπάρχει ιστιμμία ανδρών και γυναικών στην οικογένεια; B. Δύο παιδιά και ένα κορίτσι	199
4.4 A. Η σχολική επίδοση σε σχέση με την εργασία της μητέρας B. Επίδραση των στερεοτύπων των δύο φύλων στη σεξουαλικότητα	199
4.5 A. Σχέσεις των δύο φύλων στο επάγγελμα του γεωργού B. Αλλαγές στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων στον αστικό και τον αγροτικό χώρο.....	200
4.6 A. Η νομική, κοινωνική και πολιτική θέση της γυναίκας στην Ελλάδα B. Η γυναικεία παρουσία στα κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου ...	201
4.7 A. Διαφυλικές σχέσεις στο σχολείο B. Αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου μαθητών και γονέων	201

ΕΝΟΤΗΤΑ VI: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1. Συμμετοχή των ανδρών και των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων	205
1.1 Από το δεκαπενταμελές στη Βουλή (α)	205
1.2 Από το δεκαπενταμελές στη Βουλή (β).....	206

ΕΝΟΤΗΤΑ VII: ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΦΥΛΟΥ

1. Επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων	209
1.1 Επάγγελμα και στερεότυπα φύλων (α)	209
1.2 Επάγγελμα και στερεότυπα φύλων (β).....	209
1.3 Η επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων μέσα από το μάθημα των Θρησκευτικών.....	210
1.4 Φύλο και κοινωνική ζωή μέσα από το μάθημα της Έκφρασης-Έκθεσης.....	211
1.5 Ο ρόλος των δύο φύλων στην οικογενειακή και επαγγελματική ζωή της ελληνικής κοινωνίας από το χθες στο σήμερα	211
1.6 Ο ρόλος των δύο φύλων στην οικογενειακή και επαγγελματική ζωή της γαλλικής κοινωνίας από το χθες στο σήμερα	212
1.7 Η επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων: φύλο και επιλογή επαγγέλματος (α)	212
1.8 Η επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων: φύλο και επιλογή επαγγέλματος (β)	213
1.9 Γυναίκες και κοινωνικό περιβάλλον μέσα από το βιβλίο των Νεοελληνικών Κειμένων.....	213
1.10 Οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα των γονέων: τρόπος επιρροής στις προτιμήσεις των εφήβων για τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό	214
2. Γιατί και πώς το σχολείο παραμένει γένους αρσενικού; Σχολικό πλαίσιο: παράγοντας διαμόρφωσης (εκ)παιδευτικής - επαγγελματικής συνείδησης	215
2.1 Στερεότυπα και ταυτότητα φύλου στο λογοτεχνικό βιβλίο και στο σχολικό εγχειρίδιο	215
2.2 Προτιμήσεις, επιδόσεις και συμπεριφορές αγοριών και κοριτσιών στη σχολική τάξη – Σύνδεση με επιλογές ζωής.....	216
2.3 Προσδοκίες γονέων για τη σχολική επίδοση των μαθητών και την επαγγελματική τους αποκατάσταση	216
2.4 Επιδόσεις των δύο φύλων στο μάθημα της Χημείας.....	217
2.5 Η θέση της γυναίκας στην οικογένεια: Αρχαία Ελλάδα, Βυζάντιο, σύγχρονη εποχή. Επαγγελματικές κατευθύνσεις	217
2.6 Φύλο και σχολικό εγχειρίδιο: στόχος αγωγής/εκπαίδευσης των νέων στην κλασική αρχαιότητα.....	218
2.7 Η θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα: εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές γυναικών και ανδρών στην αρχαιότητα - Σύγκριση με τη σημερινή εποχή.....	218
2.8 Αιτίες επιλογής επαγγέλματος: οι αντιλήψεις για την οικιακή εργασία. Η εικόνα της εργαζόμενης γυναίκας στη λογοτεχνία.....	218
2.9 Η εικόνα της γυναίκας σε λογοτεχνικά κείμενα	219
2.10 Η θέση της γυναίκας στο Δίκαιο και τους πολιτικούς θεσμούς.....	219
3. Το σχολείο ως χώρος αναπαραγωγής στερεοτύπων φύλου	221
3.1 Τα στερεότυπα φύλου ρυθμιστές της σχολικής επίδοσης και της επαγγελματικής εξέλιξης	222

3.2	Γυναίκες στις «περιζήτητες/υψηλόβαθμες» σχολές ΑΕΙ και ΤΕΙ (π.χ. Ιατρική)	222
3.3	Νοσηλευτική φροντίδα ασθενούς (άνδρα-γυναίκα) από γυναίκα νοσηλεύτρια	222
3.4	Γυναίκες σε «αντρικά» επαγγέλματα	223
3.5	Σtereοτυπικές αντιλήψεις για τους ρόλους των δυο φύλων μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β' Γυμνασίου	223
3.6	Σtereοτύπα φύλου στην εφηβική ηλικία, όπως προβάλλονται μέσα από τα βιβλία της γαλλικής γλώσσας σε σύγκριση με την ελληνική πραγματικότητα	223
3.7	Κοινωνική θέση της γυναίκας, όπως παρουσιάζεται μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	223
3.8	Η θέση της γυναίκας στην τοπική κοινωνία όπως αναπαρίσταται από τρεις γενιές γυναικών	224
3.9	Μελέτη της γυναικείας ψυχοσύνθεσης και συμπεριφοράς στον Όμηρο και στην εποχή μας	224
3.10	Σtereοτύπα φύλων μέσα από έργα Ελλήνων και Άγγλων λογοτεχνών των δύο τελευταίων αιώνων	224
4.	Σεξιστικά και κοινωνικά στερεότυπα σε εργασιακούς χώρους	225
4.1	Οι δυνατότητες των δύο φύλων, στον επαγγελματικό χώρο, από τη σκοπιά της Βιολογίας	225
4.2	Καταγραφή στερεοτύπων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης	226
4.3	Καταγραφή στερεοτύπων στο χώρο της υγείας	226
4.4	Οι δυνατότητες των δύο φύλων στον εργασιακό χώρο από την οπτική του μαθήματος Αρχές Οικονομίας	226
4.5	Ο χώρος της εκπαίδευσης ως προθάλαμος εργασιακής απασχόλησης: νέες τεχνολογίες και φύλο στην εκπαίδευση	227
4.6	Η ανισότητα των δύο φύλων στην εκπαίδευση ως εργασιακός χώρος	227
4.7	Μαθηματικά – επιστήμη: επαγγελματική επιλογή γένους αρσενικού	227
4.8	Σεξιστικά και κοινωνικά στερεότυπα στο χώρο της αγροτικής οικονομίας	228
5.	Τα πρότυπα των εφήβων και πώς απαντούν στη σχολική κοινωνία	229
5.1	Σε τι συνίστανται τα πρότυπα των εφήβων	229
5.2	Η εικόνα των δύο φύλων στα Κείμενα της ελληνικής Λογοτεχνίας και Γλώσσας ως πρότυπο στους εφήβους	230
5.3	Τα πρότυπα των εφήβων μέσα από το σχολικό εγχειρίδιο Γαλλικών προωθούν τη δημοκρατία και την ισότητα;	230
5.4	Επαγγελματικές επιλογές με βάση τα πρότυπα των δύο φύλων	230
5.5	Το πατρικό πρότυπο των εφήβων	231
5.6	Τα πρότυπα των δύο φύλων μέσα από τη διαφήμιση στο διαδίκτυο	231
6.	Διερεύνηση των στερεοτυπών ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την αγορά εργασίας	233
6.1	Διερεύνηση των στερεοτύπων - ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την αγορά εργασίας (α)	233
6.2	Διερεύνηση των στερεοτύπων - ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την αγορά εργασίας (β)	234
6.3	Σtereοτύπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (α)	234
6.4	Σtereοτύπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (β)	235
6.5	Σtereοτύπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (γ)	235

6.6	Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (δ)	236
6.7	Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (ε).....	236
6.8	Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (στ).....	237
6.9	Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (ζ)	238
7.	Η γυναίκα του χθες και του σήμερα: τα στερεότυπα ως τροχοπέδη στην εξέλιξή της	239
7.1	Η γυναίκα της Κλασικής Αθήνας μέσα από το έργο ενός μεγάλου τραγικού ..	239
7.2	Ο ρόλος της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία και τη διαφήμιση	239
7.3	Η θέση της γυναίκας στην αρχαία Αθήνα και τη Σπάρτη.....	240
7.4	Η γυναίκα στην επαρχία: από το χθες στο σήμερα.....	240
7.5	Φύλο και Επιστήμη – Τεχνολογία.....	241
8.	Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις ως παράγοντες διαμόρφωσης των ρόλων των δύο φύλων στην εργασία	243
8.1	Συμμετοχή της γυναίκας στην πολιτική.....	243
8.2	Προκατάληψη: συνέπειες και αντιμετώπιση	244
8.3	A. Η γυναίκα στη λογοτεχνία την επιστήμη και τις Τέχνες B. Φύλο και επαγγελματική ταυτότητα.....	244
8.4	Επαγγέλματα χωρίς γένος	244
8.5	Γυναικεία επιχειρηματικότητα.....	245
8.6	A. Ο ρόλος της οικογένειας στις επιλογές επαγγέλματος των κοριτσιών B. Ο ρόλος της οικογένειας στην επιλογή επαγγέλματος των δύο φύλων	245
9.	Η οικογένεια ως φορέας αναπαραγωγής στερεοτύπων φύλου	247
9.1	Στερεότυπα φύλου που σχετίζονται με το χώρο εργασίας, το γάμο, τον οικογενειακό προγραμματισμό, τη θέση της γυναίκας, έτσι όπως εμφανίζονται στη σύγχρονη, αλλά και στις παλαιότερες κοινωνίες (α)	247
9.2	Στερεότυπα φύλου που σχετίζονται με το χώρο εργασίας, το γάμο, τον οικογενειακό προγραμματισμό, τη θέση της γυναίκας, έτσι όπως εμφανίζονται στη σύγχρονη, αλλά και τις παλαιότερες κοινωνίες (β).....	248
9.3	Ρόλος της μητέρας χθες, σήμερα, αύριο – σύγκρουση γονεϊκών ρόλων στην οικογένεια (α).....	248
9.4	Ρόλος της μητέρας χθες, σήμερα, αύριο – σύγκρουση γονεϊκών ρόλων στην οικογένεια (β)	248
9.5	Η γυναίκα στην ομηρική οικογένεια: ρόλοι και στερεότυπα	249
9.6	Οι ρόλοι των δύο φύλων και τα στερεότυπα μέσα από κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας στη δεκαετία του 1960.....	249
9.7	Η οικογένεια ως φορέας αναπαραγωγής στερεοτύπων στο χαρακτηρισμό των επαγγελματιών (α).....	250
9.8	Η οικογένεια ως φορέας αναπαραγωγής στερεοτύπων στο χαρακτηρισμό των επαγγελματιών (β)	250
9.9	Ο ρόλος του πατέρα και της μητέρας στη μουσουλμανική οικογένεια (α).....	250
9.10	Ο ρόλος του πατέρα και της μητέρας στη μουσουλμανική οικογένεια (β).....	251
10.	Ο ρόλος των πολιτισμικών επιρροών στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων. Φύλα και στερεότυπα	253
10.1	Ο ρόλος του θεσμού της προίκας στη διαμόρφωση της θέσης της γυναίκας ..	253

10.2	Η γυναίκα στην Ελληνική Επανάσταση	253
10.3	Διερεύνηση της επιρροής των παραδοσιακών αντιλήψεων στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων, και ιδιαίτερα της γυναίκας, στην παλαιότερη και σύγχρονη κοινωνία	254
10.4	Διερεύνηση - αναζήτηση των επιρροών του Ευαγγελικού μηνύματος για την εξάλειψη των ανισοτήτων και συνεργατικότητα των δύο φύλων στο παρελθόν και το παρόν – Ανατροφοδότηση νέων ρόλων με βάση αυτές τις αξίες	254
10.5	Η γυναίκα στην επιστήμη των Μαθηματικών	254
10.6	Η γυναίκα στην αρχαιότητα σε διάφορες περιόδους – Η δυναμική και η «άθλια» θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα – Ισοτιμία άνδρα και γυναίκας	255
10.7	Σύγκριση της πολιτικής δραστηριότητας της σύγχρονης γυναίκας με αυτή των γυναικών στην περίοδο της Εικονομαχίας – Ο θεσμός της προίκας και η κοινωνική του διάσταση	255
10.8	Ο ρόλος της γυναίκας μητέρας στην Ινδική - Κινεζική και Αμερικανική κοινωνία.....	255
10.9	Γυναίκες πολιτικοί – Η ψήφος των γυναικών (το κίνημα των σουφραζέτων) – Η αντιμετώπιση της θέσης της γυναίκας στην κοινωνία	256
10.10	Γυναίκες επιστήμονες που ασχολήθηκαν με θέματα Φυσικής.....	256
10.11	Στερεότυπα και κριτική στη διαφορετικότητα των φύλων – Η βία του αρσενικού προς το θηλυκό – Ο ρόλος της μητέρας στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του αγοριού.....	256
11.	Άνδρας - γυναίκα: «παρατάξεις» φύ(ι)λα προσκείμενες. Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις ως παράγοντες παραμόρφωσης της πραγματικότητας και της αλήθειας για τα δύο φύλα	257
11.1	Γυναίκες στις θετικές επιστήμες – Υστερούν τα κορίτσια στα Μαθηματικά έναντι των αγοριών.....	257
11.2	«Ο άνδρας στην ιδιωτική σφαίρα»: διαπρέποντας στην πολιτική κουζίνα.....	257
11.3	Στερεότυπα και προκαταλήψεις στη γλώσσα	257
11.4	Τα αγόρια ή τα κορίτσια πιο υπεύθυνα στην οργάνωση της οικογενειακής ζωής;	257
11.5	Οικογένεια και ισότητα πόλοι στην οικογένεια	257
11.6	Η οπτική Γαλλίδας φεμινίστριας στις προκαταλήψεις της εποχής της.....	258
11.7	Η παρουσία των δύο φύλων στην κοινωνική ζωή	258
11.8	Η γυναίκα στη γεωργία	258
11.9	Αγόρια ιππότες, κορίτσια μαύρες κότες, στην εφηβεία (α)	258
11.10	Αγόρια ιππότες, κορίτσια μαύρες κότες, στην εφηβεία (β)	258
11.11	Έφηβος – έφηβη αυτοεκτίμηση – αυτοδιάθεση	258
11.12	Γυναίκες στην Αντίσταση	258
11.13	Καταναλωτικά πρότυπα μέσα από τα ΜΜΕ	258
12.	Η διαμόρφωση της γυναικείας ταυτότητας και οι ρόλοι των γυναικών σήμερα ...	259
12.1	Εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές εφήβων	259
12.2	Η θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα	259
12.3	Η θέση των φύλων στην κοινωνία και την πολιτική εξουσία: «Αργώ» - Θεσοκόα - Βιογραφικά Είδη	259

12.4	Κοινωνία και πολιτική εξουσία: συγκρίσεις έργων Αντιγόνης – Ελένης	259
12.5	Ο ρόλος των φύλων στην οικογένεια – Στερεότυπα και πρότυπα διαχρονικά – Ν. Καζαντζάκης - Διδώ Σωτηρίου	259
12.6	Το φύλο και ο ρόλος του μέσα από τοπικά παραδοσιακά τραγούδια	260
12.7	Το φύλο και ο ρόλος του μέσα από οικογενειακές φωτογραφίες	260
12.8	Το φύλο ως παράγοντας διαμόρφωσης της επιλογής σπουδών	260
12.9	Το φύλο στις τεχνολογικές ειδικότητες και την αγορά εργασίας	260
13. Κοινωνική αντίληψη για τη φύση της γυναίκας στην εκπαίδευση και την εργασία.261		
13.1	Ο γυναικείος ρόλος στην επαγγελματική εξέλιξη και καταξίωση.....	261
13.2	Τεχνικές ειδικότητες και γυναίκα.....	261
13.3	Γυναίκες στην επιστήμη της Χημείας	261
13.4	Γυναίκα και Ολυμπιακοί Αγώνες	261
13.5	Γυναικεία παρουσία στην Πληροφορική	261
13.6	Ελληνίδες - Γαλλίδες στην οικογένεια, την εργασία και την κοινωνία.....	262
13.7	Η μορφωμένη γυναίκα στην πατριαρχική Αθήνα της Κλασικής Εποχής	262
13.8	Οι γυναικείες προσωπικότητες στην ιστορία της τοπικής κοινωνίας της Βέροιας	262
14. Η επίδραση των στερεοτύπων που κατευθύνουν τους/τις εφήβους στις επαγγελματικές τους επιλογές		
263		
14.1	Φύλο και μουσική στην εκπαίδευση	263
14.2	Φύλο και μουσική στην αγορά εργασίας.....	264
14.3	Το σπαθί μου, η ζωή μου: ίσα δικαιώματα, άνιση μάχη.....	264
14.4	Ανισότητες των δύο φύλων μέσα από διαχρονικούς στατιστικούς πίνακες	264
14.5	Η διανομή του εισοδήματος και η φτώχεια.....	265
14.6	Επαγγελματικές ταυτότητες και κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Η γυναίκα στην περιφέρεια του Νομού Θεσσαλονίκης.....	265
14.7	Φύλο και τεχνολογία.....	266
14.8	Ίσες ευκαιρίες-ίση μεταχείριση των φύλων στην κοινωνία της πληροφορίας. Θεωρία και Πράξη	266
15. Διερεύνηση της αντρικής και της γυναικείας ταυτότητας στη σύγχρονη κοινωνία.267		
15.1	Φύλο και διαφήμιση	267
15.2	Φύλο και επαγγελματικές επιλογές στην Τεχνική/Επαγγελματική Εκπαίδευση	268
15.3	Φύλο και ρόλοι στην οικογένεια	268
15.4	Φύλο και ημερήσιος - περιοδικός Τύπος	269
15.5	Γυναίκα και επιστήμες	269
ΕΝΟΤΗΤΑ VIII: ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ		
1. Φύλο - Επιστήμη - Τέχνη		
273		
1.1	Γυναίκα και πολιτική	273
1.2	Μεγάλες μορφές της Φυσικής, η απουσία της γυναίκας.....	273
1.3	Γυναίκα και λαϊκή παράδοση – συνεντεύξεις και παραγωγή εργαλείων επισκέψεις σε μουσεία λαϊκής τέχνης	273

1.4	Τα αντρικά και γυναικεία στερεότυπα μέσα στα σχολικά	273
1.5	Φύλο και Πληροφορική: χρήση των Η/Υ από αγόρια και κορίτσια. Απομυθοποίηση στην πράξη	273
1.6	Εικόνες της γυναίκας στα λογοτεχνικά κείμενα που αναφέρονται στα χρόνια του Εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα	274
1.7	Η γυναίκα στη σύγχρονη κοινωνία (Φωτογραφίες – εικόνες, αποτύπωση καθημερινής δραστηριότητας)	274
1.8	Γυναίκες μαθηματικοί στην ιστορία των Μαθηματικών	274
1.9	Γυναίκα πολιτικός μηχανικός στα δημόσια και ιδιωτικά έργα.....	274
1.10	Γυναίκες επιστήμονες από την αρχαιότητα μέχρι το πρώτο μισό του 20ού αιώνα ..	274
2.	Η γυναίκα στο παραμύθι	275
2.1	Διερεύνηση της αντιστοιχίας μεταξύ της πραγματικότητας του σήμερα και του παραμυθιού του παρελθόντος	275
2.2	Η γυναίκα στο παραμύθι	275
3.	Πολιτισμός και φύλα	277
3.1	Φυσική αγωγή και φύλα	277
3.2	Οι διαφυλικές σχέσεις μέσα και έξω από την τάξη	277
3.3	Πολιτική και γυναίκα.....	277
3.4	Πολιτισμός και φύλα: η περίπτωση της Μήδειας μέσα από τη θεατρική παράσταση και οι σχέσεις των φύλων σήμερα.....	278
4.	Φύλο - Τέχνη - Πολιτισμός	279
4.1	Αναπαραστάσεις του φύλου στον ελληνικό κινηματογράφο	279
4.2	Πώς «εικονίζονται» τα δύο φύλα στην ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία	280
4.3	Αναπαραστάσεις του φύλου στην καθημερινή ζωή μέσα από την τέχνη της Βυζαντινής περιόδου	280
4.4	Ιστορική αναδρομή σε εκδηλώσεις της καθημερινής ζωής που έχουν σχέση με το φύλο, μέσα από την τέχνη της Βυζαντινής περιόδου	281
4.5	Διαθεματική προσέγγιση του φύλου – Πρόσωπα γυναικών στο χώρο και στο χρόνο.....	281
4.6	Φύλο, πολιτισμός και εξουσία – Πορτρέτα γυναικών στην εξουσία	282
4.7	Οι σχέσεις των δύο φύλων όπως αναπαρίστανται στα σύγχρονα ελληνικά σίριαλ ..	282
4.8	Αναπαραστάσεις του φύλου στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία – Η ποίηση της Κικής Δημουλά.....	283
4.9	Στερεότυπα των δύο φύλων στο νεοελληνικό τραγούδι.....	283

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΧ: ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

1.	Κοινή θεματική: ισότιμες σχέσεις αντιμετωπίζοντας τη βία	287
1.1	Ισότιμες σχέσεις – αντιμετωπίζοντας τη βία	287
1.2	Η βία στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.....	287
1.3	Η βία στην οικογένεια.....	288
1.4	Η βία στο παιδικό παιχνίδι.....	288
1.5	Βία, θρησκεία και γυναίκα.....	288
1.6	Διαφυλετικές σχέσεις – Ισότητα των δύο φύλων	289

Προλεγόμενα

Το εγχειρίδιο αυτό εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Έργου «**Ευαισθητοποίηση Εκπαιδευτικών και Παρεμβατικά Προγράμματα για την προώθηση της Ισότητας των φύλων**» (Κατηγορία Πράξης 4.1.1.α) του ΕΠΕΑΕΚ II.

Στόχος του εν λόγω Έργου –η υλοποίηση του οποίου ξεκίνησε από το 2002 και συνεχίζεται μέχρι το 2008– είναι η προώθηση της Ισότητας των Φύλων στους/τις μαθητές/τριες των σχολικών μονάδων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τους/τις σπουδαστές/τριες των Δομών Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, με την εισαγωγή του σχετικού προβληματισμού στη σχολική διαδικασία και την υλοποίηση Παρεμβατικών Προγραμμάτων από τις σχολικές μονάδες. Έχει ως Φορέα υλοποίησής του το ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (ΚΕΘΙ), το οποίο εποπτεύεται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και υλοποιείται σε συνεργασία με την αρμόδια Διεύθυνση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (ΔΣΕΠΕΔ) του ΥΠΕΠΘ.

Για την επίτευξη του κεντρικού στόχου του έργου κρίνεται απαραίτητη η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών –ανδρών και γυναικών– μέσω επιμορφωτικών προγραμμάτων ώστε, αφού εντοπίζουν τα στερεότυπα του φύλου, την ανισότητα και τις διακρίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα, να μπορούν να παρεμβαίνουν αναπτύσσοντας επιστημονικό λόγο και καλές πρακτικές στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος. Βασικός του, επίσης, στόχος είναι να αποδεχτούν οι μαθητές/τριες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης την ισότητα των φύλων, να συνειδητοποιήσουν τις πατριαρχικές δομές της κοινωνίας παλαιότερων εποχών και να τις συγκρίνουν με τις σύγχρονες, να διαπιστώσουν τη θέση της σύγχρονης γυναίκας και τις μορφές έμφυλης ανισότητας στη σύγχρονη κοινωνία.

Μέσω της συμμετοχής στο πρόγραμμα αυτό τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών και των μαθητριών δίνεται η δυνατότητα προβληματισμού και επανεξέτασης παγιωμένων στερεοτυπικών αντιλήψεων για τις σχέσεις των φύλων, ενώ ταυτόχρονα αναγνωρίζουν την αρχή της ισότητας των φύλων, ως απαραίτητο συστατικό της δημοκρατίας και της πνευματικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές και τις μαθήτριες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να κατανοήσουν ότι το φύλο δεν πρέπει να καθορίζει την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και να πειστούν ότι το μέλλον ανήκει σε μια αγορά εργασίας, όπου τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις διαμορφώνονται ανεξάρτητα από τα φύλα, ώστε στις νέες γενιές να υπάρξει ισοκατανομή των οικογενειακών υποχρεώσεων των δύο φύλων. Επίσης, εκτός από την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευομένων, στόχος είναι και η έμμεση ευαισθητοποίηση των γονέων, της υπό-

λοιπής σχολικής κοινότητας, καθώς και της τοπικής κοινωνίας, έτσι ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του έργου και των μελλοντικών επιδράσεών του στην ευρύτερη κοινωνία.

Το Εγχειρίδιο αυτό περιλαμβάνει μια σειρά από καλές πρακτικές των παρεμβατικών προγραμμάτων, που υλοποιήθηκαν από τους/τις εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατά το σχολικό έτος 2003-2004. Περιλαμβάνει μια ποικιλία θεματικών ενοτήτων, οι οποίες θεωρούνται οι αντιπροσωπευτικότερες θεματικές που προέκυψαν από τα Παρεμβατικά Προγράμματα που υλοποιήθηκαν στη Βόρεια Ελλάδα. Το εύρος των θεματικών αυτών, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε εννέα συνολικά κατηγορίες, αντικατοπτρίζει την εξαιρετική δουλειά που πραγματοποιείται από τα σχολεία, τους/τις εκπαιδευτικούς και τους μαθητές και μαθήτριες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Για την εκπόνηση του εν λόγω Εγχειριδίου θα ήθελα να ευχαριστήσω την Καθηγήτρια Παιδαγωγικής στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του ΑΠΘ κα Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου. Επίσης, την Υπεύθυνη Έργου κα Όπη Βλαχογιάννη και τη Γενική Συντονίστρια του Έργου κα Μαρία Κατσαμάγκου, η συμβολή των οποίων ήταν καθοριστική για την επιτυχή έκδοση του εγχειριδίου αυτού.

Μερόπη Καλδή
Πρόεδρος ΔΣ ΚΕΘΙ

Πρόλογος

Η υλοποίηση του Προγράμματος με τίτλο «*Ευαισθητοποίηση Εκπαιδευτικών και Παρεμβατικά Προγράμματα για την Προώθηση της Ισότητας των Φύλων*» κατά τη διάρκεια του σχολικού έτος 2003-2004 αποτέλεσε μια ιδιαίτερα σημαντική εμπειρία για όλους τους εμπλεκόμενους: το ΚΕΘΙ, ως υπεύθυνο φορέα υλοποίησης, τους εκπαιδευτικούς των σχολείων που συμμετείχαν στις συμπράξεις, τις επιμορφώτριες και τους επιμορφωτές, τους υπεύθυνους Αγωγής Υγείας και ΣΕΠ, τα μέλη, τέλος, της Επιστημονικής Επιτροπής του Έργου. Ευελπιστούμε ότι, παρόλες τις δυσκολίες της πρώτης χρονιάς, οι βασικότεροι στόχοι του έργου έχουν επιτευχθεί και η όλη διαδικασία αποτέλεσε μια ουσιαστική και χρήσιμη εμπειρία για τους/τις εκπαιδευτικούς και τους μαθητές και τις μαθήτριες των σχολικών μονάδων που συμμετείχαν. Η συνέχιση του Έργου εμφανίζεται με ιδιαίτερα ευοίωνες προοπτικές τόσο στο διαδικαστικό όσο και στο ουσιαστικό μέρος της υλοποίησης.

Τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο το σχεδιασμό όσο και την υλοποίηση του προγράμματος και θεωρούν ότι η εμπειρία της πρώτης χρονιάς υλοποίησης θα πρέπει να αξιοποιηθεί και λόγω της ποιότητας του Έργου που έχει παραχθεί, αλλά και για να ενισχυθούν οι δράσεις των επόμενων ετών. Για το λόγο αυτό, αποφασίστηκε να συγκεντρωθούν σε ένα τόμο οι «ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ» των παρεμβατικών προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατά τη σχολική χρονιά 2003-2004.

Το εύρος των θεματικών που κατατίθενται στην έκδοση αυτή αποτελεί ένα σαφές δείγμα του τεράστιου, πραγματικά, έργου που επιτελέστηκε στα σχολεία, φανερώνει την ποιότητα των παρεμβατικών προγραμμάτων, καταδεικνύει τη σοβαρότητα με την οποία αντιμετώπισαν την όλη προσπάθεια οι υπεύθυνοι του Υπουργείου Παιδείας και οι εκπαιδευτικοί, και, τέλος, αποδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραμάτισαν οι επιμορφώτριες/ές του ΚΕΘΙ στην όλη πορεία του έργου. Το υλικό που τελικά επιλέχθηκε, οριοθέτησε και την τελική διαμόρφωση εννέα συνολικά κατηγοριών: Φύλο και εργασία, Φύλο και εκπαίδευση, Φύλο και οικογενειακή ζωή, Φύλο και δημόσιος βίος, Σχέσεις των δύο φύλων, Συμμετοχή των δύο φύλων στα κέντρα λήψης αποφάσεων, Στερεότυπα και διαμόρφωση της ταυτότητας των φύλων, Φύλο και τέχνη, Βία και επιθετικότητα.

Στο τεύχος αυτό συμπεριλαμβάνονται οι αντιπροσωπευτικότερες θεματικές από τα Παρεμβατικά Προγράμματα της Βόρειας Ελλάδας που κατέθεσαν οι επιμορφώτριες και επιμορφωτές της Κεντρικής, Δυτικής και Ανατολικής Μακεδονίας, της Θράκης, της Θεσσαλίας και των Νησιών του Βορείου Αιγαίου. Ελπίζουμε στην τελική μορφή να συμπεριληφθούν και οι «Καλές Πρακτικές» όλων των υπόλοιπων περιφερειών που συγκεντρώνο-

νται. Η ολοκλήρωση και παρουσίαση του τεύχους αυτού δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την ουσιαστική βοήθεια και συμμετοχή της Σοφίας Αρκουμάνη και της Ιωάννας Κωστίκα, τις οποίες, η επιστημονικά υπεύθυνη ευχαριστεί θερμά.

Σιδηρούλα Ζιώγου - Καραστεργίου
Καθηγήτρια Παιδαγωγικής, Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής,
Φιλοσοφική Σχολή ΑΠΘ

Φύλο και Εργασία

1. Φύλο και εργασία
2. Φύλο και εκπαίδευση
3. Φύλο και οικογενειακή ζωή
4. Φύλο και δημόσιος βίος
5. Σχέσεις των δύο φύλων
6. Συμμετοχή των δύο φύλων
στα κέντρα λήψης αποφάσεων
7. Στερεότυπα και διαμόρφωση
της ταυτότητας φύλου
8. Φύλο και τέχνη
9. Φύλο, βία και επιθετικότητα

1.1. Τίτλος: Φύλο και εργασία: η εργαζόμενη γυναίκα στον ιδιωτικό τομέα

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να συνειδητοποιήσουν τις παραδοσιακές αντιλήψεις για το ρόλο και τον προορισμό των δύο φύλων στη ζωή και πόσο αυτές επηρεάζουν τις καθημερινές συμπεριφορές και επιλογές τους.
- Να αναθεωρήσουν τα στερεότυπα που υπάρχουν στον κοινωνικό τους περίγυρο σχετικά με το θέμα της εργασίας και να τα αντιμετωπίσουν.
- Να ενισχυθεί, με την έμφαση που θα δοθεί στις γυναικείες αξίες και ικανότητες, η αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση των κοριτσιών και γενικότερα να ενισχυθεί ο σεβασμός του άλλου φύλου στην ομάδα.
- Να αποκτήσουν όλα τα παιδιά συνείδηση της ανάγκης προώθησης ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και συμφιλίωσης της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή μέσα από τη γνώση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η εργαζόμενη γυναίκα στον ιδιωτικό τομέα.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Πρώτη διερεύνηση του θέματος στη σχολική βιβλιοθήκη, στο διαδίκτυο και σε διάφορες κρατικές υπηρεσίες
- Ανάλυση του θέματος σε υποενότητες και χωρισμός των παιδιών σε ομάδες εργασίας
- Έρευνα σε βιβλιοθήκες, σε τοπικά γραφεία πληροφόρησης, στο ΕΚΕΠΠ, σε χώρους εργασίας
- Επεξεργασία και διαμόρφωση ερωτηματολογίων για έρευνα
- Φωτογραφίσεις και συνεντεύξεις από εργαζόμενες γυναίκες
- Επεξεργασία στατιστικών δεδομένων
- Διακίνηση εντύπου για διάχυση των αποτελεσμάτων στο σχολείο και την κοινωνία

1.2. Τίτλος:

Έκθεση φωτογραφίας με θέμα: γυναίκες στο εργασιακό περιβάλλον

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να συνειδητοποιήσουν ότι το εργασιακό περιβάλλον συνδέεται άμεσα με την ποιότητα ζωής.
- Να αναθεωρήσουν τα στερεότυπα που υπάρχουν στον κοινωνικό τους περίγυρο σχετικά με την επιλογή επαγγέλματος.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι δεν υπάρχουν αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα.
- Να βελτιώσουν την αυτοεκτίμησή τους (κυρίως τα κορίτσια).
- Να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα και τις συγκρούσεις που υπάρχουν μεταξύ των αναμενόμενων ρόλων ανά φύλο σε σχέση με το επάγγελμα.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες, κλίσεις και επικοινωνιακές τεχνικές.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Αρχική ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών σχετικά με το επιλεχθέν θέμα με τη χρήση φύλλων εργασίας, λογοτεχνικών κειμένων, στατιστικών στοιχείων από τη ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ
- Περιήγηση σε σχετικές ιστοσελίδες του διαδικτύου και ανάγνωση/ανάλυση άρθρων
- Χωρισμός μαθητών/τριών σε ομάδες:
  - α. ομάδα φωτογράφισης
  - β. ομάδα δημοσιογραφικής κάλυψης (συνεντεύξεις-ερωτηματολόγια)
  - γ. ομάδα επεξεργασίας στοιχείων
  - δ. ομάδα προετοιμασίας της τελικής παρουσίασης (καλλιτεχνική βοήθεια, προβολή)

1.3. Τίτλος: Φύλο και εργασία: η γυναίκα στον πρωτογενή τομέα. Προβλήματα – Προοπτικές

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν γενικά σε θέματα ισότητας των δύο φύλων.
- Να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα αποβολής στερεοτύπων και προκαταλήψεων.
- Να ενισχυθεί ο σεβασμός του άλλου φύλου και ιδιαίτερα η αυτοεκτίμηση των γυναικών.
- Να συνειδητοποιήσουν τον προορισμό των δύο φύλων και πόσο αυτό επηρεάζει την καθημερινή τους ζωή και διαμορφώνει μια κοινωνία υγιή.
- Να αλλάξουν οι ίδιοι στάση ζωής στο σχολείο και στην κοινωνία.
- Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη προώθησης της ισότητας των δύο φύλων και των ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών: να διαδώσουν οι ίδιοι την αναγκαιότητα αυτή στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, συμμετέχοντας έτσι στην προσπάθεια ενός ανοιχτού σχολείου στην κοινωνία.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Χωρισμός ομάδων για συλλογή στοιχείων και προβληματισμό
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων στο σχολείο
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων στην τοπική κοινωνία
- Φωτογράφιση – βιντεοσκόπηση
- Διακίνηση εντύπου σχετικού με αποτελέσματα στο σχολείο και την κοινωνία

1.4. Τίτλος: Φύλο και εργασία: εργαζόμενοι/ες στη γούνα

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να προβληματιστούν σχετικά με τις αιτίες που προκαλούν τη διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών εργαζομένων στη γούνα ως προς τους όρους εργασίας (ωράριο, ασφάλιση, εισόδημα, απαιτήσεις εργοδότη).
- Να εξοικειωθούν με την παρατήρηση, την περιγραφή, την ερμηνεία και την κατανόηση ζητημάτων που αφορούν τη θέση των δύο φύλων στον εργασιακό χώρο.
- Να είναι σε θέση αμφισβητούν στερεότυπα και να αναπτύσσουν σχετική επιχειρηματολογία.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συγκέντρωση υλικού για την ιστορική εξέλιξη του επαγγέλματος
- Συλλογή στατιστικών στοιχείων για τον αριθμό των εργαζομένων και την υπάρχουσα αναλογία ανδρών και γυναικών
- Λήψη φωτογραφιών σε χώρους εργασίας – συνεντεύξεις από εργαζομένους και εργοδότες
- Συνέντευξη από τον πρόεδρο του σωματίου γουνεργατών και τον πρόεδρο του συνδέσμου γουνοποιών
- Επίσκεψη σε εργοστάσιο γούνας
- Σύνταξη και διανομή ερωτηματολογίων στους εργαζομένους

1.5. Τίτλος: Φύλο και εργασία: η γυναίκα σε θέση ευθύνης

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να συνειδητοποιήσουν τη θέση της γυναίκας σήμερα στην πολιτική, στην επιστήμη, στην εργασία.

- Να ανακαλύψουν εάν οι γυναίκες κατέχουν υψηλόβαθμες θέσεις στους προαναφερθέντες χώρους.
- Να διαπιστώσουν τις ικανότητες της γυναίκας να ανταποκρίνεται ισάξια με τον άνδρα στις αυξημένες απαιτήσεις της θέσης της, αποβάλλοντας, έτσι, στερεότυπες αντιλήψεις.
- Να μάθουν για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα δικαιώματα της γυναίκας που επιτρέπουν την ισόρροπη συμμετοχή της στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο δημόσιο, στα ΝΠΔΔ, στα ΝΠΙΔ κ.α.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι ως μελλοντικοί σύζυγοι πρέπει να στηρίζουν την ευτυχία τους στην αναγνώριση της αξίας του/της συζύγου τους.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ενημέρωση των μαθητών/τριών σχετικά με το πρόγραμμα και το θέμα του σχολείου μας από τους υπεύθυνους καθηγητές, ανάλυση του στόχου, προβληματισμός γύρω από το θέμα, υποκίνηση του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών.
- Διεξαγωγή έρευνας με πηγές: α) σχετική βιβλιογραφία, β) τον Τύπο, γ) το διαδίκτυο, δ) συνεντεύξεις, ε) ΕΚΕΠΠ.
- Για την εξασφάλιση της συμμετοχής όλων των μαθητών/τριών της ομάδας εργασίας του σχολείου στο πρόγραμμα και για τη διατήρηση του ενδιαφέροντός τους, ώστε να πετύχουμε το στόχο μας, δημιουργήθηκαν τέσσερις μεικτές ομάδες.
- Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να ασχοληθεί με ένα από τα παρακάτω θέματα: α) Γυναίκα και Πολιτική, β) Γυναίκα και Επιστήμη, γ) Γυναίκα και Εργασία, δ) Γυναίκα και Αθλητισμός.
- Πραγματοποιούνται τακτικές συναντήσεις όλων των ομάδων εκτός σχολικού ωραρίου με σκοπό: την παρουσίαση ενημερωτικού υλικού, τη συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων (brain storming), τη λήψη αποφάσεων για την εξέλιξη του προγράμματος.
- Τοποθετούνται, αποκλειστικά για το πρόγραμμα, πίνακες ενημέρωσης (stands) (ένας για κάθε ομάδα) σε διαφορετικά σημεία του σχολείου, όπου αναρτάται πληροφοριακό υλικό από τις ομάδες εργασίας. Έτσι, όλη η μαθητική κοινότητα γίνεται γνώστης του θέματος.
- Κάθε μαθητής/τρια διατηρεί φάκελο, όπου φυλάσσει το υλικό που διανέμεται από τους υπεύθυνους καθηγητές ή αποτελεί προσωπικό υλικό.
- Συντάσσεται ερωτηματολόγιο που δίνεται να απαντηθεί από όλους τους μαθητές της Α' Τάξης του σχολείου μας.
- Για τη διάχυση των αποτελεσμάτων τυπώνεται έντυπο, το οποίο διανέμεται στο σχολείο και την τοπική κοινωνία.

Γυναικεία Επαγγέλματα στο δρόμο για τον 21ο αιώνα

Κοινοί στόχοι

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών και μαθητριών σε θέματα ισότητας και σχέσεων των δύο φύλων.
- Προώθηση ισότητας μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Εισαγωγή προβληματισμού από τους εκπαιδευτικούς για την αναγκαιότητα ανακατανομής των κοινωνικών ρόλων στη σχολική και οικογενειακή ζωή.
- Ανάδειξη μιας διαφορετικής θεώρησης των μαθημάτων που διδάσκονται, όπως και ανάπτυξη μιας διαφορετικής οπτικής των επαγγελμάτων.
- Η ενσωμάτωση της πολιτικής ισότητας των δύο φύλων στο περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την είσοδο των γυναικών στην αγορά εργασίας.
- Να επιλέξουν οι μαθητές την επαγγελματική και εκπαιδευτική τους κατεύθυνση υπερβαίνοντας στερεότυπες αντιλήψεις.
- Να αποκτήσουν οι μαθητές οργανωτικές ικανότητες και δεξιότητες και να μάθουν να συνεργάζονται και να δημιουργούν από κοινού.
- Άνοιγμα των σχολείων στην τοπική κοινωνία.
- Ενημέρωση των μαθητών μέσω έρευνας για την κατάσταση που ίσχυε σε γυναικεία επαγγέλματα και τις επιλογές του άμεσου παρελθόντος.

2.1. Τίτλος: Η γυναίκα απέναντι στα τεχνολογικά επαγγέλματα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα: επισκέψεις, έρευνες, δημιουργία σκίτσων

- Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Επίσκεψη στο ΑΠΘ (Παιδαγωγικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής), διατύπωση-διακίνηση ερωτηματολογίου, φωτογραφίσεις, δημιουργία κολλάζ και αφίσας
- Επίσκεψη σε εργασιακό χώρο στη περιοχή μας (ΚΡΙ-ΚΡΙ)
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και υλικού
- Έκθεση-παρουσίαση του προγράμματός μας σε επίπεδο νομού και σε τοπικά ΜΜΕ, έκδοση εφημερίδας, εντύπου, τρίπτυχου

2.2. Τίτλος: Η γυναίκα απέναντι στις σύγχρονες επιχειρήσεις

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα: επισκέψεις, έρευνες

- Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Επίσκεψη στο τεχνολογικό μουσείο Θεσσαλονίκης, διατύπωση-διακίνηση ερωτηματολογίου, φωτογραφίες, δημιουργία κολάζ και αφίσας
- Επίσκεψη σε εργασιακό χώρο στη περιοχή μας (ΚΡΙ-ΚΡΙ)
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και υλικού
- Έκθεση-παρουσίαση του προγράμματός μας σε επίπεδο νομού και σε τοπικά ΜΜΕ, έκδοση εφημερίδας, εντύπου, τρίπτυχου

2.3. Τίτλος: Επαγγέλματα από τη γιαγιά στην εγγονή

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα: δραματοποίηση, παιχνίδι ρόλων, έρευνα, συλλογή τραγουδιών

- Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Διερεύνηση επαγγελμάτων
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και υλικού
- Επίσκεψη εκπαιδευτική στην Αλεξανδρούπολη (από Σέρρες), διατύπωση-διακίνηση ερωτηματολογίου, φωτογραφίες, δημιουργία κολάζ και αφίσας
- Έκθεση-παρουσίαση του προγράμματός μας σε επίπεδο νομού και σε τοπικά ΜΜΕ, έκδοση εφημερίδας, εντύπου, τρίπτυχου, δραματοποίηση

2.4. Τίτλος: Διαχρονική μελέτη ρεμπέτικων τραγουδιών με θέμα: οι αντιλήψεις για την κοινωνική και επαγγελματική θέση της γυναίκας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα: δραματοποίηση, παιχνίδι ρόλων, έρευνα, συλλογή τραγουδιών

- Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Διερεύνηση του ρεμπέτικου τραγουδιού
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και υλικού
- Επίσκεψη εκπαιδευτική στην Αλεξανδρούπολη (από Σέρρες), διατύπωση-διακίνηση ερωτηματολογίου, φωτογραφίες, δημιουργία κολάζ και αφίσας
- Έκθεση-παρουσίαση του προγράμματός μας σε επίπεδο νομού και σε τοπικά ΜΜΕ, έκδοση εφημερίδας, εντύπου, τρίπτυχου, δραματοποίηση

2.5. Τίτλος: Η γυναίκα στη δημιουργία αγροτουριστικών συνεταιρισμών

Μέθοδος

A. Διδακτική παρέμβαση: Οικιακή Οικονομία

B. Διδακτική παρέμβαση: Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή

- Ευαισθητοποίηση μαθητών
- Ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Επίσκεψη σε μουσεία και αγροτικούς συνεταιρισμούς, διατύπωση-διακίνηση ερωτηματολογίου, φωτογραφίες, δημιουργία κολάζ και αφίσας
- Ειδικές δράσεις (παρακολούθηση θεατρικού ή κινηματογραφικού έργου)
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και υλικού
- Έκθεση-παρουσίαση του προγράμματός μας σε επίπεδο νομού και σε τοπικά ΜΜΕ, έκδοση εφημερίδας, εντύπου, τρίπτυχου

2.6. Τίτλος: Ανεργία γένους θηλυκού, επαγγελματική εξέλιξη γένους αρσενικού;

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή

- Ευαισθητοποίηση μαθητών
- Ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Σύνταξη ερωτηματολογίου, συνεντεύξεις, παρακολούθηση θεατρικού ή κινηματογραφικού έργου
- Επίσκεψη εκπαιδευτική σε ΤΕΙ και λαογραφικό μουσείο, διατύπωση-διακίνηση ερωτηματολογίου, φωτογραφίες, δημιουργία κολάζ και αφίσας
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και υλικού
- Έκθεση-παρουσίαση του προγράμματός μας σε επίπεδο νομού και σε τοπικά ΜΜΕ, έκδοση εφημερίδας, εντύπου, τρίπτυχου, εκδήλωση με παιχνίδι ρόλων στο σχολείο

2.7. Τίτλος: Στερεότυπες αντιλήψεις φύλου στις επαγγελματικές επιλογές των γυναικών

Μέθοδος

A. Διδακτική παρέμβαση: Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή

B. Διδακτική παρέμβαση: ΣΕΠ

- Ευαισθητοποίηση μαθητών
- Ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Επίσκεψη σε λαογραφικό μουσείο, διατύπωση-διακίνηση ερωτηματολογίου, φωτογραφίες, δημιουργία κολάζ και αφίσας
- Ειδικές δράσεις (παρακολούθηση θεατρικού ή κινηματογραφικού έργου)
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και υλικού
- Έκθεση-παρουσίαση του προγράμματός μας σε επίπεδο νομού και σε τοπικά ΜΜΕ, έκδοση εφημερίδας, εντύπου, τρίπτυχου

Μοντέλα φύλων στα σχολικά εγχειρίδια και στα έντυπα σχολικών βιβλιοθηκών

3.1. Τίτλος: Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Κειμένων και Ιστορίας της Β' Τάξης α' κύκλου των ΤΕΕ

Στόχοι

- Να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά σε θέματα ισότητας φύλων.
- Να μάθουν να προσλαμβάνουν και να επεξεργάζονται κριτικά τις εικόνες των φύλων, όπως αυτές παρουσιάζονται στα σχολικά τους βιβλία και στα έντυπα των σχολικών βιβλιοθηκών, διερευνώντας το είδος των μοντέλων που εμπεριέχονται σε αυτά σε ό,τι αφορά τα δύο φύλα.
- Να συνειδητοποιήσουν τους λόγους της διαφορετικότητας αυτών των μοντέλων.
- Να προσπαθήσουν να αλλάξουν όσο είναι δυνατόν στον προσωπικό, οικογενειακό και κοινωνικό τους χώρο τις εικόνες αυτές, εφόσον δεν αποτυπώνουν την ισότητα των φύλων.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα με μορφή σχολικών δραστηριοτήτων

- Χωρισμός των ομάδων σε υποομάδες
- Επεξεργασία των κειμένων με τη βοήθεια ερωτηματολογίων στις υποομάδες
- Συγκεντρώσεις της ομάδας για προβολή βίντεο
- Συζήτηση, εξαγωγή συμπερασμάτων και καταγραφή

3.2. Τίτλος: Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Φυσικής

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Βιβλία Φυσικής Β' και Γ' Γυμνασίου
- Βιβλία Φυσικής Α', Β' και Γ' Λυκείου
- Βιβλία Φυσικής ΤΕΕ
- Απάνθισμα Φυσικής του Ρήγα Βελεστινλή
- Βιβλίο Διδακτικής Φυσικής Π. Κόκκοτα
- Βιβλία Πειραμάτων Φυσικής

3.3. Η εικόνα των φύλων στα έντυπα κομμωτικής τέχνης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: «Η κομμωτική τέχνη» και «Σχεδίαση ομορφιάς», Α' Τάξη Β' κύκλου ΤΕΕ

- Ιστορία της περμανάντ και της κουπ. Βιβλίο: «Η κομμωτική τέχνη»
- Οι Αιγύπτιοι – Έλληνες. Βιβλίο: «Σχεδίαση ομορφιάς»
- Εκπαιδευτική επίσκεψη στη Wella – Θεσσαλονίκη
- Οι Ρωμαίοι, οι Γερμανοί (βιβλίο: ομοίως)
- Ο ρωμανικός ρυθμός, ο γοτθικός, αναγέννηση, μπαρόκ, ροκοκό (βιβλίο: ομοίως)
- Γαλλική Επανάσταση (βιβλίο: ομοίως)
- Η μόδα των μαλλιών από τις περιόδους 1848-1914 (βιβλίο: ομοίως)

3.4. Τίτλος: Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Κειμένων και Αγγλικών της Α' Τάξης Ενιαίου Λυκείου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Ερωτηματολόγιο σχετικό με τα επικίνδυνα σπορ που υπάρχουν στη σελ. 10 του βιβλίου Αγγλικών της Α' Λυκείου καθώς και στη σελ. 22
- Κεφ.6 «Γιατροί χωρίς σύνορα»: εικόνες ανδρών και γυναικών γιατρών, εθελοντισμός
- Σελ. 50: εικόνες από αναμορφωτήριο με αγόρια και κορίτσια
- Σελ. 56: η πρώτη γυναίκα που ίδρυσε νοσηλευτική σχολή στην Αγγλία
- Σελ. 60: δίνονται ερωτηματολόγια για τις προτιμήσεις των παιδιών για τα αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα με αφορμή τις εικόνες
- Σελ. 84: βιογραφίες επιτυχημένων συγγραφέων, ανδρών και γυναικών
- Καταγραφή εικόνων-κειμένων του βιβλίου «Click on 2» της Virginia Evans

3.5. Τίτλος: Η εικόνα των φύλων στα βιβλία μουσικής Α' Γυμνασίου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Η εικόνα των δύο φύλων στη μουσική της αρχαίας Ελλάδας
- Η εικόνα των δύο φύλων στη βυζαντινή υμνογραφία
- Οι μεγάλοι συνθέτες της Ευρώπης και οι γυναίκες μουσικά ταλέντα δίπλα τους
- Μαέστρος – ένας στερεότυπος ρόλος στη μουσική (άνδρες και γυναίκες μεγάλοι μαέστροι)
- Η εικόνα των δύο φύλων στη σύγχρονη ελληνική μουσική

3.6. Τίτλος: Η εικόνα των φύλων στα βιβλία Τεχνολογίας της Β' Γυμνασίου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Η εικόνα των δύο φύλων στην εργασία στους χώρους των εργοστασίων κατά τη Βιομηχανική Επανάσταση
- Η διάκριση της «νεωτεριστικής» και της «παραδοσιακής» γυναικείας απασχόλησης
- Το ζήτημα των «αντρικών και γυναικείων» κλάδων απασχόλησης. Τι συμβαίνει σε διάφορα κράτη;
- Παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική επιλογή των φύλων
- Η εικόνα των φύλων στην εργασία στους χώρους των εργοστασίων σήμερα

4.1. Τίτλος: Συνταξιούχοι γυναίκες εκπαιδευτικοί Α\θμιας και Β\θμιας Εκπαίδευσης του Νομού Δράμας: αυτοβιογραφικά σχόλια - Γυναικείες θέσεις εργασίας στο Νομό Δράμας και Πανελλαδικά τα τελευταία δέκα χρόνια - Καταγραφή και σχολιασμός δεδομένων

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν σε βασικά ζητήματα που αφορούν την ισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας.
- Να συνειδητοποιήσουν την υποδεέστερη θέση στην οποία βρίσκονται οι γυναίκες στον επαγγελματικό στίβο τόσο ως προς ποσοτικά (π.χ. μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας σε σχέση με τα αντίστοιχα των ανδρών) όσο και ποιοτικά κριτήρια (π.χ. θέσεις χαμηλού κοινωνικού κύρους).
- Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν στερεότυπες κοινωνικές αντιλήψεις σε ό,τι αφορά την άσκηση συγκεκριμένων επαγγελμάτων από τα δύο φύλα.
- Να κατονομάζουν τους βασικούς μηχανισμούς αναπαραγωγής των στερεότυπων αντιλήψεων γύρω από την κοινωνική θέση και τους ρόλους των δύο φύλων (π.χ. προγράμματα σπουδών της τυπικής εκπαίδευσης, ΜΜΕ κ.λπ.).
- Να διευρύνουν τις αντιλήψεις τους σχετικά με τις επαγγελματικές ταυτότητες ανδρών και γυναικών.
- Να οδηγούνται στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές τους ανεξάρτητα από το φύλο τους.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι ο βαθμός ισότητας, τον οποίο απολαμβάνουν σήμερα τα δύο φύλα, είναι αποτέλεσμα δυναμικών διεκδικήσεων των γυναικών και ότι η κοινωνική και επαγγελματική αποδοχή και αναγνώρισή τους δεν ήταν πάντα κάτι το αυτονόητο.
- Να έρθουν σε επαφή με το σύγχρονο τρόπο σκέψης των γυναικών, να αφουγκραστούν τα προβλήματα και τους προβληματισμούς τους σε σχέση με την κοινωνική τους θέση, αλλά και τους ποικίλους ρόλους που καλούνται να παίξουν καθημερινά.
- Να γνωρίσουν από κοντά κάποιες σύγχρονες μορφές γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Οι συμμετέχοντες/ουσες εκπαιδευτικοί:

- Να ευαισθητοποιηθούν περαιτέρω γύρω από ένα σημαντικό ζήτημα που αφορά την ισότητα των δύο φύλων.
- Να ευαισθητοποιήσουν και άλλους συναδέλφους/ίσσες.

- Να είναι σε θέση να βοηθούν και να στηρίζουν τους μαθητές και τις μαθήτριές τους στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές.

Άλλοι στόχοι

Δημιουργία τράπεζας δεδομένων ανά σχολείο σχετικών με τα επιμέρους θέματα που θα εξεταστούν σε κάθε Παρεμβατικό Πρόγραμμα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα. Σχεδιασμός δράσεων με τους μαθητές/τριες και κατανομή εργασιών και δραστηριοτήτων

- Συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων για τις θέσεις εργασίες στο Νομό Δράμας
- Συνεντεύξεις από γυναίκες εργαζόμενες
- Συνεντεύξεις από συνταξιούχους γυναίκες εκπαιδευτικούς
- Μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας
- Ταξινόμηση και επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων
- Επίσκεψη σε γυναικείο αγροτικό συνεταιρισμό
- Περαιτέρω ταξινόμηση και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων
- Προετοιμασία ανοιχτής εκδήλωσης για την προβολή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος
- Ανοιχτή εκδήλωση για την προβολή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος

4.2. Τίτλος: Ανατρέποντας τα στερεότυπα γύρω από τα «αντρικά» και «γυναικεία» επαγγέλματα – Οι επιδράσεις της γυναικείας εργασίας στις λειτουργίες της οικογένειας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Καταρτισμός πίνακα «ανδρικών» και «γυναικείων» επαγγελμάτων
- Συνεντεύξεις από άνδρες και γυναίκες, οι οποίοι ασκούν επαγγέλματα που παραδοσιακά δεν ανήκουν στο φύλο τους
- Συνεντεύξεις από τρεις γενιές: παππούδες και γιαγιάδες – γονείς – παιδιά
- Συγκέντρωση σχετικού φωτογραφικού υλικού
- Μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας
- Ταξινόμηση και επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων
- Επίσκεψη σε γυναικείο αγροτικό συνεταιρισμό
- Περαιτέρω ταξινόμηση και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων

4.3. Τίτλος: Η κοινωνική και εργασιακή θέση της γυναίκας, όπως αποτυπώνεται στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Ενιαίου Λυκείου και σε λαογραφικό υλικό – Γυναίκες Λογοτέχνες στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Ενιαίου Λυκείου: διαστάσεις της γραφής τους

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Συλλογή πληροφοριών από τα σχετικά σχολικά εγχειρίδια
- Συλλογή φωτογραφικού υλικού
- Ταξινόμηση και επεξεργασία υλικού
- Επίσκεψη σε λαογραφικό μουσείο (ΕΛΙΑ)
- Περαιτέρω ταξινόμηση και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων
- Προετοιμασία ανοιχτής εκδήλωσης για την προβολή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος

4.4. Τίτλος: Αναζήτηση της ισότητας των δύο φύλων στην αγορά εργασίας – Φύλο και εργατικά ατυχήματα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Σχεδιασμός δράσεων με τους μαθητές/τριες και κατανομή εργασιών και δραστηριοτήτων
- Επισκέψεις σε επιχειρήσεις του Νομού και άλλους δημόσιους φορείς (Νοσοκομείο, Υπουργείο Εργασίας, Εργατικό Κέντρο κ.λπ.) – συνεντεύξεις
- Επισκέψεις σε επιχειρήσεις εκτός Νομού – συνεντεύξεις
- Ταξινόμηση και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων
- Περαιτέρω ταξινόμηση και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων
- Προετοιμασία ανοιχτής εκδήλωσης για την προβολή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος

4.5. Τίτλος: Η γυναικεία παρουσία στο χώρο της Τεχνολογίας ιστορικά – Η γυναικεία εργασία όπως προβάλλεται από τα ΜΜΕ

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Επίσκεψη σε τοπικά ΜΜΕ – συνεντεύξεις
- Εκπαιδευτική εκδρομή σε γυναικείο αγροτικό συνεταιρισμό – συνεντεύξεις
- Μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας και υλικού που αφορά διαφημίσεις (έντυπες και ηλεκτρονικές) και τη δραστηριοποίηση της γυναίκας στο χώρο της Τεχνολογίας
- Απομαγνητοφώνηση συνεντεύξεων
- Ταξινόμηση και επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων

5.1. Τίτλος: Γυναίκες και αμειβόμενη εργασία (α)

Στόχοι

- Να αναπτύξουν οι μαθητές κριτικό πνεύμα, ικανότητες οργάνωσης, καθώς και πνεύμα συνεργασίας.
- Να γνωρίσουν οι μαθητές τα χαρακτηριστικά της εργασίας γυναικών (ωράριο εργασίας, οικονομικές απολαβές, εξέλιξη, δυσκολίες που αντιμετωπίζουν), ώστε να διεκδικούν ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων στην αγορά εργασίας.
- Να διερευνήσουν οι μαθητές στα ΜΜΕ και σε φορείς που ασχολούνται με την εργασία των γυναικών, τα δικαιώματα των εργαζόμενων γυναικών και τις δυνατότητες εύρεσης εργασίας (παρουσίαση παραδοσιακών και νέων επαγγελμάτων) με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας των γυναικών και την ενημέρωσή τους για διεκδίκηση ίσων δικαιωμάτων εργασίας.
- Να σχηματίσουν οι μαθητές μια θετική εικόνα των εργαζόμενων γυναικών αναγνωρίζοντας τις θετικές επιπτώσεις της εργασίας τους και να διερευνήσουν τις συνέπειες της εργασίας τους στην οικογενειακή ζωή.
- Να ενημερωθεί η τοπική κοινωνία για τα δικαιώματα των γυναικών και τις δυνατότητες απασχόλησης που υπάρχουν.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Καθορισμός στόχων και συγκρότηση ομάδων
- Προγραμματισμός δραστηριοτήτων
- Δημιουργία κοινού ερωτηματολογίου
- Λήψη φωτογραφιών
- Διάθεση ερωτηματολογίου σε γονείς
- Έρευνα για δυνατότητες απασχόλησης μέσω ΜΜΕ και διαδικτύου
- Σχολιασμός φωτογραφιών
- Επεξεργασία ερωτηματολογίου
- Επεξεργασία αγγελιών για εύρεση εργασίας
- Καταγραφή δυνατοτήτων απασχόλησης
- Κοινή επίσκεψη σε εργασιακό χώρο γυναικών (αγροτουριστικός συνεταιρισμός γυναικών στα Άνω Πρώια Σερρών)
- Οργάνωση εκδήλωσης και παρουσίαση αποτελεσμάτων

- Δημιουργία εντύπου ή βιντεοκασέτας
- Αξιολόγηση

5.2. Τίτλος: Γυναίκες και αμειβόμενη εργασία (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Καθορισμός στόχων
- Προετοιμασία και ενημέρωση παιδιών (δημιουργία ομάδων και ανάθεση δραστηριοτήτων)
- Δημιουργία κοινού ερωτηματολογίου
- Διάθεση ερωτηματολογίου σε γονείς
- Έρευνα και καταγραφή του νομοθετικού πλαισίου για την προστασία και απασχόληση των γυναικών και τα εργασιακά δικαιώματα
- Ενημερωτική εκστρατεία στην τοπική κοινωνία (ΟΑΕΔ, Δημαρχείο, γονείς, ραδιοφωνικός σταθμός, χώροι εργασίας κ.α.)
- Επίσκεψη σε χώρο εργασίας γυναικών (αγροτουριστικός συνεταιρισμός γυναικών στα Άνω Πορρόια Σερρών)
- Επεξεργασία υλικού
- Δημιουργία φυλλαδίου ή CD-ROM και αφίσας
- Οργάνωση παρουσίασης

Φύλο και εργασία: παράγοντες, επιδράσεις, προβληματισμοί και δυσκολίες στην επιλογή και άσκηση του επαγγέλματος

Στόχοι ΣΕΜ

- Να προβληματιστούν οι μαθητές και οι μαθήτριες για τους παράγοντες, οι οποίοι είναι δυνατόν να επηρεάσουν τις μελλοντικές τους επιλογές για το επάγγελμα που θα ακολουθήσουν.
- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά τις δικές τους στάσεις, αντιλήψεις και προκαταλήψεις για τα δύο φύλα.
- Να συνειδητοποιήσουν το ρόλο των ιδεολογιών στη διαμόρφωση της αντρικής και της γυναικείας ταυτότητας και ότι κάθε κοινωνία διαμορφώνει διαφορετικές αντιλήψεις για τους ρόλους των ανδρών και των γυναικών.
- Να μελετήσουν τις στερεότυπες αντιλήψεις σχετικά με τα δύο φύλα του κοινωνικού και οικογενειακού τους περιγύρου, των ηλεκτρονικών και έντυπων μέσων ενημέρωσης και τις πιθανές επιδράσεις τους στις προσωπικές επιλογές ζωής.
- Να προσπαθήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναθεωρήσουν τις στερεότυπες αντιλήψεις σχετικά με τα δύο φύλα.

6.1. Τίτλος: Διερεύνηση αντιλήψεων και συμπεριφορών απέναντι στα προβλήματα των γυναικών μέσα στο κοινωνικό και εργασιακό τους περιβάλλον σε μαθητές/τριες από χώρες με διαφορετική κουλτούρα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συζήτηση
- Προβολή ταινίας
- Παιχνίδι ρόλων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Κατασκευή ερωτηματολογίου
- Διανομή ερωτηματολογίου

- Προβολή ταινιών: α) «Έριν Μπρόκοβιτς» (ταινία σχετική με τη θέση της γυναίκας στις δυτικές κοινωνίες) β) «Οσάμα» (ταινία σχετική με τη θέση της γυναίκας σε κάποιες μουσουλμανικές θεοκρατικές κοινωνίες)
- Συζήτηση
- Επεξεργασία ερωτηματολογίων
- Εξαγωγή συμπερασμάτων

6.2. Τίτλος: Η επίδραση της διαφήμισης στην επιλογή επαγγέλματος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: «Τεχνολογία»

Εργαλεία

- Ανάλυση λόγου διαφημίσεων
- Προβολή ταινίας
- Ερωτηματολόγιο
- Παιχνίδι ρόλων
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Χωρισμός σε ομάδες
- Συλλογή διαφημίσεων
- Κατάρτιση και διανομή ερωτηματολογίου
- Συζήτηση
- Επεξεργασία ερωτηματολογίων
- Εξαγωγή συμπερασμάτων

6.3. Τίτλος: Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: «Αγγλικά» (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Ανάθεση εργασιών
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδασκαλία σχετικών κειμένων

- Συζήτηση
- Παιχνίδι ρόλων
- Εξαγωγή συμπερασμάτων

6.4. Τίτλος: Διερεύνηση της στάσης αγοριών και κοριτσιών σε εργασιακό περιβάλλον επαγγέλματος που παραδοσιακά ασκείται από το αντίθετο φύλο (α)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Ενεργητική συμμετοχή αγοριών σε παραδοσιακά γυναικείο εργαστήριο ειδικότητας βρεφονηπιοκομίας

Εργαλεία

- Παρατήρηση
- Ημερολόγιο
- Βιντεοσκόπηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Επισκέψεις αγοριών στο εργαστήριο
- Συγκέντρωση υλικού έπειτα από παρατήρηση
- Επεξεργασία υλικού και συμπεράσματα

6.5. Τίτλος: Διερεύνηση της στάσης αγοριών και κοριτσιών σε εργασιακό περιβάλλον επαγγέλματος που παραδοσιακά ασκείται από το αντίθετο φύλο (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Ενεργητική συμμετοχή κοριτσιών σε παραδοσιακά αντρικό εργαστήριο ειδικότητας ηλεκτρολογίας

Εργαλεία

- Παρατήρηση
- Ημερολόγιο
- Βιντεοσκόπηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Επισκέψεις κοριτσιών στο εργαστήριο
- Συγκέντρωση υλικού έπειτα από παρατήρηση
- Επεξεργασία υλικού και συμπεράσματα
- Εξαγωγή συμπερασμάτων

6.6. Τίτλος: Αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα μέσα από τα ΜΜΕ (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Νέα Ελληνικά (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Ανάλυση κειμένου
- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο
- Παιχνίδι ρόλων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδασκαλία κειμένων

6.7. Τίτλος: Αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα μέσα από τα ΜΜΕ (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Έκθεση φωτογραφικού υλικού και εντύπων

Εργαλεία

- Ανάλυση κειμένου
- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο
- Παιχνίδι ρόλων
- Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Χωρισμός σε ομάδες
- Συγκέντρωση υλικού
- Καταγραφή, σχολιασμός και έκθεση υλικού

6.8. Τίτλος: Διερεύνηση στερεότυπων αντιλήψεων της κοινωνίας απέναντι στα διαφορετικά επαγγέλματα και τη διάκριση των επαγγελματιών σε αντρικά και γυναικεία (α)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Έκθεση φωτογραφικού υλικού και εντύπων

Εργαλεία

- Φωτογράφιση
- Ανάλυση κειμένων
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Χωρισμός σε ομάδες
- Συγκέντρωση υλικού
- Καταγραφή, σχολιασμός και έκθεση υλικού

6.9. Τίτλος: Διερεύνηση στερεότυπων αντιλήψεων της κοινωνίας απέναντι στα διαφορετικά επαγγέλματα και τη διάκριση των επαγγελματιών σε αντρικά και γυναικεία (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

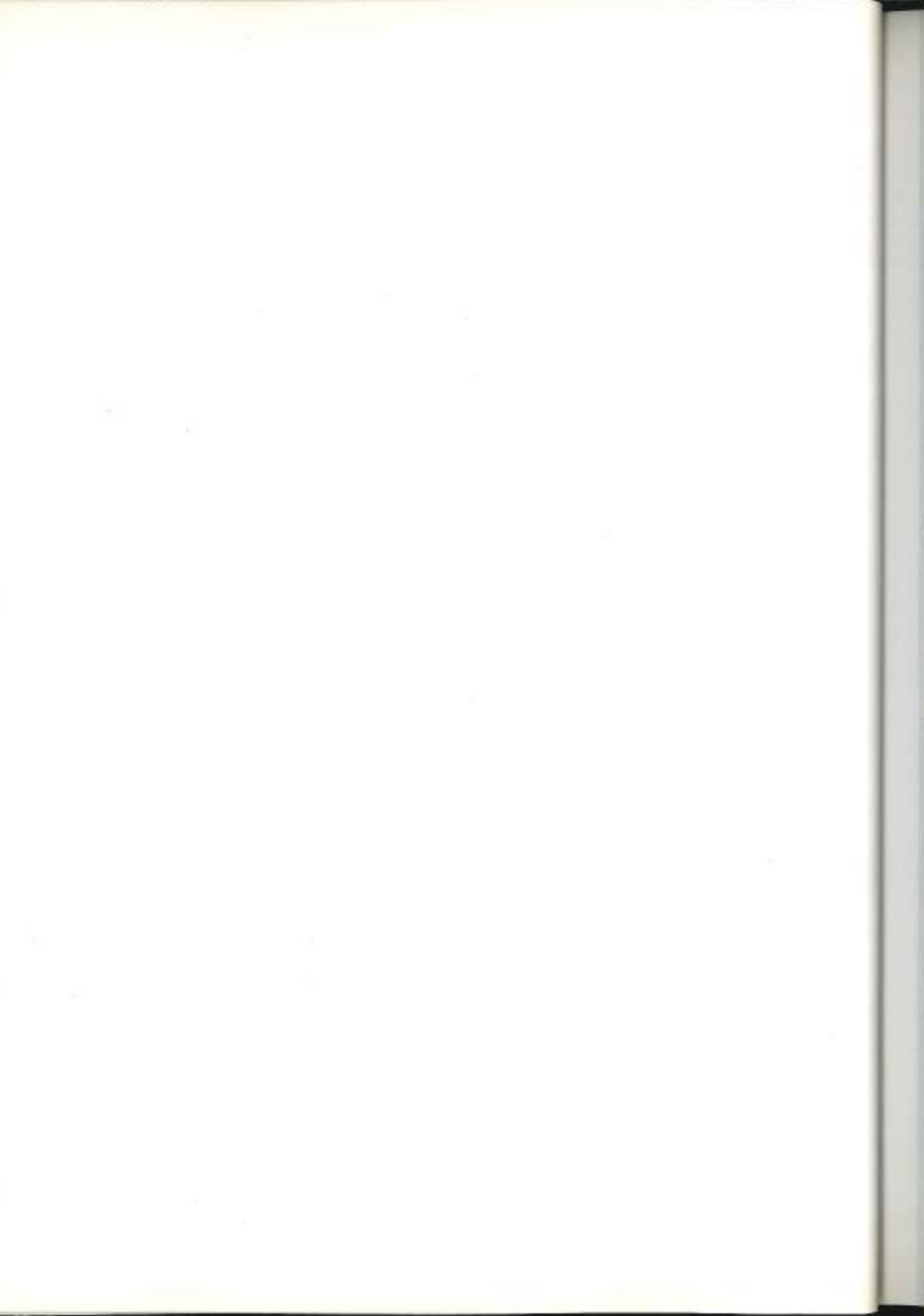
- Παρουσίαση αντρικών και γυναικείων επαγγελματιών στα ΜΜΕ

Εργαλεία

- Βιντεοσκόπηση
- Ανάλυση άρθρων
- Ανάλυση διαφημίσεων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Χωρισμός σε ομάδες
- Συγκέντρωση υλικού
- Καταγραφή, σχολιασμός και έκθεση υλικού

Φύλο και επάγγελμα: Παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική επιλογή και εξέλιξη των δύο φύλων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να μελετηθεί ο κόσμος της αμειβόμενης εργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση στον παραδοσιακό διαχωρισμό των επαγγελμάτων με βάση το φύλο.
- Να προβληματιστούν οι μαθητές και οι μαθήτριες για το ρόλο των στερεοτύπων του φύλου στις επιλογές ζωής ενός ατόμου.
- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά τις επιδράσεις διαφόρων παραγόντων (κυρίως της οικογένειας και του σχολείου) στη διαμόρφωση των δικών τους, εκπαιδευτικών και επαγγελματικών επιλογών.

7.1. Τίτλος: Παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική επιλογή των νέων

Μέθοδος

Διδακτική Παρέμβαση

- Μάθημα: Αγγλικά (Γ' Λυκείου)

Εργαλεία

- Κεφάλαια διαφόρων βιβλίων (βιβλίο «The Leaders»: I. In a woman's world, II. Interview with a legend- βιβλίο: «Blueprint»: I. Understanding boys, II. Angie, III. Eve Maxwell, βιβλίο «Over to you»: I. Men and women, II. Just women)
- Δραματοποίηση
- Συζήτηση
- Ασκήσεις κατανόησης κειμένου

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης- Ανίχνευση αντιλήψεων για τους ρόλους των φύλων
- Υπάρχοντα στερεότυπα – Επαναπροσδιορισμός ρόλων
- Επηρεάζουν τα στερεότυπα την επαγγελματική επιλογή;
- Δημοσιοποίηση συμπερασμάτων

7.2. Τίτλος: Θέση και εξέλιξη της γυναίκας στον εργασιακό χώρο

Μέθοδος

- Παρεμβατική δραστηριότητα
- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ερωτηματολόγιο σε γονείς
- Επεξεργασία ερωτηματολογίων
- Σχόλια, συμπεράσματα, παρουσίαση

7.3. Τίτλος: Φύλο και επαγγελματικές προσδοκίες γονέων και μαθητών/τριών

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Ομάδες γονέων και παιδιών
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Συναντήσεις-συζητήσεις με γονείς και παιδιά
- Ερωτηματολόγιο-έρευνα-αποτελέσματα
- Συμπεράσματα

7.4. Τίτλος: Φύλο και θετικές επιστήμες

Μέθοδος

- Διδακτική παρέμβαση
- Μάθημα: Μαθηματικά

Εργαλεία

- Επιστημονικό περιοδικό «Ευκλείδης»
- Σχολικό εγχειρίδιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης

- Φύλο και μαθηματικά μέσω διαγραμμμάτων
- Χρησιμοποίηση περιοδικών «Ευκλείδης»

7.5. Τίτλος: Ο ρόλος της διαφήμισης στη διαμόρφωση της αντρικής και της γυναικείας ταυτότητας

Μέθοδος

- Παρεμβατική δραστηριότητα
- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή βίντεο
- Συνέντευξη
- Επισκέψεις

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Χωρισμός των παιδιών σε ομάδες συλλογή διαφημιστικού υλικού
- Καταγραφή και επεξεργασία του υλικού
- Συμπεράσματα

7.6. Τίτλος: Ποια είναι σήμερα: α) η επαγγελματική εξέλιξη και η προβολή των ανδρών και των γυναικών που απασχολούνται στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τον τύπο, β) η θεματολογία των ΜΜΕ σχετικά με τα δύο φύλα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Άρθρα εφημερίδων και περιοδικών
- Εκπομπές
- Διαφημίσεις

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Έρευνα των παιδιών για τον τρόπο απασχόλησης ανδρών και γυναικών στα ΜΜΕ
- Ερωτηματολόγιο σχετικά με την αντιμετώπιση των δύο φύλων στα ΜΜΕ (εκπομπές, διαφημίσεις, κ.λπ.)
- Δημοσιοποίηση της δραστηριότητας

7.7. Τίτλος: Ισότητα φύλων και επάγγελμα στην κοινωνική και πολιτική αγωγή

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική Ενότητα: *Ενότητα: Κοινωνική οργάνωση-Κοινωνικοί θεσμοί-Οικογένεια*
- Ανάθεση εργασιών

7.8. Τίτλος: Ισότητα φύλων και επάγγελμα στη λογοτεχνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Ν. Ε. Λογοτεχνία

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Παράλληλα κείμενα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Κείμενα: «Κατερίνα», «Σ' ένα γυμνάσιο θηλέων», «Ο καπετάν Μιχάλης», «Μαργαρίτα Περδικάρη», «Ελένη ή ο κανένας», «Η απόγνωση της Πηνελόπης», «Το «βουγγάρι», «Η τιμή και το χρήμα», «Παραστρατημένοι», «Χωρίς στεφάνι»
- Ανάθεση εργασιών

8.1. Τίτλος: Φύλο και εκπαιδευτικές - επαγγελματικές επιλογές

Στόχοι

- Να αντιληφθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ότι οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές τους σχετίζονται με τον εαυτό τους, τις ανάγκες τους και τις επιρροές που δέχονται από το περιβάλλον τους.
- Να αντιληφθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ότι η γνώμη που έχουν σχηματίσει είναι προϊόν των στερεότυπων αντιλήψεων που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια της κοινωνικοποίησής τους.
- Να αμφισβητήσουν την υποτιθέμενη διάκριση σε αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα, καθώς και την αντίληψη ότι η επαγγελματική επιτυχία εξαρτάται από το φύλο.
- Να αντιληφθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ότι πίσω από τις λέξεις κρύβονται οι απόψεις που έχουμε για τις γυναίκες και τους άνδρες.
- Να μάθουν οι μαθητές και οι μαθήτριες να διαβάζουν στατιστικά στοιχεία, μελετώντας σχετικούς πίνακες για το τι σπουδάζουν-πού εργάζονται τα αγόρια και τα κορίτσια.
- Να καταλάβουν οι μαθητές και οι μαθήτριες, μελετώντας σχετικούς πίνακες, ότι η επαγγελματική εξέλιξη συνήθως είναι διαφορετική για τους άνδρες από ό,τι για τις γυναίκες.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο ΣΕΠ Α' Λυκείου (κεφ. 10)

Δράσεις

- Συζήτηση
- Βιωματική εκπαίδευση των μαθητών/μαθητριών που έγινε από την ομάδα επιστημόνων του ΚΕΘΙ Πάτρας (υπεύθυνος: Βαγγέλης Κοσμάτος), με θέμα «Σtereότυπες αντιλήψεις σχετικά με το φύλο»
- Βιωματική εκπαίδευση των μαθητών/μαθητριών κατά την επίσκεψή τους στο Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πάτρας, από την ψυχολόγο του Γραφείου Διασύνδεσης Άννα Σολωμού, με θέμα «Φύλο-εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές»
- Χρήση οπτικοακουστικού υλικού: Φωτογραφικό υλικό, άρθρα, γελοιογραφίες (από τον Τύπο)
- Παρουσίαση σε μορφή Power Point
- Βιντεοσκοπημένα αποσπάσματα από αγαπημένα σίριαλ των παιδιών (Ακολούθησε συζήτηση)
- Προβολή ταινίας (Ακολούθησε συζήτηση)

8.2. Τίτλος: Εκπαιδευτικές προτιμήσεις και επαγγελματικές επιλογές των νέων

Στόχοι

- Να ευαισθητοποιηθούν τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί - μαθητές - γονείς) σε θέματα ισότητας των δύο φύλων.
- Να προβληματιστούν οι μαθητές/τριες για τους διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν τις επαγγελματικές τους επιλογές.
- Να διερευνήσουν τις προκαταλήψεις που έχουν για τους ρόλους των δύο φύλων και να αρχίσουν να τις εξετάζουν σε μια λογική και ρεαλιστική βάση.
- Να πραγματοποιήσουν έρευνα για τα επαγγέλματα με τα οποία ασχολούνται οι άντρες και οι γυναίκες στην περιοχή.
- Να κατανοήσουν τις στερεότυπες συμπεριφορές της οικογένειας και της κοινωνίας ευρύτερα και να συνειδητοποιήσουν τους τρόπους με τους οποίους τα στερεότυπα επηρεάζουν τις στάσεις και τη συμπεριφορά των ανθρώπων της τοπικής κοινωνίας.
- Να ερευνήσουν στα ΜΜΕ, στο διαδίκτυο και αλλού για επαγγέλματα που θεωρούνται «αντρικά» και άλλα «γυναικεία», αλλά τα εξασκούν και από το άλλο φύλο.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο Εργασιακό περιβάλλον Α' ΤΕΕ (στην ενότητα «Η πρόσβαση στην απασχόληση»)

Δράσεις

- Συζήτηση: Δίνεται έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία του θέματος (επιλογή τύπου σχολείου, επιλογή επαγγέλματος, γυναικεία και αντρικά επαγγέλματα) προκειμένου να γίνει συζήτηση και να εκφραστούν ελεύθερα οι απόψεις
- Ερωτηματολόγια: των οποίων οι απαντήσεις αναλύονται και συζητούνται
- Έρευνα από την καθηγήτρια και τους μαθητές/τριες σε περιοδικά, εφημερίδες, διαδίκτυο για επιτυχημένες γυναίκες στον επαγγελματικό τομέα και μάλιστα σε «αντρικά» επαγγέλματα
- Εκπαιδευτική επίσκεψη στον Αγροτικό Συνεταιρισμό Γυναικών στο Θεσπρωτικό Πρεβέζης η «Μικρή Λάκκα Σούλι».

8.3. Τίτλος: Ο επιτυχημένος άνδρας – Η επιτυχημένη γυναίκα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα Αγγλικά Α' Λυκείου (βιβλίο «The New Leaders Intermediate», ενότητα 3)

Δράσεις

- Συζήτηση
- Σχεδίαση πινάκων (spider gram), ερωτήσεις σε μορφή κουίζ και σύντομων απαντήσεων
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο ΚΕΘΙ Πάτρας και στο Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πάτρας
- Βιβλιογραφία, άρθρα, ιστοσελίδες

8.4. Τίτλος: Φύλο και επαγγέλματα

Μέθοδος

Παραμβατική δραστηριότητα: διεξαγωγή έρευνας

Δράσεις

- Έρευνα στα αρχεία του σχολείου και στην τοπική κοινωνία, για να διαπιστωθεί πώς αποκαταστάθηκαν επαγγελματικά οι αποφοιτήσαντες μαθητές της τελευταίας δεκαετίας, κάνοντας και τις απαραίτητες συγκρίσεις ανάμεσα στα δύο φύλα.
- Ερωτηματολόγια - συνεντεύξεις παλιών αποφοίτων
- Επισκέψεις σε χώρους εργασίας
- Εκπαιδευτική εκδρομή στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

8.5. Τίτλος: Επιλογές ζωής των νέων της περιοχής του Βάλτου (Ν. Αιτ/νίας)

Μέθοδος

Παραμβατική δραστηριότητα: διεξαγωγή έρευνας

Δράσεις

- Έρευνα στο σχολείο και στην τοπική κοινωνία
- Εκπαιδευτική εκδρομή στη Φραγκίστα Ν. Ευρυτανίας, σε γυναικείο συνεταιρισμό
- Συνεντεύξεις - ερωτηματολόγιο
- Φωτογράφιση-βιντεοσκόπηση

Στόχοι ΣΕΜ

- α. Ευαισθητοποίηση των ανδρών και γυναικών εκπαιδευτικών σε θέματα ισότητας και σχέσεων των φύλων, έτσι ώστε:
- Να μπορούν να εντοπίσουν την ανισότητα, τη διάκριση και τα στερεότυπα του φύλου, όπου τα συναντούν στο εκπαιδευτικό σύστημα.
  - Να διαμορφώσουν προσωπική άποψη τόσο για τη διάκριση των φύλων όσο και για τον τρόπο με τον οποίο δομούνται οι σχέσεις των φύλων.
- β. Ευαισθητοποίηση των μαθητών και των μαθητριών, έτσι ώστε:
- Να επιλέξουν την επαγγελματική τους κατεύθυνση υπερβαίνοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις.
  - Να διεκδικήσουν την ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων σε όλους τους τομείς της προσωπικής (οικογένεια, εργασία) και κοινωνικής ζωής (κοινωνικές οργανώσεις, σύλλογοι κ.λπ.)
  - Να αντιμετωπίσουν κριτικά τους τρόπους με τους οποίους τα διδακτικά τους εγχειρίδια, το αναλυτικό πρόγραμμα και τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τα δύο φύλα.
  - Να αναπτύσσουν πνεύμα συνεργασίας με τους/τις εκπαιδευτικούς και μεταξύ τους
  - Να συμμετέχουν ισότιμα στη δημόσια ζωή και τα δύο φύλα.
- γ. Ευαισθητοποίηση γονέων, έτσι ώστε:
- Να έρθουν σε επαφή με τις αρχές της ισότητας, καθώς θα πληροφορούνται τις δραστηριότητες και τις θεματικές των παρεμβατικών προγραμμάτων.
  - Να διαπιστώσουν μια διαφορετική δυνατότητα εκπαίδευσης των παιδιών τους από το σχολείο.

**9.1. Τίτλος: Α. Φύλο και έντυπος Τύπος
Β. Portals και γυναικεία πρότυπα****Μέθοδος**

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση μαθητών σε θέματα ισότητας μέσα από τον έντυπο Τύπο
- Συλλογή υλικού από περιοδικά, εφημερίδες και Portals
- Επεξεργασία υλικού, ταξινόμηση, συζήτηση με τους μαθητές

- Επισκέψεις σε παραδοσιακή κοινότητα όπου λειτουργεί συνεταιρισμός γυναικών
- Συνέντευξη από τις γυναίκες του συνεταιρισμού
- Τρόποι προβολής του ρόλου των γυναικών μέσα στο χρόνο
- Ανάλυση δεδομένων
- Δημιουργία κολάζ-αφίσας
- Παρουσίαση του έργου σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, έρευνα στο διαδίκτυο, συζητήσεις, προβολή ταινιών

9.2. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στον επαγγελματικό και κοινωνικό χώρο από το χθες ως το σήμερα (Η σημασία της προίκας) – Διαφήμιση και γυναίκα

Μέθοδος

Διδακτική Παρέμβαση

Δράσεις

- Διδακτική Παρέμβαση στην Οικιακή Οικονομία και στην Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή
- Καταγραφή εμπειριών γυναικών παλαιότερων και νέων γενιών – Συλλογή διαφημίσεων έντυπου τύπου για την ανάδειξη των προτύπων που προωθούν
- Διερεύνηση στοιχείων από το διαδίκτυο, άρθρα εφημερίδων, επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο σχετικά με τη σύνταξη προικοσυμφώνων – Μελέτη τοπικών προικοσυμφώνων
- Επεξεργασία διαφημίσεων – εκπόνηση, τροποποίηση συγκεκριμένων διαφημίσεων με τρόπο ώστε να βασίζονται στην ισότητα των δύο φύλων
- Σύνταξη εντύπου με καταγεγραμμένες εμπειρίες και απόψεις μαθητών για το θέμα
- Παραγωγή εντύπου με τα αποτελέσματα της διδακτικής παρέμβασης
- Διάλεξη με θέμα «Γυναίκα και Διαφήμιση»

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, σχετική βιβλιογραφία, προικοσύμφωνα, διαφημίσεις, σχολικά εγχειρίδια, διαδίκτυο

9.3. Τίτλος: Α. Γυναίκα και Φυσικές Επιστήμες Β. Η γυναίκα στην αγροτική κοινωνία

Μέθοδος

Διδακτική Παρέμβαση – Παρεμβατική Δραστηριότητα

Δράσεις

Α' θέμα

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών της ομάδας σχετικά με θέματα ισότητας και ειδικότερα στο θέμα «Γυναίκα και Φυσικές Επιστήμες»
- Έρευνα στη βιβλιογραφία και στο διαδίκτυο σχετικά με το θέμα «Γυναίκα και Φυσικές Επιστήμες»

- Διερεύνηση για γυναίκες των φυσικών επιστημών και πως έχουν επηρεάσει την πορεία της γνώσης σ' αυτό τον τομέα
- Σχολιασμός των γυναικών αυτών από τους μαθητές
- Παρακολούθηση της ζωής των γυναικών αυτών και ανάπτυξη συζήτησης με τους μαθητές
- Επεξεργασία πληροφοριών και των φωτογραφιών σε μορφή power point
- Δημιουργία τελικού προϊόντος
- Παρουσίαση της εργασίας σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Β' θέμα

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών της ομάδας σχετικά με θέματα ισότητας και ειδικότερα στο θέμα «Η γυναίκα στην αγροτική κοινωνία»
- Έρευνα στη βιβλιογραφία και στο διαδίκτυο σχετικά με το θέμα
- Διερεύνηση για το ρόλο της γυναίκας σε αγροτικά νοικοκυριά. Ο ρόλος τους μέσα στο σπίτι, στην οικογένεια και στις αγροτικές εργασίες. Παρεμβάσεις γυναικών. Αγροτουρισμός
- Σχεδιασμός ερωτηματολογίου – συνέντευξη γυναικών αγροτικών νοικοκυριών από τους μαθητές – επεξεργασία υλικού
- Παρουσίαση εργασίας στους μαθητές του σχολείου (φωτογραφίες, παρουσίαση κειμένων, ανάλυση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου)
- Δημιουργία τελικού προϊόντος και παρουσίασή του σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, έρευνα σε βιβλιογραφία και στο διαδίκτυο, φωτογραφικό υλικό, ανάπτυξη συζητήσεων

9.4. Τίτλος: Η γυναίκα στις θετικές επιστήμες από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών της ομάδας σχετικά με θέματα ισότητας και ειδικότερα στο θέμα «Η γυναίκα στις θετικές επιστήμες από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα»
- Διερεύνηση των μαθητών για τις γυναίκες εκπαιδευτικούς των θετικών επιστημών του σχολείου τους από την ίδρυσή του
- Συνέντευξη των γυναικών αυτών από τους μαθητές
- Διάλεξη από επιστημονικό συνεργάτη
- Έρευνα σε βιβλιογραφία και πλοήγηση στο διαδίκτυο για το θέμα «Γυναίκες και Θετικές Επιστήμες»
- Παραγωγή εντύπου και αφίσας
- Παρουσίαση της εργασίας στην κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ανάπτυξη συζητήσεων, βιβλιογραφία, διαδίκτυο, διαφάνειες

9.5. Τίτλος: Η γυναίκα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών σε θέματα ισότητας
- Επίσκεψη στο Δήμο
- Βιβλιογραφική έρευνα σχετικά με την πορεία των γυναικών στα πολιτικά δρώμενα
- Συνέντευξη από τη Δήμαρχο και από γυναίκες Δημοτικούς Συμβούλους
- Συνεντεύξεις από γυναίκες που ψήφισαν για πρώτη φορά
- Ανάλυση συνεντεύξεων – επεξεργασία υλικού
- Δημιουργία τελικού προϊόντος (έντυπο)
- Παρουσίαση του προϊόντος σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Βιβλιογραφία, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ανάπτυξη συζητήσεων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πώς διανέμονται οι ρόλοι των δύο φύλων στο κοινωνικό περιβάλλον τους (οικογένεια, φίλοι, σχολείο).
- Να δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να καταλάβουν ότι η επιλογή του επαγγέλματος δεν επηρεάζεται από το φύλο.
- Να προβληματιστούν οι μαθητές για τις παραμέτρους που καθορίζουν την επιλογή του επαγγέλματος και να αναζητήσουν τα βαθύτερα αίτια που καθορίζουν την επιλογή αυτή.
- Άρση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας με βάση το φύλο και την ένταξη των γυναικών στις διαδικασίες ανάπτυξης του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.
- Εισαγωγή της οπτικής του φύλου σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και οργάνωσης της αγοράς εργασίας και ειδικότερα των επιχειρήσεων.
- Να εντοπιστούν από τους μαθητές καταστάσεις που θα διευκολύνουν στην άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων από τις γυναίκες ή να αποφευχθούν αρνητικές καταστάσεις εξασφαλίζοντας στην πράξη την πλήρη ισότητα γυναικών και ανδρών στον εργασιακό χώρο.
- Μέσω της μελέτης των επαγγελμάτων να εντοπιστούν από τους μαθητές/τριες, εάν υφίστανται σήμερα, οι πιο κάτω παράμετροι για τις γυναίκες:
  - Διαφορές αμοιβών για ίση εργασία και εργασία ίσης αξίας
  - Άνισες ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης
  - Διακοπτόμενη συμμετοχή στην αγορά εργασίας
  - Να αντιληφθούν την σημασία της αρχής «Ίση μεταχείριση των δύο φύλων στην αγορά εργασίας και ιδιαίτερα μέσα στο ίδιο το εργασιακό περιβάλλον» και να την υιοθετήσουν.
  - Διερεύνηση πρακτικών εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής των γυναικών
  - Άμβλυωση στην συνείδηση των μαθητών/τριών των φυλετικών στερεοτύπων ως προς τις επαγγελματικές ειδικότητες και τις θέσεις εργασίας
  - Ελλιπής κατάρτιση
  - Μικρή συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις ευθύνης

10.1. Τίτλος: Φύλο και τεχνικά επαγγέλματα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ενημέρωση των μελών των ομάδων για τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούν – ανάπτυξη συζητήσεων για θέματα ισότητας – συντονισμός δράσεων
- Διερεύνηση των σχολικών βιβλίων και εντοπισμός ενοτήτων που προωθούν την ισότητα ή/και την ανισότητα των δύο φύλων
- Έρευνα για τα τεχνικά επαγγέλματα – συνεντεύξεις με εργαζομένους/νες στα τεχνικά επαγγέλματα
- Σύνταξη ερωτηματολογίων που θα αναφέρονται σε θέματα ισότητας των δύο φύλων και τα οποία θα δοθούν σε μαθητές/τριες άλλων ειδικοτήτων και σε γονείς. Ανάλυση των ερωτηματολογίων – κωδικοποίηση απαντήσεων – εξαγωγή συμπερασμάτων.
- Επισκέψεις σε φορείς που σχετίζονται με τα τεχνικά επαγγέλματα
- Παρουσίαση του προϊόντος σε εκδήλωση του σχολείου

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, βιβλιογραφία, στοιχεία από φορείς

10.2. Τίτλος: Τα στερεότυπα στην επιλογή του επαγγέλματος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ενημέρωση των μελών των ομάδων για τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούν – ανάπτυξη συζητήσεων για θέματα ισότητας – συντονισμός δράσεων
- Διερεύνηση των σχολικών βιβλίων και εντοπισμός στερεοτύπων που προωθούν την ανισότητα στην αγορά εργασίας
- Διερεύνηση μέσω συνεντεύξεων για τα στερεότυπα που συνεχίζουν να επικρατούν τόσο στους μαθητές/τριες όσο και στους γονείς τους
- Σύνταξη ερωτηματολογίων που θα αναφέρονται στα στερεότυπα για την επιλογή του επαγγέλματος και τα οποία θα δοθούν σε μαθητές/τριες άλλων ειδικοτήτων και σε γονείς. Ανάλυση των ερωτηματολογίων – κωδικοποίηση απαντήσεων – διεξαγωγή συμπερασμάτων
- Ανάλυση των συμπερασμάτων – ανάπτυξη συζήτησης με τους μαθητές/τριες για τον εντοπισμό πρακτικών κατάργησης των συγκεκριμένων στερεοτύπων – ανάπτυξη θεατρικού κειμένου από τους ίδιους τους μαθητές, όπου θα σατιρίζονται τα στερεότυπα που υπάρχουν ακόμη και σήμερα στα δύο φύλα κατά την επιλογή του επαγγέλματος.

- Παρουσίαση του προϊόντος σε εκδήλωση του σχολείου

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, βιβλιογραφία, θεατρικό κείμενο

10.3. Τίτλος: Φύλο και πληροφορική

Μέθοδος

Διδακτική Παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ενημέρωση των μελών των ομάδων για τα θέματα που θα ασχοληθούν – ανάπτυξη συζητήσεων πάνω σε θέματα ισότητας – συντονισμός δράσεων
- Διερεύνηση των σχολικών βιβλίων και εντοπισμός των σημείων που προωθούν την ανισότητα των δύο φύλων
- Έρευνα σχετικά με το αν η πληροφορική σχετίζεται με την επιλογή του επαγγέλματος αγοριών και κοριτσιών – συνεντεύξεις με εργαζομένους σε επαγγέλματα σχετικά με την πληροφορική
- Σύνταξη ερωτηματολογίων που αναφέρονται στον επηρεασμό επιλογής του επαγγέλματος τα οποία θα δοθούν σε μαθητές/τριες καθώς και σε εργαζομένους στον τομέα της πληροφορικής – Ανάλυση των ερωτηματολογίων και καταγραφή των συμπερασμάτων που θα προκύψουν.
- Επισκέψεις σε φορείς που σχετίζονται με τεχνικά επαγγέλματα
- Παρουσίαση του προϊόντος σε εκδήλωση του σχολείου

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, βιβλιογραφία, στοιχεία από φορείς

10.4. Τίτλος: Γυναίκα και εργασία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ενημέρωση των μελών των ομάδων για τα θέματα που θα ασχοληθούν – ανάπτυξη συζητήσεων πάνω σε θέματα ισότητας – συντονισμός δράσεων
- Διερεύνηση των σχολικών βιβλίων και εντοπισμός των σημείων που προωθούν την ανισότητα των δύο φύλων
- Έρευνα με θέμα αν η ανεργία είναι γένους θηλυκού – καταγραφή των απόψεων των

μαθητών/τριών – συνεντεύξεις με ανέργους/ες – ανάπτυξη προβληματισμού για το ποιες ηλικίες πλήττονται περισσότερο

- Σύνταξη ερωτηματολογίων που αναφέρονται στην εργασία των γυναικών, καθώς και στην ανεργία που πλήττει τις γυναίκες, τα οποία θα δοθούν σε μαθητές/τριες καθώς και σε άνεργες γυναίκες – ανάλυση των ερωτηματολογίων και καταγραφή των συμπερασμάτων που θα προκύψουν
- Επισκέψεις σε επιχειρήσεις της περιοχής όπου οι μαθητές/τριες θα πάρουν συνεντεύξεις από εργαζόμενες γυναίκες
- Παρουσίαση του προϊόντος σε εκδήλωση του σχολείου

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, βιβλιογραφία, στοιχεία από φορείς

10.5. Τίτλος: Φύλο και αγροτικά επαγγέλματα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ενημέρωση των μελών των ομάδων για τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούν – ανάπτυξη συζητήσεων πάνω σε θέματα ισότητας – συντονισμός δράσεων
- Διερεύνηση των σχολικών βιβλίων και εντοπισμός των σημείων που προωθούν την ανισότητα των δύο φύλων
- Έρευνα για τη γυναίκα αγρότισσα – εντοπισμός των στερεοτύπων που επικρατούσαν παλαιότερα και συνεχίζουν να επικρατούν
- Σύνταξη ερωτηματολογίων που αναφέρονται στο αγροτικό επάγγελμα με στόχο την καταγραφή του προφίλ της σημερινής αγρότισσας, τα οποία θα δοθούν σε μαθητές/τριες, καθώς και σε εργαζόμενους σε αγροτικά επαγγέλματα – ανάλυση των ερωτηματολογίων και καταγραφή των συμπερασμάτων που θα προκύψουν
- Συνεντεύξεις με γυναίκες αγρότισσες για τη διερεύνηση και τον εντοπισμό προβλημάτων για το επάγγελμα της αγρότισσας
- Παρουσίαση του προϊόντος σε εκδήλωση του σχολείου

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, βιβλιογραφία, στοιχεία από φορείς

ΕΝΟΤΗΤΑ II

Φύλο και Εκπαίδευση

1. Ισότητα των δύο φύλων στη σχολική κοινότητα
2. Η διάκριση των φύλων στη θεωρία και την πράξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας
3. Ισότητα των δύο φύλων στο αναλυτικό πρόγραμμα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
4. Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία
5. Παρεμβατικά προγράμματα για την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων
6. Η παρουσία και ο ρόλος των δύο φύλων μέσα από τα διδακτικά εγχειρίδια. Η σύνδεσή τους με τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα
7. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος στην ενθάρρυνση των στερεοτύπων για την επιλογή επαγγέλματος των δύο φύλων
8. Η παρουσίαση των ρόλων των δύο φύλων μέσα από τη διδακτική ύλη του γυμνασίου
9. Κοινή θεματική: η γυναίκα στη δημόσια και ιδιωτική σφαίρα μέσα από την εκπαίδευση
10. Διαθεματική - διεπιστημονική προσέγγιση του φύλου στο αναλυτικό πρόγραμμα
11. Φύλο και σχολικά εγχειρίδια: διδακτικές παρεμβάσεις με στόχο την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων
12. Η μεταφορά της αντρικής και γυναικείας εμπειρίας στο σχολικό περιβάλλον και η επίδρασή της στις σχολικές επιδόσεις και τις επαγγελματικές επιλογές αγοριών και κοριτσιών
13. Άνδρες και γυναίκες στην εκπαίδευση
14. Οι αντιλήψεις των εφήβων για τους ρόλους των δύο φύλων στην εκπαίδευση
15. Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα
16. Στερεοτυπικές αντιλήψεις και διαμόρφωση συμπεριφοράς στα δύο φύλα μέσω των σχολικών εγχειριδίων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

1.1. Τίτλος: Η ζωή μου μετά από είκοσι χρόνια

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα ενδιαφέροντά τους.
- Να εντοπίσουν τις τυχόν στερεότυπες αντιλήψεις που έχουν για το ρόλο τους αργότερα ως ενήλικες.
- Να προβληματιστούν για τις αντιλήψεις αυτές και πόσο επηρεάζουν τις προσωπικές, εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές τους.
- Να ευαισθητοποιηθούν και να αναθεωρήσουν τις στερεότυπες αντιλήψεις, για να επιτευχθεί ισόρροπη κατανομή των ευθυνών μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς της οικογενειακής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι κανένα επάγγελμα δεν μπορεί να θεωρείται αποκλειστικά αντρικό ή γυναικείο και ότι η επιλογή τους γίνεται με βάση τις δυνατότητες, τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα που έχει ή μπορεί να αποκτήσει κάθε άτομο.
- Να ασκηθούν στη διαδικασία λήψης μιας απόφασης με τον εντοπισμό του προβλήματος, των εναλλακτικών λύσεων, την αξιολόγησή τους.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συζήτηση για τις απόψεις, τα ενδιαφέροντα, τις αξίες που έχουν σχετικά με θέματα που αφορούν τη ζωή τους μετά από χρόνια
- Παίξιμο ρόλων (σενάριο γραμμένο από μαθητές)
- Συμπλήρωση - ανώνυμα - ερωτηματολογίου, όπου καταγράφονται οι απόψεις αγοριών και κοριτσιών για τη ζωή που επιθυμούν να έχουν στο μέλλον
- Συζήτηση/ανάλυση απαντήσεων
- Συνεντεύξεις από επαγγελματίες, άνδρες και γυναίκες, για πληροφόρηση, με στόχο τον προβληματισμό για τα αντρικά και τα γυναικεία επαγγέλματα

1.2. Τίτλος: Η γυναίκα στα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας της Γ' Γυμνασίου και Αγωγής του Πολίτη

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να συνειδητοποιήσουν τη μη αναγνωρισμένη προσφορά των γυναικών στον Αγώνα των Ελλήνων το 1821.
- Να προβληματιστούν και να ανταλλάξουν απόψεις για τη θέση της γυναίκας στην οικογένεια, την εργασία, την κοινωνία γενικότερα.

Μέθοδος

Διδακτική δραστηριότητα (Ιστορία, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή)

Δράσεις

- Χρήση εικόνων και φωτογραφιών
- Εντοπισμός δημοτικών τραγουδιών, όπου γίνεται περισσότερο εμφανής ο ρόλος των γυναικών στην Ελληνική Επανάσταση του 1821
- Ανάλυση σχετικών θεατρικών σεναρίων
- Παρουσίαση και ανάλυση σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων

1.3. Τίτλος: Κατευθύνσεις μαθητών/τριών και η επίδοσή τους

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να εξετάσουν κριτικά τους παράγοντες «φύλο» και «επιλογή κατεύθυνσης», ώστε να αναπτύξουν μια επιχειρηματολογία που αμφισβητεί τις υπάρχουσες αντιλήψεις.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συγκέντρωση υλικού από τα αρχεία του σχολείου και ανάλυση περιεχομένου
- Διαμόρφωση ερωτηματολογίου για τις απόψεις των μαθητών/Συζήτηση
- Επίσκεψη σε γυναικείο συνεταιρισμό της περιοχής
- Δημοσίευση σε τοπική εφημερίδα των δραστηριοτήτων του σχολείου σχετικά με το θέμα της ισότητας των δύο φύλων

1.4. Τίτλος: Η ισότητα των δύο φύλων στη σχολική κοινότητα: η γυναίκα στο μάθημα των Θρησκευτικών

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να αποκαταστήσουν τη θέση της γυναίκας στον παλιό κόσμο.

- Να συγκρίνουν στοιχεία παλιότερων εποχών με τη σημερινή.
- Να εντοπιστούν οι βασικές διαστάσεις του τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζεται η γυναίκα και ο ρόλος της στην κοινωνία και την οικογένεια μέσα από εκκλησιαστικά κείμενα.
- Να διερευνήσουν τη συμμετοχή της γυναίκας στην εκκλησιαστική ποίηση.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Θρησκευτικά)

Δράσεις

- Χρήση εικόνων και φωτογραφιών
- Επίσκεψη σε Ι. Μονή/Ενημέρωση

1.5. Τίτλος: Συμμετοχή μαθητών/τριών στα 15μελή συμβούλια

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να εξετάσουν κριτικά τον παράγοντα «φύλο» και τη συμμετοχή στα μαθητικά συμβούλια, ώστε να υπάρξει δυναμικότερη συμμετοχή των κοριτσιών σ' αυτά.
- Να ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή τους.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Κατασκευή ερωτηματολογίου
- Συμπλήρωση
- Ανάλυση/Συμπεράσματα

1.6. Τίτλος: Γυναίκα και νέες τεχνολογίες

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να συνειδητοποιήσουν ότι κανένα επάγγελμα –και ιδιαίτερα εκείνα που έχουν να κάνουν με τις νέες τεχνολογίες– δεν θεωρείται αποκλειστικά αντρικό ή γυναικείο και ότι η επιλογή πρέπει να γίνεται με βάση τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα του κάθε ατόμου.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συζήτηση σχετικά με τις απόψεις των μαθητών για θέματα που αφορούν τα δύο φύλα και τις νέες τεχνολογίες.
- Δημιουργία και συμπλήρωση ερωτηματολογίου, ανάλυση των απαντήσεων.

- Έρευνα στο διαδίκτυο για άρθρα και ιστοσελίδες σχετικά με το θέμα.
- Επίσκεψη σε εταιρεία νέων τεχνολογιών (INTRACOM)
- Εκδήλωση με παρουσίαση των αποτελεσμάτων με έντυπο υλικό και παρουσίαση μέσω υπολογιστή και της ιστοσελίδας.

1.7. Τίτλος: Ισότητα των δύο φύλων στη σχολική κοινότητα: Επαγγελματικός προσανατολισμός της γυναίκας στην Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να συνειδητοποιήσουν ότι κανένα επάγγελμα –και ιδιαίτερα τα επαγγέλματα που έχουν να κάνουν με τις νέες τεχνολογίες– δεν θεωρείται αποκλειστικά αντρικό ή γυναικείο και ότι η επιλογή πρέπει να γίνεται με βάση τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα του κάθε απόμου.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συζήτηση με τους/τις μαθητές/τριες για τα τεχνικά επαγγέλματα των γυναικών
- Σύνταξη ερωτηματολογίου με τη συμμετοχή των μαθητών με αποδέκτες τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια της πόλης
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου και από γυναίκες εκπαιδευτικούς της τεχνικής εκπαίδευσης
- Καταγραφή απαντήσεων/Κωδικοποίηση/Συμπεράσματα/Συζήτηση
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων των εργασιών των μαθητών /τριών

1.8. Τίτλος: Η έκφραση της επιθετικότητας στο σχολείο

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα βίας όπου και αν εμφανίζονται.
- Να επιχειρήσουν να εντοπίσουν τις αιτίες που την προκαλούν.
- Να επιχειρήσουν να εντοπίσουν αν τελικά η βία συνδέεται με το φύλο ή όχι.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συζήτηση με τους/τις μαθητές/τριες για τα τεχνικά επαγγέλματα των γυναικών
- Μελέτη των συνεπειών της βίας στο σχολείο
- Τρόποι αποφυγής της βίας
- Τρόποι συνεργασίας μαθητών/τριών
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου/Ανάλυση/Συζήτηση συμπερασμάτων

Η διάκριση των δύο φύλων στη θεωρία και την πράξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας

2.1. Τίτλος: Η γυναίκα μέσα από τα βιβλία Αγγλικών της Α' Λυκείου: μαθησιακές δυσκολίες των δύο φύλων στην εκμάθηση ξένων γλωσσών

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να εντοπίσουν και να καταπολεμήσουν στο μέγιστο τις προκαταλήψεις για το ρόλο των δύο φύλων.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αγγλικά)

Δράσεις

- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Ανάλυση/Επεξεργασία απαντήσεων/Συζήτηση
- Συνεντεύξεις από καθηγητές Αγγλικής γλώσσας για τον τυχόν εντοπισμό της σχέσης φύλου και μαθησιακών δυσκολιών στις ξένες γλώσσες

2.2. Τίτλος: Η γυναίκα μέσα από τα βιβλία Ιστορίας της Α' Λυκείου: η γυναίκα στην Αρχαία Ιστορία

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να εντοπίσουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των γυναικών σε συγκεκριμένες ιστορικές περιόδους.
- Να προχωρήσουν σε σύγκριση και με πιο σύγχρονα στοιχεία.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Ιστορία)

Δράσεις

- Επίσκεψη σε βιβλιοθήκες για συλλογή στοιχείων - εικόνων που αναδεικνύουν τη θέση της γυναίκας στην αρχαία εποχή
- Συζήτηση συμπερασμάτων

2.3. Τίτλος: Φύλο και σχολείο: φύλο και παράδοση

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις της περιοχής.
- Να ενημερωθούν για τη συμμετοχή των δύο φύλων στη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς.
- Να διερευνήσουν τους τρόπους με τους οποίους τα δύο φύλα συμβάλλουν στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι ζητήματα που αφορούν τους ρόλους των δύο φύλων διαχέουν όλα τα κοινωνικά και πολιτιστικά επίπεδα.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συζήτηση για το θέμα/Επιλογή εργαλείου/Κατανομή εργασιών
- Επίσκεψη στη βιβλιοθήκη για τη συγκέντρωση υλικού σχετικά με τη συμμετοχή των δύο φύλων στα έθιμα του τόπου
- Συμμετοχή σε τοπική πολιτιστική εκδήλωση στους Φανούς Κοζάνης, για να διερευνηθεί η συμμετοχή των δύο φύλων στην πολιτιστική παράδοση της περιοχής, και βιντεοσκόπηση
- Συμμετοχή σε πολιτιστική εκδήλωση (Λαζαρίνες) για να διερευνηθεί η συμμετοχή των δύο φύλων στη διατήρηση της πολιτισμικής παράδοσης της περιοχής
- Συνέντευξη από μεγαλύτερης ηλικίας ανθρώπους της περιοχής με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών για τη συμμετοχή και τον τρόπο συμμετοχής των δύο φύλων στη διατήρηση πολιτιστικών εθίμων
- Έκθεση φωτογραφίας

2.4. Τίτλος: Φύλο και σχολείο: η γυναίκα μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α' και Γ' Γυμνασίου

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να εντοπίσουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των γυναικών σε συγκεκριμένες ιστορικές περιόδους.
- Να προχωρήσουν σε σύγκριση με πιο σύγχρονα στοιχεία.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Δράσεις

- Επίσκεψη σε βιβλιοπωλείο ή βιβλιοθήκη για συλλογή στοιχείων σχετικών με το θέμα

2.5. Τίτλος: Φύλο και σχολείο: φύλο και ειδικότητες - Επαγγελματικός προσανατολισμός

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ενημερωθούν για θέματα εργασίας και πώς αυτά συνδέονται με τα δύο φύλα.
- Να προβληματιστούν με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας των γυναικών και να αναζητήσουν πιθανές αιτίες.
- Να έρθουν σε επαφή με φορείς ενημέρωσης σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην αγορά εργασίας.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συζήτηση για το θέμα/Επίλογή εργαλείου/Κατανομή εργασιών
- Επίσκεψη σε ΤΕΕ και ΤΕΙ για να διερευνηθεί ο τρόπος που διαμορφώνονται οι προτιμήσεις των μαθητών κατά ειδικότητα και φύλο στις δύο βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Επίσκεψη σε Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και στο εργοστάσιο παραγωγής σαλάτας «Πιτένης», για να διαφανεί η σύνδεση σπουδών με την παραγωγή
- Επίσκεψη στο γραφείο Σύνδεσης με την αγορά εργασίας, για να μελετηθεί η εργασιακή νομοθεσία σε σχέση με τα δύο φύλα
- Επίσκεψη στο ΚΕΣΥΠ, για να διερευνηθεί η αγορά εργασίας αναφορικά με τα δύο φύλα
- Έκθεση συμπερασμάτων

Ισότητα των δύο φύλων στο αναλυτικό πρόγραμμα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Στόχοι ΣΕΜ

- α. Ευαισθητοποίηση των ανδρών και γυναικών εκπαιδευτικών σε θέματα ισότητας και σχέσεων των δύο φύλων:
- Εντοπισμός της ανισότητας, της διάκρισης και των στερεότυπων του φύλου στο εκπαιδευτικό σύστημα.
  - Ανάπτυξη - εκφορά επιστημονικού λόγου για την ισότητα των δύο φύλων.
  - Διαμόρφωση – υλοποίηση παρεμβάσεων με στόχο την ισότητα αξιοποιώντας τα δεδομένα των αναλυτικών προγραμμάτων.
  - Εισαγωγή καλών πρακτικών στο πλαίσιο λειτουργίας του σχολικού συστήματος.
  - Ενεργοί συμμετέχοντες στη διαδικασία της επιμόρφωσής τους.
  - Διαμόρφωση προσωπικής άποψης τόσο για τη διάκριση των φύλων όσο και για τον τρόπο με τον οποίο δομούνται οι σχέσεις των δύο φύλων.
- β. Ευαισθητοποίηση των μαθητριών και των μαθητών σε θέματα ισότητας και σχέσεων των δύο φύλων:
- Επιλογή εκπαιδευτικής και επαγγελματικής κατεύθυνσης υπερβαίνοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις.
  - Συνειδητοποίηση των πατριαρχικών δομών της κοινωνίας και της υποβαθμισμένης θέσης των γυναικών στις σύγχρονες δημοκρατίες.
  - Αναγνώριση της ανισότητας των δύο φύλων στο εκπαιδευτικό σύστημα, τόσο στις δικές τους πρακτικές και συμπεριφορές όσο και σ' αυτές των εκπαιδευτικών τους.
  - Διεκδίκηση την ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων σε όλους τους τομείς της προσωπικής (οικογένεια, εργασία) και κοινωνικής ζωής (κοινωνικές οργανώσεις, σύλλογοι, ενώσεις κ.λπ.).
  - Κριτική αντιμετώπιση των τρόπων με τους οποίους τα διδακτικά τους εγχειρίδια, το αναλυτικό πρόγραμμα και τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τα δύο φύλα.
  - Συνείδηση της διαφορετικής διαμόρφωσης των ταυτοτήτων φύλου στην εφηβεία από το σχολείο και την οικογένεια.
  - Διαμόρφωση συνείδησης της ιδιότητας του/της πολίτη/ιδος, που θα αναγνωρίζει και θα επιδιώκει τις αρχές της ισότητας των δύο φύλων ως απαραίτητου συστατικού της δημοκρατίας.
  - Ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας με τους/τις εκπαιδευτικούς τους και μεταξύ τους.
  - Κριτικό πνεύμα, διερευνητικές ικανότητες και ικανότητες οργάνωσης.
  - Ισότιμη συμμετοχή και των δύο φύλων στη δημόσια ζωή.
  - Προβληματισμός και μεταφορά του λόγου περί ισότητας, από πλευράς των μαθητών/τριών, και στο σπίτι.

3.1. Τίτλος: Τα δύο φύλα στην καθημερινή σχολική πραγματικότητα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Τεχνολογία Α' Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ανάθεση μικροερευνών (micro projects) στο πλαίσιο του μαθήματος με θέματα φυλετικής εξάρτησης και διαφοροποίησης

3.2. Τίτλος: Στερεότυπα και προκαταλήψεις («Σεξισμός»)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κοινωνιολογία Γ' Λυκείου)

3.3. Τίτλος: Σύγκριση του γυναικείου προτύπου στο Μεσαίωνα και την Αναγέννηση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Λυκείου)

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση στην παραλλαγή του «Νεκρού Αδελφού» και τον «Ερωτόκριτο»

3.4. Τίτλος: Θέση και ρόλος της γυναίκας μέσα στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' και Γ' Λυκείου)

3.5. Τίτλος: Επιλογή εκπαιδευτικής και επαγγελματικής κατεύθυνσης υπερβαίνοντας στερεότυπες αντιλήψεις

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

3.6. Τίτλος: Τα φύλα και οι οικογενειακοί ρόλοι

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Παράλληλα κείμενα που αναδεικνύουν θέματα ισότητας

3.7. Τίτλος: Τα φύλα και οι ρόλοι τους από εικαστική και σχεδιαστική οπτική

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Καλλιτεχνικά Α' Γυμνασίου)

Δράσεις

- Παρουσίαση και σχολιασμός έργων τέχνης σε σχέση με την ισότητα των δύο φύλων
Σχεδιασμός ενός χώρου από αγόρια και κορίτσια

3.8. Τίτλος: Η γυναίκα στην «Ελένη» και την «Ιφιγένεια εν Ταύροις» του Ευριπίδη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αρχαία Ελληνικά Γ' Γυμνασίου)

Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία

Στόχοι ΣΕΜ

- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές/τριες, αυριανοί ενήλικοι πολίτες, σε θέματα ισότητας των φύλων.
- Να αποδεχθούν οι μαθητές τα στερεότυπα των δύο φύλων στην κοινωνία σήμερα και να γνωρίσουν ποια στοιχεία της κοινωνικής ζωής ενισχύουν αυτή την άποψη.
- Μέσα σε κλίμα ελεύθερης και δημιουργικής έκφρασης να ευαισθητοποιηθούν ως προς την ισότητα των δύο φύλων και ειδικότερα, την ισότητα των δύο φύλων στην επαγγελματική δραστηριότητα.
- Να καταγραφούν οι ανάγκες και οι φιλοδοξίες των μαθητών (αγοριών και κοριτσιών) σχετικά με την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, χωρίς για αυτήν να είναι εμπόδιο το φύλο ή τα στερεότυπα επιλογής επαγγέλματος με βάση το φύλο.
- Άμβλυση στερεοτυπικών αντιλήψεων που κατευθύνουν τους νέους σε λανθασμένη επιλογή επαγγέλματος.
- Ανταλλαγή ιδεών και απόψεων, αντιπαράθεση, ομαδική αναζήτηση και συνεργασία, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των μαθητών προς μια διαφορετική αντίληψη και νοοτροπία ως προς τις ίσες ευκαιρίες στην επαγγελματική απασχόληση των δύο φύλων.
- Καταπολέμηση της διστακτικότητας των κοριτσιών να αναλάβουν διοικητικές ευθύνες στο χώρο της μελλοντικής τους εργασίας και να ενισχυθεί η αυτοπεποίθησή τους για ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (γυναικεία επιχειρηματικότητα).
- Να κατανοήσουν οι μαθήτριες και οι μαθητές το βέλτιστο συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής ανδρών και γυναικών.
- Ενημέρωση για τα εργασιακά δικαιώματα των δύο φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Βελτίωση της ικανότητας συνεργασίας, αναζήτηση, αξιολόγηση και αξιοποίηση πηγών πληροφόρησης, καλλιέργεια δημιουργικής σκέψης, δημιουργικός χειρισμός της βιβλιογραφίας, διατύπωση προβλημάτων, εξασφάλιση ικανότητας λήψης κρίσιμων αποφάσεων.
- Ενημέρωση όλης της σχολικής κοινότητας και της τοπικής κοινότητας για τους στόχους του προγράμματος και βελτίωση από μέρους των παιδιών της ποιότητας ζωής τους, του τρόπου σκέψης τους και των διαπροσωπικών τους σχέσεων στο οικογενειακό, σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.

4.1. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση και Παρεμβατική δραστηριότητα (Λογιστικές Εφαρμογές ΤΕΕ)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ενίσχυση του ρόλου της γυναικείας επιχειρηματικότητας με την εφαρμογή ασκήσεων, εφαρμογών, τροποποιώντας το διδακτικό υλικό (π.χ. εκφώνηση ασκήσεων κ.λπ.)
- Διεξαγωγή έρευνας και δημιουργία εντύπου σχετικά με τη γυναικεία επιχειρηματικότητα στην περιοχή
- Επισκέψεις σε χώρους εργασίας
- Συνεντεύξεις

4.2. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (β)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Νέα Ελληνικά ΤΕΕ)

Εργαλεία/Δράσεις

- «Λεύκες ασάλευτες», Μ. Δούκα
- «Το σχολείο της Δημιουργικότητας», Κ. Μπαλάσκας
- «Νέοι και Ναρκωτικά», Μ. Πλωρίτης
- 4ο κείμενο αναφερόμενο στα προσόντα και τα κριτήρια για την ανεύρεση εργασίας με θέμα: «Σχολείο – Εργασία και Οικογένεια»

4.3. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (γ)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Έκθεση ΤΕΕ)

Δράσεις

- Συζήτηση - ανταλλαγή απόψεων – ευαισθητοποίηση - συνειδητοποίηση
- (Έκθεση) Ανάπτυξη θέματος/έρευνα - ερωτηματολόγιο
- «Παράγοντες επιλογής επαγγέλματος/προσδοκίες»
- Προβολή ταινίας («Billy Eliot: Γεννημένος χορευτής» και «κα Διευθυντής»)
- Σύγκριση και συζήτηση δυσκολιών, στερεοτύπων κ.λπ.

4.4. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (δ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση και Παρεμβατική δραστηριότητα (Δημόσιες Σχέσεις ΤΕΕ)

Εργαλεία/Δράσεις

- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Διεξαγωγή έρευνας
- Επεξεργασία αποτελεσμάτων

4.5. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ε)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Γεωργικά Μηχανήματα – Εργαστήριο ΤΕΕ)

Εργαλεία/Δράσεις

- Εκπαίδευση μαθητριών στη χρήση γεωργικών μηχανημάτων
- Αλλαγή ρόλων κατά τη διάρκεια των εργαστηριακών μαθημάτων
- Λήψη φωτογραφικού υλικού & βίντεο
- Αξιολόγηση παρέμβασης από τους μαθητές

4.6. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (στ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Νεοελληνική Λογοτεχνία Γ' Ενιαίου Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ανδρέα Φραγκιά « Άνθρωποι και σπίτια»
- Δημ. Χατζή «Το φονικό της Ιζαμπέλας Μόλναρ»
- Θέμα: «Διαφορετικά πρότυπα γυναικών»

4.7. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ζ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αρχές Οικονομίας Α' Ενιαίου Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Διερεύνηση οικονομικών εννοιών και ανάλυσή τους από την οπτική γωνία των στερεοτύπων που υπάρχουν στα δύο φύλα.
- Παρατήρηση και ανάλυση εικόνων και παραδειγμάτων του σχολικού βιβλίου σε σχέση με τους ρόλους των δύο φύλων
- «Εργασιακά δικαιώματα φύλου στο χώρο της εργασίας – νομοθεσία της ΕΕ»
- Ενημερωτικά φυλλάδια – παρουσίαση σε ημερίδα

4.8. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (η)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Θρησκευτικά Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- «Η καθημερινή ζωή μιας οικογένειας στα χρόνια του Χριστού – το παιχνίδι των ρόλων τότε και σήμερα»
- Ερωτηματολόγιο
- Σύντομη συγκριτική εργασία των μαθητών, που θα εξετάζει τις διαφορές στο ρόλο των δύο φύλων ανάμεσα στο μοντέλο οικογένειας των χρόνων του Χριστού και το σημερινό μοντέλο οικογένειας
- Φιλολόγηση έργων ζωγραφικής εμπνευσμένων από τη ζωή μιας οικογένειας στα χρόνια του Χριστού

4.9. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (θ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Φυσική Αγωγή Γυμνασίου)

Εργαλεία/ Δράσεις

- «Σωματική άσκηση: παίζω το παιχνίδι των ρόλων με καινούργιους όρους»
- Ερωτηματολόγιο
- Αθλητικές δραστηριότητες (π.χ. ποδόσφαιρο, χορός κ.λπ.), στις οποίες θα προσπαθήσουμε να αντιστρέψουμε τους καθιερωμένους ρόλους των δύο φύλων

4.10. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ι)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (ΣΕΠ Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Διανομή στα παιδιά σεναρίου από το βιβλίο ΣΕΠ Γ' Γυμνασίου (σελ. 100-104) και σχετικού με το κείμενο ερωτηματολογίου
- Οργάνωση προβολής στα παιδιά της ταινίας του Stephen Daldry «Billy Elliot: Γεννημένος χορευτής» και συζήτηση αμέσως μετά το τέλος της ταινίας. Καταγραφή των απόψεων που εκφράστηκαν από τους μαθητές
- Ξαναγράφουμε το σενάριο με τίτλο «Το παιχνίδι των ρόλων» κατά τρόπο τέτοιο ώστε να μην αναπαράγει το σενάριο αυτό στερεότυπες αντιλήψεις για τους άντρες, τις γυναίκες και τις επαγγελματικές επιλογές των ανθρώπων
- Ζωντανεύουμε επί σκηνής τα δύο διαφορετικά σενάρια (Θεατρική παράσταση/Παιχνίδι ρόλων)

4.11. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ια)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αρχαία Ελληνικά Α' Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση – συζήτηση σχετικά με την παρουσία-απουσία γυναικών στην κοινωνική-πολιτική ζωή, σε επίπεδο επαγγελματικής απασχόλησης του Πελοποννησιακού πολέμου μέσα από τα κείμενα, και όχι μόνο, του Ξενοφώντα και του Θουκυδίδη
- Συσχετισμός – σύγκριση Αθήνας και Σπάρτης.

4.12. Τίτλος: Ζητήματα – στάσεις – συμπεριφορές & επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας αγοριών και κοριτσιών μέσα στη σχολική πραγματικότητα. Φύλο, σχολείο και επαγγελματική σταδιοδρομία (ιβ)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Φυσική Β' Λυκείου Γενικής Παιδείας)

Εργαλεία/Δράσεις

- Έρευνα για την απασχόληση των δύο φύλων στις Φυσικές Επιστήμες (Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Γεωλογία)
- Στάσεις αγοριών και κοριτσιών απέναντι σε αυτές
- Προβλήματα και προοπτικές απασχόλησης περισσότερων γυναικών με τις Φυσικές Επιστήμες

Στόχοι ΣΕΜ

- Να αναπτύξουν οι μαθητές μέσω της παρατήρησης και της σύνταξης ερωτηματολογίων κριτική σκέψη και οργανωτικές δεξιότητες.
- Να επιλέξουν τα επαγγέλματά τους με βάση την ιδιοσυγκρασία και τις προσωπικές τους ανάγκες υπερβαίνοντας στερεότυπες αντιλήψεις.
- Να αναγνωρίσουν και να συνειδητοποιήσουν τον υποβαθμισμένο ρόλο της γυναίκας ακόμη και σήμερα στην οικογένεια, το σχολείο, την κοινωνία, την πολιτική ζωή.
- Να αντιμετωπίσουν κριτικά τους τρόπους με τους οποίους τα διδακτικά εγχειρίδια, το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών και τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τα δύο φύλα.
- Να προβληματιστούν για τους ρόλους που αναλαμβάνουν τα δύο φύλα μέσα στην οικογένεια.
- Να γνωρίσουν οι μαθητές καλύτερα τις ανάγκες, τις επιδιώξεις και τις επιθυμίες του άλλου φύλου και να οικοδομήσουν υγιείς διαπροσωπικές –φιλικές και συντροφικές– σχέσεις με το άλλο φύλο.
- Να μάθουν να αναγνωρίζουν, να σέβονται και να εκτιμούν την αξία και την προσφορά του αντίθετου φύλου στην οικογένεια, την κοινωνία, την πολιτική ζωή.
- Να διεκδικήσουν την ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων σ' όλους τους τομείς της προσωπικής και της κοινωνικής τους ζωής.
- Να αναγνωριστούν και να αρθούν από τους εκπαιδευτικούς οι προκαταλήψεις ως προς την αντιμετώπιση των δύο φύλων στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Να ευαισθητοποιηθούν έμμεσα οι γονείς για τα ζητήματα μιας παιδαγωγικής αντίληψης που θα στοχεύει στην προώθηση ίσων ευκαιριών στο σχολείο.

5.1. Τίτλος: Φιλικές και ερωτικές σχέσεις των δύο φύλων (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, «Η Φόνισσα»
- Άγγελου Τερζάκη, «Ταξίδι με τον Έσπερο»
- Μ. Καραγάτση, «Γιούγκερμαν»
- Οδυσσέα Ελύτη, «Η Μαρίνα των βράχων»

- Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Λυκείου
- Ερωτηματολόγια
- Προβολή ταινίας
- Ομιλία

5.2. Τίτλος: Φιλικές και ερωτικές σχέσεις των δύο φύλων (β)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (ΚΝΛ Α' Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ανδρέα Κάλβου, «Τα Ηφαίστεια»
- Διονυσίου Σολωμού, «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι/Σχεδιάσμα Α'»
- Διονυσίου Σολωμού, «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι/Σχεδιάσμα Β'»
- Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Λυκείου
- Ερωτηματολόγια
- Προβολή ταινίας
- Ομιλία

5.3. Τίτλος: Παραδοσιακά γυναικεία και αντρικά επαγγέλματα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (ΣΕΠ Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Διδώ Σωτηρίου, «Ματωμένα χώματα/Το σπίτι μου»
- Δημήτρη Χατζή, «Το βάφτισμα»
- Νεοελληνική γλώσσα Α' Γυμνασίου
- ΣΕΠ Γ' Γυμνασίου
- Ερωτηματολόγιο
- Ταινία

5.4. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στην οικογένεια, την εργασία, το κοινωνικό περιβάλλον

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (ΚΝΛ Α' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Μαρίας Ιορδανίδου, «Λωξάντρα»
- Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου, «Η γιαγιά»

- Λορέντζου Μαβίλη, «Καλλιπάτειρα»
- Νίκου Καζαντζάκη, «Αναφορά στον Γκρέκο»/«Η μητέρα μου»
- ΚΝΛ Α' Γυμνασίου
- Νεοελληνική γλώσσα Α' Γυμνασίου
- Ερωτηματολόγιο
- Ταινία

5.5. Τίτλος: Συγκριτική μελέτη στερεοτύπων στον ελληνικό και αγγλικό πολιτισμό

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αγγλικά)

Εργαλεία/Δράσεις

- Τα σχολικά εγχειρίδια Αγγλικών του Γυμνασίου
- Ανάλυση των εικόνων που υπάρχουν στα βιβλία
- Ερωτηματολόγιο
- Ταινία

5.6. Τίτλος: Συγκριτική μελέτη στερεοτύπων στον ελληνικό και γαλλικό πολιτισμό

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Γαλλικά)

Εργαλεία/Δράσεις

- Τα σχολικά εγχειρίδια Γαλλικών του Γυμνασίου
- Ανάλυση των εικόνων που υπάρχουν στα βιβλία
- Ερωτηματολόγιο
- Ταινία

5.7. Τίτλος: Γυναίκα και διαφήμιση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάρκετινγκ ΤΕΕ)

Εργαλεία/Δράσεις

- Μάρκετινγκ: Κεφάλαιο 3 – Συμπεριφορά καταναλωτή/Επιρροές από τη διαφήμιση και φύλο
- Κεφάλαιο 4 – Η παράμετρος του φύλου στην τμηματοποίηση της αγοράς
- Κεφάλαιο 9 – Προώθηση προϊόντος/Ρόλοι – στερεότυπα
- Συνάντηση με γυναίκες πανεπιστημιακούς
- Συνάντηση με γυναίκες που δραστηριοποιούνται στο χώρο της τέχνης

- Συνάντηση με την πρόεδρο - ιδιοκτήτρια του Εθνολογικού Μουσείου Αλεξ/πολης
- Προβολή της ταινίας «Κάν' το όπως ο Μπέκαμ»
- Οι θεματικές ενότητες του βιβλίου του Μάρκετινγκ (Κεφάλαια 3, 4, 9)
- Δειγματοληπτική έρευνα/Ερωτηματολόγια
- Έντυπο υλικό

5.8. Τίτλος: Ο ρόλος των φορέων κοινωνικοποίησης στην αναπαραγωγή στερεοτύπων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κοινωνιολογία ΤΕΕ)

Εργαλεία/Δράσεις

- Κοινωνιολογία: Κεφάλαιο 7 – Κοινωνικές αξίες και πρότυπα συμπεριφοράς στα φύλα
- Διαφοροποίηση κοινωνικών κανόνων σε αυστηρούς και χαλαρούς/η παράμετρος του φύλου
- Οι συνομήλικοι ως φορέας κοινωνικοποίησης
- Η οικογένεια και η θρησκεία ως φορείς κοινωνικοποίησης
- Κοινωνικός έλεγχος και φύλο/κυρώσεις και φύλο
- Συνάντηση με γυναίκες πανεπιστημιακούς
- Συνάντηση με γυναίκες που δραστηριοποιούνται στο χώρο της τέχνης
- Συνάντηση με την πρόεδρο – ιδιοκτήτρια του Εθνολογικού Μουσείου Αλεξ/πολης
- Προβολή της ταινίας «Κάν' το όπως ο Μπέκαμ»
- Κοινωνιολογία: Κεφάλαιο 7 – Κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος
- Δειγματοληπτική έρευνα/Ερωτηματολόγια
- Έντυπο υλικό

5.9. Τίτλος: Ο ρόλος του σχολείου στις επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Ιστορία Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ιστορία Γ' Γυμνασίου: Κεφάλαια: πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία από την Αναγέννηση ως το 18ο αι - Νομοθεσία του Καποδίστρια – Εκπαιδευτική πολιτική – Η βιομηχανική επανάσταση – Οικονομικές και κοινωνικές θεωρίες του 19ου αι./επιστήμες: δύο πίνακες ζωγραφικής/οι πόλεμοι/τα μετόπισθεν/η εθνική αντίσταση
- Ιστορία Γ' Γυμνασίου
- Ερωτηματολόγια
- Προβολή της ταινίας «Κράμερ εναντίον Κράμερ»
- Συνεντεύξεις
- Τα μηχανογραφικά δελτία των τελειόφοιτων του Λυκείου
- Επισκέψεις σε γυναικείους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς
- Έκθεση φωτογραφίας

- Ομιλία με θέμα την ισότητα των δύο φύλων
- Πρόσκληση για συζήτηση με το Παιδαγωγικό Τμήμα του ΔΠΘ

5.10. Τίτλος: Η εργαζόμενη γυναίκα στην περιοχή του δήμου Τραϊανούπολης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ' Γυμνασίου: Κεφ 6: Κοινωνία των πολιτών/Δικαιώματα και υποχρεώσεις του πολίτη
- Προβολή της ταινίας «Κράμερ εναντίον Κράμερ»
- Επίσκεψη σε γυναικείο αγροτουριστικό συνεταιρισμό της περιοχής
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ' Γυμνασίου
- Ερωτηματολόγια
- Προβολή της ταινίας «Κράμερ εναντίον Κράμερ»
- Συνεντεύξεις
- Τα μηχανογραφικά δελτία των τελειόφοιτων του Λυκείου
- Επισκέψεις σε γυναικείους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς
- Έκθεση φωτογραφίας
- Ομιλία με θέμα την ισότητα των δύο φύλων
- Πρόσκληση για συζήτηση με το Παιδαγωγικό Τμήμα του ΔΠΘ

Κεφάλαιο

6

Η παρουσία και ο ρόλος των δύο φύλων μέσα από τα διδακτικά εγχειρίδια. Η σύνδεσή τους με τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα

Στόχοι ΣΕΜ

- Η μελέτη και διερεύνηση της γυναικείας παρουσίας στα σχολικά βιβλία.
- Βοήθεια, ώστε τα παιδιά να διαπιστώσουν πώς οι διακρίσεις των φύλων είναι περισσότερο κοινωνική κατασκευή.

6.1. Τίτλος: Έρευνα σε γυναικείες και αντρικές επιδόσεις στην τεχνολογία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Πληροφορικής Α' Γυμνασίου

Εργαλεία/Δράσεις

- Συζήτηση για τη συμμετοχή γυναικών στους Η/Υ
- Σχολικό εγχειρίδιο
- Στατιστικοί πίνακες
- Επίσκεψη παιδιών σε κέντρα εκμάθησης Η/Υ

6.2. Τίτλος: Η αγωγή παιδιών στην αρχαία Αθήνα και Σπάρτη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία Β' Γυμνασίου

Εργαλεία/Δράσεις

- Σχολικό εγχειρίδιο – Βιβλιογραφία
- Διερεύνηση της θέσης της γυναίκας στην Αθήνα και τη Σπάρτη
- Σχολιασμός μνημείων και θεοτήτων, επίσκεψη σε μουσείο

6.3. Τίτλος: Έρευνα μέσα από λογοτεχνικά κείμενα και συνεντεύξεις για τη θέση της γυναίκας σε τοπικό επίπεδο μέσα από την έκφραση του χορού

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Συζήτηση – Έρευνα
- Εκμάθηση χορών
- Σύνταξη ερωτηματολογίου για γονείς, παραγωγή CD

6.4. Τίτλος: Στάσεις ζωής και συμπεριφορές των δύο φύλων όπως αποτυπώνονται στη σύγχρονη ελληνική και ξένη λογοτεχνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Γυμνασίου

Εργαλεία/Δράσεις

- Σχολικό βιβλίο – Συζήτηση για τη θέση της γυναίκας και του άνδρα στη λογοτεχνία
- Συζήτηση
- Σκιαγράφιση εκ μέρους των παιδιών ηρώων της λογοτεχνίας

6.5. Τίτλος: Η γυναίκα στη δημόσια ζωή μιας ευρωπαϊκής χώρας σε παραλληλισμό με την Ελληνίδα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα Αγγλικά της Γ' Γυμνασίου

Εργαλεία/Δράσεις

- Εφημερίδες περιοδικά (Newsweek, Time)
- Παρακολούθηση κινηματογραφικής ταινίας
- Σχολιασμός στίχων σε τραγούδια της Ευρώπης

6.6. Τίτλος: Καταγραφή της γυναικείας παρουσίας στα Ομηρικά Έπη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στην Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία της Α' Γυμνασίου

Εργαλεία/Δράσεις

- Συζήτηση
- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Σχολιασμός

6.7. Τίτλος: Διασκευή της παράστασης «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη

Στόχοι

Να διαπιστώσουν τα παιδιά μέσα από τη συμμετοχή τους στη θεατρική παράσταση την αναγκαιότητα αρμονικής συνύπαρξης αγοριών και κοριτσιών.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Κατασκευή θεατρικών κουστουμιών
- Επιλογή μουσικής
- Τελική εκδήλωση με παρουσίαση της παράστασης

6.8. Τίτλος: Η γυναίκα στη σύγχρονη ζωή

Στόχοι

- Να διαπιστωθεί η εναλλαγή πολλαπλών ρόλων της σύγχρονης γυναίκας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Β' Γυμνασίου Τμήμα Πληροφορικής)

Εργαλεία/Δράσεις

- Έρευνα – Συνέντευξη με γυναίκες αυξημένων ευθυνών
- Καταγραφή συμπερασμάτων

6.9. Τίτλος: Η επιρροή της οικογένειας στην τελική απόφαση του παιδιού για την επαγγελματική του σταδιοδρομία

Στόχοι

- Να επιλέγουν τα παιδιά το επάγγελμα χωρίς να επηρεάζονται από το φύλο.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα Αγγλικά της Γ' Γυμνασίου

Εργαλεία/Δράσεις

- Στατιστικοί πίνακες
- Ελληνική και Ξένη βιβλιογραφία
- Τελική εκδήλωση

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος στην ενθάρρυνση των στερεοτύπων για την επιλογή επαγγέλματος των δύο φύλων

7.1. Τίτλος: Διεξαγωγή έρευνας «για την τοπική γυναικεία επιχειρηματικότητα»

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

7.2. Τίτλος: Κορίτσια: υψηλές επιδόσεις μέτριες προσδοκίες, χαμηλές επιλογές

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Χημεία Α' Λυκείου

7.3 Τίτλος: Γυναικείες προσωπικότητες στα Μαθηματικά από την αρχαιότητα έως σήμερα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Μαθηματικά Α' Λυκείου

7.4. Τίτλος: Ευκλείδεια Γεωμετρία – απουσία του γυναικείου φύλου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

7.5. Τίτλος: Εργασία στην τοπική κοινωνία

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Α' Λυκείου)

7.6. Τίτλος: Αρνητικές επιδράσεις των στερεοτύπων στη διαμόρφωση της προσωπικότητας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Έκφραση - Έκθεση Β' Λυκείου

7.7. Τίτλος: Επανησιακή σχολή γλωσσικά και ιδιωματισμοί που αναφέρονται στη γυναίκα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Λυκείου

7.8. Τίτλος: Θερμοδυναμική ανίχνευση γυναικείας παρουσίας (ασκήσεις, παραδείγματα)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Φυσική Γ' Γυμνασίου

7.9. Τίτλος: Η γυναίκα στο δημοτικό τραγούδι

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Γυμνασίου

Η παρουσίαση των ρόλων των φύλων μέσα από τη διδακτική ύλη του Γυμνασίου

8.1. Τίτλος: Διασκευή θεατρικής παράστασης του έργου του Τσέχωφ: «Η αρκούδα»

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

8.2. Τίτλος: Η κατανομή των ρόλων στην οικογένεια

Μέθοδος

Σχεδιασμός Παρεμβατικής δραστηριότητας

8.3. Τίτλος: Οι ρόλοι του άνδρα και της γυναίκας στην υπόλοιπη Ευρώπη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Αγγλικά Γ' Γυμνασίου

8.4. Τίτλος: Παρουσίαση κατανομής φύλων στο διδακτικό βιβλίο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Γεωγραφία Α' Γυμνασίου

8.5. Τίτλος: Βιολογικές καταβολές και συγκρούσεις ρόλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Βιολογία Γ' Γυμνασίου

8.6. Τίτλος: Μοίρασμα καθηκόντων στην ιδιωτική σφαίρα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Οικιακή Οικονομία Α' Γυμνασίου

8.7. Τίτλος: Γυναικεία οπτική στα βυζαντινά και λόγια κείμενα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Αρχαία Ελληνικά Β' Γυμνασίου

8.8. Τίτλος: Οι τοπικοί χοροί και η ανάδειξη ρόλων των φύλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Φυσική Αγωγή Β' Γυμνασίου

8.9. Τίτλος: Η παιδική λογοτεχνία και η παραγωγή στερεοτύπων

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

8.10. Τίτλος: Η βία στην οικογένεια

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Κεφάλαιο

9

Κοινή θεματική: η γυναίκα στη δημόσια και την ιδιωτική σφαίρα μέσα από την εκπαίδευση

9.1 Τίτλος: Ο άνδρας και η γυναίκα στην ελληνική ποίηση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Γυμνασίου

9.2. Τίτλος: Φύλο και εργασία στην οικογένεια

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα - Β' Γυμνασίου

- Συνεντεύξεις με ερωτηματολόγια στα μέλη της οικογένειας

9.3. Τίτλος: Η ισότητα όπως ανα(κατα)φέρεται στο διδακτικό εγχειρίδιο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Β' Γυμνασίου Βυζαντινή Ιστορία

9.4. Τίτλος: Αγωγή αγοριών και κοριτσιών στην Αρχαία Αθήνα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση Β' Γυμνασίου

9.5. Τίτλος: Το μοιρολόγι της φώκιας Ζορμπάς Άνδρας – Γυναίκα: πάσχων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Λυκείου

9.6. Τίτλος: Η ισότητα μέσα από τα μάτια των μαθητριών και των γονέων τους

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

9.7. Τίτλος: Άνδρας - Γυναίκα, υγιής συνύπαρξη

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Συγγραφή και δραματοποίηση ρόλων

9.8. Τίτλος: Γυναίκα και τεχνολογία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Τεχνολογία Β' Γυμνασίου

9.9. Τίτλος: Η γυναίκα στον Όμηρο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Ομήρου Οδύσσεια Α' Γυμνασίου

9.10. Τίτλος: Γυναίκες σε θέσεις αυξημένης ευθύνης

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Διαθεματική-διεπιστημονική προσέγγιση του φύλου στο αναλυτικό πρόγραμμα

Στόχοι ΣΕΜ

- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες σε θέματα ισότητας των δύο φύλων.
- Να συνειδητοποιήσουν και να αποκτήσουν κριτική στάση απέναντι σε φαινόμενα ανισότητας των δύο φύλων σε όλους τους τομείς: κοινωνικό, πολιτικό, εργασιακό-οικονομικό, οικογενειακό, σχολείο.

10.1. Τίτλος: Η παρουσία της γυναίκας στα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Ιστορία (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Μελέτη βιβλιογραφίας
- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ανίχνευση της παρουσίας της γυναίκας στα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας
- Μελέτη άλλων πηγών - βιβλιογραφίας για την ιστορία της γυναίκας για τις περιόδους που διαπραγματεύεται το σχολικό βιβλίο
- Παρουσίαση συμπερασμάτων

10.2. Τίτλος: Αναζήτηση πηγών και βιβλιογραφίας στο διαδίκτυο για τη θέση της γυναίκας στην Αρχαία Ελλάδα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Πληροφορική (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Διαδίκτυο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Αναζήτηση σε ελληνικούς δικτυακούς τόπους για τη θέση της γυναίκας στην Αρχαία Ελλάδα
- Αναζήτηση σε ξένα δίκτυα για τη θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα
- Παρουσίαση εργασιών των μαθητών/τριών

10.3. Τίτλος: Αισθητική των δύο φύλων– ομοιότητες και διαφορές: ποιο από τα δύο φύλα ενδιαφέρεται περισσότερο για την εμφάνισή του

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Αγγλικά (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Συζήτηση-ασκήσεις κατανόησης κειμένου
- Έρευνα
- Ερωτηματολόγιο
- Διαδίκτυο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτικές ενότητες: I. Take a Look at your diet, II. Weight loss wonder
- Έρευνα μαθητών και μαθητριών σε ιστοσελίδες αισθητικής
- Ανάθεση εργασίας για την αισθητική των δύο φύλων με χρήση διαδικτύου και σχετικών βιβλίων
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

10.4. Τίτλος: Ανθρώπινα δικαιώματα: παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων των γυναικών σε χώρες του Τρίτου Κόσμου και συγκαλυμμένες παραβιάσεις σε χώρες της Δύσης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Έκφραση-Έκθεση (Γ' Λυκείου)

Εργαλεία

- Συζήτηση
- Ομαδικές εργασίες για την επεξεργασία θεματικών
- Ερωτηματολόγιο
- Επίσκεψη στο Κέντρο Κακοποιημένης Γυναίκας

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Πειθώ»
- Συζήτηση
- Χωρισμός των παιδιών σε ομάδες για αναζήτηση υλικού στο διαδίκτυο σχετικά με παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
- Επεξεργασία υλικού και παρουσίαση στην τάξη
- Επίσκεψη στο Κέντρο Κακοποιημένης Γυναίκας και στο Γραφείο Ευρωπαϊκής Ένωσης

10.5. Τίτλος: Ο ρόλος της γυναίκας στην Αρχαία Ελλάδα μέσα από τα Κείμενα της Β' Γυμνασίου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Αρχαία Ελληνικά (Β' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Εντοπισμός κειμένων που δίνουν στοιχεία σχετικά με τη θεματική περιοχή
- Σχολιασμός των κειμένων και σύγκριση με αντίστοιχες πληροφορίες από την Ιστορία
- Σύγκριση της θέσης της γυναίκας στην Αθήνα και τη Σπάρτη
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

10.6. Τίτλος: Ο ρόλος του φύλου στο χώρο εργασίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Τεχνολογία (Β' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Μαγνητοφώνηση
- Φωτογραφίες

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Επίσκεψη στον ΟΤΕ της περιοχής και πραγματοποίηση συνεντεύξεων υπευθύνων τμημάτων του οργανισμού από παιδιά
- Επεξεργασία των ερωτηματολογίων-συνεντεύξεων στο πλαίσιο του μαθήματος

- Παρουσίαση από τους μαθητές/μαθήτριες μιας φανταστικής παραγωγικής μονάδας με αντιστροφή των στερεότυπων ρόλων
- Σύγκριση της πραγματικής μονάδας με τη φανταστική – συμπεράσματα

10.7. Τίτλος: Άνδρες ως πρωταγωνιστές στην ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Βρεφοκομία (Β' τάξη ΤΕΕ)

Εργαλεία

- Συζήτηση στις διδακτικές ενότητες
- Προβολή ταινιών: «Ο μπάτσος του νηπιαγωγείου» και «Mrs Darpier»
- Ερωτηματολόγιο σε μπαμπάδες

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Ο ρόλος και το έργο του/της βρεφονηπιοκόμου»
- Προβολή ταινίας «Ο μπάτσος του νηπιαγωγείου» – συζήτηση
- Διδακτική ενότητα: «Ο ρόλος του πατέρα»
- Προβολή ταινίας «Mrs Darpier»
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από μπαμπάδες
- Επεξεργασία ερωτηματολογίων – συμπεράσματα

10.8. Τίτλος: Η εικόνα της γυναίκας και του άνδρα μέσα από τα ΜΜΕ

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Νεοελληνική Γραμματεία (Α' τάξη ΤΕΕ)

Εργαλεία

- Συζήτηση
- Παιχνίδι ρόλων,
- Κολάζ

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Όψεις της σύγχρονης ενημέρωσης»
- Κείμενα: «Πόσο απειλείται ο πολιτισμός από τα ΜΜΕ», «Ειδήσεις στην τηλεόραση», «Το σίριαλ της καθημερινότητας», «Δύο διαφημίσεις»
- Ομαδικό κολάζ
- Παιχνίδι ρόλων «Η εικόνα της γυναίκας και του άνδρα στα ΜΜΕ»
- Συζήτηση

Φύλο και σχολικά εγχειρίδια: διδασκτικές παρεμβάσεις με στόχο την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες σε θέματα ισότητας των δύο φύλων μέσα από τη μαθησιακή διαδικασία.
- Να μπορούν οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναγνωρίζουν και να προβληματίζονται για τις έμμεσες ή άμεσες διακρίσεις που διέπουν τις σχέσεις των δύο φύλων σε επίπεδο οικογενειακής, σχολικής και ευρύτερης κοινωνικής ζωής.
- Να διεκδικούν αγόρια και κορίτσια την ισότιμη αντιμετώπιση στην προσωπική και κοινωνική ζωή και να δομούν σχέσεις αλληλοσεβασμού και αλληλοκατανόησης.
- Να είναι σε θέση να επιλέξουν την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους κατεύθυνση υπερβαίνοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις.

11.1 Τίτλος: Η γυναίκα ως πολίτης στα συντάγματα του Ρήγα Φεραίου, του 1822 και 1827

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Ιστορία (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας Γ' Γυμνασίου
- Βιβλιογραφία (Π. Πετριδίη, «Πολιτικοί και συνταγματικοί θεσμοί στη Νεώτερη Ελλάδα 1821-1843», Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Το Σύνταγμα του Ρήγα 1797)

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Το Σύνταγμα του Ρήγα
- Το Σύνταγμα του 1822
- Το Σύνταγμα του 1827
- Παρουσίαση συμπερασμάτων

11.2. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στα μαθηματικά ως σήμερα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Μαθηματικά (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο (Στατιστική)
- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ιστορική αναδρομή στις γυναίκες μαθηματικούς
- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Επεξεργασία ερωτηματολογίου και παρουσίαση αποτελεσμάτων

11.3. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα και το Βυζάντιο. Συσχετισμός με τη σύγχρονη πραγματικότητα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Αρχαία Ελληνικά (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο (Αρχαία Ελληνικά Γ' Γυμνασίου)
- Παράλληλα κείμενα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτικές ενότητες
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

11.4. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στο χώρο της πληροφορικής

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Πληροφορική (Β' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο (Πληροφορική Β' Γυμνασίου)
- Μελέτη βιβλιογραφίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα 1.1: «Ιστορία των ηλεκτρονικών υπολογιστών» – συζήτηση για τις γυναικείες μορφές που έδρασαν στο χώρο της πληροφορικής ως σήμερα
- Ανάθεση εργασιών
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

11.5. Τίτλος: Η γυναίκα στα σχολικά εγχειρίδια και το αναλυτικό πρόγραμμα (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Τεχνολογία (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Συζήτηση
- Σχολικό εγχειρίδιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Τεχνολογικές κατακτήσεις γυναικών στην προϊστορία
- Γυναίκες πρωτοπόροι στην επιστήμη της πληροφορικής
- Η γυναίκα στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία
- Γυναίκες και τεχνολογική συνείδηση
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

11.6. Τίτλος: Η γυναίκα στα σχολικά εγχειρίδια και το αναλυτικό πρόγραμμα (β)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Νέα Ελληνικά (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο Νέων Ελληνικών Α' Λυκείου
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Η γυναίκα στην αρχαία τραγωδία
- Αρχαία Ελλάδα και γυναίκες λογοτέχνιδες
- Σύγχρονη λογοτεχνία: γυναίκες δημιουργοί
- Γυναικείοι ρόλοι στη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία

11.7. Τίτλος: Μορφές πατρότητας στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και αντιλήψεις των εφήβων για την πατρότητα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο
- Βίντεο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: Α. Καρκαβίτσα «Ο Ζητιάνος»
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου με θέμα την πατρότητα από δύο τμήματα της Γ' Γυμνασίου (ένα τμήμα ομάδα παρέμβασης και το άλλο ομάδα ελέγχου)
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου για την πατρότητα από τους γονείς

11.8. Τίτλος: Η γυναίκα στο χριστιανισμό και την κοινωνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Θρησκευτικά (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίων
- Η γυναίκα στο χριστιανισμό και ιδιαίτερα στο γάμο και τη λατρεία
- Η γυναίκα στην κοινωνία – σύγκριση – συμπεράσματα

11.9. Τίτλος: Η γυναίκα στο δημοτικό τραγούδι

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Παραλογές (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης και μια πρώτη εισαγωγή στις παραλογές με θέμα τη γυναίκα
- Κείμενα: «Το τραγούδι του νεκρού αδελφού», «Η νύφη που κακοπάθησε»
- Συζήτηση-συμπεράσματα

Η μεταφορά της ανδρικής και της γυναικείας εμπειρίας στο σχολικό περιβάλλον και η επίδρασή της στις σχολικές επιδόσεις και τις επαγγελματικές επιλογές αγοριών και κοριτσιών

Στόχοι ΣΕΜ

- Να προβληματιστούν οι μαθητές και οι μαθήτριες για τους παράγοντες, οι οποίοι είναι δυνατόν να επηρεάσουν τις μελλοντικές τους επιλογές για το επάγγελμα που θα ακολουθήσουν.
- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά τις προκαταλήψεις που υπάρχουν για τους ρόλους των φύλων και να υιοθετήσουν μια πιο κριτική στάση απέναντι σ' αυτές.
- Να συνειδητοποιήσουν τους τρόπους με τους οποίους τα στερεότυπα επηρεάζουν τις στάσεις και τη συμπεριφορά καθιστώντας τους ανθρώπους δύσκαμπτους και ανάκατους να ξεπεράσουν τις παραδοσιακές αντιλήψεις τους για το ρόλο και τον προορισμό ανδρών και γυναικών στη ζωή.
- Να διερευνήσουν στα ΜΜΕ επαγγέλματα που θεωρούνται «αντρικά», αλλά τα εξασκούν γυναίκες, καθώς και για «γυναικεία» επαγγέλματα που τα εξασκούν άνδρες.

12.1. Τίτλος: Συμπεριφορά των δύο φύλων στη σχολική ζωή

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή ταινίας
- Παρατήρηση
- Συζήτηση
- Παιχνίδι ρόλων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ερωτηματολόγια και συζήτηση για τη συμπεριφορά των αγοριών και των κοριτσιών στο σχολείο
- Προβολή ταινίας με θέμα τη σχολική ζωή

- Επισκέψεις εκτός σχολείου – καταγραφή συμπεριφορών-ανάλυση

12.2. Τίτλος: Βιολογία των φύλων και επαγγέλματα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Βιολογία (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Παρουσίαση με power point των διαχρονικών αντιλήψεων για αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα. Παρουσίαση των νέων δεδομένων που αφορούν τις επαγγελματικές προτιμήσεις των δύο φύλων
- Καταγραφή συμπερασμάτων

12.3. Τίτλος: Ο ρόλος της εργαζόμενης γυναίκας στη σχολική επίδοση των παιδιών της

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή ταινιών

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Σύνταξη-διανομή ερωτηματολογίων
- Εξαγωγή συμπερασμάτων

12.4. Τίτλος: Τα παιχνίδια και πώς επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές ζωής

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Τεχνικά (Γ' τάξη /Α' κύκλου ΤΕΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο

- Επίσκεψη σε παιδιά νηπιαγωγείου και παρατήρηση του παιδικού παιχνιδιού
- Προβολή ταινίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ερωτηματολόγιο-συζήτηση για το παιδικό παιχνίδι
- Επίσκεψη σε παιδιά νηπιαγωγείου παρατηρώντας το παιχνίδι
- Προβολή βιντεοταινίας με παιδικά παιχνίδια
- Επεξεργασία υλικού και συμπεράσματα

12.5. Τίτλος: Ο ρόλος του άνδρα και της γυναίκας στα κλασικά παραμύθια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Παιδική λογοτεχνία (Β' Τάξη Α' κύκλου ΤΕΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων)

Εργαλεία

- Σχολικά εγχειρίδια
- Προβολή βίντεο (κλασικό παραμύθι)
- Ερωτηματολόγιο
- Κολάζ

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Προβολή βίντεο (κλασικό παραμύθι)
- Ανάγνωση και άλλων κλασικών παραμυθιών – συμπλήρωση φύλλου εργασίας από μαθητές/τριες
- Κολάζ – τελική συζήτηση

12.6. Τίτλος: Θεσμοθετημένα δικαιώματα και κοινωνική πραγματικότητα των γυναικών στην Ελλάδα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Εισαγωγή στο Δίκαιο και τους πολιτικούς θεσμούς (Β' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Βίντεο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης

- Ανάθεση εργασιών για το Σύνταγμα (διακρίσεις των δικαιωμάτων)
- Συλλογή υλικού από εφημερίδες, περιοδικά και ταινίες για τα ατομικά δικαιώματα των γυναικών πριν από 40 χρόνια. Νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ισότητα των δύο φύλων
- Τελικά συμπεράσματα

12.7. Τίτλος: Ο ρόλος του φύλου στην επιλογή επαγγέλματος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: ΣΕΠ (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Έκθεση φωτογραφίας επαγγελμάτων
- Προβολή βίντεο επαγγελμάτων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ερωτηματολόγιο για επαγγέλματα ΣΕΠ
- Έκθεση φωτογραφίας επαγγελμάτων
- Προβολή βίντεο επαγγελμάτων

12.8. Τίτλος: Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος για αγόρια και κορίτσια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Γαλλικά (Β' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή βίντεο για σπουδές μετά το γυμνάσιο
- Παρουσίαση φωτογραφιών για τα επαγγέλματα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Προβολή βίντεο με θέμα τις σπουδές μετά το γυμνάσιο
- Συλλογή και καταγραφή φωτογραφικού υλικού με θέμα τα επαγγέλματα
- Σχολιασμός και έκθεση υλικού

Στόχοι ΣΕΜ

- Εντοπισμός της ύπαρξης του φαινομένου της ανισότητας στη σύγχρονη κοινωνία, στη μόρφωση στο επάγγελμα και αλλού.
- Μέσα από την αναφορά σε παλαιότερες εποχές θα δοθεί η δυνατότητα να παρατηρηθεί αν το πρόβλημα είναι σύγχρονο ή υπήρχε αρκετά πριν.
- Με την έρευνα-παρατήρηση, ερμηνεία και μελέτη οι μαθητές θα κατανοήσουν αποτελεσματικότερα το θέμα της ισότητας των δύο φύλων στην κοινωνία.
- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τα ίσα δικαιώματα ανδρών και γυναικών για αρμονικότερη και αποτελεσματικότερη συνύπαρξη.
- Να συνειδητοποιήσουν τα δικαιώματα των ανδρών και των γυναικών στη μόρφωση, στην εργασία, στην οικογένεια και τα δικαιώματα για επαγγελματική καριέρα.
- Με την εφαρμογή του project να διαπιστώσουν οι μαθητές την καινοτόμο μορφή διδασκαλίας πέρα από τα στενά όρια των μαθημάτων και της συγκεκριμένης ύλης.
- Να συνειδητοποιήσουν με ποιους τρόπους επηρεάζονται από τα επικρατούντα στερεότυπα, για να μπορέσουν να δημιουργήσουν καινούργιες αντιλήψεις για το ρόλο και τον προορισμό των ανδρών και των γυναικών στη ζωή.
- Να διαμορφώσουν οι μαθητές μια εικόνα του σύγχρονου άνδρα και της σύγχρονης γυναίκας, που θα αντιπροσωπεύει τη σύγχρονη εποχή και θα τους διευκολύνει να αντιμετωπίζονται ίσα μεταξύ τους αγόρια και κορίτσια, άντρες και γυναίκες, δηλαδή ίσα δικαιώματα άσκησης των ρόλων άνδρα και γυναίκας στον εργασιακό, μαθησιακό, αθλητικό οικογενειακό ρόλο, καθώς και με αλληλοεκτίμηση, αμοιβαία εμπιστοσύνη, σεβασμό και αρμονική συνύπαρξη των δύο φύλων.

13.1. Τίτλος: Ρόλοι και στερεότυπα της γυναίκας και του άνδρα στην εκπαίδευση**Μέθοδος**

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Δημιουργία ομάδων εργασίας
- Διεξαγωγή έρευνας για τους ρόλους και τα στερεότυπα του άνδρα και της γυναίκας

που προβάλλονται μέσα από το μάθημα της Κοινωνιολογίας και της Βιολογίας στη Γ' Λυκείου

- Σύνταξη ερωτηματολογίου – κωδικοποίηση απαντήσεων – διεξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη μορφή
- Δημιουργία κολάζ έγχρωμων εικόνων από τα σχολικά βιβλία
- Δημιουργία αφίσας με αντίστοιχο θέμα
- Εκδρομή
- Βιβλιογραφική έρευνα
- Παρουσίαση όλου του έργου στην κοινή εκδήλωση που θα οργανώσει η σύμπραξη

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγια
- Σχολικά βιβλία (Βιολογίας – Κοινωνιολογίας)
- Σχετική βιβλιογραφία
- Διάλεξη από ειδικό

13.2. Τίτλος: Τα δύο φύλα μέσα από τα Νεοελληνικά Κείμενα του Γυμνασίου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Δημιουργία ομάδων εργασίας
- Επεξεργασία των Νεοελληνικών Κειμένων και εντοπισμός σημείων που αφορούν την ισότητα ή την ανισότητα των δύο φύλων
- Ανάπτυξη συζήτησης επί των σημείων αυτών
- Δημιουργία κολάζ έγχρωμων εικόνων σχετικών με την ισότητα των δύο φύλων
- Δημιουργία αφίσας με αντίστοιχο θέμα
- Παρουσίαση του έργου στην κοινή εκδήλωση που θα οργανώσει η σύμπραξη

Εργαλεία

- Τα βιβλία των Νεοελληνικών Κειμένων του γυμνασίου, ιδωμένα από την οπτική του φύλου και σε σύγκριση με τις σημερινές αντιλήψεις

13.3. Τίτλος: Η ισοπμία των δύο φύλων στα Νεοελληνικά Κείμενα της Γ' Λυκείου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Δημιουργία ομάδων εργασίας

- Σχεδιασμός διδακτικής παρέμβασης
- Επεξεργασία των Νεοελληνικών Κειμένων και εντοπισμός σημείων που αφορούν την ισότητα ή την ανισότητα των δύο φύλων
- Ανάπτυξη συζήτησης επί των σημείων αυτών
- Δημιουργία κολάζ έγχρωμων εικόνων σχετικών με την ισότητα των δύο φύλων
- Δημιουργία αφίσας με αντίστοιχο θέμα
- Δημιουργία CD και DVD όπου θα παρουσιάζεται η διδακτική παρέμβαση για ευρύτερη χρήση
- Παρουσίαση του έργου στην κοινή εκδήλωση που θα οργανώσει η σύμπραξη

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγια
- Σειρά ποιημάτων και πεζογραφημάτων από το βιβλίο της Γ' Λυκείου

13.4. Τίτλος: Αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα. Μύθος ή πραγματικότητα;

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Δημιουργία ομάδων εργασίας
- Διεξαγωγή έρευνας για τα αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – κωδικοποίηση απαντήσεων – εξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη μορφή
- Δημιουργία κολάζ φωτογραφιών
- Δημιουργία αφίσας με θέμα την αγορά εργασίας και τη συμμετοχή και των δύο φύλων
- Δημιουργία φυλλαδίου με αντίστοιχο θέμα
- Παρουσίαση του έργου στην κοινή εκδήλωση που θα οργανώσει η σύμπραξη

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγια
- Συνεντεύξεις
- Φωτογραφικό υλικό

13.5. Τίτλος: Φύλο και αθλητισμός. Η θέση της γυναίκας στο συλλογικό αθλητισμό

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Δημιουργία ομάδων εργασίας

- Διεξαγωγή έρευνας για τα προβλήματα στην άθληση των γυναικών
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – κωδικοποίηση απαντήσεων – διεξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη μορφή
- Δημιουργία κολάζ φωτογραφιών και σκίτσων
- Δημιουργία αφίσας με αθλήματα στα οποία συμμετέχουν γυναίκες
- Παρουσίαση του έργου στην κοινή εκδήλωση που θα οργανώσει η σύμπραξη

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγια
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις σε αθλητικούς συλλόγους
- Άρθρα εφημερίδων
- Βιβλιογραφία

Οι αντιλήψεις των εφήβων για τους ρόλους των δύο φύλων στην εκπαίδευση

Στόχοι ΣΕΜ

Σχετικά με τους εκπαιδευτικούς:

- Να εντοπίσουν τη διάκριση των φύλων και τον τρόπο που αυτή επηρεάζει και διαμορφώνει το έργο της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- Να προσεγγίσουν θέματα που έχουν σχέση με την ταυτότητα των δύο φύλων και να παρέμβουν αποτελεσματικά με στόχο την ισότητα.
- Να αποκτήσουν εμπειρίες και να διαμορφώσουν συμπεριφορές που να ενισχύουν την ισότητα των δύο φύλων μέσα στον εκπαιδευτικό χώρο.

Σχετικά με τους μαθητές:

- Μέσα από την υλοποίηση του προγράμματος να απαιτήσουν πνεύμα συνεργασίας μεταξύ τους, αλλά και μια κριτική ματιά απέναντι στις στερεότυπες αντιλήψεις για το ρόλο των φύλων που επικρατούν τόσο μέσα στον εκπαιδευτικό όσο και στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο.
- Να αναγνωρίζουν την ανισότητα των δύο φύλων τόσο στις δικές τους πρακτικές όσο και σ'αυτές των εκπαιδευτικών.
- Να μάθουν να διεκδικούν ισότιμη συμπεριφορά ως απαραίτητο συστατικό της δημοκρατίας.
- Να επιλέξουν επαγγελματική κατεύθυνση υπερβαίνοντας στερεότυπες αντιλήψεις.

Σχετικά με τους γονείς:

- Να ενημερωθούν σε θέματα ισότητας.
- Να βελτιώσουν τις επικοινωνιακές σχέσεις με τα παιδιά τους.
- Να γνωρίσουν ένα διαφορετικό τρόπο εκπαιδευτικής προσέγγισης των παιδιών από το σχολείο.

14.1. Τίτλος: Η θέση των φύλων στις σχολικές πολιτιστικές δραστηριότητες

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Διερεύνηση της σχέσης του φύλου όσον αφορά τη συμμετοχή στις σχολικές δραστηριότητες του Μουσικού Σχολείου
- Ανάπτυξη συζητήσεων

- Παρουσίαση του προγράμματος στον τοπικό Τύπο και σε ραδιοφωνική εκπομπή
- Διερεύνηση βιβλιογραφίας
- Έκθεση φωτογραφίας με θέμα την ισότητα
- Μουσική εκδήλωση
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις

Εργαλεία

- Τοπικός Τύπος-ραδιοφωνική εκπομπή
- Σχετική βιβλιογραφία
- Φωτογραφικό υλικό
- Μουσικά κομμάτια για τη διοργάνωση μουσικού προγράμματος, εκπαιδευτικές επισκέψεις

14.2. Τίτλος: Γονεϊκή επίδραση και έφηβοι μαθητές. Μια ματιά στην πραγματικότητα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Συγκέντρωση άρθρων σχετικών με την ισότητα
- Διερεύνηση της αντίληψης του μαθητή (γιου - κόρης) για το ρόλο που παίζει το φύλο του γονέα στη σχολική του πορεία και επίδοση
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις

Εργαλεία

Συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, ανάπτυξη συζητήσεων, συγκέντρωση υλικού, εκπαιδευτικές επισκέψεις

14.3. Τίτλος: Μαθηματικές σχέσεις ισότητας και ανισότητας – ταυτότητα των φύλων στην εκπαίδευση και τη δημόσια ζωή

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης - εισαγωγή του προβληματισμού για την ισότητα των φύλων στους μαθητές
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Συνεντεύξεις από γυναίκες εκλεγμένες στην τοπική αυτοδιοίκηση
- Επαφή με γυναικείες οργανώσεις για τη θέση της γυναίκας στα κοινά

- Καταγραφή εμπειριών των μαθητών σχετικά με την αντιμετώπισή τους από τους εκπαιδευτικούς ανάλογα με το φύλο τους
- Σχεδιασμός αφίσας και έντυπου υλικού
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις
- Σχεδιασμός εκδήλωσης
- Διάχυση των αποτελεσμάτων του προγράμματος

Εργαλεία

Συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, συζήτηση, εκπαιδευτικές επισκέψεις, ασκήσεις διερεύνησης

14.4. Τίτλος: Η μηχανή... παραγωγής στερεοτύπων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Σχεδιασμός διδακτικής παρέμβασης
- Εισαγωγή του προβληματισμού για την ισότητα των δύο φύλων στους μαθητές/τριες
- Γραπτή έκθεση απόψεων
- Διερεύνηση στα σχολικά βιβλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και των Νεοελληνικών Κειμένων
- Συγκέντρωση ταξινόμηση φωτογραφικού υλικού –έρευνα σε γυναικεία περιοδικά– συγκέντρωση άρθρων
- Συγκέντρωση συμπερασμάτων
- Δημιουργία αφίσας και έντυπου υλικού
- Σχεδιασμός και οργάνωση εκδήλωσης

Εργαλεία

Σχολικά βιβλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Νεοελληνικών Κειμένων, φωτογραφικό υλικό, περιοδικά, εφημερίδες

14.5. Τίτλος: Αυτοεικόνα των εφήβων του 1ου ΤΕΕ Λάρισας και οι σχέσεις μεταξύ τους

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας

- Σχεδιασμός διδακτικής παρέμβασης
- Εισαγωγή του προβληματισμού για την ισότητα των φύλων στους μαθητές/τριες
- Διερεύνηση των σχολικών βιβλίων στα μαθήματα των Νεοελληνικών και των Αγγλικών για την ταυτότητα των δύο φύλων
- Επισκέψεις
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους μαθητές σχετικά με την αυτοεικόνα τους
- Διερεύνηση της αναλογίας των μαθητών/τριών στο ΤΕΕ, καθώς και των επιλογών τους (με την χρήση ερωτηματολογίου και συνεντεύξεων)
- Σχεδιασμός και οργάνωση εκδήλωσης

Εργαλεία

Σχολικά βιβλία, επισκέψεις, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ανάπτυξη συζητήσεων, συγκέντρωση υλικού

Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα

Στόχοι ΣΕΜ

- Συνειδητοποίηση της υποβαθμισμένης θέσης της γυναίκας στη σύγχρονη δημοκρατία.
- Ευαισθητοποίηση σε θέματα διακρίσεων - αδικιών στις σχέσεις των δύο φύλων.
- Συνειδητοποίηση της διαφορετικής διαμόρφωσης των ταυτοτήτων των δύο φύλων.
- Υπέρβαση των στερεοτυπικών αντιλήψεων στις επαγγελματικές επιλογές.
- Να μπορούν οι μαθητές να εντοπίσουν, να κατανοήσουν και να καταγράψουν στερεότυπες αντιλήψεις.
- Διεκδίκηση της ισότιμης αντιμετώπισης των δύο φύλων.
- Αναγνώριση και κριτική των διαφορετικών αντιλήψεων για τη γυναίκα, που κυριαρχούσαν σε διάφορες εποχές.
- Συνειδητοποίησης της πραγματικής διάστασης της έννοιας του πολίτη.
- Ανάπτυξη του διαλόγου, της αλληλοκατανόησης και του σεβασμού μεταξύ των μαθητών, αλλά και με τους καθηγητές τους.
- Να κριθούν τα βιβλία, τα ΜΜΕ και οι φορείς για τον τρόπο που αντιμετωπίζουν τη γυναίκα.

15.1. Τίτλος: Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Γαλλικά)

Εργαλεία

- Βίντεο
- Διαφάνειες
- Φωτοτυπίες (πρόσθετο υλικό για διδακτική παρέμβαση)
- Ερωτηματολόγια
- Φωτογραφικό υλικό
- Εργαλεία διερεύνησης
- Υλικό βιβλίων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτικές παρεμβάσεις με θέμα προοπτικές ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα

- Εκδρομή - επίσκεψη σε χώρο εργασίας
- Θεατρικό δρώμενο
- Έκθεση φωτογραφίας

15.2. Τίτλος: Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (β)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγια
- Διαφάνειες
- Φωτογραφικό υλικό
- cd/video
- Εργαλεία διερεύνησης
- Φωτοτυπίες (διδακτικές παρεμβάσεις, υλικό βιβλίων)

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτικές παρεμβάσεις με θέμα προοπτικές ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα
- Εκδρομή-επίσκεψη σε χώρους εργασίας, όπως στον αγροτουριστικό συνεταιρισμό Βέροιας
- Επίσκεψη στην εταιρεία ΦΑΓΕ, το νοσοκομείο ΜΗΤΕΡΑ, την INTPAKOM
- Προβολή ταινίας «Ο κύκλος των χαμένων ποιητών»

15.3. Τίτλος: Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (γ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Εργαλεία

- Συγκεντρωτικά 1ου εργαλείου παρέμβασης
- Ερωτηματολόγια
- Φωτογραφικό υλικό
- Φωτοτυπίες (διδακτικές παρεμβάσεις, υλικό βιβλίων)
- Βίντεο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτικές παρεμβάσεις με θέμα προοπτικές ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα
- Βιντεοπαρουσιάσεις

- Εκδρομές και επισκέψεις σε χώρους που σχετίζονται με τις διδακτικές παρεμβάσεις και τις υπόλοιπες δράσεις

15.4. Τίτλος: Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (δ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Εργασιακό Περιβάλλον – Οργάνωση και Διοίκηση)

Εργαλεία

- Βίντεο
- Διαφάνειες
- Φωτοτυπίες (πρόσθετο υλικό στατιστικών μελετών για διδακτική παρέμβαση)
- Ερωτηματολόγια
- Φωτογραφίες με σχετικά θέματα
- Εργαλεία διερεύνησης

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτικές παρεμβάσεις με θέμα προοπτικές ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα
- Βιντεοπαρουσιάσεις
- Εκδρομές και επισκέψεις σε πρότυπους εργασιακούς χώρους

15.5. Τίτλος: Ο ρόλος του σχολείου στη διαμόρφωση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προοπτικών ζωής και σταδιοδρομίας στα δύο φύλα (ε)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Αγγλικά)

Εργαλεία

- Βίντεο
- Διαφάνειες
- CD
- Comics
- Φωτοτυπίες (πρόσθετο υλικό διδακτικής παρέμβασης)
- Ερωτηματολόγια
- Φωτογραφική μηχανή και φιλμ για φωτογραφίες που θα επεξεργαστούν

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική παρέμβαση
- Επίσκεψη σε κινηματογράφο
- Επίσκεψη σε εταιρεία
- Προβολή DVD

Στερεοτυπικές αντιλήψεις και διαμόρφωση συμπεριφοράς στα δύο φύλα μέσω των σχολικών εγχειριδίων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να προβληματιστούν οι μαθητές/τριες για τη φύση-ιδιοσυγκρασία των δύο φύλων.
- Να διερευνήσουν τις προκαταλήψεις που έχουν για τη φύση και τους ρόλους των δύο φύλων.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιμετωπίσουν κριτικά τους τρόπους με τους οποίους τα διδακτικά τους εγχειρίδια και τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τα δύο φύλα.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναγνωρίσουν την ανισότητα των φύλων στο εκπαιδευτικό σύστημα, στις δικές τους πρακτικές και συμπεριφορές, καθώς και σ' εκείνες των εκπαιδευτικών τους.
- Να κατανοήσουν τις στερεότυπες συμπεριφορές και απόψεις της οικογένειας και της κοινωνίας και πώς αυτές δημιουργούν εμπόδια στην εξέλιξη της προσωπικότητας ανδρών και γυναικών.

16.1. Τίτλος: Στερεότυπες αντιλήψεις σε σχέση με τους ρόλους των δύο φύλων στον καθορισμό του φύλου και της υγείας του εμβρύου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Βιολογίας

Δράσεις

- Ερωτηματολόγιο
- Συζήτηση
- Βιβλίο Βιολογίας

1η φάση

- Προετοιμασία της τάξης με ερωτηματολόγιο για τη διερεύνηση των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για την κληρονομικότητα και το ρόλο των δύο φύλων στην αναπαραγωγική διαδικασία
- Διδασκαλία του μαθήματος Βιολογίας «Καθορισμός φύλου στον άνθρωπο. Κληρονομικότητα – φυλοσύνδετα γονίδια – μεταλλάξεις

2η φάση

- Συζήτηση απόψεων και συμπεριφορών όπως: «Πολλοί άνδρες χωρίζουν τις γυναίκες

τους επειδή δεν φέρνουν στον κόσμο αγόρια» και «Πολλές γυναίκες είναι υπεύθυνες που φέρνουν στον κόσμο προβληματικά παιδιά».

- Παιχνίδι ρόλων
- Εξαγωγή συμπερασμάτων

16.2. Τίτλος: Η Γυναίκα ως φυσικός-ερευνήτρια. Είναι η μεθοδολογία της φυσικής συμβατή με την ιδιοσυγκρασία της γυναίκας;

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Φυσικής

Δράσεις

- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από τους μαθητές/τριες
  - > Η μαθηματική σκέψη είναι χαρακτηριστικό των αγοριών ή των κοριτσιών;
  - > Πιστεύω επειδή γνωρίζω ή πιστεύω επειδή έτσι φαίνεται να είναι;
  - > Τι είναι αυτό που έκανε τους άνδρες να διακριθούν ερευνητές - φυσικοί;
  - > Ποιος έχει περισσότερο αναπτυγμένη την κοινή λογική, τα αγόρια ή τα κορίτσια;
  - > Τι είναι αυτό που έκανε κάποιες γυναίκες να διακριθούν ως ερευνήτριες-φυσικοί;
- Βιβλίο φυσικής

1η φάση

- Ανάθεση εργασιών

(Γυναίκες με διακρίσεις στον τομέα της Φυσικής και των Μαθηματικών)

- Συζήτηση και αξιολόγηση ερωτηματολογίου και εργασιών

2η φάση:

- Διδασκαλία του μαθήματος Φυσικής, του κεφαλαίου «Οι νόμοι του Νεύτωνα»
- Συζήτηση κατά την παρουσίαση του 1ου και 2ου νόμου του Νεύτωνα των ερωτημάτων:
  - α) Η δύναμη είναι χαρακτηριστικό και των ανδρών και των γυναικών;
  - β) Οι άνδρες είναι δυνατότεροι; Αν ναι, για αυτό έχουν την κυριαρχία; Είναι οι γυναίκες εξυπνότερες από τους άνδρες;

Κατά την παρουσίαση του 3ου νόμου του Νεύτωνα μπορεί να διατυπωθεί η άποψη ότι ο τρίτος νόμος αποτελεί έκφραση ύπαρξης συμμετρίας στη Φύση αλλά και ισότητας. Όλες οι δυνάμεις πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο των αλληλεπιδράσεων στη Φύση. Μήπως η ύπαρξη των δύο φύλων είναι μια ακόμη έκφραση της συνεχούς αλληλεπίδρασης των δυνάμεων στη Φύση; Μήπως η ισότητα των φύλων σημαίνει ουσιαστικά μια συνεχή εναλλαγή δυνάμεων σε μια κοινή πορεία;

- Συζήτηση συμπερασμάτων από τη διδακτική παρέμβαση

16.3. Τίτλος: Στερεοτυπικές αντιλήψεις στο σχολικό εγχειρίδιο του μαθήματος της Πληροφορικής

Στόχοι

- Διερεύνηση πιθανών διακρίσεων σε σχέση με το φύλο, στο σχολικό εγχειρίδιο της Πληροφορικής

- Διερεύνηση διακρίσεων σε σχέση με τα φύλα στην επαγγελματική ζωή και στον τομέα της πληροφορικής ειδικότερα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Πληροφορικής

Δράσεις

- Διερεύνηση στο διαδίκτυο μέσω των μηχανών αναζήτησης σε γνωστούς δικτυακούς τόπους (Google, Yahoo κ.ά.), και συλλογή πληροφοριών για τη θέση της γυναίκας στη σημερινή κοινωνία και τις διεκδικήσεις της στον επαγγελματικό και κοινωνικό τομέα
- Σχολικό βιβλίο με τίτλο «Ανάπτυξη εφαρμογών σε προγραμματιστικό περιβάλλον»

1η φάση

- Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες και κάθε ομάδα προχώρησε ξεχωριστά σε συλλογή στοιχείων για την επαγγελματική και κοινωνική θέση της γυναίκας σήμερα.

Δικτυακοί τόποι σχετικά με την ισότητα των δύο φύλων και το ρόλο της γυναίκας:

α) ΕΥΡΩΠΗ

1. ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ (EUROPA SERVER)
2. ΚΕΘΙ, Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας
3. AVIVA, free monthly listing of women's groups, events, courses & news worldwide
4. EWL, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΛΟΜΠΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
5. ΔΙΑΛΟΓΟΣ, Ίσα Δικαιώματα και ευκαιρίες για τις γυναίκες και τους άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
6. OPUS - ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
7. WINPEACE (ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ)
8. EUDIF - Ευρωπαϊκό δίκτυο γυναικών για την πληροφόρηση
9. AMAZONE ενδιαφέροντα links
10. SCIROCCO, ηλεκτρονικό δίγλωσσο (ιταλικά/γαλλικά) περιοδικό για τα δικαιώματα των γυναικών στις χώρες της Μεσογείου)

β) ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

1. THE NATIONAL ORGANISATION OF WOMEN. NOW is the largest feminist organisation in the US: Since it was founded in 1966, NOW has struggled to end the injustice and inequality women face daily
2. FEMINIST: a US feminist site with plenty of useful information
3. VIOLENCE AGAINST WOMEN'S OFFICE - Includes Research and Reports
4. WOMEN'S HUMAN RIGHTS RESOURCES: links, documents and bibliographies related to women's human rights
5. WOMEN'S INTERNATIONAL STUDIES IN EUROPE

2η φάση:

- Ανάλυση εικόνων, σκίτσων, φωτογραφιών του σχολικού βιβλίου με τίτλο «Ανάπτυξη εφαρμογών σε προγραμματισμένο περιβάλλον», βιβλίου με βάση το οποίο εξετάζονται οι μαθητές πανελλαδικά στη Γ' Λυκείου, για την Τεχνολογική Κατεύθυνση, η οποία επιλέγεται από το 60% των μαθητών και μαθητριών σε πανελλαδικό επίπεδο
- Στατιστική επεξεργασία των συλλεγέντων στοιχείων. Σκανάρισμα εικόνων, σκίτσων και εικόνων
- Συμπεράσματα - συζήτηση (σε όσες φωτογραφίες, εικόνες, σκίτσα του σχολικού εγχειριδίου ήταν απαραίτητη η ανθρώπινη παρουσία, στο 90% των περιπτώσεων η παρουσία αυτή ήταν αντρική)

16.4. Τίτλος: Οι στερεοτυπικές αντιλήψεις στις διατροφικές συνήθειες των δύο φύλων

Στόχοι

- Να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τις διατροφικές συνήθειες του ανθρώπου.
- Να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο τα ΜΜΕ προβάλλουν διαφορετικά διατροφικά πρότυπα ως προς τα δύο φύλα.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες να προβληματιστούν για τους κινδύνους της μη ισορροπημένης διατροφής.
- Να διερευνηθούν οι στερεότυπες αντιλήψεις ως προς τους ρόλους των ανδρών/γυναικών στην οικογένεια και την κοινωνία στην προετοιμασία και κατανάλωση γευμάτων (γυναίκα μαγειρίσσει - άνδρας καταναλωτής).

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Βιολογίας

Δράσεις

- Συλλογή άρθρων και εικόνων από διαφημίσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, που αφορούσαν τις διατροφικές συμβουλές από ειδικούς ή μη και τα πρότυπα που παρουσιάζονται για το γυναικείο και αντρικό σώμα
- Βιβλίο Βιολογίας

1η φάση

- Ταξινόμηση και αξιολόγηση του υλικού συλλογής
- Συζήτηση για τα πρότυπα που παρουσιάζονται από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο και αφορούν τις διατροφικές συνήθειες των ανδρών και των γυναικών, καθώς και για τα πρότυπα σε σχέση με το αντρικό και γυναικείο σώμα

2η φάση

- Διδασκαλία του μαθήματος Βιολογίας Γ' Γυμνασίου, του κεφαλαίου «Όλοι οι οργανισμοί τρέφονται»
- Συζήτηση για τα θρεπτικά στοιχεία που είναι απαραίτητα στον οργανισμό του ανθρώπου σύμφωνα με το βιβλίο της Βιολογίας
- Σύγκριση στοιχείων διατροφής από το μάθημα που διδάχθηκε και του υλικού από τις διαφημίσεις και τα άρθρα που έχουν συλλεγεί από τα παιδιά
- Συζήτηση για το πώς παρουσιάζεται η ιδανική εμφάνιση της γυναίκας και πώς του άνδρα στη σύγχρονη κοινωνία – στερεότυπα
- Συμπεράσματα.

16.5. Τίτλος: Η γυναίκα στην Ελληνική Επανάσταση και πώς εμφανίζεται στο σχολικό εγχειρίδιο

Στόχοι

- Να διερευνηθούν η παρουσία και ο ρόλος της γυναίκας στην πορεία διαμόρφωσης του ιστορικού γίνεσθαι.
- Να διερευνηθούν η γυναικεία παρουσία και η συμβολή στην Επανάσταση του 1821, μια εποχή κατά την οποία σφυρηλατείται το ιδεώδες του ήρωα-άνδρα που αντιστέκεται στην καταπίεση και συνάμα μάχεται για την αποτίναξη του ξένου ζυγού.

- Να μελετηθεί η ζωή και η δράση επώνυμων ηρωίδων της Επανάστασης και να αξιολογηθεί η συνεισφορά τους στον αγώνα για την απελευθέρωση.
- Να διερευνηθεί η συμπεριφορά της ανώνυμης Ελληνίδας ως προς την ανατροφή των μελλοντικών πολεμιστών την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.
- Να συγκριθεί ο ρόλος της γυναίκας στην Ελληνική Επανάσταση με αυτόν της γυναίκας στη Γαλλική Επανάσταση.
- Να διερευνηθεί ο τρόπος παρουσίασης της γυναίκας μέσα από τα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας και να γίνει προσπάθεια απολόγησης της απουσίας του γυναικείου φύλου από καθοριστικές για τις κοινωνίες και τα έθνη δραστηριότητες και από τη συμμετοχή στη λήψη καίριων αποφάσεων.
- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την ανάγκη αλλαγής στάσης και συμπεριφοράς απέναντι στα δύο φύλα, καθώς και τη σπουδαιότητα της ισότιμης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών για την κοινωνική, πνευματική, πολιτική και οικονομική πρόοδο.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Ιστορίας

Δράσεις

- Συλλογή στοιχείων από εγκυκλοπαίδειες, ιστορικά αρχεία και βιβλία για τις γυναίκες που συμμετείχαν ενεργά στην Επανάσταση του 1821.
- Συλλογή στοιχείων για τα δικαιώματα των γυναικών την εποχή της Επανάστασης του 1821, καθώς και την εποχή της Γαλλικής Επανάστασης.
- Βιβλίο Ιστορίας Γ' Γυμνασίου.
- Παίξιμο ρόλων

1η φάση

- Ταξινόμηση και αξιολόγηση του υλικού συλλογής
- Συζήτηση για το ρόλο της γυναίκας στην Επανάσταση του 1821, για τις γυναίκες οπλαρχηγούς και το ρόλο των ανώνυμων Ελληνίδων

2η φάση

- Διδασκαλία του μαθήματος Ιστορίας Γ' Γυμνασίου, του κεφαλαίου για την Επανάσταση του 1821
- Συζήτηση για το προφίλ που εμφανίζουν οι ηρωίδες του 1821 (Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, Μαντώ Μαυρογένους, Σουλιώτισσες, Μεσσολογγίτισσες) και τον καθοριστικό ρόλο που έπαιξαν στην εξέλιξη της Επανάστασης
- Συζήτηση για τη δράση λιγότερο επώνυμων ηρωίδων της Επανάστασης του 1821
- Σύγκριση του ρόλου της γυναίκας στην Ελληνική Επανάσταση και του ρόλου της γυναίκας στη Γαλλική Επανάσταση
- Συζήτηση για το πώς παρουσιάζονται οι άνδρες και πως οι γυναίκες στο σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της Γ' Γυμνασίου
- Παίξιμο ρόλων
- Συμπεράσματα

16.6. Τίτλος: Οικογένεια και κοινωνία: παράγοντες διαμόρφωσης του ρόλου των δύο φύλων και της σχέσης μεταξύ τους

Στόχοι

- Να διερευνηθεί ο τρόπος παρουσίασης των ρόλων και των σχέσεων των δύο φύλων, μέσα από το μάθημα «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας».
- Να διερευνηθούν οι οικογενειακοί και κοινωνικοί παράγοντες που επηρεάζουν τους ρόλους και τις σχέσεις των δύο φύλων.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας»

Δράσεις

- Κείμενο Κ. Θεοτόκη, «Η τιμή και το χρήμα», Αποσπάσματα
- Συλλογή στοιχείων για τις ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες που επικρατούσαν στην Κέρκυρα στο τέλος του 19ου και στην αρχή του 20ού αιώνα (περίοδος και τόπος στα οποία αναφέρεται το εν λόγω κείμενο)
- Παίξιμο ρόλων

1η φάση

- Αποσπάσματα από το κείμενο
- Ανάλυση χαρακτήρων, σχέσεων και αξιών, σύμφωνα με τα επιλεγέντα αποσπάσματα.
- Αναφορά στις ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες της εποχής

2η φάση

- Σύγκριση των αξιών, των συνθηκών και των σχέσεων των δύο φύλων μεταξύ της εποχής που αναφέρεται το κείμενο και της σημερινής εποχής
- Επισήμανση κοινών αξιών που αναφέρονται στα αποσπάσματα του κειμένου και διατηρούνται έως και σήμερα (προίκα, αξία χρήματος, συμβατικότητα στις οικογενειακές και προσωπικές σχέσεις)
- Επισήμανση θέλησης γυναικών για διεκδίκηση περισσότερων δικαιωμάτων, όπως εμφανίζεται στο κείμενο του Κ. Θεοτόκη, και αναφορά στον αγώνα του γυναικείου κινήματος από το τέλος του 19ου αιώνα μέχρι και σήμερα
- Παίξιμο ρόλων με βάση τα αποσπάσματα του κειμένου
- Συμπεράσματα

Κοινή δράση της παραπάνω σύμπραξης ήταν η παρακολούθηση της ταινίας «Το χαμόγελο της Μόνα Λίζα», που αναφέρεται στα πρότυπα ανατροφής των γυναικών στις αρχές του αιώνα και τον αγώνα τους για ίση συμμετοχή στην εκπαίδευση και στο κοινωνικό και ιστορικό γίγνεσθαι.

Φύλο και Οικογενειακή ζωή

1. Οι ρόλοι των δύο φύλων και οι συνέπειές τους σε διεπιστημονικό επίπεδο
2. Η γυναίκα μέσα από τα μάτια των παιδιών
3. Φύλο και ρόλοι στην οικογένεια
4. Ο ρόλος της οικογένειας στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων

Οι ρόλοι των δύο φύλων και οι συνέπειές τους σε διεπιστημονικό επίπεδο

Κοινοί στόχοι

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών σε θέματα ισότητας των δύο φύλων.
- Καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και αλληλεγγύης.
- Ανάπτυξη πρωτοβουλίας και αυτενέργειας μαθητών και μαθητριών.
- Η κατανόηση της έννοιας και της κοινωνικής σημασίας της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.
- Η συνειδητοποίηση της σχέσης ανάμεσα στις έννοιες της ιδιότητας του/της πολίτη/ιδος, της δημοκρατίας και της ισότητας των δύο φύλων.
- Να γίνει η σύνδεση της προβληματικής για την ισότητα των δύο φύλων με τους επιμέρους επιστημονικούς κλάδους που διδάσκονται τα παιδιά.
- Μέσα από τα φιλολογικά μαθήματα να μελετηθεί η άμεση σχέση της οικογένειας με την επίδοση των μαθητών, τις επαγγελματικές τους επιλογές και την ενασχόληση με τα κοινά.
- Η ενδυνάμωση των μαθητών και των μαθητριών μέσω της ενεργητικής συμμετοχής στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των Παρεμβατικών Προγραμμάτων.
- Ευαισθητοποίηση καθηγητών και καθηγητριών της σχολικής μονάδας και αλλαγή στάσης τόσο στη διδακτική πράξη όσο και στην προσωπική τους ζωή.
- Διάχυση αποτελεσμάτων του παρεμβατικού προγράμματος και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

1.1. Τίτλος: Η επιρροή της οικογένειας στη συμμετοχή των γυναικών στα κοινά και στη διεκδίκηση ηγετικών θέσεων μέσα από τα φιλολογικά μαθήματα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση Γ' Γυμνασίου «Ελένη», Νεοελληνικά κείμενα Γ' Γυμνασίου, «Ερωτόκριτος», «Έργα Γυναικών»

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση παιδιών, ενημέρωση, εισήγηση
- Συζήτηση με μαθητές
- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Παιχνίδι ρόλων

- Εκπαιδευτική επίσκεψη στη βιομηχανική περιοχή του Κιλκίς
- Διάχυση προγράμματος (κοινή ημερίδα σύμπραξης)
- Συλλογή παραδοτέων

1.2. Τίτλος: Η επίδραση της οικογένειας στους μαθητές κατά τη διάρκεια των εξετάσεων – η οπτική της Φυσικής Αγωγής

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας μέσω ερωτηματολογίου συνέντευξης – εκπαιδευτική επίσκεψη

Δράσεις

- Επεξεργασία ερωτηματολογίου – συλλογή πληροφοριών μέσω συνέντευξης
- Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κιλκίς και στο Υπουργείο Μακεδονίας
- Επίσκεψη στην ΤΕΔΚ και στη βιομηχανική περιοχή Κιλκίς
- Διάχυση προγράμματος (κοινή ημερίδα σύμπραξης)
- Συλλογή παραδοτέων

1.3. Τίτλος: Η επίδραση της οικογένειας στους μαθητές κατά τη διάρκεια των εξετάσεων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου, «Εκπαιδευτική Πολιτική στην Ελλάδα», «Άωρα και Παράωρα»
- Νεοελληνικά Κείμενα Γ' Λυκείου, «Σιούλας ο Ταμπάκος»
- Ιστορία Β' Λυκείου, «Μακεδονική Δυναστεία, 9ος έως 11ος αιώνας μ.Χ.»

1.4. Τίτλος: Η επίδραση της οικογένειας στους μαθητές κατά τη διάρκεια των εξετάσεων

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση μαθητών, ενημέρωση, μελέτη λογοτεχνικών κειμένων, συζήτηση, συμπεράσματα, σύνταξη ερωτηματολογίου και επεξεργασία
- Διάχυση προγράμματος

1.5. Τίτλος: Οικογένεια και γυναίκα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Πλοήγηση στο διαδίκτυο
- Εκπαιδευτική επίσκεψη

Δράσεις

- Πλοήγηση στο διαδίκτυο
- Εκπαιδευτική επίσκεψη
- Συγκέντρωση έντυπου υλικού
- Παρουσίαση σε πίνακες του σχολείου
- Διάχυση – κοινή ημερίδα

1.6. Τίτλος: Πώς αντλαμβάνονται οι μαθητές τη θέση της γυναίκας από τις αναφορές του σχολικού εγχειριδίου Ιστορίας της Α' Γυμνασίου

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα:

- Διεξαγωγή έρευνας μέσω ερωτηματολογίου
- Εκπαιδευτική επίσκεψη

Δράσεις

- Εφαρμογή ερωτηματολογίου και αξιολόγησή του
- Πλοήγηση στο διαδίκτυο
- Ταξινόμηση και παραγωγή έντυπου υλικού
- Εκπαιδευτική επίσκεψη

1.7. Τίτλος: Η επιρροή της οικογένειας στην επιλογή του επαγγέλματος από τα δύο φύλα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Πλοήγηση στο διαδίκτυο
- Εκπαιδευτική επίσκεψη

Δράσεις

- Πλοήγηση στο διαδίκτυο
- Εκπαιδευτική επίσκεψη
- Συγκέντρωση έντυπου υλικού, παρουσίαση σε πίνακες του σχολείου
- Διάχυση – κοινή ημερίδα

1.8. Τίτλος: Διερεύνηση των ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Φυσική Αγωγή, «Οικογένεια και Αθλητισμός»

Δράσεις

- Συζήτηση ομάδας, κατανομή εργασιών
- Προσέγγιση διαφόρων αθλημάτων

- Ανάθεση συλλογής στοιχείων από περιοδικά, εφημερίδες, διαδίκτυο, τηλεόραση
- Οργάνωση ημερίδας, παρουσίαση του προγράμματος
- Ανάγνωση κειμένων, κολάζ φωτογραφιών και λοιπού υλικού
- Οργάνωση ημερίδας, παρουσίαση του προγράμματος
- Ανάγνωση κειμένων, κολάζ φωτογραφιών και λοιπού υλικού

1.9. Τίτλος: Διερεύνηση των ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Μελέτη λογοτεχνικών κειμένων
- Συλλογή στοιχείων από τα ΜΜΕ

Δράσεις

- Ανάθεση μελέτης λογοτεχνικών κειμένων – Συζήτηση
- Ευαισθητοποίηση
- Βιβλιογραφική έρευνα
- Σύγκριση-εξαγωγή συμπερασμάτων
- Επεξεργασία δεδομένων
- Οργάνωση ημερίδας, παρουσίαση του προγράμματος
- Ανάγνωση κειμένων, κολάζ φωτογραφιών και λοιπού υλικού

1.10. Τίτλος: Καταμερισμός εργασιών στην οικογένεια

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συνεντεύξεις, φωτογραφικό υλικό, επεξεργασία, σύνθεση
- Προβολή ταινίας «Πολίτικη Κουζίνα»
- Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο Θεσ/νίκης
- Διάχυση προγράμματος

1.11. Τίτλος: Καταμερισμός εργασιών στην οικογένεια μέσα από την αρχαία τραγωδία. Συγκριτική θεώρηση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση:

- Παρουσίαση επιλεγμένων άρθρων βιβλιογραφίας, συλλογή στοιχείων, ανάλυση κειμένων, εξαγωγή συμπερασμάτων
- Προβολή ταινίας «Πολίτικη Κουζίνα»
- Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο Θεσ/νίκης
- Διάχυση προγράμματος

Η γυναίκα μέσα από τα μάτια των παιδιών

Στόχοι ΣΕΜ

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών για τις σχέσεις των δύο φύλων και θέματα ισότητας.
- Εντοπισμός και άρση παραδοσιακών αντιλήψεων-στερεότυπων με βάση το φύλο.
- Αλλαγή στάσεων-συμπεριφορών στην οικογένεια και στο επάγγελμα.
- Άνοιγμα των εκπαιδευτικών μονάδων στην τοπική κοινωνία με εμπλοκή των γονέων, κοινωνικών φορέων-οργανώσεων, τοπικής αυτοδιοίκησης, με προβολή και δημοσιότητα του παρεμβατικού προγράμματος.
- Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών να ενσωματώσουν την οπτική του φύλου σε κάθε διδακτική πράξη.
- Να αναδειχθεί η διεπιστημονικότητα της ισότητας των δύο φύλων.

Δράσεις

- Δημιουργία εντύπου
- Δημιουργία cd-rom
- Αφίσα
- Ανακοίνωση στον Τύπο
- Κοινή εκδρομή
- Κοινή παρουσίαση – ημερίδα

2.1. Τίτλος: Γυναικεία επιχειρηματικότητα και τεχνολογίες πληροφορικής στον Λαγκαδά

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα μαθήματα Πληροφορική και Τεχνολογία

Εργαλεία/Δράσεις

- Συνεντεύξεις με γυναίκες επιχειρηματίες στον Λαγκαδά

2.2. Τίτλος: Γυναικεία λογοτεχνία στα Κείμενα της Β' και της Γ' Γυμνασίου και στη σχολική βιβλιοθήκη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα Γλώσσα-Λογοτεχνία

Εργαλεία/Δράσεις

- Διενέργεια ερωτηματολογίου

2.3. Τίτλος: Τα «μπορώ» και τα «θέλω» στην ελληνική οικογένεια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα μαθήματα της Γλώσσας-Λογοτεχνίας και της Γυμναστικής

Εργαλεία/Δράσεις

- Επίσκεψη σε αρχαιολογικό μουσείο - διαχρονική προσέγγιση των ρόλων των δύο φύλων
- Παρουσίαση - γραπτές εργασίες παιδιών με απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα
- Ομαδοποίηση φωτογραφιών – σύγκριση με φωτογραφίες σχολικών ή εξωσχολικών βιβλίων – συζήτηση
- Λήψη φωτογραφιών από το οικογενειακό και το κοινωνικό περιβάλλον

2.4. Τίτλος: Παρουσίαση των δύο φύλων σε έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα μαθήματα των Αρχαίων Ελληνικών και της Φυσικής

Εργαλεία/Δράσεις

- Αποκόμματα

2.5. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας σε κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Γλώσσας-Λογοτεχνίας

2.6. Τίτλος: Γυνακεία παρουσία στο χώρο των φυσικών επιστημών

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα μαθήματα της Φυσικής και της Βιολογίας

2.7. Τίτλος: Η γυναίκα στις θετικές επιστήμες από την αρχαιότητα ως τον 20ό αιώνα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα μαθήματα των Μαθηματικών και της Φυσικής - Χημείας

Στόχοι ΣΕΜ

- Να διερευνηθούν οι απόψεις των μαθητών και των μαθητριών για την οικογένεια, καθώς και οι αξίες που συνδέονται με την οικογενειακή ζωή.
- Να προβληματιστούν για τους ρόλους των δύο φύλων στην οικογένεια και πώς συνδέεται η συμπεριφορά της φροντίδας με το ένα ή το άλλο φύλο.
- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά την ανάγκη συνδυασμού οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- Να προβληματιστούν και να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για ανακατανομή των αρμοδιοτήτων μέσα στην οικογένεια με πιο ισότιμους όρους.

3.1. Τίτλος: Ρόλοι στην οικογένεια – στερεοτυπικές αντιλήψεις

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: ΣΕΠ (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Παιχνίδι ρόλων
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα 3: συζήτηση για τα στερεότυπα φύλου
- Ερωτηματολόγιο
- Δραματοποίηση
- Επίσκεψη σε χώρο εργασίας
- Συμπεράσματα

3.2. Τίτλος: Χρήση ηλεκτρικών οικιακών συσκευών από τα δύο φύλα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Φυσική (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Συζήτηση
- Κατασκευή κόμικς

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: Ηλεκτρισμός και οικιακές συσκευές
- Ερωτηματολόγια
- Ανάθεση εργασίας - κατασκευή κόμικς
- Καταγραφή συμπερασμάτων

3.3. Τίτλος: Οι ρόλοι των φύλων στην οικογένεια: οικογένεια Αβραάμ και Ισαάκ και σύγκριση με τη σημερινή εποχή

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Δραματοποίηση ρόλων

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συζήτηση
- Δραματοποίηση
- Εκπαιδευτική επίσκεψη

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Οι ρόλοι των φύλων στην οικογένεια (ερωτηματολόγιο)
- Συζήτηση - σύγκριση με τα δεδομένα της εποχής μας
- Επιλογή σκηνών για δραματοποίηση
- Εκπαιδευτική επίσκεψη στη Μητρόπολη Δημητριάδος
- Δραματοποίηση

3.4. Τίτλος: Κριτική στους παραδοσιακούς ρόλους (στερεότυπα) και προώθηση της ισότητας των δύο φύλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Νεοελληνικά Κείμενα (Γ' Γυμνασίου)

Εργασία

- Κείμενα
- Παιχνίδι ρόλων
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Κείμενα: Γ. Βλαχογιάννη, «Κρυφά χαράματα», Κέντρου Αγαθοπούλου, «Έργα γυναικών», Α. Καρκαβίτσα «Ο ζητιάνος»
- Παιχνίδι ρόλων-γνωστοποίηση παρέμβασης

3.5. Τίτλος: Μεγαλώνοντας σαν αγόρι, μεγαλώνοντας σαν κορίτσι στην Αρχαία Αθήνα...

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Ιστορία Αρχαίων Χρόνων (Α' Γυμνασίου)

Εργασία

- Σχολικά εγχειρίδια
- Παιχνίδι ρόλων
- Διαδίκτυο
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης: οι μαθητές και οι μαθήτριες θα συζητήσουν πώς φαντάζονται ότι θα ήταν η ζωή των αγοριών και των κοριτσιών στην αρχαία Αθήνα.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κληθούν να αναλύσουν τα κείμενα και τις εικόνες του σχολικού εγχειριδίου της Ιστορίας στο Κεφ. 6 «Η κλασική εποχή», «Η ζωή στην αρχαία Αθήνα», όπου περιγράφεται η ζωή στην αρχαία Αθήνα.
- Με παιχνίδι ρόλων θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε τι σημαίνει να είσαι αποκλεισμένος.
- Έρευνα στο διαδίκτυο για επιπλέον πληροφορίες. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κληθούν να γράψουν δικά τους κείμενα και να φτιάξουν δικές τους εικόνες, προσαρμοσμένα στη σύγχρονη πραγματικότητα.
- Δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων.

3.6. Τίτλος: Κοινωνικά στερεότυπα για αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα – επίδραση στις οικογενειακές σχέσεις

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Προβολή ταινίας
- Αποδελτίωση ημερήσιου και περιοδικού τύπου
- Συζήτηση
- Παιχνίδι ρόλων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Προβολή της ταινίας «Billy Eliot: Γεννημένος χορευτής»
- Επιλογή και επεξεργασία άρθρων από τον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο, σχετικών με γυναικεία και αντρικά επαγγέλματα (κατηγοριοποίηση, σχολιασμός, κολάζ)
- Παιχνίδι ρόλων: συζήτηση μέσα στην οικογένεια για την επιλογή επαγγέλματος και καταγραφή της εξέλιξης των ρόλων
- Δημοσιοποίηση της δραστηριότητας

3.7. Τίτλος: Ρόλοι μέσα στην οικογένεια – Οικογενειακή ζωή

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Θρησκευτικά (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Φύλλα εργασίας
- Παιχνίδι ρόλων
- Κατασκευή κόμικς

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Κοσμικοί και ασκητές»
- Επίδοση ερωτηματολογίων-φύλλων εργασίας
- Συγγραφή έκθεσης-καταγραφή εντυπώσεων
- Παιχνίδι ρόλων
- Κατασκευή κόμικς

3.8. Τίτλος: Άδεια μητρότητας-πατρότητας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Γερμανικά (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο

- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα σελ. 30 του βιβλίου «Ping-Pong»
- Επίδοση ερωτηματολογίου-επεξεργασία σε ομάδες
- Σύγκριση με τη νομοθεσία της Γερμανίας
- Δημιουργία πλακάτ

3.9. Τίτλος: Φύλο-αθλητισμός-οικογένεια: προσωπικές και οικογενειακές προσδοκίες αθλητών και αθλητριών

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Ανάλυση άρθρων και ραδιοφωνικών εκπομπών
- Εφημερίδες
- Περιοδικά

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Αποδελτίωση άρθρων από τον Τύπο
- Επίσκεψη σε γυναικεία αθλητική οργάνωση και χορήγηση ερωτηματολογίου
- Εκπαιδευτική επίσκεψη ΤΕΦΑΑ Κομοτηνής
- Επεξεργασία υλικού και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων

3.10. Τίτλος: Αναφορές στη μητρότητα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Έκφραση-Έκθεση (Γ' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ανάθεση εργασιών
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική παρέμβαση-συζήτηση
- Ανάθεση εργασίας στους μαθητές και τις μαθήτριες (συγγραφή έκθεσης)
- Δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων

3.11. Τίτλος: Ο θεσμός της οικογένειας στο χώρο και στο χρόνο – οι ρόλοι των φύλων

Στόχοι

- Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τι εννοούμε όταν μιλάμε για κοινωνικούς θεσμούς, κοινωνικές σχέσεις, κοινωνικούς ρόλους.
- Να αντιλαμβάνονται τις αλλαγές που συντελούνται στο πέρασμα του χρόνου επηρεάζοντας τους θεσμούς γενικά και ειδικότερα το θεσμό της οικογένειας, καθώς και τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να λειτουργεί η οικογένεια, ανάλογα με την κοινωνία στην οποία είναι ενταγμένη.
- Να εστιάσουμε την προσοχή των μαθητών/τριών στους ρόλους των δύο φύλων μέσα στην οικογένεια, στον τρόπο που κατανέμονται, στις προσδοκίες των μελών ανάλογα με το φύλο, καθώς και στους διαφορετικούς τρόπους διαπαιδαγώγησης και συμπεριφοράς. Να αναφερθούμε διεξοδικά σε στερεότυπα και προκαταλήψεις που σχετίζονται με το θέμα.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Φωτογραφικό υλικό, άρθρα, γελοιογραφίες (από τον Τύπο)
- Χαρακτηριστικά αποσπάσματα από τη νεοελληνική λογοτεχνία, τα οποία αναφέρονται στην οικογενειακή ζωή και την κατανομή των ρόλων μέσα στην οικογένεια
- Ιστορικό υλικό (π.χ. η οικογένεια στην αρχαιότητα, στη Δ. Ευρώπη, στους ιθαγενείς της Αφρικής και της Αμερικής, στο μουσουλμανικό κόσμο κ.λπ.)
- Βιντεοσκοπημένα αποσπάσματα από αγαπημένα σίριαλ των παιδιών ή από διαφημίσεις με συγκεκριμένες αναπαραστάσεις των φύλων μέσα στην οικογένεια
- Μαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις (από τους γονείς, παπούδες, γιαγιάδες, άλλα άτομα του οικείου περιβάλλοντος των παιδιών)

Δράσεις

- Συνεντεύξεις από μέλη της οικογένειας (γονείς, παπούδες, γιαγιάδες κ.λπ.)
- Παρατήρηση στο οικογενειακό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον
- Συλλογή ιστορικών στοιχείων σχετικών με τη λειτουργία της οικογένειας σε διαφορετικές εποχές και σε διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα (θα αναφερθούν πολιτισμικά, οικονομικά και άλλα στοιχεία λαών και τόπων)
- Παρουσίαση των πιο πάνω εργασιών από κάθε ομάδα στην τάξη και συζήτηση
- «Σκιαγράφηση» από κοινού της ιδανικής –για αυτούς– οικογένειας του μέλλοντος, της δικής τους οικογένειας, όπως τη φαντάζονται και την προσδοκούν. Συζήτηση με θέμα τις πιθανές ποικίλες εκδοχές της (αγόρια - κορίτσια)
- Ενημέρωση για τη νομοθεσία (οικογενειακό δίκαιο), συσχέτιση με τις καθημερινές πρακτικές
- Συμπλήρωση σχετικού ερωτηματολογίου

Ο ρόλος της οικογένειας στη διαμόρφωση της ταυτότητας των φύλων

Στόχοι ΣΕΜ

- Την ευαισθητοποίηση των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας σχετικά με τις αλλαγές στο περιεχόμενο των ρόλων των δύο συζύγων, ώστε να επέλθει στις νέες γενιές ο συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, ζήτημα το οποίο κατέχει πρωταρχικό ενδιαφέρον.
- Τη συνειδητοποίηση, αφενός των πατριαρχικών δομών που εξακολουθούν να χαρακτηρίζουν τη σημερινή κοινωνία, αφετέρου της ύπαρξης των νέων μορφών οικογένειας που ήδη παρουσιάζονται στην κοινωνία μας.
- Την ανάπτυξη του πνεύματος συνεργασίας.
- Τη διαμόρφωση κριτικής στάσης απέναντι στις επιρροές που δέχονται από τα στερεότυπα που αναπαράγονται μέσα και έξω από την οικογένεια.
- Τη διεκδίκηση ίσων ευκαιριών για όλους.
- Την απόκτηση γνώσεων μέσω της έρευνας.
- Την κατανόηση των στερεοτύπων συμπεριφορών της οικογένειας και της κοινωνίας ευρύτερα.
- Τη διερεύνηση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων που έχουν οι μαθητές/τριες για τους ρόλους των δύο φύλων.
- Την αξιολόγηση από πλευράς των μαθητών/τριών της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στους γονείς τους και ελεύθερη έκφραση της άποψής τους για τις σχέσεις των δύο φύλων μέσα στην οικογένεια.

4.1. Τίτλος: Μεγαλώνοντας αγόρι – Μεγαλώνοντας κορίτσι

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Παρουσίαση και καταγραφή εμπειριών των μαθητών/τριών για τον τρόπο διαπαιδαγώγησής τους στην οικογένεια
- Διάλεξη ψυχολόγου με θέμα την ισότιμη ανάπτυξη των παιδιών στην οικογένεια και τους ρόλους των δύο φύλων

- Ανάπτυξη συζητήσεων
- Δημιουργία εργαλείων διερεύνησης σχετικά με την οικογενειακή ζωή και εφαρμογή τους σε συγγενείς προς τους μαθητές/τριες οικογένειες. Συζήτηση των αποτελεσμάτων
- Προβολή κινηματογραφικής ταινίας
- Δημιουργία αφίσας και εικαστικών έργων
- Δημιουργία εντύπου με τα εικαστικά έργα και τις απόψεις των μαθητών/τριών
- Παρουσίαση του έργου σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συζήτηση, κινηματογραφική ταινία, σκίτσα, βιβλιογραφία

4.2. Τίτλος: Α. Κατά πόσο το χρώμα χαρακτηρίζει το φύλο

Β. Η εξέλιξη του θεσμού της προίκας – Το «ίσον» των Μαθηματικών ισούται με την ισότητα των δύο φύλων;

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας

Α' θέμα

- Διερεύνηση για το διαχωρισμό χρωμάτων σε σχέση με τα φύλα
- Βιβλιογραφική έρευνα για τον εντοπισμό ζωγραφικών έργων, όπου η χρήση του χρώματος χαρακτηρίζει το φύλο
- Επίσκεψη στην Πινακοθήκη
- Βιβλιογραφική έρευνα για την εξέλιξη της ενδυμασίας
- Συλλογή φωτογραφικού υλικού
- Δημιουργία αφίσας σχετικής με το θέμα
- Παρουσίαση εργασιών στη σχολική μονάδα

Β' θέμα

- Συζήτηση με τους μαθητές/τριες για την εξέλιξη του θεσμού της προίκας
- Συλλογή υλικού από το Λαογραφικό Μουσείο, όσον αφορά παραδόσεις, προκαταλήψεις, στερεότυπα για το θεσμό της προίκας
- Συλλογή φωτογραφικού υλικού σχετικά με το έθιμο της προίκας
- Συλλογή δειγμάτων προικοσυμφώνων
- Δημιουργία εντύπου με δείγματα προικοσυμφώνων
- Παρουσίαση εργασιών στη σχολική μονάδα

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συλλογή και επεξεργασία υλικού, βιβλιογραφία, συνεντεύξεις, έργα ζωγραφικής, φωτογραφίες

4.3. Τίτλος: Σχέσεις και ρόλοι μέσα στην οικογένεια χθες και σήμερα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Βιβλιογραφική έρευνα σε σχολικά εγχειρίδια και διαφημίσεις σχετικά με το θέμα
- Συνεντεύξεις με ανθρώπους προηγούμενης και σημερινής γενιάς για την αλλαγή των ρόλων
- Σχολιασμός και συζητήσεις επί των συνεντεύξεων
- Συγκέντρωση οικογενειακών φωτογραφιών (παλαιότερων και νέων) και σύγκριση μεταξύ τους
- Δημιουργία αφίσας
- Έκθεση φωτογραφίας
- Δημιουργία άλμπουμ με φωτογραφίες
- Παρουσίαση του προϊόντος σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συνέντευξη, έκθεση φωτογραφίας, βιβλιογραφία, συζήτηση

4.4. Τίτλος: Θεατρική παράσταση: «Η Νίκη της Νίκης»

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Συγγραφή του θεατρικού έργου
- Προετοιμασία των μαθητών/τριών για το παίξιμο των ρόλων
- Δημιουργία αφίσας για τη διαφήμιση της παράστασης
- Θεατρική παράσταση
- Παραγωγή βιντεοταινίας με τη θεατρική παράσταση
- Παρουσίαση σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Θεατρικό έργο

4.5. Τίτλος: Α. Οικογένεια – Τα δύο φύλα στην Καινή Διαθήκη Β. Ο ρόλος της οικογένειας στην επιλογή του επαγγέλματος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας

Α' θέμα

- Εντοπισμός και καταγραφή των σημείων που αναφέρονται στην ισότητα των δύο φύλων στην Καινή Διαθήκη
- Συζήτηση με τους μαθητές/τριες – ελεύθερη έκφραση των απόψεων και των αντιλήψεων για τη θρησκεία και την ισότητα
- Διακίνηση ερωτηματολογίου με θέμα «Η θρησκεία προωθεί την ισότητα;»
- Βιβλιογραφική έρευνα για θέματα ισότητας σε θρησκευτικά βιβλία
- Επεξεργασία δεδομένων – σχολιασμός
- Παραγωγή εντύπου με τα αποτελέσματα της δραστηριότητας
- Παρουσίαση σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης και στη σχολική μονάδα

Β' θέμα

- Εντοπισμός και καταγραφή των σημείων που αναφέρονται στην ισότητα των δύο φύλων
- Συζήτηση και παίξιμο ρόλων με θέμα τις σχέσεις των δύο φύλων στην οικογένεια
- Διακίνηση ερωτηματολογίου για τις αντιλήψεις των κατοίκων της περιοχής σχετικά με τα επαγγέλματα και το φύλο
- Επεξεργασία δεδομένων – σχολιασμός
- Παραγωγή εντύπου με τα αποτελέσματα της δραστηριότητας
- Παρουσίαση σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης και στη σχολική μονάδα

Εργαλεία

Συζήτηση, ερωτηματολόγια, παίξιμο ρόλων, βιβλιογραφική έρευνα, επιχειρηματολογία, φωτογραφικό υλικό

Φύλο και Δημόσιος Βίος

1. Γυναίκα – μια πολυδιάστατη παρουσία σήμερα
2. Μερικές προσεγγίσεις στην κοινωνική θέση της γυναίκας στην ελληνική πραγματικότητα
3. Διεπιστημονική προσέγγιση των ρόλων των δύο φύλων στο πεδίο δράσης της σύγχρονης κοινωνίας
4. Ο άνδρας και η γυναίκα στους τομείς πολιτισμού, οικογένειας και εργασίας: παραδοσιακοί ρόλοι, διαπιστώσεις του σήμερα
5. Ο ρόλος των δύο φύλων στο κοινωνικό γίνεσθαι: στην οικογένεια, στον επαγγελματικό χώρο, στις διαπροσωπικές σχέσεις, στη δημόσια ζωή
6. Φύλο και δημόσια ζωή
7. Κοινωνική θέση και προοπτικές ζωής της γυναίκας: διερεύνηση της θέσης της γυναίκας σε διάφορους τομείς της κοινωνικής ζωής (στον αθλητισμό, στη νομοθεσία, τη δημόσια ζωή, την εργασία και τα σχολικά εγχειρίδια)
8. Αναπαραστάσεις των δύο φύλων όπως αποτυπώνονται σε ορισμένες μορφές κοινωνικού βίου: διερεύνηση και αξιολόγηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη θέση των δύο φύλων στο δημόσιο βίο, την οικογένεια και το επάγγελμα
9. Η γυναίκα του χθες και του σήμερα. Σχέσεις των δύο φύλων

Γυναίκα, μια πολυδιάστατη παρουσία σήμερα

Κοινοί στόχοι

- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες, έτσι ώστε να επιλέξουν την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους κατεύθυνση υπερβαίνοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις.
- Να εξαλειφθούν οι διακρίσεις μέσα στην εκπαιδευτική κοινότητα (στερεότυπα, πρότυπα ρόλων).
- Ενσωμάτωση της πολιτικής της ισότητας των δύο φύλων στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Να μάθουν οι μαθητές και οι μαθήτριες να σέβονται τις διαφορές τους και όχι να τις φοβούνται.
- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τις πατριαρχικές δομές της κοινωνίας και την υποβαθμισμένη θέση των γυναικών.
- Να ευαισθητοποιηθούν οι γονείς σε θέματα ισότητας και να αρθούν οι προκαταλήψεις που είναι βαθιά ριζωμένες στο κοινωνικό σύνολο και διαμορφώνουν και συντηρούν ανισότητες στο οικογενειακό περιβάλλον.
- Να αποκτήσουν οι μαθητές περισσότερες γνώσεις για θέματα ισότητας των δύο φύλων, διερευνώντας τα στερεότυπα που κυριαρχούν σχετικά με την ταυτότητα φύλου, λειτουργώντας έτσι πολλαπλασιαστικά στα σχολεία, ώστε να μπορέσουν να προκαλέσουν ευαισθητοποίηση όλης της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- Να αναπτυχθεί πνεύμα συνεργασίας και συλλογικότητας.
- Να προσδιορίσουμε τις πολλές και διαφορετικές διαστάσεις της γυναίκας σήμερα, η οποία καλείται να συνταιριάξει πολλούς και διαφορετικούς, αντικρουόμενους πολλές φορές ρόλους.
- Να διερευνήσουμε κυρίως το ρόλο της στην οικογένεια ως μητέρας, συζύγου, νοικοκυράς-οικοδέσποινας, εργαζόμενης, αλλά και ό,τι εισπράττει αυτή από τους πολλούς ρόλους μέσα στην οικογένεια.
- Να καταγραφεί και να αναδειχθεί ο ρόλος της γυναίκας στη λογοτεχνία, τόσο στην τοπική όσο και στην ευρύτερη κοινωνική ζωή.
- Να ενημερωθούν οι μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί για θέματα σχετικά με την ισότητα των δύο φύλων στην εκπαίδευση και γενικότερα για θέματα ισότητας.
- Να αντιληφθούν οι μαθητές/τριες ότι η συμμετοχή στον αθλητισμό είναι δικαίωμα και υποχρέωση και των δύο φύλων. Να γίνει κατανοητό ότι οι γυναίκες συμμετέχουν εξίσου σε όλα τα αθλήματα, αλλά και ως μέλη συλλόγων και άλλων σχετικών φορέων.
- Να υιοθετηθεί μια άλλη στάση και πρακτική που θα προωθεί την ισότητα των δύο φύλων στην εκπαίδευση και γενικότερα στο κοινωνικό σύνολο.

- Δυνατότητα παρεμβατικών εφαρμογών στην εκπαίδευση, ώστε να ανατραπεί η ενδεχόμενη συντήρηση και διαιώνιση αντιλήψεων ανισότητας.
- Να αποκτήσουν εμπειρία μαθητές και εκπαιδευτικοί από τη σχεδίαση και υλοποίηση ενός παρεμβατικού προγράμματος που θα τους επιτρέψει να ανακαλύψουν και να καλλιεργήσουν σημαντικές δεξιότητες ιδιαίτερα χρήσιμες στη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα.
- Να προβληματιστούν για τη βελτίωση ή μη της θέσης της γυναίκας στη σημερινή κοινωνία ως απόρροιας των πολλών διαφορετικών ρόλων που έχει αναλάβει.
- Να ενισχυθεί η κριτική ικανότητα των μαθητών, έτσι ώστε να αξιολογούν τα ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, ημερήσιος και περιοδικός τύπος, διαφήμιση) στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης για το πρότυπο της γυναίκας σήμερα.
- Να συνειδητοποιήσουν πώς συντελεί ο Τύπος στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης με θετικό ή αρνητικό τρόπο ως πρότυπο της γυναίκας σήμερα.
- Να δούμε τη θέση που κατέχει η γυναίκα στα ΜΜΕ τη συμμετοχή της γενικότερα και ειδικότερα σε νευραλγικές, διευθυντικές θέσεις.
- Να ευαισθητοποιηθούν οι γονείς, έτσι ώστε να έρθουν σε επαφή με τις αρχές της ισότητας, καθώς θα πληροφορούνται τις δραστηριότητες και τις θεματικές των Παρεμβατικών Προγραμμάτων από τα παιδιά τους, και να διαπιστώσουν έτσι μια διαφορετική δυνατότητα εκπαίδευσης των παιδιών τους από το σχολείο.
- Να δοθεί η δυνατότητα στους μαθητές/τριες να έρθουν σε επαφή με πρότυπα δραστήριων γυναικών και να επανατοποθετήσουν τη γνώμη τους για την πολιτική ως αυριανοί πολίτες σχετικά με την ισότητα των δύο φύλων στην εκπαίδευση και γενικότερα σε θέματα ισότητας.
- Να αντιληφθούν οι μαθητές/τριες, ότι η συμμετοχή στον αθλητισμό είναι δικαίωμα και υποχρέωση και των δύο φύλων. Να γίνει κατανοητό ότι οι γυναίκες συμμετέχουν εξίσου σε όλα τα αθλήματα, αλλά και ως μέλη συλλόγων και άλλων σχετικών φορέων.
- Υιοθέτηση μιας άλλης στάσης και πρακτικής που θα προωθεί την ισότητα των δύο φύλων στην εκπαίδευση και στο κοινωνικό σύνολο γενικότερα.
- Δυνατότητα παρεμβατικών εφαρμογών στην εκπαίδευση, ώστε να ανατραπεί η ενδεχόμενη συντήρηση και διαιώνιση αντιλήψεων ανισότητας.
- Να αποκτήσουν εμπειρία μαθητές και εκπαιδευτικοί από τη σχεδίαση και υλοποίηση ενός παρεμβατικού προγράμματος που θα τους επιτρέψει να ανακαλύψουν και να καλλιεργήσουν σημαντικές δεξιότητες ιδιαίτερα χρήσιμες στη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα.
- Να προβληματιστούν για τη βελτίωση ή μη της γυναίκας στη σημερινή κοινωνία ως απόρροια των πολλών διαφορετικών ρόλων που έχει αναλάβει.
- Να ενισχυθεί η κριτική ικανότητα των μαθητών, έτσι ώστε να αξιολογούν τα ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, ημερήσιος περιοδικός τύπος, διαφήμιση) στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης για το πρότυπο της γυναίκας σήμερα.
- Να συνειδητοποιήσουν πως συντελεί ο τύπος στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης με θετικό ή αρνητικό τρόπο ως πρότυπο της γυναίκας σήμερα.
- Να δούμε τη θέση που κατέχει η γυναίκα στα ΜΜΕ τη συμμετοχή της γενικότερα και ειδικότερα σε νευραλγικές διευθυντικές θέσεις.
- Ευαισθητοποίηση των γονέων, έτσι ώστε να έρθουν σε επαφή με τις αρχές της Ισότητας, καθώς θα πληροφορούνται τις δραστηριότητες και τις θεματικές των Παρεμβατικών Προγραμμάτων από τα παιδιά τους, και να διαπιστώσουν έτσι μια διαφορετική δυνατότητα εκπαίδευσης των παιδιών τους από το σχολείο.

- Να δοθεί η δυνατότητα στους μαθητές /τριες να έρθουν σε επαφή με πρότυπα δραστηρίων γυναικών και να επανατοποθετήσουν τη γνώμη τους για την πολιτική ως αυριανοί πολίτες.

1.1. Τίτλος: Η γυναίκα ως συγγραφέας στη λογοτεχνία του 20ού αιώνα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Βιβλιογραφική έρευνα και συλλογή δεδομένων
- Έρευνα δράσης: Συγκριτική έρευνα, ερωτηματολόγια, επιτόπου διεξαγωγή συνέντευξης

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Έρευνα δράσης: Συγκριτική έρευνα, ερωτηματολόγια, επιτόπου διεξαγωγή συνέντευξης – Αθλητικοί αγώνες
- Ενημέρωση - ευαισθητοποίηση των μαθητών, καθορισμός στόχων – διερεύνηση του θέματος – συλλογή πληροφοριών, ανάθεση εργασιών, ερωτηματολόγιο
- Διάλεξη-ενημέρωση – συνέντευξη από επιφανείς αθλήτριες και γυναίκες που συμμετέχουν στη διοίκηση αθλητικών συλλόγων
- Επίσκεψη στα ΤΕΦΑΑ Κομοτηνής για παρακολούθηση-επίδειξη μη διαδεδομένων γυναικείων αθλημάτων
- Παρακολούθηση από τους μαθητές σχετικού θεατρικού έργου ή κινηματογραφικής ταινίας
- Σύνθεση και επεξεργασία συμπερασμάτων. Παραγωγή έντυπου υλικού, αφίσα-τρίπτυχου-φωτογραφίας
- Ημερίδα παρουσίαση του προγράμματος μέσω παιχνιδιού ρόλων στο χώρο του σχολείου και σε νομαρχιακό επίπεδο (κοινή). Αθλητικοί αγώνες μαθητών (κοριτσιών-αγοριών)

1.2. Τίτλος: Γυναίκες που πρωταγωνιστούν στην πολιτική ζωή του τόπου μας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Ερευνητική προσέγγιση και συλλογή στοιχείων γυναικών που πρωταγωνιστούν στην πολιτική ζωή
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση μαθητών, προβληματισμός, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών, σύνθεση ερωτηματολογίων. Επαφή με την κυρία Κόλλια-Τσαρουχά, Βουλευτή του Νομού
- Επισκέψεις σε πολιτικούς φορείς (π.χ. Αθήνα 2004, Δήμο Αθηνών, Νομαρχία Αθηνών)
- Συνεντεύξεις από γυναίκες που πρωταγωνιστούν στην τοπική πολιτική ζωή
- Σύνθεση εργασίας, επεξεργασία και εξαγωγή συμπερασμάτων Παρακολούθηση από τους μαθητές σχετικού θεατρικού έργου ή κινηματογραφικής ταινίας. Έκθεση φωτογραφίας. Παραγωγή έντυπου υλικού, αφίσας-τρίπτυχου
- Δημοσίευση άρθρων στον Τύπο. Παιχνίδι ρόλων

- Διοργάνωση ημερίδας στο χώρο του σχολείου και σε νομαρχιακό επίπεδο (κοινή)
- Παρουσίαση των συνεντεύξεων που πήραν οι μαθητές από γυναίκες πολιτικούς

1.3. Τίτλος: Η γυναίκα μάνα και σύζυγος σε μια ημιαστική περιοχή του τόπου μας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Κοινωνιολογική διερεύνηση των γυναικείων προσωπείων μέσα στην οικογένεια και το γάμο. Έρευνα για την κακοποίηση στην οικογένεια ημιαστικής περιοχής
- Ενημέρωση μαθητών, ευαισθητοποίηση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών, σύνθεση ερωτηματολογίων
- Συνεντεύξεις με γυναίκες-μητέρες που έζησαν στο εξωτερικό (πρώην μετανάστριες) Διάλεξη στο σπίτι της γυναίκας. Έρευνα για το θέμα των κακοποιημένων γυναικών
- Επίσκεψη στη Θεσσαλονίκη, στο Κέντρο κακοποιημένων γυναικών και παιδιών
- Σύνθεση εργασίας, επεξεργασία και εξαγωγή συμπερασμάτων
- Παρακολούθηση από τους μαθητές σχετικού θεατρικού έργου ή κινηματογραφικής ταινίας. Παραγωγή έντυπου υλικού, αφίσας-τρίπτυχου-κολάζ
- Παρουσίαση δραματοποίησης, έκθεση των συμπερασμάτων στον Τύπο. Διοργάνωση ημερίδας στο χώρο του σχολείου και σε νομαρχιακό επίπεδο (κοινή)

1.4. Τίτλος: Το προφίλ της γυναίκας στην τηλεοπτική διαφήμιση

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Ερευνητική προσέγγιση και συλλογή στοιχείων για το προφίλ της γυναίκας στην τηλεόραση. Συνεντεύξεις. Ερωτηματολόγια
- Ενημέρωση-προβληματισμός των μαθητών, ευαισθητοποίηση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών, σύνθεση ερωτηματολογίων
- Συνεντεύξεις από γυναίκες δημοσιογράφους
- Επίσκεψεις σε ΜΜΕ στις Σέρρες (ΔΙΚΤΥΟ, TV Σέρρες) και στη Θεσ/νική ΕΡΤ 3
- Σύνθεση εργασίας, επεξεργασία και εξαγωγή συμπερασμάτων. Παρακολούθηση από τους μαθητές σχετικού θεατρικού έργου ή κινηματογραφικής ταινίας. Παραγωγή έντυπου υλικού, αφίσα-τρίπτυχου-κολάζ
- Παρουσίαση - δημοσίευση άρθρων στον Τύπο. Δραματοποίηση. Διοργάνωση ημερίδας στο χώρο του σχολείου και σε νομαρχιακό επίπεδο (κοινή)

1.5. Τίτλος: Συμμετοχή της γυναίκας σε παραδοσιακά αντρικά επαγγέλματα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Συλλογή δεδομένων και έρευνα δράσης μέσω συνεντεύξεων. Παιχνίδια ρόλων
- Ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Σύνθεση ερωτηματολογίων-συνεντεύξεις με επαγγελματία γυναίκα οδηγό - υλοτόμο, γυναικείους αγροτικούς συλλόγους και συνεταιρισμούς (Κ. Πορροίων, Ροδόπολη). Επίσκεψη στο εργοστάσιο ζάχαρης και στη βιομηχανία Κρι Κρι
- Επίσκεψη σε τοπικό επίπεδο και στη Θεσ/νική σε σχετικό χώρο. Παρακολούθηση από τους μαθητές σχετικού θεατρικού έργου ή κινηματογραφικής ταινίας
- Σύνθεση και επεξεργασία συμπερασμάτων. Παραγωγή έντυπου υλικού, αφίσα-τρίπτυχου-κολάζ
- Σύνθεση και επεξεργασία συμπερασμάτων – Παρουσίαση
- Ημερίδα στο χώρο του σχολείου και σε νομαρχιακό επίπεδο (κοινή). Παιχνίδια ρόλων Δημοσίευση συμπερασμάτων και συνεντεύξεων

1.6. Τίτλος: Τα επιτεύγματα της γυναίκας στον αθλητισμό

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Συλλογή πληροφοριών – Ερωτηματολόγια – Στατιστική επεξεργασία ερωτηματολογίων- Συνεντεύξεις – Αθλητικοί αγώνες.
- Ενημέρωση, συλλογή πληροφοριών, χωρισμός σε υποομάδες, ανάθεση εργασιών
- Σύνθεση ερωτηματολογίων. Διάλεξη-ενημέρωση-συνέντευξη από φοιτητές ΤΕΦΑΑ και αθλήτριες
- Επίσκεψη σε τοπικό επίπεδο και στη Θεσ/νική σε σχετικό χώρο. Παρακολούθηση από τους μαθητές σχετικού θεατρικού έργου ή κινηματογραφικής ταινίας
- Σύνθεση και επεξεργασία συμπερασμάτων. Παραγωγή έντυπου υλικού, αφίσας-τρίπτυχου-κολάζ
- Σύνθεση και επεξεργασία συμπερασμάτων – Παρουσίαση – Ημερίδα στο χώρο του σχολείου και σε νομαρχιακό επίπεδο (κοινή). Παιχνίδια ρόλων. Δημοσίευση συμπερασμάτων. Αθλητικοί αγώνες μαθητών/τριών. Σύνθεση και επεξεργασία συμπερασμάτων – Παρουσίαση – Ημερίδα στο χώρο του σχολείου και σε νομαρχιακό επίπεδο (κοινή). Παιχνίδια ρόλων. Δημοσίευση συμπερασμάτων. Αθλητικοί αγώνες μαθητών/τριών

Μερικές προσεγγίσεις στην κοινωνική θέση της γυναίκας στην ελληνική πραγματικότητα

Κοινοί στόχοι

Το πρόγραμμα που έχει κύριους αποδέκτες τους/τις νέους/ες στοχεύει ώστε:

- Να προβληματιστούν τα παιδιά για τη θέση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία.
- Να αναγνωρίσουν τους πολλαπλούς ρόλους της γυναίκας και να συνειδητοποιήσουν ότι η κατανομή των ρόλων των δύο φύλων, κυρίως, μέσα στο σπίτι είναι άνιση, γεγονός που επηρεάζει και τις κατοπινές επαγγελματικές επιλογές της γυναίκας.
- Να τεθεί το θέμα της ισότητας ανδρών και γυναικών στο συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- Να υπάρξει προσέγγιση στο θέμα της ανάπτυξης των ταυτοτήτων των φύλων στην εφηβική ηλικία.
- Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη ισοτιμίας σχέσεων μεταξύ των φύλων, στερεοτύπων και επιρροών.
- Ειδικότερα οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι οι επαγγελματικές τους επιλογές επηρεάζονται καθοριστικά από στερεότυπες αντιλήψεις για τα δύο φύλα και ότι στο χέρι τους είναι να τις αμφισβητήσουν και να τις ανατρέψουν.
- Να αντιμετωπίζουν με κριτικό πνεύμα τα σχολικά εγχειρίδια καθώς και όλα τα ΜΜΕ, για τους τρόπους που παρουσιάζουν τα δύο φύλα.
- Να αντιληφθούν και να συνειδητοποιήσουν τις κοινωνικές ανισότητες, τα στερεότυπα και τις πατριαρχικές δομές της κοινωνίας.
- Να κατανοήσουν την ανάγκη προσαρμογής του δικαιοκούς συστήματος στη σύγχρονη εσωτερική, αλλά και διεθνή κοινωνική πραγματικότητα, καθώς και τους τρόπους διαφύλαξης της συντελούμενης αλλαγής στις σχέσεις των δύο φύλων.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι και τα δύο φύλα αποτελούν μέλη της ίδιας κοινωνίας, συνεργάζονται για τον ίδιο σκοπό και διεκδικούν υπό ίσους όρους τις ίδιες θέσεις, απαλλαγμένοι από τους ρόλους στους οποίους ξεπερασμένες αντιλήψεις τους έχουν εντάξει, κατανοώντας τις έννοιες «σεξισμός», «στερεότυπα», «φύλο».
- Να αντιληφθούν την υπόσταση της ανθρώπινης φύσης τους και τις δεξιότητές τους, γνωρίζοντας την πορεία σημαντικών γυναικών που πρωτοστάτησαν σε όλη την πορεία της ιστορίας μας, συγκρίνοντάς τες με τη γυναίκα της σύγχρονης εποχής, και εντέλει να αντιληφθούν ότι έχουν όλες τις δυνάμεις και δυνατότητες να αλλάξουν τις σχέσεις των δύο φύλων στο πλαίσιο της οικογενειακής, της επαγγελματικής και γενικά της κοινωνικής τους ζωής.

2.1. Τίτλος: Επάγγελμα γυναίκα – στερεότυπα των εφήβων σχετικά με τους ρόλους μιας γυναίκας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: «Ετοιμάζομαι για τη ζωή»
(ΣΕΠ Γ' Γυμνασίου, Ενότητα 3η: Στερεότυπες αντιλήψεις. Υπάρχουν αντρικές και γυναικείες ασχολίες; σελ. 90-106)

Δράσεις

- Εισήγηση, προϊδεασμός της τάξης σχετικά με τις σχέσεις των εφήβων. Προβολή ταινίας με θέμα τους πολλαπλούς ρόλους της γυναίκας
- Συζήτηση για θέματα που προκύπτουν από την ταινία – βιβλιογραφική έρευνα
- Παιχνίδι ρόλων/Αγώνες επιχειρηματολογίας-αντιλογίας με θέματα σχετικά με την ισότητα των φύλων
- Παρουσίαση – Διάχυση
- Έντυπα

2.2. Τίτλος: Η θέση των γυναικών στην αρχαιότητα (Αθήνα-Σπάρτη) μέσα από τα κείμενα των Αρχαίων Ελληνικών της Β' Γυμνασίου. Συσχέτιση με τη σύγχρονη εποχή

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση Α' Γυμνασίου
(Ενότητα «ΑΝΘΡΩΠΟΙ. Η αγωγή των νέων στην Αθήνα και την Σπάρτη»)

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση των παιδιών μέσω της επεξεργασίας αρχαίων κειμένων
- Σύγκριση με το σήμερα με τη βοήθεια ερωτηματολογίου
- Συμπεράσματα-δραματοποίηση

2.3. Τίτλος: Οι σχέσεις των δύο φύλων στην εκπαιδευτική κοινότητα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
Νεοελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου
(Ενότητα 12: Συγγενικές σχέσεις. Η γυναίκα στην οικογένεια, σελ. 240-280)

Δράσεις

- Ενημέρωση, κατάρτιση ερωτηματολογίου
- Αξιολόγηση ερωτηματολογίου – Συνεντεύξεις
- Δραματοποίηση/παρέμβαση από τα Νέα Ελληνικά
- Έντυπο – Διάχυση

2.4. Τίτλος: Δικαιώματα του πολίτη και ισότητα των δύο φύλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
«Δικαιώματα του πολίτη και ισότητα των δύο φύλων στο μάθημα του Δικαίου της Β' Λυκείου»

Δράσεις

- Συζήτηση με εφήβους – ερωτηματολόγια – έρευνα στο διαδίκτυο
- Συλλογή υλικού (βιβλιογραφίας – νομολογίας – οπτικού υλικού – ταινιών)
- Εκπαιδευτική - διερευνητική επίσκεψη σε εκδηλώσεις σχετικές με τα δύο φύλα στη Θεσσαλονίκη
- Διάχυση

2.5. Τίτλος: Φύλο και ηλεκτρονικά επαγγέλματα

Μέθοδος

α. Διδακτική παρέμβαση: Εφαρμογές στις αρχές αυτοματισμού, Β' Τάξη Κατώτ. Κύκλου
β. Διδακτική παρέμβαση: «Τεχνολογία Δικτύων και Επικοινωνιών», Γ' τάξη Ανώτ. Κύκλου, Ενότητα διαδίκτυο

Δράσεις

- Συζήτηση ενημέρωση – ευαισθητοποίηση παιδιών – ερωτηματολόγιο
- Επίσκεψη στη SIEMENS
- Επίσκεψη στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
- Σχεδιασμός αφίσας
- Διάχυση-συγγραφή άρθρου – δημοσίευση εντύπου

2.6. Τίτλος: Εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των εφήβων στον τόπο μας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
ΣΕΠ Γ' Γυμνασίου «ΕΤΟΙΜΑΖΟΜΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ»
6η Ενότητα: «Πώς να διαλέξω;»

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση στο Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό, σύνταξη ερωτηματολογίου
- Επισκέψεις - συνεντεύξεις
- Αξιολόγηση στοιχείων – διάχυση αποτελεσμάτων

2.7. Τίτλος: Η γυναικεία παρουσία στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α' Γυμνασίου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Νεοελληνικά Κείμενα Β' Γυμνασίου

(Ενότητα: «Το σπίτι μου», «Λένω Μπότσαρη», «Καλλιπάτειρα»)

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α' Γυμνασίου
- Επισκέψεις – συζητήσεις με υπεύθυνους φορείς
- Αξιολόγηση στοιχείων
- Διάχυση αποτελεσμάτων

Διεπιστημονική προσέγγιση των ρόλων των δύο φύλων στο πεδίο δράσης της σύγχρονης κοινωνίας

3.1. Τίτλος: Διεπιστημονική προσέγγιση των ρόλων των δύο φύλων στο πεδίο δράσης της σύγχρονης κοινωνίας

Στόχοι

- Να αναγνωρισθεί η ανισότητα των δύο φύλων.
- Να αναγνωριστούν τα στερεότυπα του φύλου.
- Να διαμορφωθούν και να υλοποιηθούν παρεμβάσεις με στόχο την ισότητα αξιοποιώντας τα δεδομένα των αναλυτικών προγραμμάτων.
- Να αναπτυχθούν καλές πρακτικές στο πλαίσιο λειτουργίας του σχολικού συστήματος.
- Να διαμορφωθεί προσωπική άποψη για τη διάκριση των φύλων και τον τρόπο με τον οποίο δομούνται οι σχέσεις των φύλων.
- Να προωθηθούν οι κανόνες ηθικής συμπεριφοράς και η έννοια της ελευθερίας στην ιδιωτική ζωή.
- Να ενθαρρυνθεί η άσκηση κριτικής στον τρόπο με τον οποίο τα ΜΜΕ και γενικότερα το κοινωνικό σύνολο αναπαριστούν τους άνδρες και τις γυναίκες.
- Να διδαχθεί στους μαθητές η κριτική και αναλυτική σκέψη.
- Να προωθηθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.
- Να εμπλουτιστούν οι γνώσεις των μαθητών και να μάθουν να κατανοούν τη διαφορετικότητα και τις απόψεις των άλλων.
- Να βελτιωθούν οι κοινωνικές τους σχέσεις μέσω της επικοινωνίας και της συνεργασίας και να αποκτήσουν νέες δεξιότητες, αλλά και ικανότητα για ομαδική εργασία.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Ερωτηματολόγια στο τμήμα ΑΜ και στο μάθημα Εργασιακό Περιβάλλον (δομή και λειτουργία – οργανόγραμμα μιας επιχείρησης, επίπεδα τεχνολογικής ανάπτυξης, Τρίτη Βιομηχανική Επανάσταση, σύγχρονοι προβληματισμοί και σκέψεις για τη μορφή της εργασίας στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, τρόποι πρόσληψης εργασίας, συνδικαλισμός, απεργία)
- Ενημερωτική εκδήλωση (δικηγόρος – ψυχολόγος – κοινωνιολόγος – ειδικός παθολόγος)

Ο άνδρας και η γυναίκα στους τομείς πολιτισμού, οικογένειας και εργασίας: παραδοσιακοί ρόλοι, διαπιστώσεις του σήμερα

Στόχοι ΣΕΜ

- Να εντοπίσουν οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί τυχόν ασυνείδητες διακρίσεις μεταξύ των δύο φύλων και να προσπαθήσουν να τις απαλείψουν.
- Να συνειδητοποιήσουν σιγά σιγά οι μαθητές και οι μαθήτριες το ρόλο που καλούνται να παίξουν στην κοινωνία και να καλλιεργηθούν ισότιμες σχέσεις για τη δημιουργία υγιών οικογενειών και τη διεκδίκηση ισότιμης αντιμετώπισης των δύο φύλων σε όλους τους τομείς.
- Να σχολιάσουν, να κρίνουν, να συγκρίνουν τους ρόλους του πατέρα και της μητέρας, όπως εμφανίζονται στα βιβλία και να τους μετατρέπουν στη σημερινή πραγματικότητα.
- Να αναπτυχθεί πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και των μαθητριών και να καλλιεργηθεί η κριτική τους σκέψη.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η καλλιέργεια των δεξιοτήτων τους και η επιλογή του επαγγέλματος πρέπει να γίνονται ανεξάρτητα από τις στερεότυπες αντιλήψεις.

4.1. Τίτλος: Φύλο και γλώσσα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αγγλικά)

4.2. Τίτλος: Γυναικές σύμβολα στην ιστορία, την επιστήμη και την τέχνη (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Γαλλικά)

4.3. Τίτλος: Φύλο και αθλητισμός στην εφηβεία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Φυσική Αγωγή)

4.4. Τίτλος: Ο ρόλος της γυναίκας και του άνδρα στην οικογένεια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

4.5. Τίτλος: Ο ρόλος του άνδρα και της γυναίκας στα έπη του Ομήρου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αρχαία Ελληνικά)

4.6. Τίτλος: Η γυναίκα και ο άνδρας στις αγγλόφωνες χώρες

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αγγλικά)

4.7. Τίτλος: Γυναίκες σύμβολα στην ιστορία, την επιστήμη και την τέχνη (β)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Γαλλικά)

4.8. Τίτλος: Ισότητα των φύλων στον εργασιακό χώρο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (ΣΕΠ)

4.9. Τίτλος: Η πορεία των δύο φύλων στον Ολυμπισμό

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Ολυμπιακή Παιδεία)

Ο ρόλος των δύο φύλων στο κοινωνικό γίνεσθαι: στην οικογένεια, στον επαγγελματικό χώρο, στις διαπροσωπικές σχέσεις, στη δημόσια ζωή

Στόχοι ΣΕΜ

- Να ευαισθητοποιηθούν και να δραστηριοποιηθούν οι εκπαιδευτικοί σε θέματα ισότητας.
- Να διερευνηθούν και να αποτυπωθούν οι απόψεις των μαθητών/τριών για τους ρόλους των δύο φύλων.
- Να προβληματιστούν τα παιδιά για τον τρόπο που τα ίδια τοποθετούν τον εαυτό τους απέναντι στην κοινωνία (δημιουργία οικογένειας, γάμο, εργασιακό περιβάλλον) και να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για ισότιμη συμμετοχή των δύο φύλων στο κοινωνικό γίνεσθαι.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι τα στερεότυπα συμπεριφοράς που συνδέονται με το ένα ή το άλλο φύλο οφείλονται τόσο σε κοινωνικούς παράγοντες όσο και στην ανθρώπινη φύση.

5.1. Τίτλος: Ο ρόλος των δύο φύλων στο κοινωνικό γίνεσθαι. Η προσφορά των γυναικών στο ενδοοικογενειακό και εξωοικογενειακό περιβάλλον, στην πολιτική και στον επαγγελματικό χώρο

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Μελέτη λογοτεχνικών κειμένων ντόπιων γυναικών συγγραφέων και κειμένων που αναφέρονται σε γυναικείες προσωπικότητες της Θράκης, γραμμένα από άλλους συγγραφείς. Καταγραφή της προσφοράς τους (πνευματικής, κοινωνικής κ.λπ.)
- Αναζήτηση της γυναικείας παρουσίας στην ονοματοδοσία των οδών της Κομοτηνής. Καταγραφή
- Πρόταση στο Δήμο Κομοτηνής, μετά από παράσταση στο Δημοτικό Συμβούλιο, για την ονομασία νέων οδών με ονόματα συγκεκριμένων γυναικών
- Εκδρομή-επίσκεψη στη Θεσ/νίκη στο πλαίσιο του παγκόσμιου μαθητικού διαγωνισμού «Άγιος Κοσμάς Αιτωλός». Συγκέντρωση στοιχείων σε παγκόσμιο επίπεδο για τον αριθμό των αγοριών και των κοριτσιών που συμμετείχαν στο διαγωνισμό. Καταγραφή των θεμάτων με τα οποία ασχολήθηκαν
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου
- Στατιστικά στοιχεία (προϊόντα έρευνας)
- Φωτογραφικό υλικό

5.2. Τίτλος: Η «γυναικεία κατάσταση» στην αρχαιότητα και στον 20ό αιώνα. Αντι-παραβολές, συγκρίσεις

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Εργαλεία/Δράσεις

- Μελέτη του βιβλίου «Το δεύτερο φύλο» της Σιμόν ντε Μπωβουάρ. Διατύπωση συμπερασμάτων μετά από προβληματισμό για το θέμα «Η κατάσταση της γυναίκας» από το 1952 (έτος που γράφτηκε το βιβλίο) μέχρι σήμερα.
- Μέσα από την «Ελένη» του Ευριπίδη προσέγγιση του θέματος «Η θέση της γυναίκας στην κλασική αρχαιότητα»

5.3. Τίτλος: Τα δύο φύλα μέσα από την οπτική της τέχνης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Εργαλεία/Δράσεις

- Αναζήτηση γυναικείων και αντρικών προτύπων μέσα από έργα γνωστών καλλιτεχνών.
- Μετά τον εντοπισμό τους, διατύπωση συμπερασμάτων για την «Ισότητα μέσα από την τέχνη».

5.4. Τίτλος: Συγκριτική μελέτη και προσφορά των δύο φύλων, στο παρελθόν και σήμερα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Εργαλεία/Δράσεις

- Μέσα από την τραγωδία του Ευριπίδη «Ελένη», αναζήτηση του ρόλου του άνδρα και της γυναίκας στο οικογενειακό και εργασιακό περιβάλλον, στην πολιτική και κοινωνική ζωή, από το παρελθόν ως σήμερα.
- Μέσα από κείμενα της ελληνικής και γαλλικής λογοτεχνίας, καταγραφή του ρόλου των δύο φύλων στην οικογένεια και στην πολιτική ζωή. Αναζήτηση γυναικών - συμβόλων. Μελέτη της εξέλιξης της γυναικείας ψήφου από το 1935 ως σήμερα.

5.5. Τίτλος: Αναζητώντας το φύλο μέσα σε σύγχρονα μουσεία

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Επίσκεψη στο Μουσείο Θεσ/νίκης και αναζήτηση του ρόλου των δύο φύλων μέσα από τα εκθέματα

5.6. Τίτλος: Τα Μαθηματικά «μετρούν» την καθημερινή ζωή των δύο φύλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Εργαλεία/Δράσεις

- Μέσα από ερωτηματολόγιο για τη διεξαγωγή μικρής έρευνας στο συγγενικό και φιλικό περιβάλλον των μαθητών/τριών, εξαγωγή συμπερασμάτων για την «καθημερινότητα του άνδρα και της γυναίκας μέσα στην οικογένεια».

5.7. Τίτλος: Ο ρόλος των δύο φύλων στο ενδοοικογενειακό και εξωγενειακό πλαίσιο, διαχρονικά και διατοπικά (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Εργαλεία/Δράσεις

- Κείμενα: «Αριάγνη, Σπιδύρος και Νέοι της Σιδώνος»
- Καταγραφή των προσδοκιών των μαθητών για το ρόλο των δύο φύλων στη μελλοντική κοινωνία

5.8. Τίτλος: Ο ρόλος των δύο φύλων στο ενδοοικογενειακό και εξωγενειακό πλαίσιο, διαχρονικά και διατοπικά (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Επίσκεψη στο Μουσείο Θεσ/νίκης
- Διερεύνηση της καθημερινότητας της γυναίκας στην οικογένεια

5.9. Τίτλος: Η προσφορά των δύο φύλων στο εργασιακό πλαίσιο

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Επίσκεψη σε εργασιακούς χώρους για να γνωρίσουν οι μαθητές από κοντά την επαγγελματική δραστηριότητα των δύο φύλων και φωτογράφιση

5.10. Τίτλος: Οικογενειακές και επαγγελματικές σχέσεις των δύο φύλων

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Προβολή ταινίας

5.11. Τίτλος: Προσέγγιση της γυναικείας παρουσίας στον Πόλεμο του '40

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Εργαλεία/Δράσεις

- Λογοτεχνικά κείμενα («Μάνα και γιος», «Το μόνο της ζωής μου ταξίδιον», «Ο ζητιάνος», «Κρυφά χαράματα»)
- Τραγωδία «Ελένη» του Ευριπίδη

5.12. Τίτλος: Γυναίκα και πολιτική: τα κοινά, η νομοθεσία, η προκατάληψη

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Προβολή ταινίας σχετικής με την ενασχόληση των γυναικών με τα κοινά
- Μικρή ερευνητική δράση με τους μαθητές/τριες σχετικά με τη λεγόμενη «νομοθετική ανισότητα» ως προς τη γυναίκα
- Ενημέρωση από βιολόγο σχετικά με την επίδραση της κοινωνίας στη συμπεριφορά των δύο φύλων, αλλά και την προκατάληψη ως προς την ευφυΐα των δύο φύλων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να φανεί μέσα από τις ξεχωριστές δραστηριότητες ο ίδιος σκοπός (π.χ. Θέατρο και Γυναίκα: πώς φαίνεται ο ρόλος μέσα από το λόγο, την κίνηση τις κοινωνικές ή ηθικές ιδέες που αναπτύσσονται, το ένδυμα, το συμπέρασμα).
- Αν το θέμα στη διαχρονική του εξέλιξη είναι ο καθρέφτης μιας κοινωνικής πραγματικότητας. Το σανίδι αναδεικνύει το «γίνεσθαι» των σχέσεων άλλοτε και τώρα.

Δράσεις ΣΕΜ

- Διδακτικές παρεμβάσεις μέσα στην τάξη
- Ενημερωτικές επισκέψεις
- Συνεντεύξεις από ειδικούς
- Ερωτηματολόγια
- Ατομικές και ομαδικές εργασίες
- Περιοδικά, εφημερίδες
- Βιβλιογραφία
- Χρήση πολυμέσων
- Επισκέψεις σε εκθέσεις
- Επισκέψεις στον κινηματογράφο

6.1. Τίτλος: Γυναίκα και μισθωτή εργασία με πτυχίο ΤΕΕ, ΑΤΕΙ, ΑΕΙ

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα των Αρχών Λογιστικής, Εργαστήριο Λογ. Εφαρ.

Εργαλεία/Δράσεις

- Ομαδικά και ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Ερωτηματολόγια
- Έντυπος Τύπος
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις

6.2. Τίτλος: Γυναικεία και ανδρικά πρότυπα μέσα από τον κινηματογράφο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα του Θεατρικού Παιχνιδιού

Εργαλεία/Δράσεις

- Ομαδικά και ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Ερωτηματολόγια
- Έντυπος Τύπος
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις
- Επίσκεψη στον κινηματογράφο
- Κινηματογραφικές αφίσες

6.3. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στη «Φόνισσα» του Παπαδιαμάντη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα των Νέων Ελληνικών

Εργαλεία/Δράσεις

- Ερωτηματολόγια – έντυπος Τύπος
- Ομαδικά και ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Συνεντεύξεις – επισκέψεις
- Επίσκεψη σε λαογραφικό μουσείο

6.4. Τίτλος: Η διαχρονική παρέμβαση του Ι. Χριστού μέσα από την περικοπή της Σαμαρείτιδας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα των Θρησκευτικών

Εργαλεία/Δράσεις

- Ομαδικά και ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Ερωτηματολόγια
- Έντυπος Τύπος
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις

6.5. Τίτλος: Ισότητα των δύο φύλων στην εργασία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα Αγωγή Υγείας

Εργαλεία / Δράσεις

- Ομαδικά - ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Ερωτηματολόγια
- Έντυπος τύπος
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις

6.6. Τίτλος: Η θέση των δύο φύλων στην καθημερινότητα μέσα από ένα γυναικείο και ένα αντρικό περιοδικό

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Ομαδικά και ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Ερωτηματολόγια
- Έντυπος Τύπος
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις

6.7. Τίτλος: Μορφές βίας κατά των γυναικών: δημόσια ή ιδιωτική υπόθεση

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία/Δράσεις

- Ομαδικά και ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Ερωτηματολόγια
- Έντυπος Τύπος
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις
- Έκθεση αφίσας

6.8. Τίτλος: Ο ρόλος των δύο φύλων στη βιομηχανία των κατασκευών

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα των Αυτοματισμών

Εργαλεία/Δράσεις

- Ομαδικά και ατομικά εργαστήρια μαθητών
- Ερωτηματολόγια
- Έντυπος Τύπος
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις – έκθεση αφίσας

Faint, illegible text in the upper left corner, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the lower right corner, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Κοινωνική θέση και προοπτικές ζωής της γυναίκας: διερεύνηση της θέσης της γυναίκας σε διάφορους τομείς της κοινωνικής ζωής (στον αθλητισμό, στη νομοθεσία, τη δημόσια ζωή, την εργασία και τα σχολικά εγχειρίδια)

Στόχοι ΣΕΜ

- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα ζητήματα της ισότητας των δύο φύλων στη νομοθεσία, στην κοινωνία, τα ΜΜΕ.
- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες σε θέματα ισότητας των δύο φύλων, ώστε να αντιλαμβάνονται κριτικά την άνιση κοινωνική μεταχείριση ανδρών και γυναικών και τα σχετικά στερεότυπα που κυριαρχούν στη δημόσια και την ιδιωτική σφαίρα.
- Να ασχοληθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες με ερευνητικές μεθόδους, ώστε να μάθουν να προσεγγίζουν τη γνώση ενεργητικά.

7.1. Τίτλος: Γυναίκα αθλήτρια και Τύπος

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργασία

- Περιοδικό «Χρυσή ομάδα 2004»
- Ημερήσιος αθλητικός Τύπος
- Έκθεση φωτογραφίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Σχόλια-κρίσεις για το περιοδικό «Χρυσή Ομάδα 2004»
- Η γυναίκα εθελόντρια στην οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004: έρευνα, σχολιασμός αποτελεσμάτων
- Οργάνωση έκθεσης φωτογραφίας
- Δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων

7.2. Τίτλος: Γυναίκα και αθλητισμός

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Παράλληλα κείμενα με θέμα «Γυναίκα και άθληση»
- Σχόλια, συμπεράσματα, παρουσίαση

7.3. Τίτλος: Φύλο και γλώσσα. Η γλώσσα καθρέφτης της θέσης των δύο φύλων στην κοινωνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Περιοδικά «Φιλολόγος», «Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού»
- Βιβλιογραφία ΚΕΘΙ

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Επεξεργασία από τους μαθητές και τις μαθήτριες φύλλων ασκήσεων και κειμένων
- Έρευνα, συγκέντρωση στοιχείων από τη γλώσσα του στενού περιβάλλοντος των μαθητών και μαθητριών (οικογένεια, σχολείο, φίλοι)
- Παρουσίαση συμπερασμάτων

7.4. Τίτλος: Αντιστοιχία ισότητας ανδρών και γυναικών στη νομοθεσία και την κοινωνία: α) γυναίκα και δημόσια ζωή, β) γυναίκα και εργασία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Άρθρα: α) Λουκία Μασούρου, «Γυναίκα και απασχόληση: Δέκα ζητήματα», β) Χρυσή Ιγγλέση, «Πρόσωπα γυναικών, προσωπεία της συνείδησης: συγκρότηση της γυναικείας ταυτότητας στην ελληνική κοινωνία»
- Διαδίκτυο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική Ενότητα: «Ο λαός ως εκλογικό σώμα»
- Επεξεργασία από μαθητές/τριες άρθρων, πληροφοριακού υλικού και του σχετικού νομικού πλαισίου
- Διδακτική ενότητα: «Δικαιώματα πολιτών: Δικαίωμα στην ισότητα»
- Έρευνα των μαθητών/τριών στο σχολείο ως χώρο εργασίας-συνύπαρξης των δύο φύλων, καθώς και στο χώρο του δημοτικού συμβουλίου, όπου συναντώνται και συναποφασίζουν εκλεγμένοι άνδρες και γυναίκες
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

7.5. Τίτλος: Τα δύο φύλα μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Β' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Έκθεση φωτογραφίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Κείμενα: Αλ. Παπαδιαμάντη, «Η αποσώστρα», Ν. Καζαντζάκη, «Δίπλωμα ανθρώπου»
- Οργάνωση έκθεσης φωτογραφίας
- Συμπεράσματα

7.6. Τίτλος: Γυναίκα και επιστήμη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Γαλλικά (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Άρθρα
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Pierre et Marie Curie»
- Βιβλιογραφική έρευνα – έρευνα στο διαδίκτυο
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

7.7. Τίτλος: Προώθηση ή αναστολή πνεύματος ισότητας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Γαλλικά

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο: «BIEN JOUE II»
- Βιβλιογραφία
- Διαδίκτυο
- Ερωτηματολόγιο
- Παιχνίδι ρόλων
- Βιωματικές ασκήσεις

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Εντοπισμός υλικού στο βιβλίο των Γαλλικών που προωθεί ή αναστέλλει το πνεύμα της ισότητας των δύο φύλων
- Με αφορμή το κείμενο «Pierre et Marie Curie» θα δημιουργηθεί κείμενο με λέξεις κλειδιά femme-feminisme
- Έρευνα στο διαδίκτυο – επισκέψεις σε φορείς και γυναικείες οργανώσεις.
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

7.8. Τίτλος: Ιστορική αναδρομή για τη θέση της γυναίκας στην ιστορία της ανθρωπότητας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Θεατρική παράσταση

Εργαλεία

- Διαδίκτυο
- Ερωτηματολόγιο
- Παιχνίδι ρόλων
- Βιωματικές ασκήσεις

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Έρευνα για τη θέση της γυναίκας από την αρχαιότητα και έπειτα (διαδίκτυο, εγκυκλοπαίδειες, δημόσιες βιβλιοθήκες) ταξινόμηση κατά περιόδους
- Ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων άλλων συγγραφέων και καταγραφή αποσπασμάτων, ρητών, αποφθεγμάτων, ποιημάτων, παροιμιών για τη γυναίκα
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε γυναικείους συλλόγους – συνεντεύξεις ανδρών και γυναικών
- Παρουσίαση – θεατρική παράσταση

Αναπαραστάσεις των δύο φύλων, όπως αποτυπώνονται σε ορισμένες μορφές κοινωνικού βίου: διερεύνηση και αξιολόγηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη θέση των δύο φύλων στο δημόσιο βίο, την οικογένεια και το επάγγελμα

Στόχοι ΣΕΜ

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά τις πατριαρχικές δομές της κοινωνίας και την υποβαθμισμένη θέση των γυναικών στις σύγχρονες δημοκρατίες.
- Να διεκδικήσουν την ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.
- Να διαμορφώσουν συνείδηση ιδιότητας ενεργού πολίτη/ιδος, που θα επιδιώκει τις αρχές της ισότητας των δύο φύλων ως απαραίτητου συστατικού της δημοκρατίας.
- Να αναπτύξουν μεταξύ τους πνεύμα συνεργασίας.

8.1. Τίτλος: Συνταγματική ισονομία και ανισότητα φύλων στο δημόσιο βίο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Εισαγωγή στο δίκαιο (Β' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Βιβλιογραφία

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Διδακτική ενότητα: «Εκλογικό Σώμα-Βουλή-Κυβέρνηση»
- Διακίνηση ερωτηματολογίου στους μαθητές/τριες – επεξεργασία από ομάδα μαθητών/τριών
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

8.2. Τίτλος: Τα στερεότυπα στις σπουδές και στις επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: ΣΕΠ (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Ανάθεση εργασιών
- Βιωματικές ασκήσεις

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Επαγγελματικές αξίες και φύλο»
- Ανεργία και φύλο: συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων από μαθητές/τριες
- Μελέτη βιβλιογραφίας και στατιστική διερεύνηση του θέματος: «Επαγγελματικές αποφάσεις και φύλο – σπουδές και φύλο»
- Συμπλήρωση από μαθητές/τριες φύλλου εργασίας: «Ο εαυτός μου 10 χρόνια μετά»
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

8.3. Τίτλος: Μεγαλώνοντας σαν αγόρι, μεγαλώνοντας σαν κορίτσι στην οικογένεια και στο σχολείο

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: ΣΕΠ (Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Προβολή ταινιών: «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής», «Πολίτικη κουζίνα»
- Έκθεση φωτογραφίας
- Παιχνίδι ρόλων,

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτικές ενότητες: «Στερεότυπες αντιλήψεις», «Τι επάγγελμα να διαλέξω», «Επαγγέλματα και αξίες»
- Χωρισμός σε ομάδες και διεξαγωγή έρευνας
- Παρακολούθηση ταινιών
- Έκθεση φωτογραφικού υλικού – καταγραφή εμπειριών μαθητών/τριών
- Παιχνίδι ρόλων με βάση σκετς του σχολικού εγχειριδίου
- Παρουσίαση συμπερασμάτων

8.4. Τίτλος: Η θέση των γυναικών στην οργάνωση της σύγχρονης επιχείρησης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Αρχές οικονομίας (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή ταινίας
- Επίσκεψη σε εργασιακούς χώρους

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Η παραγωγή»
- Παρουσίαση στοιχείων για την απασχόληση από στελέχη του ΟΑΕΔ
- Παρακολούθηση ταινιών
- Επίσκεψη σε γυναικείες συνεταιριστικές οργανώσεις
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

8.5. Τίτλος: Το φύλο ως παράγοντας που επηρεάζει την επιλογή επαγγέλματος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Προβολή ταινιών

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Διδακτική ενότητα: «Trouver un travail», CHAMPION I
- Επίσκεψη σε γυναικείες συνεταιριστικές οργανώσεις – επίσκεψη στο TV ALPHA
- Προβολή της ταινίας
- Συμπεράσματα

8.6. Τίτλος: Αξίες, προσδοκίες και επιλογές ζωής των μαθητριών του ΤΕΕ ειδικότητας αισθητικής τέχνης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Εργασιακό Περιβάλλον (Α' Τάξη Α' Κύκλου ΤΕΕ/ειδικότητας αισθητικής τέχνης)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή ταινίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Ερωτηματολόγιο – επεξεργασία από μαθήτριες – συζήτηση
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

8.7. Τίτλος: Αντιλήψεις των ασθενών και των μαθητών των ΤΕΕ Νοσηλευτικής για την παροχή φροντίδας από τα δύο φύλα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Νοσηλευτική άσκηση (Β' Τάξη Νοσηλευτικής ΤΕΕ)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή ταινίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ερωτηματολόγιο – επεξεργασία από μαθήτριες – συζήτηση
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

8.8. Τίτλος: Φύλα και δημόσιος βίος: συμμετοχή σε ομάδες διοίκησης και λήψης αποφάσεων

Μέθοδος

Παρεμβατική παρέμβαση

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγια (ψηφοδέλτια και βιογραφικά σημειώματα)
- Προβολή ταινίας
- Διαδίκτυο
- Βιβλιογραφία

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Χωρισμός σε ομάδες – συγκέντρωση υλικού – επισκέψεις σε δημοτικά συμβούλια διαμερισμάτων
- Κατάρτιση ψηφοδελτίων και βιογραφικών σημειωμάτων υποψηφίων.

- Ψηφοφορία-επεξεργασία των αποτελεσμάτων από τους μαθητές και τις μαθήτριες
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

8.9. Τίτλος: Αναπαραστάσεις των φύλων μέσα από τα ΜΜΕ - διαφημίσεις και η επίδρασή τους στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων

Μέθοδος

Παρεμβατική παρέμβαση

Εργαλεία

- Διαφημίσεις από τον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο
- Παιχνίδι ρόλων
- Κολάζ
- Βίντεο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Δημιουργία ομάδων και ανάθεση εργασίας: συλλογή διαφημίσεων από τον έντυπο Τύπο
- Παρακολούθηση τηλεοπτικών διαφημίσεων
- Συνάντηση με ειδικούς
- Παιχνίδια ρόλων
- Δημιουργία κολάζ – βιντεοκλίπ – συγγραφή μικρών σχολίων και κειμένων
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Η γυναίκα του χθες και του σήμερα

Στόχοι ΣΕΜ

- Η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών και των γονέων/κηδεμόνων τους στο θέμα της ισότητας των δύο φύλων.
- Η προώθηση της ισότητας και ο καταμερισμός εργασιών στην οικογένεια, όχι με βάση το φύλο, αλλά το διαθέσιμο χρόνο.
- Η οικογένεια χώρος σύγκλισης και όχι διαχωρισμού των δύο φύλων.
- Διεύρυνση παραδοσιακών ρόλων στην οικογένεια.
- Αναγκαιότητα ανακατανομής των ρόλων των δύο φύλων στο σχολείο, στην οικογένεια και στην κοινωνία γενικότερα.

9.1. Τίτλος: Η γυναίκα στην τοπική αυτοδιοίκηση χθές και σήμερα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ανάπτυξη συζήτησης με τους μαθητές για το ρόλο των δύο φύλων στο σχολείο
- Επίσκεψη σε χώρους εργασίας, όπου οι μαθητές ενημερώθηκαν για την προσφορά των δύο φύλων και τη διαφορετικότητά τους
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα τη γυναίκα στην τοπική αυτοδιοίκηση
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντευξέων – κωδικοποίηση απαντήσεων – εξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

- Έντυπα
- Ηλεκτρονικό υλικό
- Φωτογραφίες
- Ερωτηματολόγια
- Αφίσες
- Ασκήσεις

9.2. Τίτλος: Γυναικείες προσωπικότητες στην τοπική κοινωνία χθες και σήμερα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ανάπτυξη συζήτησης με τους μαθητές
- Παίξιμο ρόλων
- Επίσκεψη σε εργασιακούς χώρους
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα τις γυναικείες προσωπικότητες στην τοπική κοινωνία
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντεύξεων – κωδικοποίηση απαντήσεων – διεξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

- Έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό
- Φωτογραφίες
- Ερωτηματολόγια
- Αφίσα
- Ασκήσεις

9.3. Τίτλος: Γυναικείες εργασίες χθες και σήμερα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ανάπτυξη συζητήσεων για το θέμα
- Παίξιμο ρόλων
- Εντοπισμός συμπεριφοράς ως προς την εργασία
- Επίσκεψη σε εργασιακούς χώρους
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα τις γυναικείες εργασίες χθες και σήμερα
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντεύξεων – κωδικοποίηση απαντήσεων – διεξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή
- Έκδοση υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή
- Παρουσίαση του υλικού σε κεντρική εκδήλωση που θα πραγματοποιήσει η σύμπραξη

Εργαλεία

Έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, φωτογραφίες, ερωτηματολόγια, αφίσα, ασκήσεις

9.4. Τίτλος: Γυναίκα και ντοπιολαλιά

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ανάπτυξη συζητήσεων για το θέμα
- Παίξιμο ρόλων
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα την ντοπιολαλιά
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντεύξεων – κωδικοποίηση απαντήσεων – διεξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη μορφή
- Έκδοση υλικού σε έντυπη μορφή
- Παρουσίαση του υλικού σε κεντρική εκδήλωση που θα πραγματοποιήσει η σύμπραξη

Εργαλεία

Έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, φωτογραφίες, ερωτηματολόγια, αφίσα, ασκήσεις

9.5. Τίτλος: Προτιμήσεις μαθητών/τριών στην Τεχνική Εκπαίδευση χθες και σήμερα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Ανάπτυξη συζητήσεων για το θέμα
- Παίξιμο ρόλων
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα τις προτιμήσεις των μαθητών/τριών στην τεχνική εκπαίδευση χθες και σήμερα
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντεύξεων – κωδικοποίηση απαντήσεων – διεξαγωγή αποτελεσμάτων – παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έντυπη μορφή
- Έκδοση υλικού σε έντυπη μορφή
- Παρουσίαση του υλικού σε κεντρική εκδήλωση που θα πραγματοποιήσει η σύμπραξη

Εργαλεία

Έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, φωτογραφίες, ερωτηματολόγια, αφίσα, ασκήσεις

ΕΝΟΤΗΤΑ V

Σχέσεις των δύο φύλων

1. Εγώ και το άλλο φύλο:
αναπαραστάσεις εφήβων
για τις σχέσεις των δύο φύλων
2. Αντρική και γυναικεία εμπειρία
3. Σχέσεις των δύο φύλων
4. Σχέσεις στην οικογένεια,
το σχολείο, την κοινωνία

Εγώ και το άλλο φύλο: αναπαραστάσεις εφήβων για τις σχέσεις των δύο φύλων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά τις πατριαρχικές δομές της κοινωνίας και την υποβαθμισμένη θέση των γυναικών στις σύγχρονες δημοκρατίες.
- Να διαμορφώσουν συνείδηση ιδιότητας ενεργού πολίτη/ίδος που θα επιδιώκει τις αρχές της ισότητας των φύλων ως απαραίτητου συστατικού της δημοκρατίας.
- Να προβληματιστούν για το ρόλο των στερεοτύπων στις επιλογές ζωής ενός ατόμου.
- Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη συνύπαρξης των δύο φύλων με όρους αμοιβαίου σεβασμού και κατανόησης.
- Να αναπτύξουν διερευνητικές και συνεργατικές ικανότητες από την εμπλοκή τους στην υλοποίηση του προγράμματος, και αγόρια και κορίτσια να μάθουν πράγματα για τις ανάγκες, τις επιθυμίες, τις προσδοκίες και τις ταυτότητες της άλλης πλευράς.

1.1. Τίτλος: Το φύλο της γλώσσας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: «Κοινωνιολογία» (Γ' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο
- Οδηγός σεξιστικών λέξεων και φράσεων

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Κεφάλαιο 10: «Αρνητικές προκαταλήψεις και στερεότυπα. Σεξισμός»
- Πρόσκληση προσωπικοτήτων (εισήγηση με θέμα «Γυναίκα και κοινωνικός αποκλεισμός»)
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

1.2. Τίτλος: Η μάχη των δύο φύλων: ένας πόλεμος που δεν τελείωσε ακόμη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: «Αγγλικά» (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Συζήτηση
- Ανάθεση εργασίας στα παιδιά – έκθεση με θέμα: «The role of woman in society»

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Βιβλίο: «New Streetwise» Intermediate
- Ενότητα: «Battle of the sexes»
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

1.3. Τίτλος: Σχέσεις φιλίας και συντροφικότητας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Διαδίκτυο
- Βίντεο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ερωτηματολογίων
- Προβολή ταινίας – εκδρομή
- Συνεντεύξεις – επεξεργασία
- Παρουσίαση συμπερασμάτων

1.4. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στο Ισλάμ

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Θρησκευτικά (Β' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Λεξικό θρησκευολογίας

- Περιοδικά-εφημερίδες
- Συζήτηση
- Έκθεση φωτογραφίας (γυναίκες μουσουλμάνες του χθες και του σήμερα)

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Κεφάλαια 31 και 32
- Έκθεση φωτογραφίας: γυναίκες μουσουλμάνες του χθες και του σήμερα
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

1.5. Τίτλος: Οικογενειακό δίκαιο και οικογενειακή πραγματικότητα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Δίκαιο (Β' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Άρθρα από περιοδικά και εφημερίδες
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Το οικογενειακό δίκαιο και ο ρόλος του στις οικογενειακές σχέσεις
- Επίσκεψη στα δικαστήρια – συνέντευξη από δικαστές
- Διερεύνηση με ερωτηματολόγιο κατά πόσο η οικογενειακή πραγματικότητα συμβαδίζει με το οικογενειακό δίκαιο
- Συμπεράσματα

1.6. Τίτλος: Ο σεξισμός στη σχέση με το άλλο φύλο υπό τη μορφή βίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Νέα Ελληνικά (Γ' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Λογοτεχνικά κείμενα
- Ερωτηματολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Κείμενα: Ε. Ριντ, «Κερδοσκόποι γυναικείας σάρκας», «15 βήματα για τα δικαιώματα της γυναίκας» (Διεθνής Αμνηστία), Τ. Νουράνι «Σκλάβες»
- Στόχος: ευαισθητοποίηση, βιωματική ενημέρωση, ερμηνεία και αξιολόγηση του σεξι-

σμού στις σχέσεις των εφήβων ως αφετηρία για τη διαμόρφωση οπτικής και κουλτούρας ισότητας των δύο φύλων

- Εννοιολογική αποσαφήνιση βασικών όρων σχετικά με τα σεξιστικά στερεότυπα
- Συζήτηση με άξονες τις μορφές βίας ως συνδρόμου του σεξισμού
- Συλλογή φωτογραφικού υλικού – σχολιασμός
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

1.7. Τίτλος: Σχέσεις συνεργασίας και αλληλεγγύης των δύο φύλων στην εξελισσόμενη τεχνολογία

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Διαδίκτυο
- Ερωτηματολόγιο
- Φωτογραφικό υλικό με τεχνολογικό περιεχόμενο
- Προβολή ταινίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Η τεχνολογία και η πρόσβαση σ' αυτή αγοριών και κοριτσιών – στάσεις και πρακτικές Συζήτηση.
- Έρευνα στους πίνακες επιτυχόντων/επιτυχουσών στις τεχνολογικές σχολές και ιδιαίτερα στην Πληροφορική
- Επίσκεψη στο ΤΕΙ Πληροφορικής Θεσσαλονίκης
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

1.8. Τίτλος: Οι ρόλοι των δύο φύλων στην οικογένεια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Νέα Ελληνικά (Α' Γυμνασίου)

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Παράλληλα κείμενα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης: συζήτηση για τα στερεότυπα που υπάρχουν στην οικογένεια σχετικά με τα δύο φύλα
- Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Δ. Σωτηρίου, «Το σπίτι μου»
- Παράλληλα κείμενα: Ν. Καζαντζάκη, «Η μητέρα μου», Μελισσάνθη, «Στη μνήμη του πατέρα μου», Δημοτικό, «Η αδελφική αγάπη»
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

2.1. Τίτλος: Η αντρική και γυναικεία εμπειρία στο παρελθόν και σήμερα

Στόχοι

- Να προβληματιστούν οι μαθητές/τριες για το θέμα της ισότητας των δύο φύλων και της παροχής ίσων ευκαιριών μέσα από την εκπαίδευση.
- Να διαμορφώσουν οι μαθητές/τριες προσωπική στάση στο θέμα της ισότητας και να συνειδητοποιήσουν τις αιτίες που αναπαράγουν το πρόβλημα.
- Να υπάρξει αρμονική συνεργασία ανάμεσα στα δύο φύλα με απώτερο στόχο τη βίωση της ισότητας στην πράξη, γεγονός που θα ωφελήσει μακροπρόθεσμα.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα των Νέων Ελληνικών (Νεοελληνική Γλώσσα και Νεοελληνική Λογοτεχνία της Β' Γυμνασίου: «Στο Αιγαίο, ενώ η συμφωνία τελειώνει», του Η. Βενέζη, «Η Σουλιωτοπούλα» του Γ. Βλαχογιάννη, και στην ενότητα που αναφέρεται στις διαφημίσεις από το βιβλίο της Νεοελληνικής Γλώσσας)

Δράσεις

- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγια
- Παράλληλα λογοτεχνικά κείμενα
- Επίσκεψη στο «Κέντρο έρευνας και στήριξης θυμάτων κακοποίησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων και προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών» στην Πρέβεζα

2.2. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας και η σχέση της με το άλλο φύλο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Λυκείου: «Του νεκρού αδερφού», «Της νύφης που κακοπάθησε», «Ερωτόκριτος»

Δράσεις

- Συζήτηση
- Χρησιμοποίηση εικονογραφικού υλικού της εποχής των κειμένων και από σύγχρονα περιοδικά
- Βιντεοσκόπηση σκηνών από σύγχρονο σίριαλ στην τηλεόραση (Το καφέ της Χαράς)
- Συγγραφή και δραματοποίηση μιας οικογενειακής καθημερινής σκηνής
- Μηνύματα σλόγκαν προς τους γονείς και τους φίλους/φίλες των παιδιών
- Επίσκεψη στην Ελληνοαμερικανική Βιβλιοθήκη της Ναυπάκτου «Παπαχαραλάμπειο»,

όπου οι μαθητές/τριες ενημερώθηκαν για βιβλία κοινωνικού, ψυχολογικού, περιεχομένου και σχέσεων των δύο φύλων

- Συγκέντρωση υλικού από περιοδικά και εκδηλώσεις που έγιναν στην τηλεόραση για τη Γυναίκα της Χρονιάς
- Παράλληλα λογοτεχνικά κείμενα

2.3. Τίτλος: Στερεότυπα για τα αγόρια και για τα κορίτσια και οι εμπειρίες τους

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα Αγγλικά της Γ' Γυμνασίου (Teach boys emotional literacy, A men's club)

Δράσεις

- Συζήτηση
- Συμπληρωματική βιβλιογραφία
- Φωτογραφίες από τα σχολικά εγχειρίδια – σχολιασμός
- Αναφορά σε διαφημίσεις – εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ στη διαιώνιση στερεοτυπικών συμπεριφορών
- Επίσκεψη στο ΚΕΘΙ Πάτρας

2.4. Τίτλος: Ενδοοικογενειακή βία και ο παράγοντας φύλο (θύτες, θύματα)

Στόχοι

- Να ενημερωθούν οι μαθητές για την έκταση και τις διαστάσεις της βίας κατά των γυναικών.
- Να μάθουν ότι όλοι οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από το φύλο τους, έχουν δικαίωμα για ζωή και ελευθερία.
- Να κατανοήσουν οι μαθητές πόσο ασύμμετροι είναι οι ρόλοι και πόσο διαφορετικές οι κοινωνικές προσδοκίες για τα αγόρια και τα κορίτσια.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα στη Β' Γυμνασίου: συγκέντρωση και ανάλυση έντυπου και τηλεοπτικού υλικού

Δράσεις

- Συζήτηση
- Άρθρα
- Φωτογραφικό υλικό
- Εκπαιδευτική εκδρομή στα Ιωάννινα (ΕΚΥΘΚΚΑ)

2.5. Τίτλος: Σεξισμός και ενδοοικογενειακή βία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στην Κοινωνική και Πολιτική αγωγή της Γ' Γυμνασίου

Δράσεις

- Συζήτηση
- Ερωτηματολόγιο
- Άρθρα από εφημερίδες και περιοδικά
- Εκπαιδευτική εκδρομή στο ΚΕΘΙ Πάτρας
- Ιστοσελίδες

Στόχοι ΣΕΜ**Για τους/τις εκπαιδευτικούς:**

- Να ενισχύσουν την πολιτική των ίσων ευκαιριών και να αναδείξουν τη θέση τη γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία με τις πολύμορφες απαιτήσεις.
- Να ενθαρρύνουν τη μαθητική κοινότητα να αναπτύξει πρωτοβουλίες που θα σπάσουν τον απομονωτισμό της από το κοινωνικό περιβάλλον.
- Να αναπτύξουν πνεύμα ισότητας και δημοκρατίας μεταξύ μαθητρικών και μαθητών ξεκινώντας από τη μικρή μαθητική κοινότητα και διευρύνοντας το πνεύμα αυτό και στην κοινωνία.
- Να εξετάσουν τη σχέση των δύο φύλων μέσα από το περιεχόμενο, τη γλώσσα και την εικονογράφηση των μαθημάτων που διδάσκουν.
- Να βελτιώσουν τις υπάρχουσες σχέσεις μεταξύ των μαθητρικών και των μαθητών και να τις μεταλλάξουν από σχέσεις αντιπαλότητας σε σχέσεις δημιουργικής συνεργασίας.

Για τους/τις μαθητές/τριες:

- Να συνειδητοποιήσουν ότι η σχέση ισότητας μεταξύ των δύο φύλων προάγει το πολιτιστικό επίπεδο των μαθητών.
- Να κατανοήσουν τη σημασία που έχει για μια κοινωνία το πνεύμα συνεργατικότητας μεταξύ των δύο φύλων.
- Να αποτελέσουν οι μαθητές τον ιμάντα μεταφοράς των εννοιών της ισότητας μέσα στο σπίτι και την τοπική κοινωνία.
- Να καταπολεμηθούν τα παλιά, αλλά και σημερινά φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού των γυναικών και να καταβληθεί προσπάθεια ενδυνάμωσης του ρόλου τους στη σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία.

Για τους γονείς:

- Να συνειδητοποιήσουν ότι η σχέση ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι μια βαθιά δημοκρατική σχέση που αντανάκλαται και στο μικρόκοσμο της οικογένειας.
- Να κατανοήσουν ότι ο ρόλος των γυναικών είναι ισότιμος με αυτόν των ανδρών και να καταβληθεί προσπάθεια να βελτιωθούν αυτές οι σχέσεις.
- Να καταπολεμηθούν τα παλιά, αλλά και σημερινά φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού των γυναικών και να καταβληθεί προσπάθεια ενδυνάμωσης του ρόλου τους στη σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία.

3.1. Τίτλος: Η γυναίκα-μάννα στην άσκηση της εξουσίας**Στόχοι**

- Να αντιληφθούν οι μαθητές/τριες τα στερεοτυπικά σχήματα σχετικά με τα φύλα και πώς τα στερεότυπα γίνονται κανόνες και άξονες της κοινωνικής ζωής.

- Να παρακολουθήσουν τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί στην κοινωνία της Αλυζίας και ποιοι παράγοντες επέδρασαν γι' αυτές.
- Να διερευνήσουν γιατί και πώς η γυναίκα-μάννα επιβάλλεται να έχει ισότιμο ρόλο και θέση στα κοινά – στην άσκηση της εξουσίας.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο βιβλίο ΣΕΠ της Α' Λυκείου (στο κεφάλαιο: «Διαφορές ανάμεσα στις γυναίκες και τους άνδρες», σελ. 85-104)

Δράσεις

- Συζητήσεις για θέματα-ερεθίσματα που έδωσε το σχολικό βιβλίο (ΣΕΠ Α' Λυκείου, σελ. 85-104)
- Αξιοποίηση του πλούτου της σχολικής βιβλιοθήκης
- Εφημερίδες-περιοδικά
- Επίσκεψη στα γραφεία του ΚΕΘΙ στην Αθήνα
- Ενημέρωση από τους/τις προϊσταμένους των τμημάτων του ΚΕΘΙ
- Ενημερωτικό υλικό από ΚΕΘΙ (έντυπα, κείμενα, φυλλάδια, αφίσες)
- Επίσκεψη-συνάντηση με το γυναικείο Συνεταιρισμό Ιωαννίνων. Ενημέρωση από τις γυναίκες μέλη του ΔΣ του Συνεταιρισμού
- Επικοινωνία με γυναίκες-μάνες που ασκούν εξουσία (Μπακογιάννη, Υπ. Εξωτερικών, Παπαρήγα, Γεν. Γραμματέα του ΚΚΕ, Γεννηματά, Υπερνομάρχη Αττικής)
- Έρευνα με ερωτηματολόγιο με παραλήπτη τις μητέρες των μαθητών-τριών
- Ενημέρωση για άρθρα-διατάξεις από:
  - α) το Σύνταγμα της Ελλάδος
  - β) τις Διακηρύξεις του Ο.Η.Ε.
  - γ) το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΟΚ

3.2. Τίτλος: Άνδρες – γυναίκες: φυλετικά διαφορετικοί, βιολογικά ίσοι

Στόχοι

Να γίνει κατανοητό από τους μαθητές ότι:

- Η βιολογική βάση του φυλετικού διμορφισμού δεν έχει σχέση με κοινωνικές διαφορές.
- Τα δύο φύλα είναι οι δύο όψεις ενός και του αυτού νομίσματος του ανθρώπου.
- Όλοι οι οργανισμοί πρέπει να έχουν το σεβασμό του έλλογου όντος, που είναι ο άνθρωπος.
- Οι αλληλεπιδράσεις της κληρονομικότητας και του κοινωνικού περιβάλλοντος δημιουργούν ένα μοναδικό και ανεπανάληπτο αποτέλεσμα.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στη Βιολογία της Β' Λυκείου (Κεφ. 4: Γενετική)

Δράσεις

- Διάλεξη με χρήση διαφανειών, φωτογραφιών, βίντεο και άλλων πρόσφορων μέσων διδασκαλίας. Η μέθοδος αυτή αποτελεί την αφορμή για την περαιτέρω εξέλιξη της διδακτικής παρέμβασης
- Κύρια μέθοδος είναι η βιωματική μέθοδος (project), όπου οι μαθητές σχηματίζουν ομάδες και επεξεργάζονται το θέμα και τα υποθέματα που θα καθορίσουν οι ίδιοι
- Δραστηριότητες, όπως καλλιτεχνική δημιουργία των μαθητών με αφορμή το συγκεκριμένο θέμα, μικρή έρευνα, ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού, ανταλλαγή απόψεων κ.ά.
- Η κάθε ομάδα ανέλαβε να συγκεντρώσει υλικό και να το παρουσιάσει στην τάξη α) από τα σχολικά βιβλία, β) από το διαδίκτυο, γ) από τον ημερήσιο τύπο

Στόχοι ΣΕΜ

- Ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων σε θέματα ισότητας των δύο φύλων.
- Η εξάλειψη των διακρίσεων μέσα στην οικογένεια, την εκπαιδευτική κοινότητα και την κοινωνία, με την επανεξέταση των στερεοτύπων και των προτύπων ρόλων που ισχύουν.
- Η ενσωμάτωση της πολιτικής της ισότητας των δύο φύλων στο περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών και τον επαγγελματικό προσανατολισμό, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, με την αγορά εργασίας.
- Συνεργασία καθηγητών και μαθητών, με στόχο την επικοινωνία, τον αλληλοσεβασμό, την αλληλεγγύη, την εχεμύθεια και τη συνεργασία.
- Διεπιστημοντική προσέγγιση του θέματος, μέσα από βιβλιογραφία, τον Τύπο, το διαδίκτυο, τα σχολικά εγχειρίδια.
- Αξιοποίηση δεξιοτήτων.
- Επίτευξη κοινωνικής συνοχής σε σχολικό και κοινωνικό επίπεδο.
- Συνεργασία με συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.
- Βίωση των προβλημάτων μέσα από παιχνίδια ρόλων.
- Επισκέψεις (βιωματική προσέγγιση).
- Δημιουργική απασχόληση των μαθητών στον ελεύθερο χρόνο.
- Επίτευξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και να ανταλλάχθουν απόψεις και προβληματισμοί, τόσο σε επίπεδο μαθητών όσο και σε επίπεδο καθηγητών.

4.1. Τίτλος: Α. Αγόρια – κορίτσια: σύμμαχοι ή αντίπαλοι;

Β. Η γυναίκα στον αθλητισμό από την αρχαιότητα έως σήμερα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας

Α' θέμα

- Σύνταξη ερωτηματολογίων από τους μαθητες/τριες σχετικά με το θέμα

- Επεξεργασία ερωτηματολογίων – ανάλυση και συζήτηση συμπερασμάτων
- Παιχνίδια ρόλων – προϊδεασμός για τη δημιουργία θεατρικού σκετς
- Θεατρικό σκετς – προετοιμασία για την παρουσίασή του
- Παρουσίαση των εργασιών στη σχολική μονάδα και στην τελική ημερίδα
- Επισκέψεις σε χώρους που αφορούν τη δράση του προγράμματος

Β' θέμα

- Έρευνα βιβλιογραφίας στο διαδίκτυο
- Συγκέντρωση υλικού – ταξινόμηση
- Επεξεργασία υλικού κατά θεματικές και ιστορικές ενότητες
- Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού για τη δημιουργία σλάιτς και εκτύπωση συμπερασμάτων σε διαφάνειες, με σκοπό την παρουσίαση της εργασίας
- Παρουσίαση των εργασιών στη σχολική μονάδα και στην τελική ημερίδα
- Επισκέψεις σε χώρους σχετικούς με τη δράση του προγράμματος

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συζήτηση, έρευνα στη βιβλιογραφία, διαδίκτυο, παιχνίδια ρόλων, σλάιτς, διαφάνειες, θεατρικό σκέτς

4.2. Τίτλος: Η συμβολή της θρησκείας στη διαμόρφωση της ισότητας των δύο φύλων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών της ομάδας σχετικά με θέματα ισότητας
- Προϊδεασμός για το θέμα παρέμβασης της ομάδας
- Διερεύνηση για τον εντοπισμό των σημείων (κείμενα – φωτογραφίες) του σχολικού βιβλίου Θρησκευτικών Γ' Γυμνασίου που προωθούν την ισότητα ή την ανισότητα των δύο φύλων. Σχολιασμός των αντίστοιχων σημείων
- Έρευνα σε βιβλιογραφία για εύρεση κειμένων σχετικών με το θέμα
- Συγκέντρωση υλικού – επεξεργασία
- Επίσκεψη σε χώρους που αφορούν τη δράση του προγράμματος
- Παρουσίαση εργασίας στους μαθητές της σχολικής μονάδας και στα σχολεία της σύμπραξης (με σλάιτς – διαφάνειες)

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, έρευνα στη βιβλιογραφία, σλάιτς, διαφάνειες, ζωγραφική, κολλάζ, φύλλα εργασίας

4.3. Τίτλος: Α. Υπάρχει ισότητα ανδρών και γυναικών στην οικογένεια; Β. Δύο παιδιά και ένα κορίτσι

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών για θέματα ισότητας και ειδικότερα στα θέματα παρέμβασης με τα οποία θα ασχοληθεί η ομάδα
- Διερεύνηση για τον εντοπισμό κειμένων στα σχολικά εγχειρίδια των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α', Β' και Γ' Λυκείου, τα οποία προωθούν την ισότητα και την ανισότητα των δύο φύλων. Σχολιασμός των κειμένων
- Έρευνα σε βιβλιογραφία για εύρεση παράλληλων κειμένων
- Συγκέντρωση υλικού – επεξεργασία
- Παρουσίαση των εργασιών των δύο ομάδων στους μαθητές της σχολικής ομάδας και στην τελική ημερίδα με σλάιτς, διαφάνειες, ζωγραφική και κολάζ

Εργαλεία

Συζήτηση, έρευνα σε βιβλιογραφία, σλάιτς, διαφάνειες, κολάζ, φύλλα εργασίας

4.4. Τίτλος: Α. Σχολική επίδοση σε σχέση με την εργασία της μητέρας Β. Επίδραση των στερεοτύπων των δύο φύλων στη σεξουαλικότητα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

Α' θέμα

- Ευαισθητοποίηση μαθητών για θέματα ισότητας και ειδικότερα στο θέμα με το οποίο θα ασχοληθεί η κάθε ομάδα
- Σύνταξη ερωτηματολογίου από τους μαθητές
- Επεξεργασία απαντήσεων – συζήτηση συμπερασμάτων
- Καταγραφή των επιδόσεων επιλογής τομέα και ειδικότητας των μαθητών του σχολείου σε σχέση με την εργασία της μητέρας
- Επίσκεψη σε χώρους σχετικούς με τη δράση του προγράμματος
- Παρουσίαση έκθεσης και εκτύπωση συμπερασμάτων σε διαφάνειες, με σκοπό την παρουσίαση των μαθητών του σχολείου σε σχέση με το θέμα
- Παρουσίαση των εργασιών στη σχολική μονάδα και συμμετοχή στην τελική ημερίδα

Β' θέμα

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα ισότητας και ειδικότερα στο θέμα με το οποίο θα ασχοληθεί η κάθε ομάδα
- Βιβλιογραφική έρευνα και διαδίκτυο – καταγραφή της θέσης των δύο φύλων μέσα από τα ΜΜΕ

- Συγκέντρωση και ταξινόμηση υλικού
- Επεξεργασία υλικού κατά θεματικές ενότητες – κατασκευή κολάζ
- Επίσκεψη σε χώρους που αφορούν τη δράση του προγράμματος
- Δημιουργία φυλλαδίου-αφίσας
- Παρουσίαση των εργασιών στη σχολική μονάδα και συμμετοχή στην τελική ημερίδα

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, ανάπτυξη συζήτησης, έρευνα σε βιβλιογραφία, διαφάνειες

4.5. Τίτλος: Α. Σχέσεις των δύο φύλων στο επάγγελμα του γεωργού Β. Αλλαγές στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων στον αστικό και τον αγροτικό χώρο

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

Α' θέμα

- Ευαισθητοποίηση μαθητών σε θέματα ισότητας των δύο φύλων και ειδικότερα σχετικά με το θέμα κάθε ομάδας
- Αναζήτηση υλικού σε βιβλία – παλιές φωτογραφίες – περιοδικά – διαδίκτυο
- Συγκέντρωση – ταξινόμηση υλικού – δημιουργία και διακίνηση ερωτηματολογίου
- Επεξεργασία ερωτηματολογίου – λήψη φωτογραφιών
- Επίσκεψη σε χώρους σχετικούς με τη δράση του προγράμματος
- Έκθεση φωτογραφίας – δημιουργία υλικού για παρουσίαση
- Παρουσίαση των εργασιών στο σχολείο και συμμετοχή στην τελική ημερίδα

Β' θέμα

- Ευαισθητοποίηση μαθητών σε θέματα ισότητας των δύο φύλων και ειδικότερα σχετικά με το θέμα κάθε ομάδας
- Αναζήτηση υλικού σε βιβλία – παλιές φωτογραφίες – περιοδικά – Internet
- Συγκέντρωση – ταξινόμηση υλικού – δημιουργία και διακίνηση ερωτηματολογίου
- Επεξεργασία υλικού κατά θεματικές και ιστορικές ενότητες
- Επίσκεψη σε χώρους σχετικούς με την δράση του προγράμματος
- Συγκέντρωση και επεξεργασία του υλικού – δημιουργία υλικού slides για παρουσίαση
- Παρουσίαση των εργασιών στο σχολείο και συμμετοχή στην τελική ημερίδα

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συζήτηση, έρευνα σε βιβλιογραφία, διαδίκτυο φωτογραφίες, σλάιτς, διαφάνειες

4.6. Τίτλος: **A. Η νομική, κοινωνική και πολιτική θέση της γυναίκας στην Ελλάδα** **B. Η γυναικεία παρουσία στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β' Γυμνασίου**

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα – Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

Α' θέμα

- Ευαισθητοποίηση μαθητών για θέματα ισότητας. Προϊδεασμός για το θέμα παρέμβασης της ομάδας
- Έρευνα σε βιβλιογραφία νομικών περιοδικών και στο Σύνταγμα – ερωτηματολόγια
- Συγκέντρωση υλικού – επεξεργασία – δημιουργία σλάιτς, διαφανειών
- Επίσκεψη σε χώρους που αφορούν τη δράση του προγράμματος
- Παρουσίαση εργασιών στη σχολική μονάδα και συμμετοχή στην τελική ημερίδα – συμπεράσματα και αξιολόγηση

Β' θέμα

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών για θέματα ισότητας. Προϊδεασμός για το θέμα παρέμβασης της ομάδας
- Διερεύνηση στο σχολικό βιβλίο για τον εντοπισμό κειμένων σχετικών με τις σχέσεις των δύο φύλων – ερωτηματολόγια – σχολιασμός και ανάλυση των κειμένων
- Συγκέντρωση υλικού – επεξεργασία – δημιουργία σλάιτς, διαφανειών
- Επίσκεψη σε χώρους που αφορούν τη δράση του προγράμματος
- Παρουσίαση εργασιών στη σχολική μονάδα και συμμετοχή στην τελική ημερίδα – συμπεράσματα και αξιολόγηση

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, ανάπτυξη συζήτησης, διάλεξη, έρευνα σε βιβλιογραφία, διαδίκτυο, σλάιτς, διαφάνειες, φωτογραφίες, νομικά περιοδικά, Σύνταγμα

4.7. Τίτλος: **A. Διαφυλικές σχέσεις στο σχολείο** **B. Αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου μαθητών και γονέων**

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

Α' θέμα

- Ευαισθητοποίηση μαθητών γενικά για θέματα ισότητας και ειδικότερα στο θέμα με το οποίο θα ασχοληθεί η κάθε ομάδα
- Σύνταξη ερωτηματολογίου από τους μαθητές
- Επεξεργασία απαντήσεων – συζήτηση συμπερασμάτων
- Διάλεξη ειδικού στο σχολείο για θέματα που αφορούν τις σχέσεις των εφήβων στο σχολείο

- Βιντεοσκόπηση σκηνών που έχουν να κάνουν με τη δράση του προγράμματος
- Παρουσίαση των εργασιών στη σχολική μονάδα και συμμετοχή στην τελική ημερίδα

Β' θέμα

- Ευαισθητοποίηση μαθητών γενικά για θέματα ισότητας και ειδικότερα για το θέμα με το οποίο θα ασχοληθεί η κάθε ομάδα
- Σύνταξη ερωτηματολογίου από τους μαθητές
- Επεξεργασία απαντήσεων – συζήτηση συμπερασμάτων
- Διάλεξη ειδικού στο σχολείο για θέματα που αφορούν τις σχέσεις των εφήβων στο σχολείο
- Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού για τη δημιουργία cd-rom
- Παρουσίαση των εργασιών στη σχολική μονάδα και συμμετοχή στην τελική ημερίδα

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια – συζήτηση – διάλεξη – βιντεοσκόπηση – φωτογραφικό υλικό

ΕΝΟΤΗΤΑ VI

**Συμμετοχή των δύο φύλων
στα κέντρα λήψης αποφάσεων**

1. Συμμετοχή των ανδρών και των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων

1.1 Τίτλος: Από το δεκαπενταμελές στη Βουλή (α)

1.2 Τίτλος: Από το δεκαπενταμελές στη Βουλή (β)

Συμμετοχή των ανδρών και των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να προβληματιστούν τα παιδιά για θέματα ισότητας των δύο φύλων, και ειδικότερα για το ζήτημα της απουσίας των γυναικών από τα κέντρα λήψης αποφάσεων.
- Να αποκτήσουν κριτική αντιμετώπιση απέναντι σε στερεότυπες αντιλήψεις για τα δύο φύλα.
- Να συνειδητοποιήσουν την υποβαθμισμένη θέση των γυναικών στις σύγχρονες δημοκρατίες.
- Να διεκδικήσουν την ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.
- Να αντιμετωπίζουν κριτικά τους τρόπους με τους οποίους τα ΜΜΕ παρουσιάζουν τα δύο φύλα.

1.1. Τίτλος: Από το δεκαπενταμελές στη Βουλή (α)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο (για δημοτικούς συμβούλους και γονείς)

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Επίσκεψη στο Δήμο. Παρακολούθηση του δημοτικού συμβουλίου
- Έρευνα με ερωτηματολόγιο για τη συμμετοχή των δύο φύλων στα διοικητικά συμβούλια συνδικαλιστικών οργάνων γονέων
- Έρευνα για το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια των εκλογών.
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

1.2. Τίτλος: Από το δεκαπενταμελές στη Βουλή (β)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Έκφραση-Έκθεση

Εργαλεία:

- Σχολικά εγχειρίδια

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Έκφραση-Έκθεση

Δράσεις:

- Προετοιμασία της τάξης
- Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Έκφραση-Έκθεση
- Ανάθεση εργασιών
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ VII

**Σtereότυπα και Διαμόρφωση
Ταυτότητας φύλου**

1. Επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων
2. Γιατί και πώς το σχολείο παραμένει γένους αρσενικού; Σχολικό πλαίσιο: Παράγοντας διαμόρφωσης (εκ)παιδευτικής-επαγγελματικής συνείδησης
3. Το σχολείο ως χώρος αναπαραγωγής στερεοτύπων φύλου
4. Σεξιστικά και κοινωνικά στερεότυπα σε εργασιακούς χώρους
5. Τα πρότυπα των εφήβων και πώς απαντώνται στη σχολική κοινωνία
6. Διερεύνηση των στερεοτύπων ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την αγορά εργασίας
7. Η γυναίκα του χθες και του σήμερα: τα στερεότυπα ως τροχοπέδη στην εξέλιξη της
8. Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις ως παράγοντες διαμόρφωσης των ρόλων των δύο φύλων στην εργασία
9. Η οικογένεια ως φορέας αναπαραγωγής στερεοτύπων φύλου
10. Ο ρόλος των πολιτισμικών επιρροών στη διαμόρφωση ταυτότητας των φύλων. Φύλα και στερεότυπα
11. Άνδρας - γυναίκα: «παρατάξεις» φύ(ι)λα προσκείμενες. Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις ως παράγοντες παραμόρφωσης της πραγματικότητας και της αλήθειας για τα δύο φύλα
12. Η διαμόρφωση της γυναικείας ταυτότητας και οι ρόλοι των γυναικών σήμερα
13. Κοινωνική αντίληψη για τη φύση της γυναίκας στην εκπαίδευση και την εργασία
14. Η επίδραση των στερεοτύπων που κατευθύνουν τους/τις εφήβους στις επαγγελματικές τους επιλογές
15. Διερεύνηση της ανδρικής και της γυναικείας ταυτότητας στην κοινωνία του σήμερα

Επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων

Κοινοί στόχοι ΣΕΜ

- Επιμόρφωση/ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών σε θέματα ισότητας.
- Χρήση εκπαιδευτικών δομών (ΚΕΣΥΠ).
- Παραγωγή διδακτικού υλικού για ισότητα.
- Εφαρμογή νέων διδακτικών μεθοδολογιών.
- Ενίσχυση βιβλιοθηκών με βιβλία σχετικά με την ισότητα.

1.1. Τίτλος: Επάγγελμα και στερεότυπα φύλων (α)

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν και να προβληματιστούν σχετικά με την ύπαρξη στερεοτύπων στην κοινωνική ζωή, τα οποία διακονίζουν την ανισότητα των δύο φύλων και επιδρούν αρνητικά στην εξέλιξή τους τόσο σε επαγγελματικό όσο και προσωπικό επίπεδο.
- Να αναπαράγουν εύχρηστο διδακτικό υλικό σχετικά με ζητήματα ισότητας των δύο φύλων.
- Να εφαρμόσουν νέες διδακτικές μεθοδολογίες (μαθητοκεντρικές, ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριών στην όλη διαδικασία).

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Θρησκευτικά)

Δράσεις

- Ανάλυση σχετικού ερωτηματολογίου για την ευαισθητοποίηση των μαθητών πριν από τις διδακτικές παρεμβάσεις
- Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης με θέμα τις επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων και ιδιαίτερα των γυναικών/Σύνδεση με προηγούμενες συζητήσεις και προβληματισμούς

1.2. Τίτλος: Επάγγελμα και στερεότυπα φύλων (β)

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν και να προβληματιστούν σχετικά με την ύπαρξη στερεοτύπων στην κοινωνική ζωή, τα οποία διαιωνίζουν την ανισότητα των δύο φύλων και επιδρούν αρνητικά στην εξέλιξή τους τόσο σε επαγγελματικό όσο και προσωπικό επίπεδο.
- Να αναπαράγουν εύχρηστο διδακτικό υλικό σχετικά με ζητήματα ισότητας των δύο φύλων.
- Να εφαρμόσουν νέες διδακτικές μεθοδολογίες (μαθητοκεντρικές, ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριών στην όλη διαδικασία).

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Οικιακή Οικονομία)

Δράσεις

- Ανάλυση σχετικού ερωτηματολογίου για την ευαισθητοποίηση των μαθητών πριν από τις διδακτικές παρεμβάσεις
- Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης με θέμα τις επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων και ιδιαίτερα των γυναικών/Σύνδεση με προηγούμενες συζητήσεις και προβληματισμούς
- Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο σχετικά τη θέση της γυναίκας σε διάφορους εργασιακούς χώρους

1.3. Τίτλος: Η επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων μέσα από το μάθημα των Θρησκευτικών

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν και να προβληματιστούν σχετικά με την ύπαρξη στερεοτύπων στην κοινωνική ζωή, τα οποία διαιωνίζουν την ανισότητα των δύο φύλων και επιδρούν αρνητικά στην εξέλιξή τους τόσο σε επαγγελματικό όσο και προσωπικό επίπεδο.
- Να κατανοήσουν ότι το ζήτημα των δύο φύλων αφορά όλους τους κοινωνικούς τομείς και όλα τα επίπεδα.
- Να συγκρίνουν χωρία του Κορανίου και της Παλαιάς Διαθήκης και να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές σχετικά με την αντιμετώπιση της γυναίκας σε διαφορετικές θρησκείες.
- Να συγκρίνουν παλιότερες και σύγχρονες αντιλήψεις για τη θέση της γυναίκας.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Θρησκευτικά)

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση μαθητών/Προσδιορισμός κατευθύνσεων

1.4. Τίτλος: Φύλο και κοινωνική ζωή μέσα από το μάθημα της Έκφρασης-Έκθεσης

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να αντιληφθούν τις διαφορετικές αντιλήψεις και προσδοκίες του κοινωνικού συνόλου από τα δύο φύλα.
- Να επιχειρήσουν να εντοπίσουν τις αιτίες για τις οποίες διαφοροποιούνται οι κοινωνικές προσδοκίες από τα δύο φύλα.
- Να προβληματιστούν με τη θέση και τους ρόλους που ανατίθενται στη γυναίκα στη διαφήμιση.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Έκφραση - Έκθεση)

Δράσεις

- Ανάθεση στους μαθητές: συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού από σύγχρονα περιοδικά και εφημερίδες

1.5. Τίτλος: Ο ρόλος των δύο φύλων στην οικογενειακή και επαγγελματική ζωή της ελληνικής κοινωνίας από το χθες στο σήμερα

Στόχοι

- Να παρουσιαστεί η εξέλιξη της εικόνας της μητέρας (ρόλοι, υποχρεώσεις) με την πάροδο του χρόνου.
- Να συγκρίνουν οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια κειμένων της νεοελληνικής λογοτεχνίας τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τη θέση της μητέρας παλιότερα και σήμερα.
- Να εντοπίσουν οι μαθητές τις αναπαραστάσεις του ρόλου του πατέρα και να τον συσχετίσουν με εκείνον της μητέρας.
- Να γίνει κατανοητή η ανάγκη «συμφιλίωσης» επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.
- Να οδηγηθούν οι μαθητές/τριες στον επαναπροσδιορισμό των ρόλων των δύο φύλων στηριζόμενοι/ες στον αμοιβαίο σεβασμό.
- Να ανταλλάξουν οι μαθητές/τριες απόψεις για το ζήτημα της χειραφέτησης της γυναίκας με την είσοδό της στην αγορά εργασίας.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Δράσεις

- Αναζήτηση σχετικών πληροφοριών ή εικόνων από το διαδίκτυο
- Αναζήτηση σχετικών άρθρων από περιοδικά και εφημερίδες, ώστε να παρουσιαστεί και η σημερινή κατάσταση σχετικά με το υπό συζήτηση θέμα

1.6. Τίτλος: Ο ρόλος των δύο φύλων στην οικογενειακή και επαγγελματική ζωή της γαλλικής κοινωνίας από το χθες στο σήμερα

Στόχοι

- Να παρουσιαστεί η εικόνα της γαλλικής οικογένειας με την κατανομή των δραστηριοτήτων στα δύο φύλα και να συγκριθεί με την εικόνα που παρουσιάζει η ελληνική οικογένεια.
- Να συγκρίνουν οι μαθητές/τριες την Ελληνίδα γυναίκα με τις γυναίκες άλλων ευρωπαϊκών χωρών και ιδιαίτερα της Γαλλίας, ως προς τους ρόλους τους μέσα και έξω από την οικογένεια.
- Να ενημερωθούν οι μαθητές/τριες για την πορεία της γυναίκας από τα παλαιότερα χρόνια μέχρι σήμερα και να κατανοήσουν τη θέση και το ρόλο της μέσα από την ιστορική αναδρομή.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Γαλλικά)

Δράσεις

- Αξιοποίηση στατιστικών στοιχείων που αντλήθηκαν από το διαδίκτυο
- Αξιοποίηση πληροφοριών από ιστορικές εγκυκλοπαίδειες και βιβλία

1.7. Τίτλος: Η επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων: φύλο και επιλογή επαγγέλματος (α)

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να προβληματιστούν για τις επαγγελματικές επιλογές των νέων και να επιχειρήσουν να ανιχνεύσουν αίτια και προκαταλήψεις.
- Να προβληματιστούν και να ανταλλάξουν προσωπικές απόψεις για την αναλογία ανδρών και γυναικών σε υψηλές διευθυντικές θέσεις.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Εργασίες σύγχρονου γραφείου)

Δράσεις

- Αναζήτηση συνεντεύξεων διευθυντικών στελεχών σε περιοδικά και εφημερίδες

1.8. Τίτλος: Η επιρροή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στην οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή των δύο φύλων: φύλο και επιλογή επαγγέλματος (β)

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να προβληματιστούν και να συζητήσουν για τη δυνατότητα των γυναικών να επιλέξουν ένα μη παραδοσιακά «γυναικείο» επάγγελμα.
- Να προβληματιστούν και να ανταλλάξουν προσωπικές απόψεις για τους λόγους που τους οδηγούν σε συγκεκριμένες επαγγελματικές επιλογές.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

(Στοιχεία Επαγγελματικής Δραστηριότητας)

Δράσεις

- Αξιοποίηση άρθρων και βιβλίων που περιέχουν καταγραφή πραγματικών εμπειριών

1.9. Τίτλος: Γυναίκες και κοινωνικό περιβάλλον μέσα από το βιβλίο των Νεοελληνικών Κειμένων

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να προβληματιστούν σχετικά με τον τρόπο που τα κοινωνικά ήθη της εκάστοτε εποχής επηρεάζουν τη θέση της γυναίκας.
- Να προβληματιστούν για τις επιλογές των γυναικών –κυρίως σε παλιότερες εποχές– καθώς και για τα γεγονότα/καταστάσεις που τις οδηγούν σ' αυτές.
- Να ανταλλάξουν προσωπικές γνώμες για τη θέση, τις ευθύνες και τις κοινωνικές αντιλήψεις που περιορίζουν τη γυναίκα η οποία ζει σ' ένα αγροτικό περιβάλλον.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Δράσεις

- Ανάθεση σε μαθητές συγκέντρωσης φωτογραφικού υλικού από εγκυκλοπαίδειες και το διαδίκτυο
- Προβολή της ταινίας «Καλή σου νύχτα κυρ-Αλέξανδρε» του Σμαραγδή/Συζήτηση και σχολιασμός από τους μαθητές/τριες
- Προβολή της ταινίας «Η τιμή της αγάπης» της Τόνιας Μαρκετάκη
- Συνεντεύξεις από ηλικιωμένους ανθρώπους του περιβάλλοντος των μαθητών/τριών/ Ανάλυση/ Συζήτηση
- Επίσκεψη σε σχετικό φορέα στη Θεσσαλονίκη, συγκέντρωση υλικού

1.10. Τίτλος: Οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα των γονέων: τρόπος επιρροής στις προτιμήσεις των εφήβων για τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να προβληματιστούν για τον τρόπο επιρροής των γονέων στις επαγγελματικές επιλογές των παιδιών τους.
- Να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με το αν διαφοροποιούνται οι προσδοκίες των γονέων από το φύλο των παιδιών τους.
- Να μπορέσουν να διατυπώσουν τις δικές τους επαγγελματικές φιλοδοξίες, όσο το δυνατόν πιο αποδεσμευμένες από τον παράγοντα «φύλο» και να είναι σε θέση να τις υποστηρίξουν.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (ΣΕΠ)

Δράσεις

- Κατάρτιση ερωτηματολογίου από τους μαθητές/τριες με αποδέκτες φοιτητές και φοιτήτριες των ΤΕΙ, με σκοπό να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρέασαν τις επαγγελματικές τους επιλογές
- Ανάλυση ερωτηματολογίου/Συζήτηση/Συμπεράσματα
- Επίσκεψη σε σχετικό φορέα στη Θεσσαλονίκη, συγκέντρωση υλικού

Γιατί και πώς το σχολείο παραμένει γένους αρσενικού; Σχολικό πλαίσιο: παράγοντας διαμόρφωσης (εκ)παιδευτικής - επαγγελματικής συνείδησης

2.1. Τίτλος: Στερεότυπα και ταυτότητα φύλου στο λογοτεχνικό βιβλίο και στο σχολικό εγχειρίδιο

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να εντοπίσουν στερεότυπες συμπεριφορές και να τις εξετάσουν σε σχέση με το χρόνο και τον τόπο (σύνδεση ιστορίας και κουλτούρας).
- Να εντοπίσουν στερεότυπες συμπεριφορές στα σχολικά εγχειρίδια και να ανιχνεύσουν τα αίτια και τις συνέπειές τους.
- Να συγκρίνουν στερεότυπες συμπεριφορές και να προτείνουν εναλλακτικές προσεγγίσεις.
- Να βιώσουν διαφορές σε επαγγελματικούς χώρους (κατανομή εργασίας με βάση το φύλο).
- Να αλλάξουν φιλοσοφία/στάσεις (ενίσχυση αυτοεκτίμησης).

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Μελέτη/έρευνα λογοτεχνικών βιβλίων, εφημερίδων, περιοδικών
- Ομαδοποίηση εικόνων και κειμένων
- Προβολή σχετικής με το θέμα ταινίας/Συζήτηση («Erin Brockovits», «Billy Elliot», Το χαμόγελο της Μόνα Λίζα)
- Σύνταξη ερωτηματολογίων προς λοιπή εκπαιδευτική μονάδα και γονείς/Επεξεργασία ερωτηματολογίων/Συμπεράσματα
- Επισκέψεις σε εργασιακούς χώρους (εργοστάσιο παραγωγής διοξειδίου του άνθρακα) για την καταγραφή των θέσεων εργασίας με βάση το φύλο
- Δημιουργία ειδικού σήματος και κολάζ
- Δημιουργία ραδιοφωνικών μηνυμάτων
- Παραγωγή ηλεκτρονικού υλικού

2.2. Τίτλος: Προτιμήσεις, επιδόσεις και συμπεριφορές αγοριών και κοριτσιών στη σχολική τάξη – Σύνδεση με επιλογές ζωής

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν, να στοχαστούν και να συζητήσουν θέματα σχετικά με την ισότητα των δύο φύλων μέσα στο σχολείο, αλλά και στην κοινωνία γενικότερα.
- Να μελετήσουν ιδιαίτερα τις προτιμήσεις, τις επιδόσεις και τις συμπεριφορές αγοριών και κοριτσιών μέσα στην τάξη και να θίξουν κάποια στερεότυπα που επικρατούν ως προς τη θέση των δύο φύλων στο σχολικό πλαίσιο.
- Να ερευνήσουν, σε έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, άρθρα, γελοιογραφίες και κείμενα σχετικά με την ιστορία της ισότητας των δύο φύλων και εκτός από την προσωπική τους ενημέρωση να εξασκήσουν τις δεξιότητές τους στην έρευνα και την καταγραφή υλικού, καθώς και τη συνθετική τους ικανότητα.
- Να εξασκηθούν στο να αντιμετωπίζουν κριτικά καθιερωμένες αντιλήψεις και στάσεις.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Έρευνα, αποδελτίωση και καταγραφή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού
- Δόμηση ερωτηματολογίων για τις προτιμήσεις και τις επιδόσεις αγοριών και κοριτσιών, καταγραφή και ανάλυση των απαντήσεων των παιδιών και προσπάθεια για εξαγωγή συμπερασμάτων
- Έρευνα σε παλιότερα μητρώα μαθητών για να διαπιστώσουν διαφορές στην επίδοση αγοριών και κοριτσιών σε διάφορα μαθήματα
- Σχολιασμός γελοιογραφιών σχετικών με σεξιστικά στερεότυπα
- Προβολή σχετικής με το θέμα ταινίας («Billy Elliot: Γεννημένος χορευτής»)
- Κατασκευή κολάζ με τα αποτελέσματα των ερευνών και ζωγραφίες παιδιών
- Δημιουργία ειδικού σήματος για την προβολή του προγράμματος στην τοπική κοινωνία
- Επίσκεψη στο Δήμο με σκοπό την καταγραφή των σχέσεων και των αρμοδιοτήτων των δύο φύλων στον επαγγελματικό τους χώρο

2.3. Τίτλος: Προσδοκίες γονέων για τη σχολική επίδοση των μαθητών και την επαγγελματική τους αποκατάσταση

Στόχοι

- Να εισαγάγουμε καινούργια στοιχεία και πληροφορίες στο πλαίσιο του συνηθισμένου μαθήματος του ΣΕΠ ως αφορμή για προβληματισμό σχετικά με το ζήτημα της ισότητας των δύο φύλων.
- Να εξοικειωθούν οι μαθητές/τριες στη χρήση του διαδικτύου για τον εντοπισμό χρήσιμων πληροφοριών.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (ΣΕΠ)

Δράσεις

- Θεατρικό δρώμενο από μαθητές/τριες
- Συμπλήρωση και ανάλυση ερωτηματολογίου/Συζήτηση
- Προβολή σχετικής με το θέμα ταινίας («Billy Elliot: Γεννημένος χορευτής»)
- Οργάνωση ενημερωτικού υλικού με αποδέκτες τους γονείς των μαθητών/τριών
- Έκθεση φωτογραφίας/πικετοφορία
- Δημιουργία ραδιοφωνικού σποτ

2.4. Τίτλος: Επιδόσεις των δύο φύλων στο μάθημα της Χημείας

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ενημερωθούν για τη θέση που κατέχουν τα δύο φύλα στον επιστημονικό χώρο.
- Να ανταλλάξουν απόψεις για τους ρόλους των δύο φύλων στο πλαίσιο της καθημερινής οικογενειακής ζωής.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Χημεία)

Δράσεις

- Συγκέντρωση υλικού από τον ημερήσιο Τύπο
- Έκθεση φωτογραφίας
- Δημιουργία κολάζ

2.5. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στην οικογένεια: Αρχαία Ελλάδα, Βυζάντιο, σύγχρονη εποχή. Επαγγελματικές κατευθύνσεις

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να καταγράψουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ασχολιών και των επαγγελμάτων ανδρών και γυναικών στις τρεις ιστορικές περιόδους.
- Να συγκρίνουν την κοινωνική θέση της γυναίκας και να επιχειρήσουν να εξηγήσουν πού οφείλονται οι διαφορές.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Οικιακή Οικονομία)

Δράσεις

- Ερωτηματολόγιο σχετικά με τις επαγγελματικές επιλογές και τη θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας
- Έκθεση φωτογραφίας
- Δημιουργία κολάζ και ειδικού σήματος

2.6. Τίτλος: Φύλο και σχολικό εγχειρίδιο: στόχος αγωγής/εκπαίδευσης των νέων στην κλασική αρχαιότητα

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να καταγράψουν τον τρόπο με τον οποίο διαπαιδαγωγούσαν τα νέα αγόρια και κορίτσια στην αρχαία Αθήνα και τη Σπάρτη, να εντοπίσουν πού οφείλονται αυτές οι διαφορές και να προβούν σε σύγκριση με τη σημερινή εποχή.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση (Αρχαία Ελλάδα - Άνθρωποι - Τόπος)

Δράσεις

- Ζωγραφιές μαθητών
- Έκθεση φωτογραφίας
- Δημιουργία κολάζ και ειδικού σήματος

2.7. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα: εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές γυναικών και ανδρών στην αρχαιότητα – Σύγκριση με τη σημερινή εποχή

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να σχολιάσουν τα γνώρισμα ήθους των δύο φύλων.
- Να εντοπίσουν τις διαφορές που εντοπίζονται στις ασχολίες ανδρών και γυναικών.
- Να συγκρίνουν τα παραδείγματα ανισότητας του παρελθόντος με γεγονότα και καταστάσεις της σύγχρονης εποχής.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

(Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση: Ευριπίδη, «Ελένη»)

Δράσεις

- Παιχνίδι ρόλων,

2.8. Τίτλος: Αιτίες επιλογής επαγγέλματος: οι αντιλήψεις για την οικιακή εργασία. Η εικόνα της εργαζόμενης γυναίκας στη λογοτεχνία

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να σχολιάσουν τη διάκριση των επαγγελμάτων σε αντρικά και γυναικεία.
- Να σχολιάσουν και να ανταλλάξουν απόψεις για το ζήτημα της άμισθης οικιακής εργα-

σίας των γυναικών και κατά πόσο αυτή λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας στην κοινωνική και επαγγελματική εξέλιξη της γυναίκας.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
(Έκφραση-Έκθεση, Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

2.9. Τίτλος: Η εικόνα της γυναίκας σε λογοτεχνικά κείμενα

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να σχολιάσουν το ευρύ φάσμα αντιλήψεων, πληροφοριών, ιδεολογικών - πολιτιστικών και πολιτισμικών στοιχείων διαφορετικών εποχών, όπως παρουσιάζονται μέσα στα προσφερόμενα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας.
- Να παρατηρήσουν τυχόν αλλαγές στις αντιλήψεις μέσα σ' αυτή τη μεγάλη χρονική περίοδο για ζητήματα που αφορούν τα δύο φύλα και ειδικότερα τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Δράσεις

Χρήση ερωτηματολογίου/Ανάλυση/Συζήτηση

2.10. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στο Δίκαιο και τους πολιτικούς θεσμούς

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να κατανοήσουν ότι το δικαίωμα στην εργασία δεν γνωρίζει φύλο.
- Να γνωρίσουν βασικά εργασιακά δικαιώματα, κατοχυρωμένα από το Σύνταγμα.
- Να γνωρίσουν βασικά στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη του γυναικείου ζητήματος (παροχή εκλογικού δικαιώματος).
- Να διερευνήσουν το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών σε πολιτικές θέσεις.
- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθήτριες για την πιο ενεργή συμμετοχή τους στα μαθητικά συμβούλια.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Δίκαιο)

Δράσεις

- Χρήση ερωτηματολογίου/Ανάλυση/Συζήτηση

Το σχολείο ως χώρος αναπαραγωγής στερεοτύπων φύλου

Κοινοί στόχοι

- Να προβληματιστούν και να ευαισθητοποιηθούν οι εμπλεκόμενοι καθηγητές και μαθητές για το θέμα και να καταγραφεί ο προβληματισμός τους.
- Να εντοπιστούν οι τάσεις των μαθητών και οι ανάγκες τους ως προς το θέμα.
- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές/τριες την επίδραση των στερεοτύπων των φύλων στις επιλογές τους.
- Να προβληματιστούν για τους τρόπους αναπαραγωγής μέσα από το σχολείο των στερεοτύπων για τα φύλα, και να κατευθυνθούν σε νέα μοντέλα σχέσεων όσον αφορά τα δύο φύλα.
- Να προωθηθούν τα θέματα της ισότητας με διδακτικές παρεμβάσεις σε σειρά μαθημάτων που διδάσκονται στο γυμνάσιο/λύκειο.
- Να δοθεί δυνατότητα διαφορετικής ερμηνείας ζητημάτων που τίγονται στο συγκεκριμένο αναλυτικό πρόγραμμα.
- Να γίνει κατανοητή η έννοια της ισότητας των δύο φύλων, της δυσκολίας εφαρμογής στην πράξη των νομοθετικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των γυναικών.
- Να διευρυνθούν οι αξίες που συνδέονται με τη σχολική ζωή, να βελτιωθεί η στάση ζωής των μαθητών/μαθητριών και να αναπτυχθεί «διάλογος» με τις οικογένειές τους.
- Να διερευνήσουν οι εντασσόμενοι στο πρόγραμμα τις προκαταλήψεις που έχουν για τους ρόλους των δύο φύλων, να τις εξετάσουν σε μια λογική και ρεαλιστική βάση και να αναθεωρήσουν τις απόψεις τους.
- Να βρεθούν τρόποι συμβολής του σχολείου στην ισότιμη συμβίωση των δύο φύλων.
- Να κατανοήσουν τις στερεότυπες συμπεριφορές της οικογένειας, του σχολείου και ευρύτερα της κοινωνίας και να συνειδητοποιήσουν τους τρόπους με τους οποίους τα στερεότυπα επηρεάζουν τη συμπεριφορά και γενικότερα τη στάση των ανθρώπων εκείνων που δεν μπορούν ή δεν προσπαθούν να ξεπεράσουν τις παραδοσιακές αντιλήψεις τους για το ρόλο-προορισμό ανδρών/γυναικών στη ζωή.
- Να ερευνήσουν στο διαδίκτυο, στα ΜΜΕ (περιοδικά, εφημερίδες) και τους επαγγελματικούς συλλόγους για τη γυναικεία συμμετοχή στην πολιτική, εκπαίδευση και την εργασία γενικότερα και ειδικότερα για επαγγέλματα που θεωρούνται «αντρικά», καθώς και για εκείνα που θεωρούνται «γυναικεία» και εξασκούνται από άνδρες.
- Να μελετήσουν γυναίκες πρότυπα στην ιστορία από την αρχαιότητα ως σήμερα και επηρεάζουν παντός τύπου στερεότυπα.
- Να εντοπίσουν γυναίκες στην ιστορία τοπικών κοινωνιών που καταγράφονται ως υποκείμενα που δρουν.
- Να μελετήσουν για να καταγραφούν και να αναδειχθούν γυναίκες λογοτέχνες και πώς βλέπουν οι άνδρες/γυναίκες συγγραφείς σε διαφορετικές χώρες ή χρονικές περιόδους τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία.
- Να μπορέσουν στο τέλος του προγράμματος όλοι οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν

αυτογνωσία και να μπορούν να αναπτύξουν μια επιχειρηματολογία που αμφισβητεί τις υπάρχουσες αντιλήψεις.

- Να ενημερωθούν η εκπαιδευτική κοινότητα και οι γονείς για τα αποτελέσματα της διερεύνησης.
- Να έχουν θετικές ιδέες για τις γυναίκες που παραμένουν στο σπίτι «ως εργαζόμενες, αλλά μη αμειβόμενες» καθώς και τις εργαζόμενες γυναίκες.
- Να ενθαρρυνθούν αγόρια και κορίτσια να προσεγγίσουν θετικά την παρουσία αγοριών και κοριτσιών στο σχολείο ως απαραίτητη προϋπόθεση για τις μελλοντικές αρμονικές σχέσεις των φύλων.
- Να αξιοποιηθούν οι στρατηγικές διδακτικές της έρευνας δράσης ή της παρεμβατικής δραστηριότητας (project) με την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και των μαθητριών.

3.1. Τίτλος: Τα στερεότυπα φύλου ρυθμιστές της σχολικής επίδοσης και της επαγγελματικής εξέλιξης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Έκφραση - Έκθεση Α' Λυκείου

Δράσεις

- Διδασκαλία – συγκριτική συζήτηση, διεξαγωγή έρευνας (καταγραφή – συγκέντρωση υλικού – εξαγωγή – στατιστική ανάλυση αποτελεσμάτων)
- Έκθεση φωτογραφίας/βιβλίου
- Εκδήλωση – παρουσίαση – προβολή – δημοσιότητα αποτελεσμάτων

3.2. Τίτλος: Γυναίκες στις «περιζήτητες/υψηλόβαθμες» σχολές ΑΕΙ και ΤΕΙ (π.χ. Ιατρική)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προβολή ταινίας
- Ενημερωτική επίσκεψη
- Συνεργασία με εξειδικευμένο επιστημονικό συνεργάτη
- Εκδήλωση – παρουσίαση – προβολή – δημοσιότητα αποτελεσμάτων

3.3. Τίτλος: Νοσηλευτική φροντίδα ασθενούς (άνδρα-γυναίκας) από γυναίκα νοσηλεύτρια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Β' Νοσηλευτική

Δράσεις

- Διδασκαλία
- Συγκριτική συζήτηση διεξαγωγή έρευνας
- Καταγραφή, συγκέντρωση υλικού, εξαγωγή, στατιστική ανάλυση αποτελεσμάτων
- Προβολή ταινίας/εκδήλωση παρουσίαση – προβολή – δημοσιότητα αποτελεσμάτων

3.4. Τίτλος: Γυναίκες σε «αντρικά» επαγγέλματα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ενημερωτική επίσκεψη
- Συνεργασία με εξειδικευμένο επιστημονικό συνεργάτη
- Εκδήλωση, παρουσίαση, προβολή, δημοσιότητα αποτελεσμάτων

3.5. Τίτλος: Στερεοτυπικές αντιλήψεις για τους ρόλους των δυο φύλων μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β' Γυμνασίου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Νεοελληνικά Κείμενα Β' Γυμνασίου)

Δράσεις

- Διδασκαλία
- Συγκριτική συζήτηση
- Διεξαγωγή έρευνας, καταγραφή, συγκέντρωση υλικού, εξαγωγή, στατιστική ανάλυση αποτελεσμάτων
- Προβολή ταινίας
- Εκδήλωση, παρουσίαση, προβολή, δημοσιότητα αποτελεσμάτων

3.6 Τίτλος: Στερεότυπα φύλου στην εφηβική ηλικία, όπως προβάλλονται μέσα από τα βιβλία της γαλλικής γλώσσας σε σύγκριση με την ελληνική πραγματικότητα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ενημερωτική επίσκεψη
- Συνεργασία με εξειδικευμένο επιστημονικό συνεργάτη
- Εκδήλωση, παρουσίαση, προβολή, δημοσιότητα αποτελεσμάτων.

3.7. Τίτλος: Η κοινωνική θέση της γυναίκας, όπως παρουσιάζεται μέσα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Νεοελληνικά Κείμενα Α' Λυκείου)

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση σε κείμενο της Α' Λυκείου
- Σύγκριση ευρημάτων

- Αναλύσεις αποτελεσμάτων από κοινού με τους μαθητές της Α' και της Γ' Λυκείου και παρουσίαση στο σχολείο την τελευταία ημέρα πριν τη λήξη των μαθημάτων.

3.8. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στην τοπική κοινωνία όπως αναπαρίσταται από 3 γενιές γυναικών

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ερωτηματολόγια σε γυναίκες τριών γενεών της τοπικής κοινωνίας για διερεύνηση του ρόλου της γυναίκας
- Εκδήλωση με προσκεκλημένες γυναίκες τριών γενεών από την τοπική κοινωνία για συζήτηση με μαθητές της Α' και της Γ' Λυκείου σχετικά με τη θέση της γυναίκας
- Σύγκριση ευρημάτων, αναλύσεις αποτελεσμάτων από κοινού με τους μαθητές της Α' και της Γ' Λυκείου και παρουσίαση στο σχολείο την τελευταία ημέρα πριν τη λήξη των μαθημάτων

3.9. Τίτλος: Μελέτη της γυναικείας ψυχοσύνθεσης και συμπεριφοράς στον Όμηρο και στην εποχή μας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αρχαία Ελληνικά Α' Γυμνασίου)

Δράσεις

- Διδασκαλία
- Συζήτηση
- Διεξαγωγή έρευνας, καταγραφή στοιχείων, εξαγωγή αποτελεσμάτων
- Σύγκριση με τη σύγχρονη εποχή
- Παρουσίαση, εκδήλωση, δημοσιότητα αποτελεσμάτων

3.10. Τίτλος: Στερεότυπα φύλων μέσα από έργα Ελλήνων και Άγγλων λογοτεχνών των δύο τελευταίων αιώνων

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ανάλυση τριών λογοτεχνικών βιβλίων
- Επίσκεψη σε ανάλυση τριών λογοτεχνικών βιβλίων
- Επίσκεψη σε βιβλιοθήκη
- Προβολή ταινίας-έντυπου υλικού
- Συνεργασία με συγγραφέα, με ομιλία για το έργο του και το φεμινισμό
- Παρουσίαση, εκδήλωση, δημοσιότητα αποτελεσμάτων

Σεξιστικά και κοινωνικά στερεότυπα σε εργασιακούς χώρους

Κοινοί στόχοι

- Να διερευνηθούν τα σεξιστικά και κοινωνικά στερεότυπα σε διάφορους εργασιακούς χώρους, στην περιοχή μας, αλλά και αλλού.
- Να ευαισθητοποιηθούν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές στο ζήτημα της ισότητας των δύο φύλων, ειδικά σε ότι αφορά την έκφρασή του στο χώρο εργασίας.
- Να συμμετάσχουν οι γονείς των μαθητών στον προβληματισμό που θα γεννηθεί κατά την εκπόνηση του προγράμματος.
- Να διερευνηθούν οι προκαταλήψεις για τους ρόλους των δύο φύλων και να αρχίσει η εξέταση σε μια λογική και ρεαλιστική βάση.
- Να γίνει έρευνα για επαγγέλματα που θεωρούνται «αντρικά» και τα ασκούν γυναίκες, καθώς και για τη γυναικεία συμμετοχή στην εργασία, αλλά και για επαγγέλματα που θεωρούνται «γυναικεία» και εξασκούνται από άνδρες.
- Εξοικείωση των μαθητών με την ομαδική εργασία, προώθηση του πνεύματος συνεργασίας και του σεβασμού της αντίθετης άποψης.
- Ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία του μοντέλου της έρευνας με τη χρήση νέων τεχνολογιών.
- Να γίνει συνείδηση ότι κανένα φύλο δεν είναι προικισμένο με περισσότερη ευφυΐα και ότι οι ικανότητες και οι δεξιότητες είναι ανεξάρτητες από το φύλο.

4.1. Τίτλος: Οι δυνατότητες των δύο φύλων, στον επαγγελματικό χώρο, από τη σκοπιά της Βιολογίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Μάθημα: Βιολογία Α΄ Γυμνασίου

(Αναπαραγωγή ανθρώπου, Δευτερεύοντα χαρακτηριστικά των δύο φύλων)

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση (Τα δευτερεύοντα χαρακτηριστικά του φύλου και η επίδρασή τους στην εργασία και την επιλογή εργασίας)
- Παρουσίαση-έκθεση στο σχολείο
- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

4.2. Τίτλος: Καταγραφή στερεοτύπων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας (με χρήση ερωτηματολογίων) σε τοπικό τηλεοπτικό σταθμό για κατανομή θέσεων κατά φύλο
- Έκθεση φωτογραφικού υλικού

Δράσεις

- Διεξαγωγή έρευνας
- Παιχνίδι ρόλων
- Επιτόπια έρευνα
- Παρουσίαση-έκθεση στο σχολείο
- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

4.3. Τίτλος: Καταγραφή στερεοτύπων στο χώρο της υγείας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Καταγραφή θέσεων σε επαγγέλματα Υγείας ανδρών και γυναικών στο ΕΣΥ
- Επιτόπια έρευνα στο ΙΚΑ Σερρών
- Παρουσίαση - έκθεση στο σχολείο
- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

4.4. Τίτλος: Οι δυνατότητες των δύο φύλων στον εργασιακό χώρο από την οπτική του μαθήματος Αρχές Οικονομίας

Μέθοδος

Διδακτική Παρέμβαση

(Αρχές Οικονομίας Α' Λυκείου, Ενότητα μαθήματος: Παραγωγή)

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση: Εισήγηση - ευαισθητοποίηση μαθητών στο θέμα
- Επιτόπια έρευνα στο ΙΚΑ Σερρών
- Παρουσίαση - έκθεση στο σχολείο
- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

4.5. Τίτλος: Ο χώρος της εκπαίδευσης ως προθάλαμος εργασιακής απασχόλησης: νέες τεχνολογίες και φύλο στην εκπαίδευση

Μέθοδος

- α. Παρεμβατική δραστηριότητα:
  - Σύνταξη - συμπλήρωση ερωτηματολογίων
  - Επιτόπια έρευνα στο ΤΕΙ Σερρών και στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
  - Παρουσίαση αποτελεσμάτων
- β. Παρεμβατική δραστηριότητα:
  - Σύνταξη συμπλήρωση ερωτηματολογίων από μαθητές δημοτικού, γυμνασίου, λυκείου
  - Παρουσίαση αποτελεσμάτων σε φοιτητές του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου

Δράσεις

- Σύνταξη - συμπλήρωση ερωτηματολογίων από σπουδαστές του ΤΕΙ Σερρών
- Σύνταξη - συμπλήρωση ερωτηματολογίων από φοιτητές του Δημοκρίτειου Παν/μιου
- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

4.6. Τίτλος: Η ανισότητα των δύο φύλων στην εκπαίδευση ως εργασιακός χώρος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
(Εργασιακό Περιβάλλον Α' Τάξη ΤΕΕ, Ενότητα: Δικαίωμα εργασίας)

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση (Εισήγηση – ευαισθητοποίηση μαθητών στο θέμα)
- Παρακολούθηση διδασκαλίας αντίστοιχου θέματος στον Τομέα Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής ΑΠΘ
- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

4.7. Τίτλος: Μαθηματικά – επιστήμη: επαγγελματική επιλογή γένους αρσενικού

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
(Μαθηματικά Α' τάξης ΤΕΕ, 3ο Κεφάλαιο: Εξισώσεις – Συστήματα)

Δράσεις

- Διδακτική παρέμβαση (Η θέση της γυναίκας στα βιβλία Μαθηματικών του γυμνασίου και του λυκείου)
- Παρακολούθηση διδασκαλίας αντίστοιχου θέματος στον Τομέα Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής ΑΠΘ

- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

4.8. Τίτλος: Σεξιστικά και κοινωνικά στερεότυπα στο χώρο της αγροτικής οικονομίας

Μέθοδος

- α. Διδακτική παρέμβαση
(Έκθεση - Έκφραση Α΄ τάξη Ενιαίου Λυκείου, Ενότητα: Οι γονείς και οι σχέσεις με τα παιδιά τους)
- β. Παρεμβατική δραστηριότητα:
  - Διεξαγωγή έρευνας με χρήση ερωτηματολογίων
  - Προβολή ταινίας

Δράσεις

- Ερωτηματολόγια
- Συνάντηση με γονείς
- Επιτόπια έρευνα στον αγροτουριστικό συνεταιρισμό γυναικών στα Άνω Πορρόια Σερρών
- Διάχυση
  - i. Παρακολούθηση ταινίας
  - ii. Κοινή εκδήλωση σύμπραξης

Τα πρότυπα των εφήβων και πώς απαντώνται στη σχολική κοινωνία

Κοινοί στόχοι

- Ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών, μαθητών, τοπικής κοινωνίας και γονέων σε θέματα ισότητας των δύο φύλων.
- Να καταστούν οι μαθητές/τριες ικανοί/ές να επιλέγουν την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους κατεύθυνση υπερβαίνοντας αντιλήψεις που ορίζονται από τα πρότυπα των φύλων, ιδίως όταν εκείνα δεν προωθούν την ισότητα.
- Να ανακαλύψουν σε τι συνίστανται τα πρότυπα και πόσο αυτά είναι συνειδητά (πώς τους επηρεάζουν οι εικόνες από το περιβάλλον τους π.χ. ο εκπαιδευτικός ως πρότυπο).
- Να αναπτύξουν κριτικό πνεύμα, ικανότητες οργάνωσης και πνεύμα συνεργασίας.
- Να διευρύνουν τον προβληματισμό για τους ρόλους του άνδρα και της γυναίκας στην οικογένεια και το επάγγελμα, ούτως ώστε να μπορούν να διεκδικήσουν ισότιμη αντιμετώπιση σε όλους τους τομείς της προσωπικής και κοινωνικής ζωής.
- Συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας στη διαδικασία αλλαγής στάσεων και υιοθέτησης καλών πρακτικών σε θέματα ισότητας.

5.1. Τίτλος: Σε τι συνίστανται τα πρότυπα των εφήβων

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
(Αγγλικά Α' Λυκείου: «Cross the border» by Addie Kostakou)

Δράσεις

- Εισαγωγή προβληματισμού για την ισότητα των δύο φύλων
- Χρήση εργαλείων
- Υλοποίηση της παρέμβασης
- Μετακίνηση των μαθητών στο Λαογραφικό Μουσείο ή σε αντίστοιχη θεατρική παράσταση
- Εκτίμηση της παρέμβασης με ερωτηματολόγια – εργαλεία
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να συντάξουν δικό τους ερωτηματολόγιο διδασκαλίας που προωθεί την ισότητα
- Διάχυση – υλοποίηση κοινής δράσης – ομιλίες σε επίπεδο Νομού – ανταλλαγή εμπειριών – τελική αξιολόγηση

5.2. Τίτλος: Η εικόνα των δύο φύλων στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Γλώσσας ως πρότυπο στους εφήβους

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Νέα Ελληνικά Α' Λυκείου: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

- Δ. Σολωμού, «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι», «Γυναίκα της Ζάκυθος»
- Α. Λασκαράτου «Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς»

Δράσεις

- Εισαγωγή προβληματισμού για την ισότητα των δύο φύλων
- Χρήση εργαλείων – υλοποίηση της παρέμβασης
- Μετακίνηση των μαθητών στο Λαογραφικό Μουσείο ή σε αντίστοιχη θεατρική παράσταση
- Αξιολόγηση – ανάλυση της παρέμβασης
- Γραπτή έκθεση απόψεων των παιδιών – έρευνα σε περιοδικά, εφημερίδες
- Διάχυση – υλοποίηση κοινής δράσης – ομιλίες σε επίπεδο Νομού - ανταλλαγή εμπειριών – τελική αξιολόγηση

5.3. Τίτλος: Τα πρότυπα των εφήβων μέσα από το σχολικό εγχειρίδιο Γαλλικών προωθούν τη δημοκρατία και την ισότητα;

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

(Γαλλικά Α' Γυμνασίου: «junior 1» dossier 1, 2, 3)

Δράσεις

- Παρατήρηση – σχολιασμός κειμένων, φωτογραφιών του σχολικού εγχειριδίου των Γαλλικών
- Καταγραφή συμπερασμάτων
- Παρακολούθηση video - συζήτηση
- Επισκέψεις στο διαδίκτυο (π.χ. ιστοσελίδες, βιβλιογραφία)
- Παρακολούθηση ομιλιών - διάχυση
- Δημιουργία γραπτού υλικού (αφίσες)
- Συμμετοχή σε ραδιοφωνική συζήτηση

5.4. Τίτλος: Επαγγελματικές επιλογές με βάση τα πρότυπα των δύο φύλων

Μέθοδος

α. Διδακτική παρέμβαση

(ΣΕΠ Γ' Γυμνασίου: «Ο κόσμος της εργασίας», «Στερεότυπες αντιλήψεις»)

β. Διδακτική παρέμβαση

(Γυμναστική Γ' Γυμνασίου: «Αθλοπαιδιές»)

Δράσεις

- Συγκέντρωση δεδομένων σχετικά με τα αποτελέσματα
- Ικανότητες – δεξιότητες. Σκέφτομαι για τα επαγγέλματα – επαγγελματικές επιλογές και τρόπος ζωής
- Θέμα: υπάρχουν αντρικές και γυναικείες δουλειές; Στερεοτυπικές αντιλήψεις
- Διάχυση – συζητήσεις σε ομάδες εστίασης – παιχνίδι ρόλων – επισκέψεις σε οργανωμένες ομάδες παραγωγής και χώρους εργασίας

5.5. Τίτλος: Το πατρικό πρότυπο των εφήβων

Μέθοδος

- α. Παρεμβατική δραστηριότητα
(Α' Λυκείου: Διεξαγωγή έρευνας μέσω ερωτηματολογίων – συνεντεύξεις)
- β. Παρεμβατική δραστηριότητα
(Β' Λυκείου: Πλοήγηση στο διαδίκτυο)

Δράσεις

- Διεξαγωγή έρευνας με ερωτηματολόγιο - συνέντευξη
- Επεξεργασία
- Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης («Φιλουμένα Μαρτουράνο» ή « Παντρολογήματα»)
- Επίσκεψη σε λαογραφικό μουσείο (Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης και Μουσείο Μπενάκη)
- Καταγραφή και επεξεργασία των εντυπώσεων
- Λήψη φωτογραφιών, επιλογή και σχολιασμός των πιο αντιπροσωπευτικών
- Συγκέντρωση και προβολή του υλικού – διάχυση των αποτελεσμάτων (έκθεση φωτογραφίας – ανοιχτή συζήτηση)

5.6. Τίτλος: Τα πρότυπα των δύο φύλων μέσα από τη διαφήμιση στο διαδίκτυο

Μέθοδος

- α και β. Παρεμβατική δραστηριότητα
(Πλοήγηση στο Διαδίκτυο Α' & Β' Λυκείου, Πληροφορική)

Δράσεις

- Εισαγωγή στη διαφήμιση, συλλογή των κατάλληλων για σχολιασμό διαφημίσεων, συγκρίσεις - αξιολογήσεις
- Ερευνητική εργασία στο Τεχνολογικό Μουσείο της Θεσσαλονίκης ή σε διαφημιστική εταιρεία
- Οι μαθητές/τριες δημιουργούν διαφημίσεις που δεν χρησιμοποιούν στερεότυπα
- Διάχυση – συζητήσεις σε ομάδες εστίασης – επισκέψεις σε οργανωμένες ομάδες παραγωγής και χώρους εργασίας όπου παρουσιάζονται και οι διαφημίσεις

Διερεύνηση των στερεοτύπων-ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την αγορά εργασίας

6.1. Τίτλος: Διερεύνηση των στερεοτύπων-ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την αγορά εργασίας (α)

Στόχοι

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τα στερεότυπα για τα δύο φύλα, πώς δημιουργούνται μέσα από την οικογένεια (από τον τρόπο που μεγαλώνουν τα αγόρια και τα κορίτσια, πώς κατανέμονται οι ρόλοι τους) και πώς επηρεάζουν στάσεις και συμπεριφορές με αποτέλεσμα να αδυνατούν να ξεφύγουν από τις παραδοσιακές αντιλήψεις για το ρόλο που καλούνται να έχουν στη ζωή άνδρες και γυναίκες, καθώς και να αντιληφθούν ότι, τελικά, τα στερεότυπα επηρεάζουν αρνητικά και τα δύο φύλα, ώστε ν' αναθεωρήσουν κάποιες από αυτές τις αντιλήψεις και απόψεις τους.
- Να συγκεντρώσουμε υλικό ως εκπαιδευτικές μονάδες, για μια αποτελεσματική παρέμβαση στην εκπαίδευση στο θέμα της ισότητας των δύο φύλων, ώστε μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία να ενισχυθεί η θέση της γυναίκας, τα κορίτσια να αποκτήσουν αυτοεκτίμηση, να καταλάβουν ότι εκτός από δυνατότητες έχουν και πολλά δικαιώματα στη ζωή και να κατανοήσουν ότι πέρα από την οικογένεια υπάρχουν και άλλοι τομείς τους οποίους έχουν χρέος να διεκδικήσουν.
- Να συνειδητοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί τα δικά τους στερεότυπα, να προσδιορίσουν τη θέση τους και να πεισθούν για τη συγκεκριμένη παρέμβαση, ώστε να μην υποθάλπονται ρόλοι για τα δύο φύλα μέσα στο σχολείο.
- Να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές αγοριών και κοριτσιών. Αν και κατά πόσο ισχύουν στις μέρες μας επαγγέλματα, που βαφτίστηκαν «αντρικά» και «γυναικεία». Ποια επαγγέλματα προτιμούν τα αγόρια και ποια τα κορίτσια, και γιατί;

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ερωτηματολόγιο που θα δημιουργηθεί από τους μαθητές για τις επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων. Πώς και από ποιους παράγοντες επηρεάζονται, αν ισχύουν τα λεγόμενα «αντρικά» και «γυναικεία» επαγγέλματα και ποιες είναι οι πρωταρχικές επαγγελματικές επιλογές αγοριών και κοριτσιών.
- Μελέτη άρθρων από τον έντυπο Τύπο (εφημερίδες, περιοδικά) σχετικά με τα στερεότυπα των δύο φύλων. Πώς ά δημιουργούνται μέσα από την οικογένεια και το σχολείο και πώς λειτουργούν, γενικότερα, στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

- Προβολή της κινηματογραφικής ταινίας «Ριζότο» και συζήτηση για τη θέση της γυναίκας και το ρόλο της (ομοιότητες και διαφορές μ' αυτόν του άνδρα).
- Συλλογή και σχολιασμός φωτογραφικού υλικού και τηλεοπτικών διαφημίσεων, που αφορούν τα στερεότυπα ρόλων για τα δύο φύλα στο χώρο της οικογένειας και της εργασίας και πώς αυτά επηρεάζουν τα παιδιά.

6.2. Τίτλος: Διερεύνηση των στερεοτύπων - ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την αγορά εργασίας (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Στόχοι

- Ερωτηματολόγια σχετικά με τους ρόλους του πατέρα και της μητέρας μέσα στην οικογένεια. Με ποιον τρόπο βιώνουν τους ρόλους αυτούς μέσα στο σπίτι τα παιδιά που βρίσκονται στην εφηβεία. Συζήτηση για τα στερεότυπα που εμφανίζονται στον οικογενειακό χώρο, και τρόποι αντιμετώπισής τους από τους εφήβους.
- Μελέτη άρθρων από εφημερίδες και περιοδικά για το ρόλο της μητέρας και της γυναίκας, γενικότερα, μέσα στο κοινωνικό γίγνεσθαι, στην Ελλάδα, αλλά και σε χώρες του εξωτερικού, κυρίως της Ανατολής.
- Προβολή της κινηματογραφικής ταινίας «Ριζότο» και συζήτηση για τους προβληματισμούς που θα προκύψουν.
- Επίσκεψη στο Γραφείο Ισότητας της Κομοτηνής για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος των ρόλων του πατέρα και της μητέρας στην οικογένεια, καθώς και συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού σχετικά με το θέμα. Δημιουργία εντύπου για τη διερεύνηση των στερεοτύπων και των ρόλων των φύλων στην οικογένεια, στο σχολείο και τον επαγγελματικό χώρο.

6.3. Τίτλος: Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Οργάνωση σεμιναρίων. Διεξαγωγή συζητήσεων στην τάξη με αφορμή την ενότητα «Προσδιορισμός του προβλήματος». Θα διεξαχθεί σεμινάριο με συντονιστή συζήτησης ένα μαθητή, με στόχο να ερευνηθεί ο ρόλος των δύο φύλων στη σύγχρονη μεταβιομηχανική εποχή και η ύπαρξη - αναπαραγωγή στερεοτύπων.
- Ανάθεση - Διεξαγωγή εργασιών έρευνας στο πλαίσιο του μαθήματος της Τεχνολογίας Α' Λυκείου. Στην ενότητα «Επιλογή τίτλου εργασίας μαθητών» οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν ως θέματα: α) το ρόλο των φύλων στην οικογένεια, β) πώς αυτά καθορίζουν την επιλογή των σπουδών τους, γ) σε ποιο βαθμό μπορούμε να διακρίνουμε αντρικά και γυναικεία επαγγέλματα, και δ) αν η συμμετοχή των μαθητών στα μαθητικά συμβούλια, αποτελεί πράξη που σχετίζεται με το φύλο.

- Μαθητές παρουσιάζουν στοιχεία που έχουν συλλέξει έπειτα από έρευνα. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας διερευνάται κατά πόσο εντοπίζονται στερεότυπα που καθορίζουν το ρόλο των δύο φύλων μέσα στην οικογένεια, το σχολείο και την εργασία. (Παράγραφος: Ανάλυση δεδομένων). Προτείνονται τρόποι - στάσεις κατάρτισης των στερεοτύπων (Παράγραφος: Ερμηνεία των αποτελεσμάτων).
- Επαφή με φορείς (ΤΕΙ, ΒΦΛ) Έντυπο με στόχο τη διερεύνηση των στερεοτύπων - ρόλων στην οικογένεια, το σχολείο και την εργασία.

6.4. Τίτλος: Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Άρθρο σχετικό με τα δικαιώματα της γυναίκας, με αναφορά στη γιορτή της γυναίκας στις 8 Μαρτίου, στο μάθημα των Αγγλικών. Ερωτήσεις κατανόησης του άρθρου, σχετικό λεξιλόγιο, μετάφραση στα Ελληνικά και τέλος συγγραφή σύντομης εργασίας από τα παιδιά με θέμα τα στερεότυπα των ρόλων μέσα στη δική τους οικογένεια
- Συγκέντρωση και άλλων σχετικών άρθρων από εφημερίδες και περιοδικά
- Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού – από το χώρο της οικογένειας, του σχολείου και της εργασίας – σχετικού με τη χειραφέτηση της γυναίκας, με το ξεπέραςμα των ταμπού και των αναχρονιστικών θεσμών που διέπουν τις σχέσεις των μελών μιας οικογένειας, των συμμαθητριών/συμμαθητών και των συνεργατών στους εργασιακούς χώρους
- Δημιουργία άλμπουμ
- Προβολή της ταινίας «Κράμερ εναντίον Κράμερ», όπου παρατηρούνται ανταγωνιστικές τάσεις μεταξύ των δύο γονέων μετά το διαζύγιο, καθώς και οι δύο γονείς διεκδικούν την κηδεμονία του παιδιού τους
- Συζήτηση με σκοπό την ευαισθητοποίηση, τον προβληματισμό και την αναθεώρηση αντιλήψεων των μαθητών/τριών στο πρόβλημα της ισότητας των φύλων
- Συλλογή και σχολιασμός τηλεοπτικών διαφημίσεων που σχετίζονται με την υπόθαλψη στερεοτύπων ρόλων για τα δύο φύλα στο χώρο της οικογένειας και της εργασίας και πώς αυτά επηρεάζουν αρνητικά την ωρίμανση και την εξέλιξη των παιδιών

6.5. Τίτλος: Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (γ)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συζήτηση με τα παιδιά και ενημέρωσή τους για βασικές έννοιες: στερεότυπα, ρόλοι, πρότυπα μέσα στην οικογένεια, το σχολείο, τον εργασιακό χώρο
- Αναζήτηση σχετικών άρθρων και προβολή των δύο φύλων μέσα από τα ΜΜΕ με στόχο το ρόλο τους στην οικογένεια και στην εργασία

- Αναζήτηση σχετικών ταινιών και προβολή κάποιων από αυτών. Συζήτηση μετά την κάθε προβολή, ώστε να διερευνηθούν τα στερεότυπα - ρόλοι στην οικογένεια, το σχολείο και την εργασία
- Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού από τα παιδιά, με θέμα τη γυναίκα στον εργασιακό χώρο. Δημιουργία βιντεοκασέτας με χαρακτηριστικές διαφημίσεις που αφορούν γυναίκες και πώς αυτές προβάλλονται στην οικογένεια, το σχολείο και τον εργασιακό χώρο. Έντυπο με όλα τα πιο πάνω θέματα και προτάσεις για τη λύση του προβλήματος

6.6. Τίτλος: Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (δ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

Δράσεις

- Συζήτηση στο μάθημα των Κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με αφορμή το κείμενο «Αριάδνη» του Στρατή Τσίρκα, όπου θα μελετήσουμε τα στερεότυπα και το ρόλο της γυναίκας μέσα στην οικογένεια
- Συζήτηση στο μάθημα των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με αφορμή το κείμενο της Μαργαρίτας Λυμπεράκη «Τα ψάθινα καπέλα», όπου θα διερευνήσουμε τα στερεότυπα της γυναίκας διαχρονικά και σε διαφορετικές ηλικίες, στη νεανική και σε μεγαλύτερη. Θα εξετάσουμε πώς αντιμετώπιζε και αντιμετωπίζει η κοινωνία τη γυναίκα σε νεαρή ηλικία και για ποιους ρόλους την προετοίμαζε και την προετοιμάζει ως μάνα - σύζυγο και νοικοκυρά, ώστε να γίνουν οι ανάλογες συγκρίσεις του χθες με το σήμερα
- Γραπτή έκθεση με θέμα «Τα στερεότυπα που υπάρχουν σήμερα σχετικά με τη γυναίκα στην οικογένεια, στο σχολείο και την κοινωνία»
- Εκπόνηση εργασίας για το πώς παρουσιάζεται η γυναίκα στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Γ' Λυκείου σε σχέση με τα στερεότυπα - ρόλους στην οικογένεια και τον εργασιακό χώρο

6.7. Τίτλος: Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (ε)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στη Λογοτεχνία από το βιβλίο των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Γ' Λυκείου

- «Αριάδνη» του Στρατή Τσίρκα. Στερεότυπα - ρόλος στην οικογένεια
- «Ο Σιούλας ο Ταμπάκος» και «Το φονικό της Ιζαμπέλας Μολνάρ» του Δημήτρη Χατζή
- Στερεότυπα - ρόλος μη εργαζόμενης γυναίκας (Σιούλας ...) και εργαζόμενης - καλλιτέχνιδας γυναίκας (Το φονικό....)
- «Άνθρωποι και σπίτια» του Ανδρέα Φραγκιά. Στερεότυπα - ρόλος η γυναίκα και το επάγγελμα. Άνεργος σύζυγος - Εργαζόμενη γυναίκα
- «Εγκώμιο» της Βικτωρίας Θεοδώρου και «Μην απορείς, μητέρα» του Ανέστη Ευαγγέλου. Στερεότυπα - ρόλος στην οικογένεια. Σχέσεις μάνας - παιδιών στην ποίηση

- «Πολιορκία» του Αλέξανδρου Κοτζιά, «Τα Ρέστα» του Κώστα Ταχτοσή, «[Εμάς άραγε Ποιος θα μας κοιτάξει;]» του Περικλή Σφυριδή. Στερεότυπα - ρόλος στην οικογένεια. Σχέσεις μάνας – παιδιών στην πεζογραφία

Διδακτικές παρεμβάσεις

- Στην Έκφραση - Έκθεση. Από το βιβλίο «Έκφραση – Έκθεση» Γ' Λυκείου
- «Ψυχολογικές και Παιδαγωγικές επισημάνσεις για τη χρήση της πληροφορικής στην εκπαίδευση» του Η. Γ. Μπεζεβέγκη. Στερεότυπα - ρόλος των δύο φύλων σχετικά με τη διδασκαλία της πληροφορικής στο σχολείο
- Μ. Ηλιού «Αναφορές στη μητρότητα». Στερεότυπα - ρόλος της γυναίκας στην οικογένεια και στην αγορά εργασίας σε σχέση με το μητρικό θηλασμό

Δράσεις

- Έρευνα – Συζήτηση μέσα από τη μελέτη άρθρων και φωτογραφικού υλικού που αφορούν τη διερεύνηση των στερεοτύπων - ρόλων στην οικογένεια, το σχολείο και την εργασία
- Επαφές με φορείς για τις επαγγελματικές επιλογές των νέων – Συνεντεύξεις και σύνθεση εργασιών για το θέμα της ισότητας. Έντυπο με θέμα τα στερεότυπα - ρόλους των δύο φύλων στην οικογένεια, το σχολείο και την εργασία. Επίσκεψη στο Κέντρο Ισότητας στην Κομοτηνή

6.8. Τίτλος: Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (στ)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μέσα από το μάθημα «Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού – Κοινωνικός αποκλεισμός» και συγκεκριμένα την ενότητα «Τα δικαιώματα και των δύο φύλων και ισότητα ευκαιριών» θα μελετήσουμε τη θέση ανδρών και γυναικών στον εργασιακό χώρο.
- Μέσα από το μάθημα «Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού – Κοινωνικός αποκλεισμός» και συγκεκριμένα την ενότητα «Ο ενήλικας εργαζόμενος και ο μακροχρόνια άνεργος» θα αναζητήσουμε τις ευκαιρίες εργασίας και κατά πόσο τα δύο φύλα πλήττονται από την ανεργία και σε τι ποσοστά.
- Μέσα από το μάθημα «Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού – Κοινωνικός αποκλεισμός» και συγκεκριμένα την ενότητα «Αλλαγές του Οικογενειακού Δικαίου» θα διερευνήσουμε τα στερεότυπα και τους ρόλους αγοριών και κοριτσιών μέσα στην οικογένεια.
- Μέσα από το μάθημα «Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού – Κοινωνικός αποκλεισμός» και συγκεκριμένα την ενότητα «Πολιτισμικές ομάδες ενηλίκων και υποστηρικτικές υπηρεσίες» θα εξετάσουμε τα στερεότυπα και τους ρόλους αγοριών και κοριτσιών τις πολιτισμικές ομάδες των ενηλίκων και από ποιες υπηρεσίες υποστηρίζονται στην εύρεση εργασίας.

6.9. Τίτλος: Στερεότυπα των δύο φύλων και προσδιορισμός των ρόλων τους (Ζ)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Δημιουργία ερωτηματολογίων από τα παιδιά σχετικά με τους ρόλους των δύο φύλων στους τομείς α) οικογένεια – αρμοδιότητες δραστηριότητες, β) αγορά εργασίας – διάκριση «αντρικά» – «γυναικεία» επαγγέλματα. Τα ερωτηματολόγια θα δουλευτούν από τα ίδια τα παιδιά στις δικές τους οικογένειες και σε συγγενικές.
- Χρησιμοποίηση σύγχρονων άρθρων σχετικών με το θέμα «Φύλο και επαγγέλματα», τα οποία θα αναζητηθούν από τα ίδια τα παιδιά σε περιοδικά και εφημερίδες και θα διερευνηθούν με την υποστήριξη και τη βοήθεια του εκπαιδευτικού. Τα άρθρα θα είναι επικεντρωμένα στις τυχόν διακρίσεις των επαγγελμάτων με βάση το φύλο. Εδώ θα αξιοποιηθούν και θα μελετηθούν, επίσης, αγγελίες εύρεσης εργασίας, της προσφοράς δηλαδή θέσεων εργασίας στον καθημερινό τύπο. Στόχος και σκοπός όλων αυτών είναι να αρθούν οι πιθανές διακρίσεις, στη συνείδηση των παιδιών, της επιλογής επαγγέλματος σύμφωνα με παραδοσιακά πρότυπα και συμπεριφορές.
- Συγκρότηση υποομάδων μαθητών για μοίρασμα δραστηριοτήτων-δράσεων ώστε να δημιουργηθεί έντυπο όπου θα παρουσιάζονται τα στερεότυπα-ρόλοι των δύο φύλων στην οικογένεια και στην αγορά εργασίας.
- Προβολή video, ταινιών (π.χ. «Ριζότο», όπου μέσα στο πνεύμα της ελληνικής κοινωνίας αναπαράγει ρόλους και στερεότυπα των δύο φύλων μέσα από παραδοσιακά πρότυπα). Στόχος είναι να κατανοήσουν τα παιδιά τις απόψεις και τις στάσεις - εμπειρίες για την οικογένεια, καθώς και τις αξίες που συνδέονται με την οικογενειακή ζωή.

Η γυναίκα του χθες και του σήμερα: τα στερεότυπα ως τροχοπέδη στην εξέλιξή της

Κοινοί στόχοι

- Το παρεμβατικό πρόγραμμα να ευαισθητοποιήσει και να προβληματίσει τους/τις μαθητές/τριες για την ύπαρξη στερεοτύπων στην οικογενειακή, σχολική και κοινωνική ζωή, που διαιωνίζουν την ανισότητα των φύλων και επιδρούν στην εξέλιξή τους τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο.
- Να αναπτύξουν οι μαθητές/τριες στρατηγικές που θα οδηγήσουν σε διαφορετική θεώρηση ορισμένων μαθημάτων που διδάσκονται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Να ευαισθητοποιήσει τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς ώστε να απαγκιστρωθούν από παρωχημένες αντιλήψεις και πρακτικές και να εφαρμόσουν στη σχολική τάξη τις αρχές της ισότητας και της δημοκρατίας.

7.1. Τίτλος: Η γυναίκα της Κλασικής Αθήνας μέσα από το έργο ενός μεγάλου τραγικού

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να διερευνήσουν τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία της Κλασικής Αθήνας.
- Να συγκρίνουν ήθη και συνήθειες που αποδίδονται στη γυναίκα της Κλασικής Αθήνας και της σύγχρονης εποχής.
- Να συγκρίνουν ήθη και συνήθειες των γυναικών με δραστηριότητες που αφορούσαν μόνο τους άνδρες και να αναζητήσουν τις βασικότερες αιτίες αυτής της διαφοροποίησης.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

(Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση - Ευριπίδη, «Ελένη»)

7.2. Τίτλος: Ο ρόλος της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία και τη διαφήμιση

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ενημερωθούν, να προβληματιστούν και να ευαισθητοποιηθούν για τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η γυναίκα στη σύγχρονη έντυπη και μη διαφήμιση.
- Να προσπαθήσουν να εντοπίσουν τις αιτίες αυτής της εικόνας.
- Να ανταλλάξουν απόψεις για τη θέση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία και πώς αυτό γίνεται εμφανές μέσα από τις διαφημίσεις.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
(Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Δράσεις

- Ευαισθητοποίηση μαθητών μέσω ανάλυσης σχετικού ερωτηματολογίου
- Ανάλυση κειμένου με βάση διατυπωμένες απόψεις μαθητών
- Επεξεργασία διαφημίσεων από περιοδικά και εφημερίδες
- Προβολή της ταινίας «Εριν Μπρόκοβιτς» και συζήτηση για τη θέση της εργαζόμενης γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία

7.3. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στην αρχαία Αθήνα και Σπάρτη

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να διερευνήσουν τη θέση της γυναίκας στο πλαίσιο της αρχαίας αθηναϊκής και σπαρτιατικής κοινωνίας.
- Να προβούν στην ανταλλαγή απόψεων για τον καθορισμό των παραγόντων εκείνων που διαφοροποιούν τις κοινωνικές αντιλήψεις απέναντι στα δύο φύλα.
- Να επιχειρήσουν να συγκρίνουν τη θέση που κατείχε η γυναίκα παλιότερα με αυτή που κατέχει τις σύγχρονες κοινωνίες.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Ιστορία)

Δράσεις

- Ανάθεση σε μαθητές/τριες να διερευνήσουν και να παρουσιάσουν τη θέση των δύο φύλων όπως αυτή απεικονίζεται στην αρχαία τέχνη (προβολή διαφανειών)/Συζήτηση
- Ανάθεση σε μαθητές/τριες να διερευνήσουν το διαδίκτυο και να παρουσιάσουν νέες πληροφορίες

7.4. Τίτλος: Η γυναίκα στην επαρχία: από το χθες στο σήμερα

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τη θέση των δύο φύλων στη σύγχρονη κοινωνία και ιδιαίτερα στην επαρχία (κατανομή ρόλων και εργασιών)

- Να προβληματιστούν για τις «φυσιολογικά» κατανεμημένες εργασίες σε άνδρες και γυναίκες αντλώντας πληροφορίες από το προσωπικό τους περιβάλλον.
- Να συγκρίνουν τις κοινωνικές αντιλήψεις για τα δύο φύλα με μια διαχρονική ματιά. (αντλώντας πληροφορίες από τα προσφερόμενα κείμενα για το παρελθόν και από το φωτογραφικό υλικό για το παρόν).

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Δράσεις

- Διερεύνηση απόψεων μαθητών μέσω σχετικού ερωτηματολογίου
- Ερμηνευτική προσέγγιση των κειμένων και ανάλυση. Προβληματισμός των παραπάνω κειμένων σε σχέση με τις διατυπωμένες απόψεις των μαθητών
- Προβολή της ταινίας « Χορεύοντας στο σκοτάδι» ή «Ένα χελιδόκι έφερε την άνοιξη» - Συζήτηση
- Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού σχετικά με τη θέση/το ρόλο της γυναίκας στην επαρχία – Σχολιασμός – Συζήτηση

7.5. Τίτλος: Φύλο και Επιστήμη - Τεχνολογία

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες:

- Να διερευνήσουν τη συμβολή των γυναικών επιστημόνων στην εξέλιξη των φυσικών επιστημών μέσα από το παράδειγμα της Marie Curie.
- Να αναζητήσουν τις βασικές αιτίες της υποεκπροσώπησης των γυναικών στην εξέλιξη των επιστημών.
- Να συγκρίνουν τη θέση της σύγχρονης γυναίκας στο χώρο των επιστημών με παλαιότερες εποχές και να προσπαθήσουν να εντοπίσουν τις αλλαγές που έχουν σημειωθεί.

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Χημεία)

Δράσεις

- Προβολή ταινίας με θέμα την αντιμετώπιση των δύο φύλων
- Αναζήτηση υλικού για τη γυναικεία παρουσία στο χώρο των επιστημών μέσα από το διαδίκτυο

Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις ως παράγοντες διαμόρφωσης των ρόλων των δύο φύλων στην εργασία

Κοινοί στόχοι

- Να αντιληφθούν οι μαθητές τι σημαίνει στερεότυπα και ποιο ρόλο παίζουν στη διαμόρφωση στάσεων και επιλογών όσον αφορά την επιλογή του επαγγέλματος.
- Να συνειδητοποιήσουν τη διαχρονικότητα των στερεοτύπων και να τροποποιήσουν κατά το δυνατόν τη δική τους στάση.
- Να διερευνήσουν τις προσωπικές τους απόψεις.
- Να ευαισθητοποιηθούν, ώστε να συνειδητοποιήσουν ότι οι άνδρες και οι γυναίκες, ενώ είναι βιολογικά διαφορετικοί, μπορεί να έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά και ότι κανένα επάγγελμα δεν μπορεί να θεωρείται αποκλειστικά αντρικό ή γυναικείο.
- Να κατανοήσουν πόσο καθοριστικό ρόλο παίζουν τα στερεότυπα στις προσωπικές, εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές.
- Να αναπτύξουν δράσεις - συμπεριφορές που συμβάλλουν στην εξομάλυνση ανισοτήτων.
- Να καλλιεργήσουν πνεύμα ισότητας και να διαχειρίζονται καταστάσεις κρίσεων στις διαπροσωπικές τους σχέσεις.
- Να γίνουν περισσότερο επικοινωνιακοί, σεβόμενοι την αξία της διαφορετικότητας στη ζωή μας.
- Να προβληματιστούν και να αμφισβητήσουν τις στερεότυπες αντιλήψεις, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη κατανομή των ευθυνών μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς οικονομικής, οικογενειακής και πολιτιστικής ζωής.
- Να διερευνηθούν οι ρόλοι και τα στερεότυπα που παίζουν τα δύο φύλα στην κατανομή (κάθετα και οριζόντια) των θέσεων εργασίας.
- Να διερευνήσουν αν οι προκαταλήψεις για τα δύο φύλα επηρεάζουν την κάλυψη θέσεων εργασίας και το δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

8.1. Τίτλος: Συμμετοχή της γυναίκας στην πολιτική

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Έκθεση φωτογραφίας, συνεντεύξεις

- Έρευνα για γυναίκες πολιτικούς
- Επίσκεψη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
- Συνεντεύξεις υποψηφίων γυναικών βουλευτών
- Παρακολούθηση της ταινίας «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής»

- Παρουσίαση σε χώρο του σχολείου
- Παρουσίαση σε αίθουσα εκθέσεων των Σερρών

8.2. Τίτλος: Προκατάληψη: συνέπειες και αντιμετώπιση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

(στην Β' Λυκείου, Δίκαιο Ενότητα: «Κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς Δικαίου»)

- Ερωτηματολόγιο στους μαθητές και τους γονείς με θέμα «Κανόνες συμπεριφοράς»
- Επίσκεψη σε Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
- Παρακολούθηση ταινίας με τίτλο «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής»
- Διδακτική παρέμβαση
- Παρουσίαση σε χώρο του σχολείου
- Παρουσίαση σε αίθουσα εκθέσεων των Σερρών

8.3. Τίτλος: Α. Η γυναίκα στη λογοτεχνία, την Επιστήμη και τις Τέχνες Β. Φύλο και επαγγελματική ταυτότητα

Μέθοδος

α. Διδακτική παρέμβαση

(Γ' Γυμνασίου, Ιστορία Ενότητα: «Η οικονομική και πολιτιστική πορεία του Ελληνικού Κράτους από το 1832 έως το 1912»)

β. Διδακτική Παρέμβαση (Γ' Γυμνασίου, ΣΕΠ Ενότητα: «Φύλο και επαγγελματική ταυτότητα»)

Δράσεις

- Διδακτική ενότητα
- Επίσκεψη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
- Παρακολούθηση ταινίας «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής»
- Παρακολούθηση εκπαιδευτικού CD
- Εκδήλωση σε χώρο του σχολείου
- Κοινή έκθεση σε αίθουσα των Σερρών

8.4. Τίτλος: Επαγγέλματα χωρίς γένος

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

(Β' Γυμνασίου, στο μάθημα των Καλλιτεχνικών, Ενότητα: «Φωτογραφία»)

Δράσεις

- Ερωτηματολόγιο
- Επίσκεψη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο

- Παρακολούθηση ταινίας «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής»
- Παιχνίδια ρόλων
- Έκθεση φωτογραφίας στο σχολείο
- Εκδήλωση σε αίθουσα των Σερρών

8.5. Τίτλος: Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση
(Β' Λυκείου ΔΕ, Marketing Ενότητα: «Συνθήκες Εργασίας»)

Δράσεις

- Παιχνίδια Ρόλων
- Επίσκεψη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
- Προβολή ταινίας «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής»
- Διδακτική
- Παρουσίαση στο σχολείο
- Εκδήλωση σε αίθουσα των Σερρών

8.6. Τίτλος: Α. Ο ρόλος της οικογένειας στις επιλογές επαγγέλματος των κοριτσιών Β. Ο ρόλος της οικογένειας στην επιλογή επαγγέλματος των δύο φύλων

Μέθοδος

- α. Διδακτική παρέμβαση
(Β' Τάξη Οικονομίας Διοίκησης, Ενότητα: «Οι νέοι της Ευρώπης Προβλέπουν το μέλλον»)
- β. Διδακτική παρέμβαση
(Β' Τάξη Κομμωτικής, Ενότητα: «Απασχόληση – Ανεργία»)

Δράσεις

- Ερωτηματολόγιο
- Επίσκεψη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
- Παρακολούθηση ταινίας «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής»
- Διδακτική
- Παρουσίαση στο Σχολείο
- Κοινή παρουσίαση σε χώρο των Σερρών

Η οικογένεια ως φορέας αναπαραγωγής στερεοτύπων φύλου

Στόχοι ΣΕΜ

- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές το ρόλο των στερεοτύπων φύλου στη διαμόρφωση των ταυτοτήτων του φύλου.
- Να προβληματιστούν για τους ρόλους των δυο φύλων στην οικογένεια.
- Να κατανοήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση και αναπαραγωγή των στερεοτύπων φύλου.
- Να ασκηθούν στον εντοπισμό τέτοιων στερεοτύπων.
- Να προβληματιστούν όσον αφορά την επίδραση των στερεοτύπων αυτών στις σημαντικές επιλογές της ζωής τους, π.χ. επάγγελμα, γάμο, σπουδές κ.ά.
- Να διερευνηθούν οι απόψεις και οι στάσεις των μαθητών για την οικογένεια, καθώς και οι αξίες που συνδέονται με την οικογενειακή ζωή.

9.1. Τίτλος: Στερεότυπα φύλου που σχετίζονται με το χώρο εργασίας, το γάμο, τον οικογενειακό προγραμματισμό, τη θέση της γυναίκας, έτσι όπως εμφανίζονται στη σύγχρονη, αλλά και στις παλαιότερες κοινωνίες (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Γυμνασίου)

Εργασία/Δράσεις

- Ανάλυση κειμένου Α. Καρκαβίτσα, «Ο ζητιάνος»
- Ανάλυση κειμένου Γ. Βιζυηνού, «Το μόνο της ζωής του ταξίδιον»
- Συνεντεύξεις
- Ερωτηματολόγιο
- Συζήτηση, προβληματισμός για τα στερεότυπα φύλου και διερεύνηση των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών παραγόντων που επιδρούν σ' αυτά.

9.2. Τίτλος: Στερεότυπα φύλου που σχετίζονται με το χώρο εργασίας, το γάμο, τον οικογενειακό προγραμματισμό, τη θέση της γυναίκας, έτσι όπως εμφανίζονται στη σύγχρονη, αλλά και τις παλαιότερες κοινωνίες (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Μαθηματικά)

Εργαλεία/ Δράσεις

- Έρευνα των μαθητών στο οικογενειακό και στενό κοινωνικό τους περιβάλλον
- Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση των μαθητών στο θέμα της παρέμβασης
- Συζήτηση για τη συλλογή φωτογραφικού υλικού
- Σχολιασμός φωτογραφικού υλικού και κατανομή του ανάλογα με τα στερεότυπα φύλου
- Σύνταξη ερωτηματολογίου και διανομή του στους γονείς τους
- Μελέτη και συζήτηση των συμπερασμάτων του ερωτηματολογίου
- Προβολή της ταινίας «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής»
- Συζήτηση και συμπεράσματα από την ταινία
- Επίσκεψη σε μειονοτικό σχολείο

9.3. Τίτλος: Ρόλος της μητέρας χθες, σήμερα, αύριο – σύγκρουση γονεϊκών ρόλων στην οικογένεια (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου – Θεωρητική κατεύθυνση)

Εργαλεία/Δράσεις

- Αναλύσεις λογοτεχνικών κειμένων: Γ. Ρίτσου, «Σονάτα του σεληνόφωτος» και Γ. Βιζυηνού, «Το αμάρτημα της μητρός μου»
- Θα διερευνηθούν και θα συζητηθούν στην τάξη η θέση και ο ρόλος της γυναίκας-μητέρας στην οικογένεια και την κοινωνία από το 19ο αιώνα μέχρι σήμερα
- Συζήτηση
- Καταγραφή απόψεων
- Συνεντεύξεις
- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή ταινίας

9.4. Τίτλος: Ρόλος της μητέρας χθες, σήμερα, αύριο – σύγκρουση γονεϊκών ρόλων στην οικογένεια (β)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Αναλύσεις λογοτεχνικών κειμένων: Στρατή Τσίρκα, «Αριάγνη» και Δ. Χατζή, «Σιούλας ο ταμπάκος»
- Θα διερευνηθεί και θα συζητηθεί στην τάξη η σύγκρουση των ρόλων του πατέρα και της μητέρας, ενώ παράλληλα θα γίνει σύγκριση με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην οικογένεια
- Συζήτηση
- Καταγραφή απόψεων
- Συνεντεύξεις
- Ερωτηματολόγιο
- Προβολή ταινίας
- Συνάντηση με το γυναικείο σύλλογο «Θεοδώρα Κατακουζηνή». Θα καταγραφούν οι απόψεις των γυναικών σχετικά με το ρόλο της μητέρας και της γυναίκας στην οικογένεια κατά το παρελθόν και το παρόν
- Προβολή ταινίας «Billy Elliot, Γεννημένος χορευτής», συζήτηση και συμπεράσματα – επίσκεψη σε μειονοτικό σχολείο

9.5. Τίτλος: Η γυναίκα στην ομηρική οικογένεια: ρόλοι και στερεότυπα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αρχαία Ελληνική Γραμματεία - Όμηρος)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ομήρου «Οδύσσεια» – Ραψωδία Α, Ζ
- Ομήρου «Ιλιάδα» – Ραψωδία Ζ
- Παράλληλο κείμενο: Ευριπίδη, «Ελένη» – θα διερευνηθούν και θα συζητηθούν στην τάξη η θέση και ο ρόλος της γυναίκας στην ομηρική οικογένεια
- Επίσκεψη σε μειονοτικό σχολείο
- Καταγραφή στοιχείων
- Προβληματισμός

9.6. Τίτλος: Οι ρόλοι των δύο φύλων και τα στερεότυπα μέσα από κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας στη δεκαετία του 1960

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

Εργαλεία/Δράσεις

- Αναλύσεις λογοτεχνικών κειμένων: Γ. Σαραντάρη, «Αποχαιρετισμός» και Κ. Παπά, «Εκδρομή του Δημητρού»
- Διερεύνηση στην τάξη του ρόλου των δύο φύλων και των στερεοτύπων
- Έκθεση φωτογραφίας της δεκαετίας του 1960 και συσχετισμός με τα πορίσματα των κειμένων
- Συλλογή υλικού
- Συνεκτίμηση του υλικού

9.7. Τίτλος: Η οικογένεια ως φορέας αναπαραγωγής στερεοτύπων στο χαρακτηρισμό των επαγγελματιών (α)

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ενιαίου Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Συζήτηση και συλλογή στοιχείων που προκύπτουν από την ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων σχετικά με το θέμα του προγράμματος
- Συγκέντρωση των στοιχείων και συγκριτική εργασία των μαθητών, που θα εξετάζει το βαθμό αναπαραγωγής των στερεοτύπων της οικογένειας στους νέους
- Συζήτηση
- Συλλογή στοιχείων
- Φωτογραφίες
- Επισκέψεις
- Ερωτηματολόγιο
- Φωτογραφικό υλικό από επαγγελματικούς εργασιακούς χώρους
- Προβολή ταινίας μαζί με τις σχολικές μονάδες του Διδυμοτείχου στο Διδυμότειχο

9.8. Τίτλος: Η οικογένεια ως φορέας αναπαραγωγής στερεοτύπων στο χαρακτηρισμό των επαγγελματιών (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Τεχνολογία Ενιαίου Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Συγκέντρωση των στοιχείων και συγκριτική εργασία των μαθητών, που θα εξετάζει το βαθμό αναπαραγωγής των στερεοτύπων της οικογένειας στους νέους
- Φωτογραφικό υλικό από επαγγελματικούς εργασιακούς χώρους,
- Προβολή ταινίας μαζί με τις σχολικές μονάδες του Διδυμοτείχου στο Διδυμότειχο
- Ερωτηματολόγιο
- Φωτογραφίες
- Επισκέψεις
- Συλλογή στοιχείων

9.9. Τίτλος: Ο ρόλος του πατέρα και της μητέρας στη μουσουλμανική οικογένεια (α)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Γαλλικά)

Εργαλεία/Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης

- Χωρισμός σε ομάδες
- Καταμερισμός εργασίας
- Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού με θέμα την οικογένεια, τον πατέρα και τη μητέρα σε διάφορους ρόλους της ζωής τους
- Προβολή των ταινιών «Ποτέ χωρίς την κόρη μου», «Ο πρωταθλητής»
- Σύγκριση και συζήτηση – στερεότυπα
- Προβολή ταινίας
- Ερωτηματολόγιο
- Φωτογραφικό υλικό
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις σε μουσουλμανική οικογένεια, σε γυναικείους συλλόγους για ανταλλαγή και καταγραφή απόψεων σχετικά με το θέμα. Επεξεργασία των στοιχείων

9.10. Τίτλος: Ο ρόλος του πατέρα και της μητέρας στη μουσουλμανική οικογένεια (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα (Τεχνολογία)

Εργαλεία/Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης, χωρισμός σε ομάδες, καταμερισμός εργασίας
- Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού με θέμα την οικογένεια, τον πατέρα και τη μητέρα σε διάφορους ρόλους της ζωής τους
- Προβολή των ταινιών «Ποτέ χωρίς την κόρη μου», «Ο πρωταθλητής»
- Σύγκριση και συζήτηση – στερεότυπα
- Προβολή ταινίας
- Ερωτηματολόγιο
- Φωτογραφικό υλικό
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις σε μουσουλμανική οικογένεια, σε γυναικείους συλλόγους για ανταλλαγή και καταγραφή απόψεων σχετικά με το θέμα. Επεξεργασία των στοιχείων

Ο ρόλος των πολιτισμικών επιρροών στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων. Φύλα και στερεότυπα

Στόχοι ΣΕΜ

- Διερεύνηση των στερεοτύπων ανάμεσα στα δύο φύλα στο χθες και το σήμερα με έμφαση στις εξαιρέσεις.
- Γνωριμία και προσέγγιση επιστημονικών βιβλίων που αναλύουν το θέμα της σχέσης ανάμεσα στα δύο φύλα.
- Ενεργή συμμετοχή των μαθητών και διατύπωση θέσεων/προτάσεων για την προσέγγιση και την αλληλοκατανόηση των δύο φύλων.
- Διαμόρφωση προσωπικής άποψης και ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών με άμεσο στόχο τη διαφοροποίηση/σύγκλιση των απόψεων εκπροσώπων διαφορετικών γενιών.
- Ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών για ενεργή συμμετοχή στην προσπάθεια για ισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα στη δημόσια και ιδιωτική ζωή

10.1. Τίτλος: Ο ρόλος του θεσμού της προίκας στη διαμόρφωση της θέσης της γυναίκας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Νέα Ελληνικά Β' Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Κωνσταντίνου Θεοτόκη, «Η τιμή και το χρήμα» – προβολή ταινίας
- Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, «Η Φόνισσα» – προβολή ταινίας

10.2. Τίτλος: Η γυναίκα στην Ελληνική Επανάσταση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Ιστορία Γ' Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Μελέτη εικόνων και πηγών του βιβλίου, καθώς και συμπληρωματικών πρωτογενών πηγών και βοηθημάτων

- Η κοινωνική ζωή και οι δραστηριότητες της γυναίκας την περίοδο της Επανάστασης
- Παραδείγματα γυναικών που συμμετείχαν ενεργά στην Επανάσταση
- «Η γυναίκα της Ζάκυνθος» του Δ. Σολωμού και οι «Μεσολογγίτισσες» – ιστορική και λογοτεχνική θεώρηση

10.3. Τίτλος: Διερεύνηση της επιρροής των παραδοσιακών αντιλήψεων στη διαμόρφωση της ταυτότητας των δύο φύλων, και ιδιαίτερα της γυναίκας, στην παλαιότερη και σύγχρονη κοινωνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Γαλάτειας Σαράντη, «Αποχαιρετισμός»
- Της Ιδίας, «Το τέλος»
- Το δημοτικό τραγούδι «Της Ξενιτιάς χωρισμός»

10.4. Τίτλος: Διερεύνηση-αναζήτηση των επιρροών του Ευαγγελικού μηνύματος για την εξάλειψη των ανισοτήτων και συνεργατικότητα των δύο φύλων στο παρελθόν και το παρόν – Ανατροφοδότηση νέων ρόλων με βάση αυτές τις αξίες

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Θρησκευτικά Β' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Ο Ιησούς υπερασπίζεται και εξυψώνει τις γυναίκες και τα παιδιά στον «Καινούργιο Κόσμο του Θεού» από το βιβλίο του ΟΕΔΒ της Β' Γυμνασίου
- Χρήση CD του ΕΠΕΑΕΚ για την προπαρασκευή των μαθητών - σχολιασμός
- Διερεύνηση χωρίων της Αγίας Γραφής και εικονογραφίας με θέμα την παρουσία της γυναίκας
- Παρουσίαση - σχολιασμός στο παρελθόν και στο παρόν (Παρουσίαση γυναικείων προσωπικοτήτων σε διάφορους τομείς δράσης στην ιστορία της εκκλησιαστικής ζωής)
- Προβολή αποσπασμάτων της κινηματογραφικής ταινίας «Πολίτικη Κουζίνα»
- Μετάφραση Πατερικών Κειμένων (Θεοδώρητου Κύρου και Γρηγορίου Ναζιανζηνού, Γρηγορίου Παλαμά)
- Σχολιασμός και ανατροφοδότηση νέων ρόλων των δύο φύλων

10.5. Τίτλος: Η γυναίκα στην επιστήμη των Μαθηματικών

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μαθηματικά Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Αναζήτηση γυναικών Μαθηματικών που ασχολήθηκαν με θεωρήματα που υπάρχουν στην ύλη της Γ' Γυμνασίου

10.6. Τίτλος: Η γυναίκα στην αρχαιότητα σε διάφορες περιόδους – Η δυναμική και η «άθλια» θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα – Ισοτιμία άνδρα και γυναίκας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αρχαία Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Συγκριτική εξέταση μέσα από τρεις ομάδες κειμένων
α. Η Σπαρτιάτισσα μάνα - η δυναμική εξαίρεση
β. Μήδεια - το «αθλιότερο πλάσμα»
γ. Ισοτιμία άνδρα και γυναίκας – Γρηγόριος Ναζιανζηνός

10.7. Τίτλος: Σύγκριση της πολιτικής δραστηριότητας της σύγχρονης γυναίκας με αυτή των γυναικών στην περίοδο της Εικονομαχίας – Ο θεσμός της προίκας και η κοινωνική του διάσταση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- «Εικονομαχία» Ενότητα 30 - Αναστήλωση των εικόνων Α' φάση, Ειρήνη η Αθηναία – Β' φάση Θεοδώρα – Συζήτηση για τη γυναίκα στην πολιτική ζωή
- Ενότητες 13 και 46 – Εξίσωση των δύο φύλων από τον Απόστολο Παύλο, προσπάθεια εξίσωσης των γυναικών από τον Πατριάρχη Σαμουήλ που προτείνει την κατάργηση της προίκας
- Προβληματισμός – Συμπεράσματα για τη θέση της γυναίκας στην πολιτική ζωή

10.8. Τίτλος: Ο ρόλος της γυναίκας μητέρας στην ινδική - κινεζική και αμερικανική κοινωνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αγγλικά Α' Γυμνασίου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Imagine 1 – Σχολιασμός των εικόνων του βιβλίου – Ο ρόλος της γυναίκας - μητέρας στην καθημερινότητα

- Indian society – Chinese society – Αφετηρία ιστορίες του βιβλίου – ο ρόλος της γυναίκας σε αυτές τις κοινωνίες
- Χρήση διαδικτύου
- Προβολή βιντεοταινίας: «Mrs Doubtfire»
- Συλλογή πληροφοριών – συζήτηση – σύγκριση κοινωνιών – συμπεράσματα

10.9. Τίτλος: Γυναίκες πολιτικοί – Η ψήφος των γυναικών (το κίνημα των σουφραζετών) – Η αντιμετώπιση της θέσης της γυναίκας στην κοινωνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αγγλικά Α' Ενιαίου Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Κείμενα για τη Μάργκαρετ Θάτσερ, την Ίντιρα Γκάντι, κίνημα των σουφραζετών
- Ακουστική παρέμβαση: Το τραγούδι της Ανούκ «Nobody's wife»

10.10. Τίτλος: Γυναίκες επιστήμονες που ασχολήθηκαν με θέματα Φυσικής

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Φυσική Α' Ενιαίου Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Αναζήτηση στο βιβλίο της Φυσικής σημείων που το ανθρώπινο είδος αναφέρεται μόνο ως αρσενικό
- Αναφορά στις γυναίκες επιστήμονες που ασχολήθηκαν με θέματα Φυσικής τα οποία άπτονται του αντικειμένου που εξετάζεται στην Α' Ενιαίου Λυκείου

10.11. Τίτλος: Στερεότυπα και κριτική στη διαφορετικότητα των φύλων – Η βία του αρσενικού προς το θηλυκό – Ο ρόλος της μητέρας στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του αγοριού

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Αγγλικά Α' Ενιαίου Λυκείου)

Εργαλεία/Δράσεις

- Σχολιασμός των φωτογραφιών στο βιβλίο «Upstream Intermediate»
- Αποσπάσματα από τη γ' σκηνή του θεατρικού έργου του Τέννεσι Ουίλιαμς, «A streetcar named desire»
- Ακουστική παρέμβαση: το τραγούδι των Νιρβάνα «Been a Son»
- Προβολή αποσπάσματος από την ταινία «The Wall» και σχολιασμός του τραγουδιού «Mother» των Pink Floyd

**Άνδρας - γυναίκα:
«παρατάξεις» φύ(ι)λα
προσκειμένες. Τα στερεότυπα
και οι προκαταλήψεις ως
παράγοντες παραμόρφωσης
της πραγματικότητας και της
αλήθειας για τα δύο φύλα**

11.1. Τίτλος: Γυναίκες στις θετικές επιστήμες – Υστερούν τα κορίτσια στα Μαθηματικά έναντι των αγοριών;

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

11.2. Τίτλος: «Ο άνδρας στην ιδιωτική σφαίρα»: διαπρέποντας στην πολιτική κουζίνα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

11.3. Τίτλος: Στερεότυπα και προκαταλήψεις στη γλώσσα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Τάξη Β'

11.4. Τίτλος: Τα αγόρια ή τα κορίτσια πιο υπεύθυνα στην οργάνωση της οικογενειακής ζωής;

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Οικιακή Οικονομία, Τάξη Β'

11.5. Τίτλος: Οικογένεια και ισότητα, πόλοι στην οικογένεια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Οικιακή Οικονομία, Τάξη Β'

11.6. Τίτλος: Η οπτική Γαλλίδας φεμινίστριας στις προκαταλήψεις της εποχής της

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα, Τάξη Β΄

11.7. Τίτλος: Η παρουσία των δύο φύλων στην κοινωνική ζωή

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

11.8. Τίτλος: Η γυναίκα στη γεωργία

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

11.9. Τίτλος: Αγόρια ιππότες, κορίτσια μαύρες κότες, στην εφηβεία (α)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

11.10. Τίτλος: Αγόρια ιππότες, κορίτσια μαύρες κότες, στην εφηβεία (β)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

11.11. Τίτλος: Έφηβος - έφηβης, αυτοεκτίμηση - αυτοδιάθεση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Τάξη Α΄

11.12. Τίτλος: Γυναίκες στην αντίσταση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Τάξη Γ΄

11.13. Τίτλος: Καταναλωτικά πρότυπα μέσα από τα ΜΜΕ

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Οικιακή Οικονομία, Τάξη Β΄

Κεφάλαιο

12

Η διαμόρφωση της γυναικείας ταυτότητας και οι ρόλοι των γυναικών σήμερα

12.1. Τίτλος: Εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές εφήβων

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

12.2. Τίτλος: Η θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

12.3. Τίτλος: Η θέση των φύλων στην κοινωνία και την πολιτική εξουσία: «Αργώ» - Θεοτοκά - Βιογραφικά Είδη

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Λυκείου

12.4. Τίτλος: Κοινωνία και πολιτική εξουσία: συγκρίσεις έργων Αντιγόνης - Ελένης

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στην «Αντιγόνη», Β' Λυκείου

12.5. Τίτλος: Ο ρόλος των φύλων στην οικογένεια – στερεότυπα και πρότυπα διαχρονικά - Ν. Καζαντζάκης - Διδώ Σωτηρίου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου

12.6. Τίτλος: Το φύλο και ο ρόλος του μέσα από τοπικά παραδοσιακά τραγούδια

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

12.7. Τίτλος: Το φύλο και ο ρόλος του μέσα από οικογενειακές φωτογραφίες

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

12.8. Τίτλος: Το φύλο ως παράγοντας διαμόρφωσης της επιλογής σπουδών

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Α' κύκλος

12.9. Τίτλος: Το φύλο στις τεχνολογικές ειδικότητες και την αγορά εργασίας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Β' κύκλος

Κεφάλαιο

13

Κοινωνική αντίληψη για τη φύση της γυναίκας στην εκπαίδευση και την εργασία

13.1. Τίτλος: Ο γυναικείος ρόλος στην επαγγελματική εξέλιξη και καταξίωση

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα, Α' Λυκείου

13.2. Τίτλος: Τεχνικές ειδικότητες και γυναίκα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Τεχνολογία Α' Λυκείου

13.3. Τίτλος: Γυναίκες στην επιστήμη της Χημείας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Χημεία Γ' Γυμνασίου

13.4. Τίτλος: Γυναίκα και Ολυμπιακοί Αγώνες

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα, Ολυμπιακή παιδεία Β' Γυμνασίου

13.5. Τίτλος: Γυναικεία παρουσία στην Πληροφορική

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Πληροφορική Β' Γυμνασίου

13.6. Τίτλος: Ελληνίδες - Γαλλίδες στην οικογένεια, την εργασία και την κοινωνία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Γαλλικά Β' Γυμνασίου

13.7. Τίτλος: Η μορφωμένη γυναίκα στην πατριαρχική Αθήνα της Κλασικής εποχής

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Ιστορία Α' Λυκείου

13.8. Τίτλος: Οι γυναικείες προσωπικότητες στην ιστορία της τοπικής κοινωνίας της Βέροιας

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση, Τοπική Ιστορία Γ' Γυμνασίου

Η επίδραση των στερεοτύπων που κατευθύνουν τους/τις εφήβους στις επαγγελματικές τους επιλογές

Στόχοι ΣΕΜ

- Να αποκτήσουν τα παιδιά δεξιότητες που θα τους/τις βοηθήσουν να διακρίνουν τις ανισότητες λόγω φύλου και να διεκδικήσουν αποτελεσματικά τον εξοβελισμό της διάκρισης από όλες τις εκφάνσεις της ζωής τους.
- Να συνειδητοποιήσουν τις αδυναμίες και τις στρεβλώσεις που δημιουργούν τα στερεότυπα φύλου στην είσοδό τους στην αγορά εργασίας.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι οι επιθυμίες, οι ικανότητες και οι δυνατότητες πρέπει να καθορίζουν το επαγγελματικό μέλλον κάθε ανθρώπου, και όχι το φύλο.

14.1. Τίτλος: Φύλο και μουσική στην εκπαίδευση

Μέθοδος

- Παρεμβατική δραστηριότητα
- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Συζήτηση
- Παρακολούθηση συναυλίας
- Επίσκεψη σε μουσικό σχολείο και κρατικό ωδείο

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Επίσκεψη σε μουσικό σχολείο και κρατικό ωδείο – καταγραφή εντυπώσεων – απαντήσεις σε σχετικό ερωτηματολόγιο, συνεντεύξεις
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

14.2. Τίτλος: Φύλο και μουσική στην αγορά εργασίας

Μέθοδος

- Παρεμβατική δραστηριότητα
- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Παρακολούθηση συναυλίας

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Επίσκεψη σε κρατική ή δημοτική ορχήστρα – καταγραφή εντυπώσεων – απαντήσεις σε ερωτηματολόγιο
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

14.3. Τίτλος: Το σπαθί μου, η ζωή μου: ίσα δικαιώματα, άνιση μάχη

Μέθοδος

- Διδακτική παρέμβαση
- Μάθημα: Αγγλικά

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Ανάλυση δεδομένων από CEDEFOP
- Επίσκεψη στο CEDEFOP και σε εργασιακούς χώρους

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Βιβλία: I. Enterprise 4 («People and jobs»), II. On the move («Women»)
- Παρουσίαση συμπερασμάτων

14.4. Τίτλος: Ανισότητες των δύο φύλων μέσα από διαχρονικούς στατιστικούς πίνακες

Μέθοδος

- Διδακτική παρέμβαση
- Μάθημα: Μαθηματικά (Γ' Λυκείου)

Εργαλεία

- Συζήτηση
- Ανάλυση δεδομένων

- Επίσκεψη στο CEDEFOP και σε εργασιακούς χώρους

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Κεφάλαιο: Στατιστικοί πίνακες
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

14.5. Τίτλος: Η διανομή του εισοδήματος και η φτώχεια

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση

- Μάθημα: Αρχές οικονομίας-Δίκαιο (Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο
- Ερωτηματολόγιο
- Ανάλυση δεδομένων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Κεφάλαιο: «Η διανομή του εισοδήματος και η φτώχεια» – συλλογή και ανάλυση δεδομένων
- Αποτελέσματα έρευνας και συμπεράσματα

14.6. Τίτλος: Επαγγελματικές ταυτότητες και κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Η γυναίκα στην περιφέρεια του Νομού Θεσσαλονίκης

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

- Έκθεση φωτογραφίας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Φωτογραφικό υλικό
- Συνέντευξη

Δράσεις

- Προετοιμασία της ομάδας
- Επίσκεψη σε αγροτική περιοχή, ερωτηματολόγιο, φωτογραφίες για την έκθεση
- Επίσκεψη στο Γραφείο Καριέρας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, διεξαγωγή έρευνας, συλλογή φωτογραφικού υλικού
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

14.7. Τίτλος: Φύλο και τεχνολογία

Μέθοδος

Παραμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Επίσκεψη στο Τεχνολογικό Πάρκο Θέρμης, βιομηχανία Φίλκεραμ
- Παρακολούθηση ταινίας
- Ανάλυση στατιστικών στοιχείων

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Ερωτηματολόγιο, συνεντεύξεις
- Επίσκεψη στο Τεχνολογικό Πάρκο Θέρμης, βιομηχανία Φίλκεραμ
- Έκθεση εικαστικών δημιουργιών των παιδιών
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

14.8. Τίτλος: Ίσες ευκαιρίες – ίση μεταχείριση των φύλων στην κοινωνία της πληροφορίας. Θεωρία και Πράξη

Μέθοδος

Παραμβατική δραστηριότητα

- Διεξαγωγή έρευνας

Εργαλεία

- Ερωτηματολόγιο
- Έρευνα για το νομικό πλαίσιο
- Συνεντεύξεις σε εργασιακούς χώρους

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Μελέτη-έρευνα νομικού πλαισίου
- Μελέτη έρευνα σε εργασιακούς χώρους – ανάλυση δεδομένων
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Διερεύνηση της αντρικής και της γυναικείας ταυτότητας στη σύγχρονη κοινωνία

Στόχοι ΣΕΜ

- Εφαρμογή της ισότητας στην καθημερινή ζωή.
- Ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση.
- Ελάφρυνση των γυναικών από τις οικογενειακές υποχρεώσεις, που παρακωλύουν την επαγγελματική τους καριέρα.
- Εισαγωγή της ισότητας των φύλων στη σχολική διαπαιδαγώγηση.
- Αντιμετώπιση της γυναίκας ως ισότιμης προσωπικότητας με τον άνδρα.

15.1. Τίτλος: Φύλο και διαφήμιση

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση – Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Επεξεργασία σχετικού κειμένου του βιβλίου με θέμα «Η διαφήμιση και ρόλος της»
- Παραγωγή κειμένου από τους μαθητές
- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Ενημέρωση, ανάπτυξη συζητήσεων
- Επίσκεψη σε διαφημιστικό γραφείο
- Δημιουργία διαφημίσεων με στόχο τη χρησιμοποίηση της γυναίκας
- Σχεδιασμός – οργάνωση εκδήλωσης

Εργαλεία

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, επισκέψεις, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ομιλίες από μέλη της ένωσης γυναικών, διαφημίσεις

15.2. Τίτλος: Φύλο και επαγγελματικές επιλογές στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση

Μέθοδος

Παρεμβατικές δραστηριότητες

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα τις επαγγελματικές επιλογές στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντεύξεων – κωδικοποίηση αποτελεσμάτων – διεξαγωγή συμπερασμάτων
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις
- Παραγωγή cd - αφίσας
- Συγγραφή φυλλαδίου
- Παρουσίαση του έργου σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, στατιστική έρευνα, συγκέντρωση υλικού από το Internet, CD

15.3. Τίτλος: Φύλο και ρόλοι στην οικογένεια

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα τους ρόλους των φύλων στην οικογένεια
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντεύξεων – κωδικοποίηση αποτελεσμάτων – διεξαγωγή συμπερασμάτων
- Θεατρική παράσταση
- Δημιουργία βιντεοταινίας
- Παρουσίαση της θεατρικής παράστασης σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Έντυπο υλικό, βιντεοκάμερα, φωτογραφία, θεατρική παράσταση

15.4. Τίτλος: Φύλο και ημερήσιος - περιοδικός Τύπος

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Εργασίες μαθητών
- Καταγραφή ημερήσιου και περιοδικού Τύπου στην τοπική κοινωνία
- Καταγραφή ηλεκτρονικού Τύπου στο διαδίκτυο
- Διαμόρφωση και σύνταξη ερωτηματολογίου διερεύνησης προτιμήσεων των νέων στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο
- Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από όλους τους μαθητές της σχολικής μας κοινότητας
- Επισκέψεις σε τοπικές εφημερίδες
- Ομιλίες από άτομα ευαισθητοποιημένα σε θέματα ισότητας των δύο φύλων
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, ασκήσεις, επισκέψεις, διαδίκτυο, συγγραφή κειμένων, στατιστικά στοιχεία

15.5. Τίτλος: Γυναίκα και επιστήμες

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας
- Διεξαγωγή έρευνας με θέμα γυναίκα και επιστήμες
- Σύνταξη ερωτηματολογίου – διεξαγωγή συνεντεύξεων – κωδικοποίηση αποτελεσμάτων – διεξαγωγή συμπερασμάτων
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις
- Σχεδιασμός και έκδοση αφισών
- Ανάλυση – κριτική πληροφοριών
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε κοινή εκδήλωση της σύμπραξης

Εργαλεία

Ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, συγκέντρωση υλικού, φωτογραφικό υλικό, στατιστική έρευνα

ΕΝΟΤΗΤΑ VIII

Φύλο και Τέχνη

1. Φύλο - Επιστήμη - Τέχνη
2. Η γυναίκα στο παραμύθι
3. Πολιτισμός και φύλα
4. Φύλο - Τέχνη - Πολιτισμός

1.1. Τίτλος: Γυναίκα και πολιτική

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.2. Τίτλος: Μεγάλες μορφές της Φυσικής, η απουσία της γυναίκας

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.3. Τίτλος: Γυναίκα και λαϊκή παράδοση – συνεντεύξεις και παραγωγή εργαλείων – επισκέψεις σε μουσεία λαϊκής τέχνης

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.4. Τίτλος: Τα αντρικά και γυναικεία στερεότυπα μέσα στα σχολικά

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση: Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ' Γυμνασίου

1.5. Τίτλος: Φύλο και Πληροφορική: χρήση των Η/Υ από αγόρια και κορίτσια. Απομυθοποίηση στην πράξη

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.6. Τίτλος: Εικόνες της γυναίκας στα λογοτεχνικά κείμενα που αναφέρονται στα χρόνια του Εθνικοαπελευθερωτικού Αγώνα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.7. Τίτλος: Η γυναίκα στη σύγχρονη κοινωνία (Φωτογραφίες-εικόνες, αποτύπωση καθημερινής δραστηριότητας)

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.8. Τίτλος: Γυναίκες μαθηματικοί στην ιστορία των Μαθηματικών

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.9. Τίτλος: Γυναίκα πολιτικός μηχανικός στα δημόσια και ιδιωτικά έργα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

1.10. Τίτλος: Γυναίκες επιστήμονες από την αρχαιότητα μέχρι το πρώτο μισό του 20ού αιώνα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

2.1. Τίτλος: Διερεύνηση της αντιστοιχίας μεταξύ της πραγματικότητας του σήμερα και του παραμυθιού του παρελθόντος

Στόχοι

- Εντοπισμός και καταγραφή των στερεοτυπικών αντιλήψεων για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία, όπως φαίνεται μέσα από τα παραμύθια.
- Προώθηση της κοινωνικής έρευνας στο χώρο της δημόσιας εκπαίδευσης.
- Δυνατότητα των μαθητών να εργάζονται ομαδικά.
- Να προβληματιστούν για τις πατριαρχικές δομές της κοινωνίας και την υποβαθμισμένη θέση της γυναίκας.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συλλογή στατιστικών στοιχείων με βάση τα σύγχρονα και παραδοσιακά παραμύθια
- Θεατρική παράσταση (προετοιμασία – μελέτη ρόλων – ανάλυση – προσέγγιση) στην παραδοσιακή οικογένεια

2.2. Τίτλος: Η γυναίκα στο παραμύθι

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Καθορισμός στόχων, χωρισμός σε υποομάδες ανάθεση καθηκόντων
- Συγκέντρωση παραμυθιών – επεξεργασία – διερεύνηση – συζήτηση – συμπεράσματα – ανατροπές ρόλων – αλλαγή τέλους κ.λπ.
- Παραστάσεις (εικονογραφήσεις, σχέδια, γελοιογραφίες, κόμικς, παιχνίδια, δραματοποιήσεις)
- Παίξιμο ρόλων
- Έκθεση υλικού (συγκεντρωθέντος και παραχθέντος), παρουσίαση εργασίας και αξιολόγηση συμπερασμάτων

Στόχοι ΣΕΜ

- Να διαμορφώσουν οι μαθητές/τριες συνείδηση της ιδιότητάς τους ως πολιτών, αναγνωρίζοντας τις αρχές της ισότητας των δύο φύλων ως απαραίτητο συστατικό της δημοκρατίας.
- Να εντοπίζουν την ανισότητα των δύο φύλων στο χώρο του σχολείου τόσο στη στάση των διδασκόντων όσο και στη δική τους συμπεριφορά.
- Να συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι ο πολιτισμός επηρεάζει, διαμορφώνει και αποτυπώνει τη σχέση των δύο φύλων και να μάθουν να αναγνωρίζουν τους τρόπους με τους οποίους γίνεται αυτό.
- Να ευαισθητοποιηθούν και να αποκτήσουν κριτική στάση ως προς τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα βελτιώνοντας τις μεταξύ τους σχέσεις.
- Κάθε δραστηριότητα να παραπέμπει σε διαφορετικές εκφάνσεις του πολιτισμού.

3.1. Τίτλος: Φυσική αγωγή και φύλα

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής

Δράσεις

- Μελέτη ανατομικών και ψυχοσωματικών διαφορών των δύο φύλων, επικεντρωμένη στους εφήβους.
- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Επίσκεψη στο μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας και έρευνα στα εκθέματα σχετική με το πρόγραμμα
- Επίσκεψη στο Πανεπιστήμιο Φυσικής Αγωγής, ερωτηματολόγιο έρευνας στους φοιτητές
- Συγκέντρωση υλικού, εξαγωγή συμπερασμάτων, δημιουργία παραδοτέων, παρουσίαση του προγράμματος

3.2. Τίτλος: Οι διαφυλικές σχέσεις μέσα και έξω από την τάξη

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Επίσκεψη στο τμήμα οικογενειακού προγραμματισμού του Νοσοκομείου Καλαμάτας
- Βιωματικές δραστηριότητες για μελέτη στάσεων, συμπεριφορών και δυνητικών απαντήσεων των μελών της ομάδας
- Σφυγμομέτρηση της κοινής γνώμης με ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις
- Συμμετοχή της ομάδας σε βιωματική ημερίδα με ευθύνη της συνεργάτιδας του Ελληνικού Σεξολογικού Ινστιτούτου
- Αξιολόγηση και προετοιμασία παρουσίασης του προγράμματος από την ομάδα

3.3. Τίτλος: Πολιτική και γυναίκα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Συλλογή υλικού από βιβλιοθήκη
- Επίσκεψη στο δημαρχείο Φιλιατρών, συνεντεύξεις
- Επίσκεψη στο δημαρχείο Μεσσήνης, συνεντεύξεις
- Επίσκεψη στο δημαρχείο Κυπαρισσίας, συνεντεύξεις
- Αξιολόγηση και προετοιμασία παρουσίασης προγράμματος από την ομάδα
- Ερωτηματολόγια

3.4. Τίτλος: Πολιτισμός και φύλα: η περίπτωση της Μήδειας μέσα από τη θεατρική παράσταση και οι σχέσεις των φύλων σήμερα

Στόχοι

- Να φανεί με ποιο τρόπο αντιμετωπιζόταν η γυναίκα στην αρχαιότητα και στο πέρασμα των χρόνων, μέσα από διάφορες μορφές τέχνης.
- Να φανεί ότι στην αρχαία ελληνική γραμματεία και στο αρχαίο δράμα η Μήδεια προβάλλει ως πρωτοπόρος στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του φύλου της.
- Να ευαισθητοποιηθούμε στο θέμα της ισότιμης αντιμετώπισης του άλλου, του ξένου, του βαρβάρου, όπως στην περίπτωση της Μήδειας, ώστε να αποφεύγονται ακραίες συμπεριφορές.
- Να συνειδητοποιήσουμε ότι στη σημερινή πολυπολιτισμική κοινωνία η στάση μας απέναντι στους μετανάστες χρειάζεται να διέπεται από τις αρχές της φιλοξενίας και του σεβασμού της διαφορετικότητας, τόσο ανάμεσα στις φυλές όσο και στα φύλα.

Δράσεις

- Διαλογική δραματουργική προσέγγιση και ανάλυση της τραγωδίας «Μήδεια» του Ευριπίδη
- Θεατρικό παιχνίδι στα λυρικά μέρη της τραγωδίας
- Διαλογική προσέγγιση του θέματος μέσα στην τάξη
- Δραματουργική έρευνα για τον Ευριπίδη, το έργο «Μήδεια» και ένταξή του στο αρχαίο δράμα και στους δραματικούς αγώνες εκείνης της εποχής.
- Δοκιμές, πρόβες για το ανέβασμα της παράστασης. Μελέτη και αξιολόγηση της στερεότυπης αντίληψης των χαρακτήρων της τραγωδίας και η στάση των ανδρών του έργου αυτού απέναντι στη Μήδεια.

Στόχοι ΣΕΜ

- Να προβληματιστούν οι μαθητές/τριες και να κατανοήσουν καλύτερα τα σεξιστικά στερεότυπα και για τα δύο φύλα.
- Να ευαισθητοποιηθούν οι νέες και οι νέοι ώστε να αντιμετωπίζουν με κριτική ματιά τις στερεοτυπικές αντιλήψεις σχετικά με το φύλο.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι και οι ίδιοι/ες ίσως έχουν τέτοιες αντιλήψεις, που επηρεάζουν τη στάση, τις επιλογές και τη συμπεριφορά τους, έτσι ώστε να αρχίσουν να τις αμφισβητούν και ίσως κάποτε να τις απορρίπτουν, όταν διαπιστώνουν ότι οδηγούν σε διακρίσεις και ανισότητες.
- Να ενισχυθούν οι θετικές στάσεις των μαθητών/τριών.
- Να γίνει κατανοητό ότι μέσα από τη δική τους ευαισθητοποίηση και συνειδητοποίηση θα επέλθει και αλλαγή στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο και, επίσης, ότι τέτοιου τύπου αλλαγές δεν πραγματοποιούνται ούτε εύκολα ούτε άμεσα.

4.1. Τίτλος: Αναπαραστάσεις του φύλου στον ελληνικό κινηματογράφο**Μέθοδος**

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Προβολή ελληνικών ταινιών της δεκαετίας του 1960 και σύγχρονων
- Συνεντεύξεις των μαθητών σε γονείς και άλλα πιο ηλικιωμένα πρόσωπα
- Φωτογραφικό υλικό και βιογραφικό υλικό που παραπέμπει στον ελληνικό κινηματογράφο της δεκαετίας του 1960
- Διάλογος – Σύγκριση των κοινωνικών ρόλων των φύλων –άλλοτε και τώρα– όπως προκύπτουν από την προβολή των ταινιών

Δράσεις

- Ενημέρωση - ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών, εισαγωγή στο θέμα που επιλέξαμε
- Παρακολούθηση σχετικών με το θέμα ταινιών, ανάλυση περιεχομένου, σχολιασμός, παιχνίδι ρόλων με αφορμή τις ταινίες από ομάδες μαθητών/τριών

- Εντοπισμός στερεοτύπων του φύλου, κοινωνικών ρόλων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, θεσμών και τρόπων ζωής σε σχέση με το παρόν, χαρακτηριστικούς τύπους ανδρών και γυναικών που τείνουν να επαναλαμβάνονται
- Συζήτηση

4.2. Τίτλος: Πώς «εικονίζονται» τα δύο φύλα στην ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Θρησκευτικά Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Σχολικό εγχειρίδιο των Θρησκευτικών της Α' Λυκείου
- Συλλογή φωτογραφιών με εικόνες της χριστιανικής θρησκείας (ορθόδοξης και καθολικής)
- Συνέντευξη αγιογράφου από ομάδα μαθητών/τριών

Δράσεις

- Ενημέρωση των μαθητών/τριών
- Προσέγγιση του θέματος, χωρισμός σε ομάδες
- Ανάλυση διδακτικού βιβλίου (κείμενο, εικόνα)
- Σύγκριση του τρόπου που απεικονίζονται τα δύο φύλα στην ορθόδοξη και στην καθολική εκκλησία
- Συζήτηση μεταξύ των μαθητών

4.3. Τίτλος: Αναπαραστάσεις του φύλου στην καθημερινή ζωή μέσα από την τέχνη της Βυζαντινής περιόδου

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό
- Πρωτότυπο κείμενο αγνώστου συγγραφέα της Βυζαντινής περιόδου σε ελεύθερη απόδοση και διασκευή από τους μαθητές και τις μαθήτριες

Δράσεις

- Ενημέρωση-οργάνωση ομάδων
- Αποδελτίωση υλικού, επιλογή ποιητικών και μουσικών κειμένων
- Δραματοποίηση των κειμένων, ζωγραφική των παιδιών με σχετικ θέματα
- Προετοιμασία για τη θεατρική παράσταση
- Επισκέψεις στο Μουσείο Θεάτρου και στο Βυζαντινό Μουσείο
- Παρουσίαση θεατρικής παράστασης με μουσικά, χορευτικά, εικαστικά στοιχεία που προέρχονται από τη Βυζαντινή περίοδο και παραπέμπουν σε θέματα φύλου

4.4. Τίτλος: Ιστορική αναδρομή σε εκδηλώσεις της καθημερινής ζωής που έχουν σχέση με το φύλο, μέσα από την τέχνη της Βυζαντινής περιόδου

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Ιστορία Α' Λυκείου)

Εργαλεία

- Έντυπο υλικό από σχολικά και εξωσχολικά εγχειρίδια που αναφέρονται στη Βυζαντινή περίοδο
- Παιχνίδι ρόλων
- Προβολή ντοκιμαντέρ με θέμα τη βυζαντινή τέχνη
- Πληροφορίες μέσω διαδικτύου

Δράσεις

- Προετοιμασία της τάξης και εξοικείωση με θέματα ισότητας
- Ανάλυση περιεχομένου σε κείμενα και εικόνες των σχολικών βιβλίων Ιστορίας αναφορικά με τη Βυζαντινή περίοδο σε σχέση με τη θέση της γυναίκας
- Επεξεργασία υλικού και εξαγωγή συμπερασμάτων
- Συζήτηση με συμμετοχή της ομάδας συμμαθητών/τριών που πραγματοποίησαν παρεμβατική δραστηριότητα στην ίδια σχολική μονάδα

4.5. Τίτλος: Διαθεματική προσέγγιση του φύλου – Πρόσωπα γυναικών στο χώρο και στο χρόνο

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Φωτογραφικό υλικό
- Πληροφορίες μέσω διαδικτύου
- Ημερολόγιο

Δράσεις

- Προετοιμασία και ενημέρωση των παιδιών – Χωρισμός σε ομάδες
- Συλλογή φωτογραφικού υλικού με απεικονίσεις γυναικών από διαφορετικούς πολιτισμούς
- Παρουσίαση του θέματος «Πολιτισμός και Φύλο» με διαφορετική αναφορά της κάθε ομάδας (π.χ. Μινωικός πολιτισμός, Ρωμαϊκός πολιτισμός, Κινεζικός πολιτισμός κ.λπ.)
- Κείμενο-ημερολόγιο με τις εντυπώσεις της ομάδας των μαθητών/τριών
- Κατασκευή πανό από κάθε ομάδα, με χαρακτηριστικές απεικονίσεις γυναικών από διαφορετικούς πολιτισμούς, όπως έχουν διασωθεί μέσα από την τέχνη
- Κατασκευή κολάζ από την ομάδα των μαθητών και των μαθητριών

4.6. Τίτλος: Φύλο, πολιτισμός και εξουσία – Πορτρέτα γυναικών στην εξουσία

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Ιστορία Β' Λυκείου)

Εργαλεία

- Το σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της Β' Λυκείου
- Υλικό από εξωσχολικές πηγές και το διαδύκτιο
- Συνεντεύξεις σε γυναίκες πολιτικούς στην τοπική αυτοδιοίκηση
- Συζήτηση στην τάξη με θέμα: «Πολιτική και Φύλο»

Δράσεις

- Ανάλυση κειμένου
- Συγκέντρωση υλικού
- Επίσκεψη στη Βουλή
- Παρουσίαση πορτρέτων «γυναικών στην εξουσία»

4.7. Τίτλος: Οι σχέσεις των δύο φύλων όπως αναπαρίστανται στα σύγχρονα ελληνικά σίριαλς

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Εργαλεία

- Βιντεοσκόπηση
- Συνεντεύξεις
- Ανάλυση περιεχομένου
- Συζήτηση

Δράσεις

- Προετοιμασία και ενημέρωση των μαθητών/τριών – Χωρισμός σε ομάδες
- Παρακολούθηση βιντεοσκοπημένων από τους/τις μαθητές/τριες σκηνών από τα δημοφιλέστερα –στο χώρο της νεολαίας– σίριαλς
- Εντοπισμός στερεοτυπικών αντιλήψεων και χαρακτήρων που τείνουν να επαναλαμβάνονται σε ελληνικά σίριαλ που απευθύνονται κυρίως στους/τις νέους/ες
- Συνεντεύξεις σε συμμαθητές/τριες σχετικά με τα αγαπημένα τους σίριαλ και τους χαρακτήρες που τους γοητεύουν ή με τους οποίους ταυτίζονται
- Αυτοσχεδιασμός από τα παιδιά και σύνθεση ενός «άλλου» σεναρίου, όπου οι παραδοσιακοί ρόλοι των δύο φύλων αντιστρέφονται
- Παρουσίαση του υλικού στη σχολική κοινότητα
- Συζήτηση με αφορμή τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τη φάση της παρέμβασης

4.8. Τίτλος: Αναπαραστάσεις του φύλου στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία – Η ποίηση της Κικής Δημουλά

Μέθοδος

Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Νέα Ελληνικά Γ' Λυκείου)

Εργαλεία

- Ανάλυση περιεχομένου
- Συνεντεύξεις της ποιήτριας που έχουν δημοσιευθεί στον Τύπο
- Συζήτηση

Δράσεις

- Ενημέρωση, προετοιμασία της τάξης και εξοικείωση με θέματα ισότητας
- Αφιέρωμα στην ποιήτρια Κική Δημουλά και προσπάθεια των παιδιών να παρακολουθήσουν την πορεία ζωής μιας γυναίκας-ποιήτριας μέσα από τις συνεντεύξεις που έχει παραχωρήσει κατά καιρούς στον Τύπο
- Ανάλυση περιεχομένου του ποιητικού έργου της με έμφαση στις αναφορές στο φύλο
- Παρουσίαση, σχολιασμός και ανάλυση όλων των ποιημάτων της Δημουλά που περιέχονται στο σχολικό εγχειρίδιο
- Παρουσίαση σκίτσων και άλλων εικαστικών παρεμβάσεων των παιδιών, με πορτρέτα γυναικών όπως τα εμπνεύστηκαν από το έργο της ποιήτριας
- Συγκέντρωση υλικού της παρέμβασης και παρουσίαση της Κικής Δημουλά σε εκδήλωση του σχολείου

4.9. Τίτλος: Στερεότυπα των φύλων στο νεοελληνικό τραγούδι

Μέθοδος

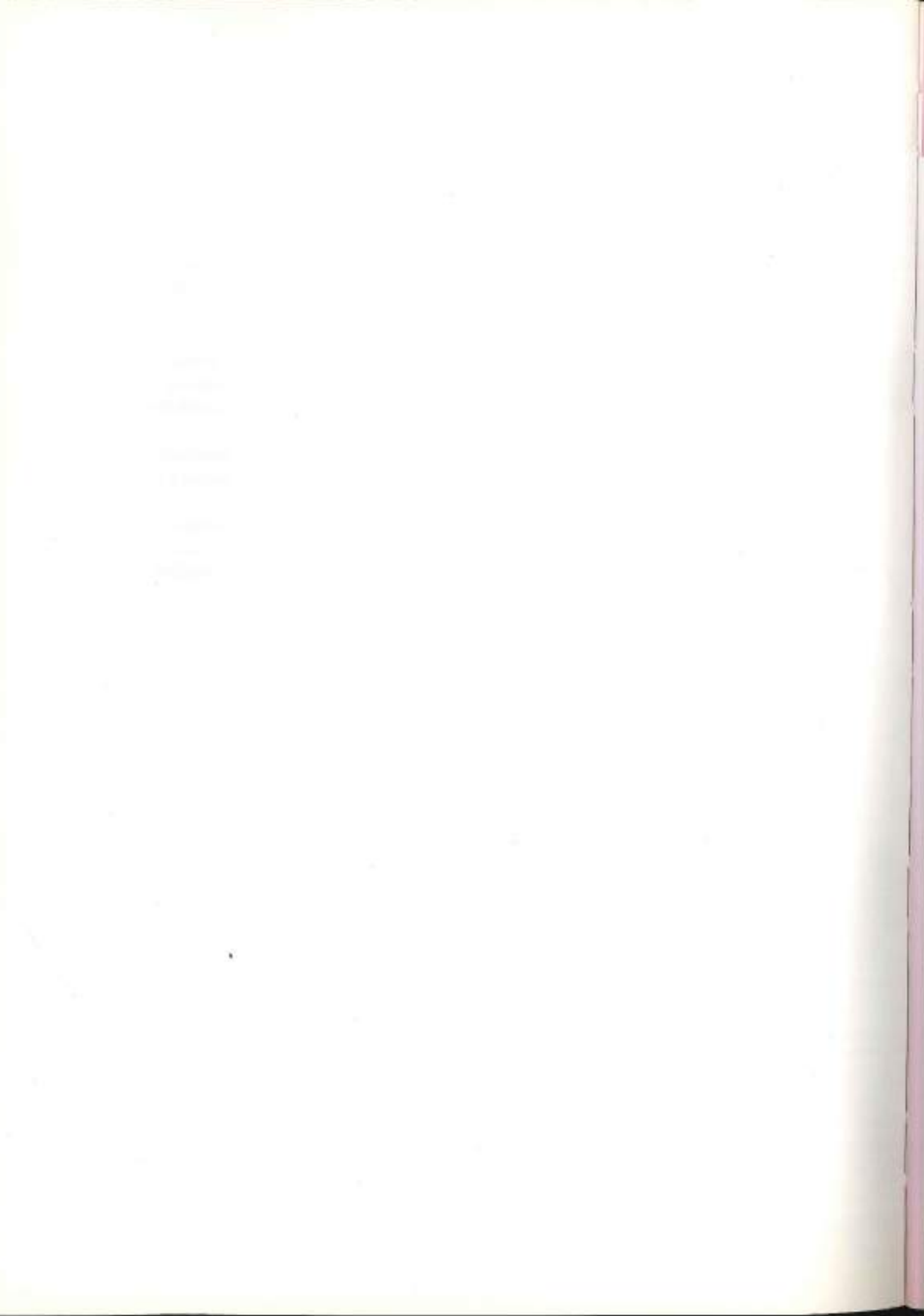
Διδακτική παρέμβαση (Μάθημα: Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου)

Εργαλεία

- Ανάλυση περιεχομένου
- Βιβλία
- CD
- Συζήτηση

Δράσεις

- Ενημέρωση μαθητών/τριών – αναζήτηση πηγών
- Ανάλυση ποιητικών στίχων στο πλαίσιο του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών (λυρική ποίηση, χορικά άσματα στη δραματική ποίηση), επισημαίνοντας αναπαραστάσεις του φύλου
- Ακρόαση σύγχρονων ελληνικών τραγουδιών που επιλέχθηκαν από τους/τις μαθητές/τριες
- Ανάλυση στίχου των σύγχρονων ελληνικών τραγουδιών σε σχέση με το φύλο και εντοπισμός των στερεοτυπικών αντιλήψεων του φύλου
- Συζήτηση, σύγκριση των προτύπων που προβάλλονταν στο παρελθόν και εκείνων που προτείνονται σήμερα
- Παραγωγή CD που θα περιλαμβάνει τα ρεφρέν των σύγχρονων τραγουδιών με θεματική ροή

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΧ

Βία και Επιθετικότητα

1. Κοινή θεματική: ισότιμες
σχέσεις, αντιμετωπίζοντας
τη βία

1.1. Τίτλος: Ισότιμες σχέσεις – αντιμετωπίζοντας τη βία

Στόχοι

- Να αμφισβητήσουν τα παιδιά τα στερεότυπα για τη σχέση των δύο φύλων και να αναθεωρήσουν τη στάση τους απέναντι στις υπάρχουσες αντιλήψεις, να μάθουν τα κορίτσια να απαιτούν το σεβασμό στις σχέσεις τους και τα αγόρια να μάθουν ότι η βία είναι ανεπίτρεπτη συμπεριφορά.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Παρεμβατικά μαθήματα
- Ερωτηματολόγια
- Συζήτηση
- Επεξεργασία θεματικών ενοτήτων με θέμα τη βία
- Θεατρική παράσταση
- Επίσκεψη στο ΚΕΘΙ Θεσ/νίκης

1.2. Τίτλος: Η βία στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον

Στόχοι

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών στις σχέσεις των δύο φύλων, στο ρόλο τους, στη θέση της γυναίκας, στη βία και στην ισότητα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ερωτηματολόγια
- Συζήτηση για το θέμα της βίας
- Έντυπα του ΚΕΘΙ και ερευνητικά στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα των δύο φύλων

- Επίσκεψη στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Ενημέρωση από το επιστημονικό προσωπικό του ΚΕΘΙ Βόλου
- Επίσκεψη στο Συνεταιρισμό Γυναικών στα Αμπελάκια Λάρισας

1.3. Τίτλος: Η βία στην οικογένεια

Στόχοι

- Να ευαισθητοποιηθούν και να κατανοήσουν τα παιδιά τη λειτουργία της οικογένειας ως χώρο σύγκλισης και όχι διαχωρισμού των φύλων.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ερωτηματολόγια
- Συγκέντρωση άρθρων και φωτογραφιών
- Παρεμβατικά μαθήματα
- Επίσκεψη στο Πανεπιστήμιο Πατρών
- Επίσκεψη στην επιχείρηση Αχάια Κλάους
- Κατασκευή αφίσας

1.4. Τίτλος: Η βία στο παιδικό παιχνίδι

Στόχοι

- Να κατανοήσουν τα παιδιά πώς η συμμετοχή στο παιχνίδι επηρεάζει τη διαμόρφωση των δύο φύλων.

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ερωτηματολόγια
- Αναζήτηση στο διαδίκτυο φωτογραφικού υλικού με θέμα το παιδικό παιχνίδι
- Έρευνα στα καταστήματα παιχνιδιών στην πόλη του Βόλου
- Θεατρικό δρώμενο
- Επίσκεψη στο σπίτι του Παπαδιαμάντη

1.5. Τίτλος: Βία, θρησκεία και γυναίκα

Μέθοδος

Παρεμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ερωτηματολόγιο
- Δημοσκόπηση
- Επίσκεψη σε μοναστήρι

1.6. Τίτλος: Διαφυλετικές σχέσεις – Ισότητα των δύο φύλων

Στόχοι

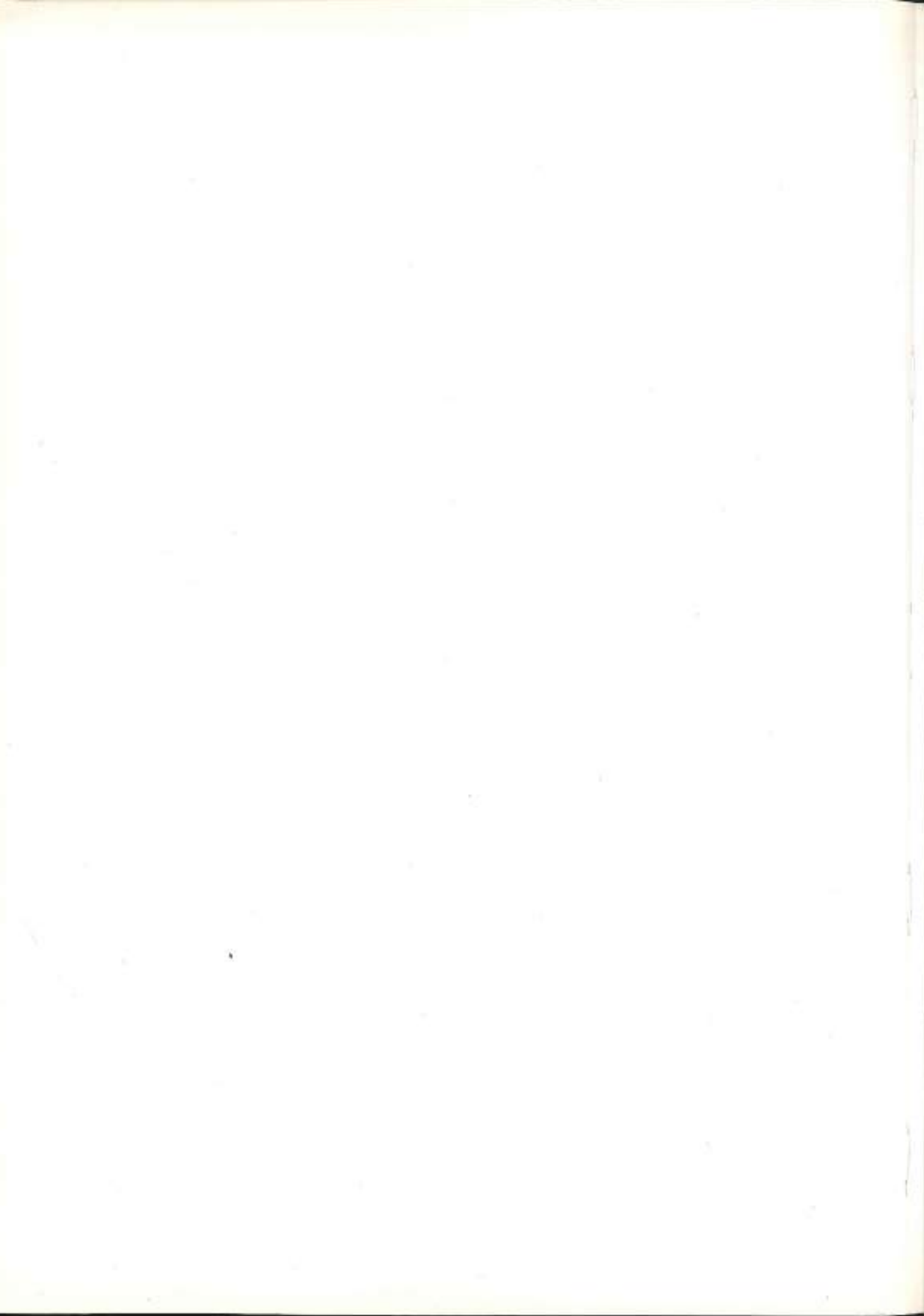
- Διερεύνηση των κοινωνικών στερεοτύπων για τα δύο φύλα στην Ελλάδα

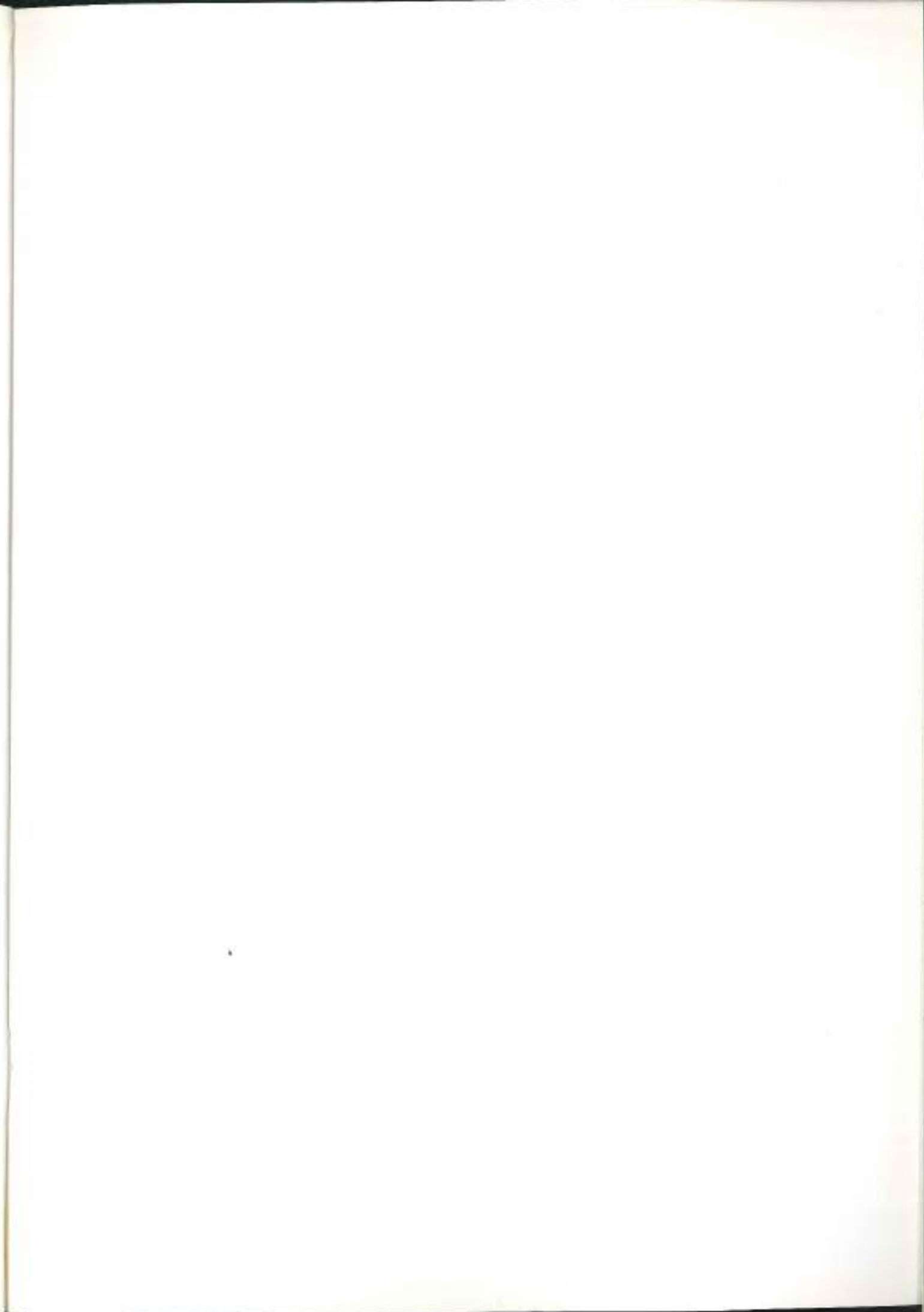
Μέθοδος

Παραμβατική δραστηριότητα

Δράσεις

- Ερωτηματολόγιο
- Συζητήσεις
- Έρευνα στην Πολυτεχνική Σχολή του ΠΘ
- Συνεργασία με το διατμηματικό πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του ΠΘ
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς (ΚΕΘΙ, ομάδα ΚαΠα, γυναικείους συνεταιρισμούς κ.λπ.)

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (ΚΕΘΙ)

• **ΑΘΗΝΑ:** Χ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 106 81 Αθήνα. Τηλ: 210 3898000, Fax: 210 3898079, e-mail: kethi@kethi.gr
• **ΕΔΡΑ:** Μουσαίου 2, 105 55 Πλάκα. Τηλ: 210 3259600 • **ΒΟΛΟΣ:** Αναλήψεως 170, 382 21 Βόλος. Τηλ: 24210 78218-9, Fax: 24210 78219, e-mail: info@volos.kethi.gr • **ΗΡΑΚΛΕΙΟ:** Θεσέως 18Α, 712 01 Ηράκλειο. Τηλ: 2810 341387, 2810 333202, Fax: 2810 343778, e-mail: info@iraklio.kethi.gr • **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:** Συγγρού 30, 546 30 Θεσσαλονίκη. Τηλ: 2310 517959, 2310 523511, Fax: 2310 524071, e-mail: info@thes.kethi.gr • **ΚΟΜΟΤΗΝΗ:** Στίλπωνος Κυριακίδη 15, 691 00 Κομοτηνή. Τηλ: 25310 84589, Fax: 25310 84589, e-mail: syg_komotini@otenet.gr • **ΠΑΤΡΑ:** Κανακάρη 101B, 262 21 Πάτρα. Τηλ: 2610 620059, Fax: 2610 620803, e-mail: info@patra.kethi.gr • **ΠΡΕΒΕΖΑ:** Λόρδου Βύρωνα 5, 481 00 Πρέβεζα. Τηλ: 26820 89217, Fax: 26820 89214, e-mail: syg@preveza.kethi.gr